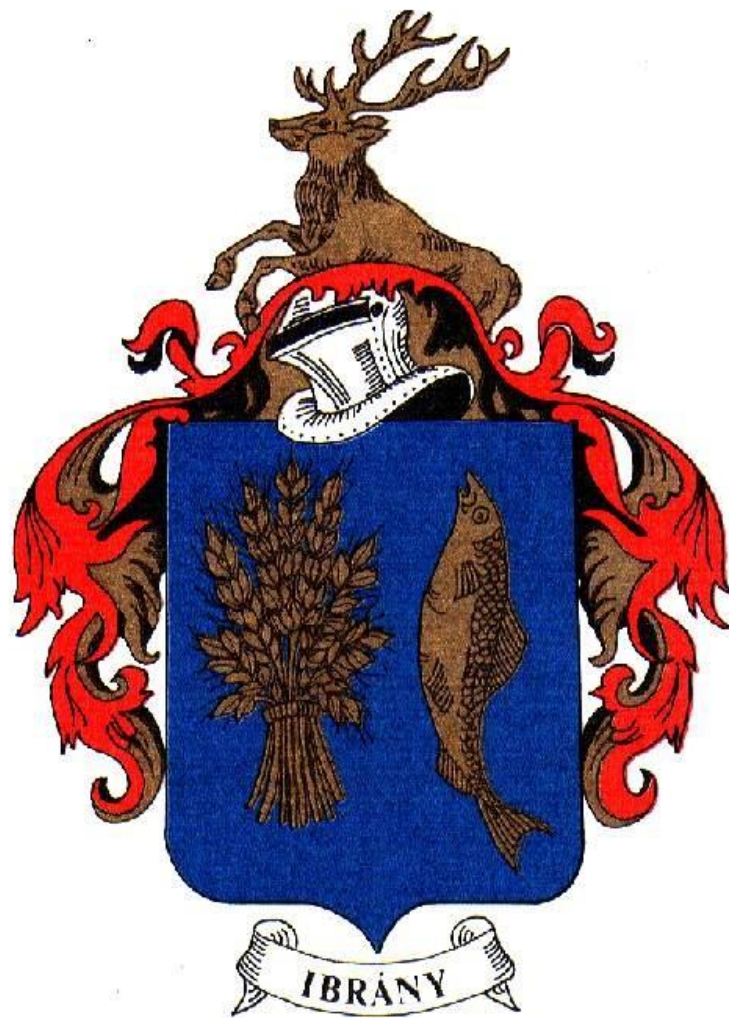

**Helyi Esélyegyenlőségi Program
2023-2028**

IBRÁNY Város Önkormányzata

**Elfogadta Ibrány Város Önkormányzatának Képviselő-testülete
a 224/2023.(IX.25.) KT. számú Határozatával**

Tartalomjegyzék

Bevezetés	3
A település bemutatása	4
Értékeink, küldetésünk.....	9
Célok.....	10
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése	
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	11
2. Stratégiai környezet bemutatása	13
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	19
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	85
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	<u>107</u>
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	<u>117</u>
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	126
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	139
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	142
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	142
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	<u>1</u>
3. Megvalósítás	18
4. Elfogadás módja és dátuma	23

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021. 06. 30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva, Ibrány Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

A valódi egyenlőség napjainkban elérhetetlen. Esélyegyenlőségről nem, csak esélykülönbségcsökkentésről beszélhetünk.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja és folytatása a 165/2018.(IX.24.) KT. számú határozattal elfogadott és a felülvizsgálat során a 195/2022.(XI.28.) KT.sz. határozattal módosított Helyi Esélyegyenlőségi Program dokumentumnak.

Ibrány Város Önkormányzata annak érdekében, hogy 2018-tól is hatékonyan, illetve még hatékonyabban tudja működtetni az intézményhálózatát, ellátni az önkormányzati kötelező feladatokat és lehetőség szerint az önként vállalt feladatok és a fejlesztések terén is előre tudjon lépni, ismételten szükséges a feladatok felülvizsgálata. A mutatószámok változása függvényében át kell tekinteni a kötelező feladatok ellátásának maradéktalan végrehajtása érdekében az önként vállalt feladatait az önkormányzatnak.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Ibrány település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szociális Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció, Ambrózy terv

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

Célunk: Kiemelt figyelmet fordítani a település perifériáin, szegregátumban élők életkörülményeinek javítására, ahol a roma népesség aránya települési átlagtól magasabb,- s ezzel egyidejűleg a településen belüli integrációs feltételek további erősítését is biztosítani.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

A település bemutatása

Ibrány jellegzetesen mezővárosias, alföldi település. A Tiszaháton, a Rétköz nyugati részén, a Tisza és a Lónyai-csatorna által határolt területen fekszik. Ibrány állandó lakosainak a száma 2018. 01. 01. napján: 6.970 fő.

A település jelképeiben megőrizte a múlt hagyományait. A település zászlaján Ibrány címere látható, melynek motívumai őrzik az Ibrányi család ősi címerének jellegzetességeit. A címer Mezey István grafikusművész alkotása.

A település kialakulását a történeti és a régészeti feltárások is 700 évre becsülik. A település neve a honfoglalás és az államalapítás időszakára utal. Vélhetően a mohamedán Ibrahimból alakult ki, s változott, formálódott századokon át.

A település életét alapvetően természeti környezete határozta meg. Gazdaságában a rétközi vízivilág adta vadászat, halászat, állattartás dominált.

Az 1880-as évtizedekben végrehajtott Tisza-szabályozás, a Belfő- és a Lónyai-csatorna építése következtében a rétközi táj arculata megváltozott. Megnőtt a művelhető földterület.

1895-ben az ibrányi uradalmak a térség legjobban gépesített birtokai voltak. Megalakult /elsőként a környéken/ a hitelszövetkezet, 1920-tól a hangyaszövetkezet révén is bekapcsolódtak az országos kereskedelmi életbe. A harmincas évek végére Ibrány modernnek számító községgé lett. Vasútállomása, postája, villanya, teljesen osztott iskolája, óvodája, gyógyszertára, orvosa, állatorvosa volt.

E vidéken elsőként osztottak földet a Károlyi-féle reform keretében. 1946 nyarán kereskedelmi céllal népi szövetkezett hoztak létre. Alapítói az ország első Kossuth-díjasai közé tartoztak. 1962-ben a település gimnáziumot kapott, amellyel megnyílt a lehetőség a körzetközponti szerepkör kiterjesztésére. Az 1973. január 31.-én nagyközséggé vált Ibrányban több gazdálkodó szervezet, intézmény tevékenysége térségi jellegűvé vált, ellátva a környék lakosságát, egyben elindítva a település várossá fejlődésének folyamatát.

1993. november 1.-jén Ibrány városi rangot kapott. A kommunális ellátottság teljessé tételével a város kihasználja gazdaságföldrajzi előnyeit s a hangulatos Tisza-part gazdag lehetőségeit. 2004-től a település az Ibrány-Nagyhalász statisztikai kistérség székhely települése lett, amely azt jelentette, hogy Ibrány 17 településnek szellemi, gazdasági, kulturális, egészségügyi, oktatási központjává vált, s ami jelentős szerepet játszott abban, hogy 2013. január 1-jétől a város járási székhely szerepkört kapott.

A 70-es években kezdődött ipartelepítésekkel, majd jó helyi kezdeményezésekkel bővültek a foglalkoztatás lehetőségei, csökkent az eljárók száma, de még mindig számottevő maradt. A 80-as évek második felétől ez a réteg igen kedvezőtlen helyzetbe került, az elsők között vált munkanélkülivé. Az infrastrukturális beruházások legfontosabb célja, hogy megfelelő körülményeket teremtsenek munkahelyek létesítéséhez.

A megélhetési gondok enyhítése érdekében a lakosság élt a földtulajdon szerzésének lehetőségével. Sajnos 2015 év végével a helyi mezőgazdasági és szolgáltató szövetkezet megszűnt a településünkön, így az általa addig bérelt földterületet a helyi földtulajdonosok jelentős része értékesítette, illetve helyi mezőgazdasági termeléssel életvitelszerűen gazdálkodók részére adta haszonbérbe. Az utóbbi időben megnőtt az egyéni vállalkozók száma, a kereskedőktől a mezőgazdasági vállalkozóktól kezdve az iparos szakmáig. A magánvállalkozások fokozottabb

megjelenésekor – 1984 elején – indult el az a vállalkozói csoport, amely építőipari szolgáltatások teljesítésével kereste a helyét a szakma piacán.

A 2000-es évek elejétől a város legjelentősebb beruházásai Európai Unió forrásokból valósultak meg, ami a város életében jelentős pozitív változásokat hozott egyrészt az infrastrukturális, szolgáltatás, közszolgáltatás, s esztétikai téren egyaránt. Nagyhalással közösen több, - uniós és állami támogatásból finanszírozott, elsősorban kommunális jellegű - közös beruházás valósult meg, így pl. a második ütemű szennyvízberuházás- melynek eredményeként Ibrány és Nagyhalász szennyvízcsatorna hálózattal történő ellátása megközelíti a 100 %-ot, belvíz beruházás és járóbeteg szakellátó intézet építése.

Ibrányban középfokú oktatási intézmény, az Ibrányi Móricz Zsigmond Gimnázium Szakgimnázium és Kollégium, 8 évfolyamos állami fenntartású Ibrányi Árpád Fejedelem Általános és Művészeti Iskola és a 2018/19-es tanévben felmenő rendszerben beinduló az Ibrányi Református Egyházközség fenntartásában lévő Ibrányi Református Általános Iskola és Óvoda közoktatási intézmény működik. Az állami általános iskolában alapfokú művészeti oktatás is folyik /ének-zene, néptánc, képző- és iparművészet, dráma). A településen az óvodáskorú gyermekek ellátást 3 óvoda biztosítja, melyből a 2018/2019-es nevelési évtől kezdődően 1 önkormányzati fenntartású és 2 egyházi (1 a Baptista Szeretetszolgálat fenntartásában: Csicsergő Óvoda, s 1 a Református Egyházközség fenntartásában).

1975-ben létesült a városban a gazdag helytörténeti gyűjtemény, amely a régi korok tárgyi és írott emlékeivel őrzi a rétközi parasztság tárgyait, szokásait.

Ibrányban három templom: református, római katolikus, görög katolikus templom, és a Jehova tanúi és a Shalom Bibliai Gyülekezet vallási közösség imaháza található.

A város több civilszervezet is működik. Vadásztársaság, horgászegyesület, sportegyesület, tűzoltó egyesület. A civil szerveződések alakulásában határozott fellendülés tapasztalható az utóbbi években. Az azonos érdeklődésen túl sok esetben az azonos szociális problémákkal élők társadalmi szerveződése tapasztalható pl., Természetvédők Egyesülete, Polgárőr Egyesület stb. A rendezvények és nagyobb események összehangolása érdekében a civil szervezetek, az önkormányzat és intézmények működését, tevékenységét, programjait az Ibrányi Civil Fórum fogja össze, koordinálja.

Az önálló rendőrőrs mellett a polgárőrség 47 fővel alakult meg 1992-ben. A századfordulón szerveződött a máig működő önkéntes tűzoltó egyesülete.

A város nevezetes műemléke a román kori református templom. A település szépen parkosított. 1990-ben 4 hektáron pihenőerdő telepítésére került sor. A Tisza-part ibrányi ártere természetvédelmi terület, a fülemülék ezreinek költőhelye. Itt, a Tisza-parton strand üzemel. Kialakult a Tisza-parti üdülőövezet, ahol 90 szép vendégház épült. Nagyon büszkék vagyunk parkjainkra, köztéri alkotásainkra, melyek között megtalálható az 1848-as emlékoszlop, a hősi emlékmű, melyet a második világháborúban elesettek emlékére készített Borbás Tibor. 1992-ben került felállításra az 1956-os emlékmű. A központ főterén helyezkedik el a Kossuth-mellszobor, a millecentenáriumi emlékmű, melyet Ulmann István faragó készített, vele szemben a hét vezér fából faragott alakja, mely Sárosi Tibor faragó művész alkotott. Településünk díszjele Pathó Róza Szabadság-szobra, Nagy Sándor Paraszt bácsija, Borbás Tibor Földosztók című domborműve, Györfi Sándor Ibrányi László ezredes kapitányról készült alkotása, és nem utolsósorban a millenniumi park, melyben a magyarok jelképe, a turulmadár helyezkedik el, melyet szintén Györfi Sándor szobrászművész alkotott. A város főterén található Szalai László keramikus művész szökőkútja, és köztereinket díszíti még Polyák Ferenc két alkotása is.

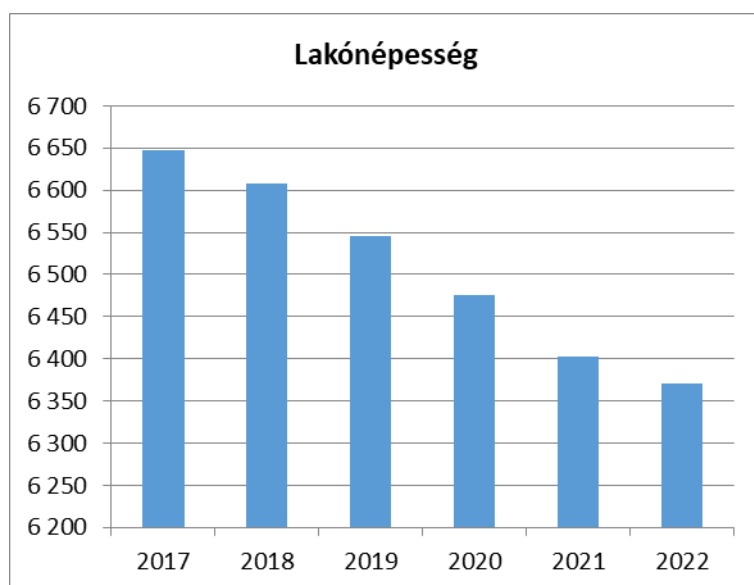
Az Európai Unió Forrásból az ÉAOP pályázat keretében, valamint a TÁMOP 5.3.6. pályázatból adódóan megvalósult beruházások illetve komplex programok révén a város Nyugati részén fekvő településrész (egyik szegregátum) területén pozitív változások következtek be, ami jelentősen javította az ott élők életminőségét, segítette az ott élők (mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, időskorúak) meglévő hátrányainak csökkentését. Megvalósultak a járda beruházások, ami nagymértékben javított mind az időskorúak, kisgyermekes anyák és a mozgáskorlátozottak közlekedési körülményeit. Kialakításra került egy un. városi zöldliget, ami kulturált, igényes területen, köztéri alkotással, padokkal, virágosított környezetben biztosítja az ott élők pihenését, s szépíti, igényessé teszi a lakókörnyezetüket. Megvalósult a településrészen egy sportcentrum, ami a városrészben élő fiatalok, gyermekek szabadidős tevékenységében jelentős javulást eredményezett, hasonlóan a Bessenyei utcában létesített játszótérhez és sportpályához. A Bessenyei út 16. sz. alatt létesített mosoda és szociális fürdő megépítésével és a szolgáltatás nyújtásával a komfort nélküli ingatlanokban élők életminőségében pozitív javulás következett be. Bővült a Gyermekjóléti és Családsegítő Intézmény épülete, ami új, átalakított ingatlanba költözött, a városon belül közelebb a szolgáltatást jelentősen igénybe vevő lakossághoz.

A lakosság – különös tekintettel az időskorúakra - biztonságérzetének növelése érdekében, bűnmegelőzés céljából térfigyelő kamerarendszer, valamint sebesség előjelző készülék került telepítésre.

A Községi Ház, valamint 4 új kis alapterületű szociális bérlakás létesítésével, a Komplex telep programon belül Tanoda, és Teleház beindításával jelentősen javultak a település mélyszegénységben élő, romagyermek népességének életkörülményei, esélyei.

2020-ra a TOP-4.3.1-15 „Leromlott városi területek rehabilitációja Ibrányban” pályázat keretében elkészült 8 új építésű szociális bérlakás és 1 szolgálati lakás, valamint önkormányzatunk ezek mellett - saját erőforrásokat felhasználva 2 szociális bérlakást is épített. Ezekkel az ingatlanokkal bővültek városunk népességmegtartó lehetőségei.

A településrészen élő felnőttkorú mélyszegénységben élő, zömmel roma nemzetiségű lakosság - 56 fő – részére helyben szervezett átképzések kerültek megtartásra, melynek ideje alatt a résztvevők számára megélhetési támogatás volt biztosítva. Az esélyegyenlőség biztosítása érdekében jelentős számú egészségügyi szűrésre, egészségügyi felvilágosító előadások megtartására, pénzügyi és vállalkozási ismeretekkel kapcsolatos előadások megtartására, sport és kulturális rendezvények tartására került sor.

Az elmúlt időszak demográfiai adatainak tanúsága szerint folytatódik a település lakónépességének lassú csökkenése, valamint elöregedése, mivel a lassan csökkenő állandó lakosságból a 65 évnél idősebb népesség száma, s aránya a településen belül 2016 évig tovább emelkedett, majd ettől az évtől kezdődően valamelyest csökkent az állandó lakosságon belül a 65 év felettek aránya. A táblázatból kitűnik, hogy az elmúlt évek során a lakónépesség száma csökkenő tendenciát mutat *(kivéve a 2017-es évet, amikor növekedett a település lakosság száma az előző évhez képest)*, melyben azonban valamelyes lassulás tapasztalható. Ezen tendencia megállítása és esetleges megfordítása érdekében az önkormányzat az utóbbi 2 évben – más településről a betelepedést, letelepedést segítő lakáscélú ellátást nyújt (bérlakás biztosításával, illetve a fiatalok lakhatási feltételei megteremtéséhez kapcsolódó lakásépítési, lakásvásárlási támogatással), melyek célja a lakónépesség növelése.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2017	6 648	bázis év
2018	6 608	99,40%
2019	6 546	99,06%
2020	6 476	98,93%
2021	6 403	98,87%
2022	6 371	99,50%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	3 356	3 462	6818	49,22%	50,78%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			238	3,49%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	599	557	1156	8,79%	8,17%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	135	119	254	1,98%	1,75%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	2 090	1 979	4069	30,65%	29,03%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	177	219	396	2,60%	3,21%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	355	588	943	5,21%	8,62%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az országos statisztikákhoz hasonlóan városunkban is közel azonos a felnőtt korú nők és férfiak aránya. A 65 év felettiéknél a férfiak arányának jelentős csökkenése figyelhető meg, ami szintén megfelel az országosan tapasztaltaknak, a férfi lakosok alacsonyabb várható élettartamára tekintettel.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	947	1 194	79,31%
2018	939	1 193	78,71%
2019	951	1 186	80,19%
2020	943	1 156	81,57%
2021	938	1 102	85,12%
2022	969	1 095	88,49%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az elmúlt évek során az elvándorlások száma meghaladta a városba újonnan letelepülők számát. 2016-ban az előző évekhez képest jelentős változás történt, akkor ugyanis nagymértékben nőtt mind az idevándorlók száma, mind az elvándorlók száma. A fenti táblázatból megállapítható, hogy Ibrány esetében az evándorlások száma ugyan számszakilag megugrott 2016 évben, azonban ugyanilyen arányban emelkedett a az ide vándorlás, így az egyenleg szint nem számottevő.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2017	-0,15
2018	-2,11
2019	-11,25
2020	-11,21
2021	-4,04
2022	-5,32

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2017	2,11
2018	-4,38
2019	0,61
2020	-4,45
2021	-6,52
2022	0,94

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A fenti táblázatból kitűnik, hogy Ibrányban is hullámzó mértékben, de a természetes fogyás jelei mutatkoznak, viszont bizakodásra ad okot, hogy ismét több volt 2022-ben az születések száma, mint a halálozásoké.

Célok

A településen fekvő három szegregátum területén igen magas a mélyszegénységben élő, roma nemzetiségűek, gyermekek és az idősek aránya. 2013 óta a település Nyugati részén megvalósult fejlesztések és programok enyhítettek valamelyest az ott élők problémáin, javították az egyenlő esélyek biztosítását. Továbbra is megoldásra vár azonban a Koi településrész problémáinak megoldása.

Értékeink, küldetésünk

A település legfőbb természeti értéke a Tisza, melynek ibrányi partszakasza tiszta, kulturált. A folyó és a holtágak rekreációs lehetőségeinek eddiginél fokozottabb kihasználása jelentős turisztikai potenciált rejt magában. A településen áthaladó, országos jelentőségű kerékpárút és a Tisza adta turisztikai lehetőségek összekapcsolása további idegenforgalmi vonzeró lehet.

Ibrány Város Önkormányzata 2020-ban támogatást nyert a Kisfaludy 2030 Turisztikai Fejlesztő Nonprofit Zrt. által meghirdetett strandfejlesztési program keretében. A projekt keretében az Ibrányi Tiszai Szabadstrand fejlesztése történt meg a strandra látogatók magasabb szintű kiszolgálása érdekében. A megvalósult látogató- és családbarát fejlesztés keretében szociális blokk, családbarát mosdó, zuhanyzó-öltöző blokk és baba-mama szoba került kialakításra, valamint egységes vizuális megjelenésű öltözőkabinok létesítése történt meg. A közeljövőben komplex turizmusfejlesztés fog megvalósulni városunkban a TOP_PLUSZ-1.1.3-21-SB1-2022-00019 projekt támogatásával.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Ibrány Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,

- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása

Az állampolgári öngondoskodás, együttműködési készség erősítését szolgálja az a törvényi felhatalmazás, amely szerint a képviselő-testület egyes közszolgáltatások igénybevételét rendeletében feltételekhez kötheti, a feladat- és hatáskörébe tartozó önkormányzati ügyekben – törvény által biztosított keretek között – önállóan mérlegelhet. A HEP figyelembe veszi Ibrány Város Önkormányzata által hozott rendeleteket, dokumentumokat

- A gyermekek védelméről szóló **19/2013. (IX. 25.)** önkormányzati rendelet
- A települési támogatásokról és egyes szociális ellátásokról szóló **8/2015.(II.27)** önkormányzati rendelet
- A lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérletére, elidegenítésére, valamint a lakáshoz jutás helyi támogatására vonatkozó szabályokról szóló **14/2013. (VII.03.)** önkormányzati rendelet
- A köztisztaság fenntartásáról és a környezetvédelemről szóló **21/2013.(X.30.)** önkormányzati rendelet
- A közösségi együttélés alapvető szabályairól, valamint ezek elmulasztásának jogkövetkezményeiről szóló **7/2017. (III.29.)** önkormányzati rendelet

1.2.1. A települési támogatásokról és egyes szociális ellátásokról szóló 8/2015 (II.27.) önkormányzati rendelet (jogszabályi háttér: Szt. 45.§)

Az önkormányzatok által biztosított ellátás neve 2015. március 1-jétől egységesen települési támogatás lett.

E támogatás keretében az önkormányzatok az általuk támogatandónak ítélt, rendeletükben szabályozott élethelyzetekre nyújthatnak támogatást. Az önkormányzat kötelezettsége abban áll, hogy a települési támogatásról rendeletet alkosson. Annak eldöntése, hogy e támogatás keretében milyen célokra, mely feltételek teljesülése esetén milyen összegű támogatást nyújt, teljes mértékben az önkormányzat mérlegelési jogkörébe tartozik.

Az Szt. által szabott egyetlen kötelezettség az, hogy a képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani. A létfenntartást veszélyeztető élethelyzet, a létfenntartási gond meghatározása az önkormányzat jogosultsága, hasonlóan az ilyen helyzetekben nyújtandó támogatás összegének meghatározásához.

Az Szt. a települési támogatás keretében biztosítandó juttatások körét példálózóan sorolja fel:

Települési támogatás keretében nyújtható támogatás különösen

- a) a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez,
- b) a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére,
- c) a gyógyszer-kiadások viseléséhez,
- d) a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére.

Az Szt. szabályozása szerint a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez nyújtott települési támogatást más jogszabály alkalmazásában lakásfenntartási támogatásnak kell tekinteni.

A települési önkormányzat képviselő-testületének a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályairól szóló rendeletét legkésőbb 2015. február 28-áig kellett megalkotnia. Városunk képviselő-testülete A települési támogatásokról és egyes szociális ellátásokról szóló 8/2015 (II.27.) önkormányzati rendeletében határozta meg az ellátások típusait, a jogosultsági feltételeket és az eljárási szabályokat. Ennek megfelelően az alábbi települési támogatások kerültek 2015. március 1-jétől kezdődően városunkban bevezetésre:

- lakhatási feltételek támogatása- fűtési támogatás- elsősorban természetbeni formában a régi lakásfenntartási támogatás szűkített körben, kizárólagosan fűtési idény időszakára (október 15-től – április 15-ig terjedő időre, egységesen 5000.-Ft/hó összegben) Mivel ebben az esetben a jogosultsági feltételként az egy főre eső jövedelemhatár 28.500.-Ft-ban, illetve egyedülálló esetén 42.750.-Ft-ban lett meghatározva, jelentősen kevesebb jogosulttal számolunk az előző - központosított - lakásfenntartási támogatásra jogosultak számával szemben.
- rendkívüli települési támogatás: A létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, illetve időszakosan vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzdő személy részére, a nem várt többletkiadásai céljára, vagy valamely – elsősorban önhibáján kívüli okra visszavezethetően - kieső jövedelmének részbeni pótlására rendkívüli települési támogatás állapítható meg, feltéve, hogy családjukban az egy főre jutó havi nettó jövedelem a nyugdíjminimum 200 %-át (57.000.-Ft), egyedül élő esetén a 250 %-át (71.250.-Ft) nem haladja meg és vagyona a család tagjainak nincs. Lehetőség van a hivatalbéli támogatás megítélésére is, ha a Bizottság tudomással bír rendkívüli nehéz helyzetbe kerülő személyről, családról.

- gyógyszer támogatás a jelenleg méltányossági közgyógyellátás helyébe: önkormányzati települési támogatásként gyógyszer-támogatás annak a kérelmezőnek nyújtható, akinek családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem, családban élő esetén a nyugdíjminimum 150 %-át, egyedül élő esetén annak 200%-át nem haladja meg és a havi rendszeres gyógyszerfogyasztás költsége, és/vagy gyógyászati segédeszközének térítési díja eléri, vagy meghaladja az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 25%-át. A támogatás összege személyenként évente a 30.000,-Ft-ot nem haladhatja meg.
- rendkívüli települési támogatás temetési költségekhez: Temetési költségekhez való hozzájárulásként települési támogatásban részesíthető az a kérelmező – a temetést követő 3 hónapon belül - aki elhunyt személy eltemettetéséről gondoskodott feltéve, hogy a családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem a teljes munkaidőben foglalkoztatott munkavállaló részére megállapított személyi alapbér mindenkori kötelező legkisebb összegének személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkal csökkentett összegének (nettó minimálbér) 300 %-át, egyedül élő esetén pedig a 350%-át nem haladja meg. 2018. 01.01. napjától a temetési segély a temetető szociális helyzetére is figyelemmel differenciáltan kerül megállapításra függetlenül a temetési költségek nagyságától az eltemettető családjának egy főre jutó jövedelméhez igazodóan :
 - egy főre eső jövedelem nettó minimálbér 50 %-áig 40.000 Ft
 - egy főre eső jövedelem minimálbér 100 %-áig 30.000 Ft
 - egy főre eső jövedelem nettó minimálbér 150 %-áig 20.000 Ft
 - egy főre eső jövedelem nettó minimálbér 200 %-áig 15.000 Ft
 - egy főre eső jövedelem nettó minimálbér 300 %-áig 10.000 Ft

- jogszabály előírása alapján maradt a köztemetéssel kapcsolatos (költségek viselésére, mentesítésre vonatkozó) szabályozás is.

Ibrány Város Képviselő-testületének döntése értelmében a 2019-es évtől elérhető a települési támogatásokról és egyes szociális ellátásokról szóló rendelet 12/A. §-ában szabályozott gyermekek és felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanuló fiatal felnőttek tanév kezdési támogatása.

Ez alapján a város közigazgatási területén állandó lakcímmel rendelkező, s a településen életvitelszerűen élő óvodás gyermekek, általános iskolás és középiskolás diákok törvényes képviselői, illetve a felsőfokú közoktatási intézmény nappali tagozatán tanuló fiatal felnőttek (utoljára abban az évben, amelyben a 25. életévüket betöltik) évente egy alkalommal önkormányzati támogatásban részesülhetnek.

A támogatás összege:

- a) óvodások esetében 10.000 Ft/fő
- b) általános iskolások esetében 15.000Ft/fő
- c) középiskolások esetében 20.000 Ft/fő
- d) felsőfokú tanulmányokat folytatók esetében 30.000 Ft/fő

A szabályozás 2020-ban kiegészült a város közigazgatási területén állandó lakcímmel rendelkező nevelőszülő háztartásában nevelt, s a városban bejelentett tartózkodási hellyel rendelkező óvodás gyermekek, általános iskolás és középiskolás diákok, illetve a felsőfokú közoktatási intézmény nappali tagozatán tanuló nevelőszülőnél utógondozói ellátásban részesülő, s bejelentett ibrányi tartózkodási hellyel rendelkező fiatal felnőttekre (utoljára abban az évben, amelyben a 25. életévüket betöltik) is, amennyiben a meghatározott feltételeknek megfelelnek.

Ibrány Város Képviselő-testületének döntése értelmében, szintén a 2019-es évtől elérhető a települési támogatásokról és egyes szociális ellátásokról szóló rendelet 12/C. §-ában szabályozott fiatalok lakhatási feltételei megteremtéséhez kapcsolódó lakásépítési, lakásvásárlási támogatás.

Ezzel a támogatási formával a város közigazgatási területén lakóingatlant építő, illetve használt lakóingatlant vásárló, s az építés illetve vásárlás után Ibrányban letelepülő fiatal házaspárok, illetve bejegyzett élettársi kapcsolatban élők részesülnek vissza nem térítendő támogatásban. A támogatás összege építés esetén 500.000 Ft, vásárlás esetén 250.000 Ft. Támogathatók azok a kérelmezők, akik vállalják, hogy a támogatással szerzett ingatlanba való beköltözés után legalább 5 évig Ibrányban életvitelszerűen élnek.

2020-ban döntött Ibrány Város Képviselő-testülete ikerszületés esetén a gyermekek gondozásához nyújtott anyagi támogatásról, amelyet a települési támogatásokról és egyes szociális ellátásokról szóló rendelet 12/D. §-ában szabályozott.

Ennek értelmében a város közigazgatási területén állandó lakcímmel rendelkező szülőt kettő, vagy több gyermek egyszerre történő születése esetén kérelmére a gyermekek születésétől kezdődően a gyermekek egy éves koráig havonta rendszeres anyagi támogatás illeti meg, a gyermekek gondozásához történő önkormányzati anyagi hozzájárulásként, amennyiben a kérelmező családjában az egy főre eső jövedelem nem haladja meg a garantált bérminimum 300 %-át. A támogatás összege havonta gyermekenként 20.000.-Ft.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

Az esélyegyenlőség javítása, az egyenlő bánásmód érvényesítése szempontjából releváns, a társadalom különböző csoportjainak együttélésére vonatkozó stratégiák különösen az alábbiak:

□ **„Legyen jobb a Gyerekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)** A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyermekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

□ **Idősügyi Nemzeti Stratégia 2009-** Az Országgyűlés 2009-ben a 81/2009. (X.2.) OGY határozatában fogadta el a Stratégiát, amelynek célkitűzéseinek megvalósulását két ütemtervre

bontották. Az első rész 2010-2022-ig, a másik 2023-2034-ig tervezhető, hogy több párhuzamosan folyó cselekvési tervvel együtt tudjon megvalósulni. A magyarországi időspolitika egyik legfontosabb megoldandó kérdése az időskorúak diszkriminációjának megszüntetése és az esélyegyenlőség megteremtése, az idős korosztály igényeinek figyelembevétele az élet valamennyi területén. A stratégia kiinduló pontja az, hogy a legtöbb ember időskorában a következő négy dolgot szeretné elmondani magáról: a társadalom megbecsült tagja, egészséges, nem magányos, biztonságban és védettségben tud élni. Ezekből kiindulva a célok a fenntarthatósági elvek mentén fogalmazódtak meg. Minden korosztály számára élhető világban olyan gazdasági és társadalmi környezet kialakítása, amelyben az idősödő és az idős emberek meg tudják őrizni aktivitásukat, társadalmi részvételüket. Olyan szemlélet kialakítása, amellyel biztosítható és növelhető az időskor presztízse, valamint az idős korosztály iránti szolidaritás. Az időskorra történő felkészülés és az aktív társadalmi részvétel igényének erősítése a társadalomban.

Az EU 2020 stratégia Az EU 2020 stratégia az Európa 2020 az Európai Unió 10 évre szóló növekedési stratégiája, a 2000-ben megkezdett Lisszaboni Stratégia folytatása, annak tapasztalatait beépítő új, közösségi gazdaságpolitikai célrendszer és ahhoz tartozó intézkedésterv. Célja nem csupán a válság leküzdése, a stratégia az uniós növekedési modell hiányosságait hivatott megszüntetni, és az intelligensebb, fenntarthatóbb és befogadóbb növekedés feltételeit kívánja megteremteni. Az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzések, melyeket 2020-ra az EU egészének teljesítenie kell, két területen is megjelenik. Az oktatásban a lemorzsolódási arányt 10% alá kell csökkenteni. A szegénység/társadalmi kirekesztés ellen ható intézkedések sora pedig azt célozza, hogy legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

□ **Nemzeti Reform Program** A Nemzeti Reform Program: Az Európa 2020 stratégia megvalósításának legfontosabb eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik, melyeket a tagállamoknak minden év áprilisában, a stabilitási/konvergencia programokkal együtt kell elkészíteniük. A nemzeti reformprogramok rögzítik az uniós kiemelt célok alapján megfogalmazott nemzeti célokat, továbbá ismertetik, hogyan kívánják a kormányok a célokat teljesíteni, illetve a növekedést hátráltató akadályokat leküzdni. A dokumentumok azt is meghatározzák, hogy kik, mikor, milyen intézkedéseket hoznak majd, s hogy ennek milyen költségvetési vonzatai lesznek. A Nemzeti Reform Program az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzete javításának szempontjából közvetlen jelentőséggel bíró célkitűzéseket és intézkedéseket tett.

□ **Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia 2010-2021** A Stratégiát a 1004/2010. (I.21.) határozatában fogadta el a Kormány. A hosszú távú célkitűzéseket a Pekingi Cselekvési Programmal és „A nők és férfiak egyenlőségéről szóló útiterv 2006-2010” című Európai Bizottság által kiadott dokumentummal összhangban alkották meg. Ennek keretében hat prioritást határozott meg olyan területeken, ahol a nők és a férfiak társadalmi egyenlőségének eléréséhez határozott kormányzati lépések megtételére van szükség. A nők és a szegénység, valamint az egészség szempontjainak figyelembe vételével a foglalkoztatási aránytalanságok felszámolása. A Kormánynak támogatnia kell a szakmai, a magán- és a családi élet jobb összehangolhatóságát. A politikai, gazdasági döntéshozatalban, és a tudomány területén a férfi-női részvétel aránytalanságainak csökkentését kell elérni. Az erőszak elleni hatékony fellépéshez, a megelőzéshez szükséges intézkedések megtételének elősegítése. A nemekhez kötődő sztereotípiák visszaszorítása. A nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőtlenségek leküzdéséhez szükséges stratégiai célokhoz kapcsolódó változások szakmai megalapozása képzés, intézményrendszer, nemekre érzékeny költségvetés, nemekre bontott adatgyűjtés által.

□ **Nemzeti Drogellenes Stratégia (2013–2020)** A Nemzeti Drogellenes Stratégia 2013-2020 – Tiszta tudat, józanság, küzdelem a kábítószer-bűnözés ellen című dokumentum, melyet az Országgyűlés a 80/2013. (X.16.) határozatában fogadott el, illeszkedik az Európai Unió 2013-2020-ra vonatkozó drogstratégiájához. A Drogellenes Stratégia elsősorban a kábítószer-problémára vonatkozik, azonban nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a kábítószer-jelenség szorosan összefügg más kémiai és viselkedés függőségi problémákkal, a probléma hatékony kezeléséhez hozzátartozik a rendszerszemléletesség, és egyéb nemzeti stratégiákkal, valamint programokkal való szoros együttműködés. Három beavatkozási területen állapít meg fejlesztési irányokat: egészségfejlesztés és kábítószer-megelőzés; kezelés, ellátás és felépülés; valamint kínálatcsökkentés területén. A Kormány a Stratégia által egyes ágazatok, intézmények, helyi közösségek és szervezetek számára ad irányadó koncepciókat, szemléti és értelmezési rendszereket az akciótervek, cselekvési programok elkészítéséhez. A társadalom közösségei, tagjai és döntéshozói körében segíti elő a kábítószer-jelenség megértését, és a stratégia alapelveivel való azonosulást.

□ **Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia (2013–2023)** A Kormány a 1744/2013. (X.17.) számú kormányhatározatában fogadta el a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiát. Magyarország kriminálpolitikai törekvése a közrend erősítése, a közterületek biztonságának fokozása, a bűnözés mennyiségi visszaszorítása és csökkentése, a bűnözéssel okozott károk és negatív hatások enyhítése, megfelelő védelem biztosítása a családok és egyének számára, végső soron az állampolgárok biztonságérzetének javítása. Kiemelt beavatkozási területnek számít a gyermek- és fiatalkori bűnözés megelőzése, a településbiztonság fokozása, az áldozattá válás megelőzése és az áldozatok segítése, valamint a bűnisméltés megelőzése. Az aktív bűnmegelőzési tevékenység lehet bármennyire is hatékony és kiterjedt, megfelelő forrásokkal ellátott, nem érhet el sikert, ha a tágabb értelemben vett környezeti hatásoknak nincs megfelelő támogatásuk. A környezeti hatások a családi és közösségi kapcsolatoktól kezdve, az oktatási, nevelési, állami intézményeken át lehetnek. Minden olyan területre ki kell hatnia a bűnmegelőzési tevékenységnek, amely valamilyen formában növelheti, csökkentheti vagy meghatározhatja a bűnelkövetővé vagy áldozattá válást. A bűnmegelőzésben az állami szervezeteken kívül önkormányzati, civil és egyházi szervezetek, a gazdaság szereplői, tágabban fókuszban a családok és maguk az állampolgárok vesznek részt, a legfontosabb szerepet továbbra is a rendőrség tölti be.

Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégia Az Országgyűlés 18/2013. (III.28.) sz. határozatával fogadta el a Nemzeti fenntartható fejlődés Keretstratégiáról szóló határozatát. A Keretstratégia a közpolitikai döntéshozatali rendszerben egy hosszú távú koncepció, amelyben keretet nyújt más szakpolitikai stratégiáknak és terveknek, hogy azok fenntarthatósági szempontból megfelelőek legyenek. A fenntarthatóság az emberiség folytonos megújulását, a jövőért való felelősség érvényesítését, a folyamatosan változó környezethez való alkalmazkodást jelenti, a természeti erőforrások mennyiségi és minőségi megőrzésének érdekében. A fejlődés pedig az alkalmazkodásban történő javulásra vonatkozik. A nemzet fenntarthatósági politikájának átfogó célja a folyamatosan változó társadalmi-humán-gazdasági-természeti külső környezethez való alkalmazkodóképesség feltételeinek biztosítása és fejlesztése. Az emberi erőforrások célterületen a népesség stabil egészsége, a jelenkor kihívásainak megfelelő készségekkel és tudással rendelkező, a kirekesztést mellőző társadalom létrehozása, mivel a szegénység és az etnikai kirekesztés a szolidáris társadalom legnagyobb ellensége.

□ **Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)** Az Országgyűlés a 15/2015. (IV.7.) számú határozatában fogadta el a Programot. A 2011. évi népszámlálás adatai szerint a népesség 4,9%-a vallotta magát fogyatékos személynek, azonban a nemzetközi felmérések szerint vélhetően a lakosság 10%-a élhet valamilyen fogyatékossgal együtt, ez hazánkban körülbelül 1 millió főt érinthat. Tartós betegséggel, egészségkárosodással a népszámlálási adatból vonatkoztatva viszont már jóval magasabb létszám, körülbelül 1,6 millió fő él együtt. A fogyatékossgal élők az élet

számos területén még ma is hátrányos megkülönböztetésben részesülnek, ezért kiemelten fontos a különböző területeken az esélyegyenlőség megteremtése a személyre szabott igényeik alapján. A többségi társadalom tagjainak meg kell tanulniuk a fogyatékossgal élők emberi méltóságának tiszteletben tartását. Rendkívül fontos, hogy a fogyatékossgal élőket bevonják azoknak a döntéseknek a meghozatalába, amelyek az ő életükre is befolyással lesz.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

- Ibrány Város Önkormányzata 2015-2020 közötti időszakra vonatkozó Gazdasági Programja (73/2015 (IV.21.) KT.sz. Határozat)
- Ibrány Város Önkormányzatának 2014-2020 közötti időszakra vonatkozó Integrált Településfejlesztési Stratégiája (Elfogadva: 214/2015 (IX.28.) KT.sz. Határozattal, módosítva: 85/2016 (IV.25.) KT. Határozattal, valamint felülvizsgálva a 270/2017 (XII.18.) KT. Határozattal)
- Ibrány Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója, valamint annak 2 évenkénti felülvizsgálata (Legutóbbi felülvizsgálat: 166/2021.(XI.29.) KT.sz..Határozat)
- Ibrány Város 2020-2025 évekre vonatkozó Közbiztonsági – Bűnmegelőzési konceptiója (Legutóbbi felülvizsgálat: 171/2022.(X.24.) KT. sz. Határozat)
- Ambrózy terv - Ibrány Város Városfejlesztési programja 2021 – 2027

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Több olyan szolgáltatás és Uniós támogatásból megvalósuló szemléletformáló, egészségügyi, felvilágosító program kerül/t megvalósításra, ami a környező, szomszédos településeken élő lakosságot egyaránt érinti, azok bevonásával történik. - Ilyenek: egészségügyi szolgáltatások-**járóbeteg szakellátás** Ibrány, Nagyhalász, Tiszatelek, Balsa, Gávavencsellő, Paszab, Tiszabercel, Buj, Vasmegyer, Tiszarád, Újdombrád.

Központi orvosi ügyelet fenntartása: Balsa, Gávavencsellő, Tiszabercel, Paszab, Buj, Ibrány, Nagyhalász, Tiszatelek.

Védőnői szolgálat közös fenntartása: Nagyhalász, Ibrány.

Ibrányi Integrált Szociális Szolgáltató Központ- Ibrány Járás területén nyújt szociális alapszolgáltatás keretén belül segítséget a szolgáltatást igénybe vevők számára, illetve hatósági eljáráshoz kapcsolódó tevékenységet végez. Illetékesség tekintetében 8 településen látnak el szakmai feladatokat. Két szakmai egység (család-és gyermekjóléti szolgálat illetve család-és gyermekjóléti központ) keretén belül biztosítják a gyermekjóléti szolgáltatást és családsegítést, az 1997. évi XXXI. tv., az 1993. évi III. tv., az 1/2000. SzCsM. rendelet, a 15/1998. NM rendelet illetve a gyermekek védelme érdekében alkotott jogszabályok alkalmazásával.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az önkormányzat számára a koherens esélytervezéshez szükséges információk többnyire rendelkezésre állnak. Vannak azonban olyan területek, amelyről az információszerzés még nehézkes. Az adatok gyűjtése elsősorban a nehéz helyzetbe került devizahiteles családokról, a fogyatékos személyek foglalkoztatásáról, iskolai végzettségéről, a nők helyi gazdaságban elfoglalt szerepéről volt problémás

A romákra vonatkozó adatok szenzitív adatnak minősülnek, ezért azokat nyilvántartani nem lehet. Az Ibrányban élő hátrányos helyzetű lakosság körében (2012 évben) végzett felmérés (Komplex-telep programhoz TÁMOP 5.3.6. kapcsolódó) alapján kérdőívek kitöltésével juthatunk helyi adatokhoz.

A szegregátumra vonatkozóan Ibrány Város szociális város-rehabilitáció tárgyú kiemelt konstrukcióra benyújtandó pályázathoz című dokumentumban leírtak, illetve az Integrált Városfejlesztési Stratégia 6. pontja tartalmaznak adatokat a helyi romákról.

Az adatgyűjtésnél az alábbi adatbázisok nyújtottak segítséget:

- KSH – népszámlálási adatok 2001. és 2011. népszámlálás adatai
- TeIR- KSH területi adatok rendszere
- TeIR- Nemzeti Munkaügyi Hivatal
- TeIR – Szociális Ágazat adatai (MÁK)
- TeIR- Önkormányzati adatok
- Önkormányzaton belüli saját adatgyűjtés
- civil szervezetek és egyéb szervek adatszolgáltatása
- intézmények adatszolgáltatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartás adataiból gyűjtöttük össze, valamint felhasználtuk az ágazati beszámoló adatait és a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Nyíregyházi Járási Hivatalának Foglalkoztatási osztálya adatait is.

Annak érdekében, hogy minden adattáblában azonos 5 év adatai kerülhessenek feltöltésre és elemzésre, ezért a 2015-2020 időszak adataival dolgoztunk. A különböző forrásokból szerzett, ugyanazon területet érintő adatok több esetben eltérést mutatnak.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A szegénységnek nincs mindenki számára elfogadott definíciója.

Általában azokat a területi egységeket tekintjük mélyszegénység által sújtott településeknek, településrészeknek, ahol „a nagyon alacsony iskolázottság és foglalkoztatási ráta, erős települési, lakóövezeti, térségi, koncentráció és szegregáció, az ezekből következő súlyos szociális deficit és a hátrányos társadalmi helyzet újratermelődésének nagy valószínűsége jellemzi.” Ezen meghatározást alapul véve Ibrány város egyes településrészei a mélyszegénység által sújtott területnek „szegregált” területnek minősülnek.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább

terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt. (Cserti-Csapó-Orsós 2012)

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A mélyszegénységgel kapcsolatos vizsgálatok az egyén illetve a háztartás saját jövedelmi helyzetének értékelésén alapulnak. A rendelkezésünkre álló adatok alapján elsősorban a munkanélküliség, a szociális rászorultság, a gyermekek helyzete, a lakhatási viszonyok és az iskolai végzettségek figyelembe vételével készítünk elemzéseket. Azt, hogy mekkora jövedelemből lehet megélni egy adott településen, országtól, területi elhelyezkedéstől függően más és más.

A városban a 2011-es népszámlálás alapján (ami a 2010. évi adatokat tartalmazta, mikor is a város lakónépessége 6886 fő volt) jelen lévő, magát cigány nemzetiségűnek vallók aránya: 13,75%. 2001 óta a nemzetiség létszámában jelentősebb változás állt be, ami a nagyobb bevallási hajlandóságnak is köszönhető. A 2001. évi adatok szerint 3,14% cigány kisebbség élt Ibrányban. A roma lakosság száma a Roma Nemzetiségi Önkormányzat rendelkezésre álló adatai alapján ténylegesen azonban a népszámlálási adatokhoz mérten is magasabb, megközelíti az 1200 főt.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2017	48,45	40,78
2018	49,23	36,71
2019	47,99	31,98
2020	47,26	31,63
2021	47,23	28,31
2022	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

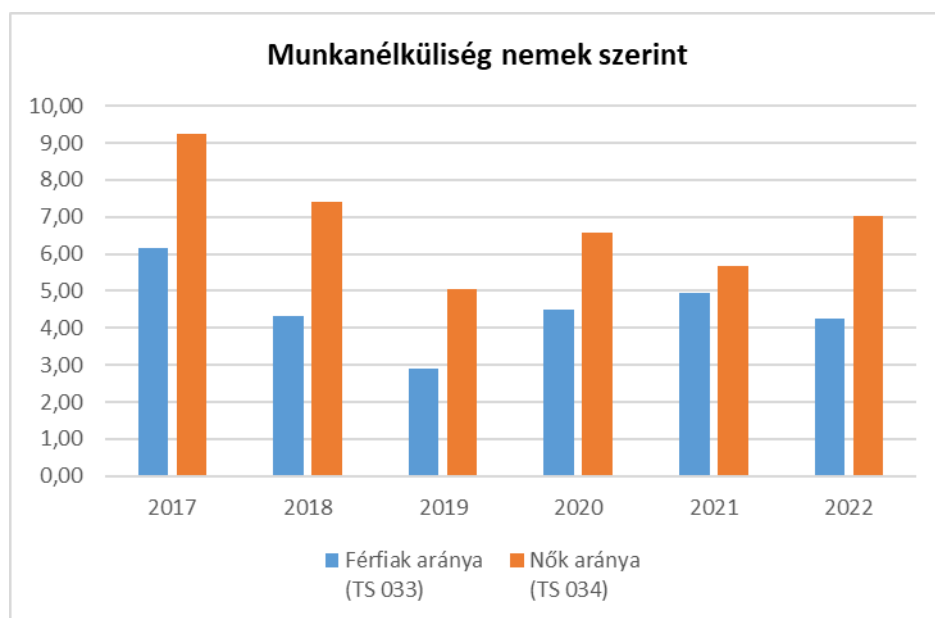
Városunkban az elmúlt évek során jelentős mértékben csökkent a nyilvántartott álláskeresők száma. A kevesebb álláskeresőből azonban a 20 évesnél fiatalabb korosztály álláskeresők száma és aránya is, a 20-24 éves korosztály aránya emelkedett, aminek oka nagyrészt az, hogy még valamilyen tanulmányokat folytatnak, vagy a közelmúltban fejezték be a tanulmányaikat és már újabb, piacképes képzettséggel rendelkeznek. 24-59 éves korosztály érintett ugyan a munkanélküliséggel kapcsolatban, de mind számukban, mind arányukban csökkenés tapasztalható. Az öregségi nyugdíjkorhatár emelkedésének hatására azonban emelkedett az 59 év feletti álláskeresők száma, aránya, akiknek az elhelyezkedése a munkaerő-piacon igen nehéz, mivel többnyire nem rendelkeznek megfelelő végzettséggel, nyelvismerettel, valamint szakképzettségük is elavult, már nem piacképes.

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2017	6,15	9,24	7,70%
2018	4,31	7,41	5,86%
2019	2,89	5,06	3,98%
2020	4,50	6,56	5,53%
2021	4,93	5,66	5,30%
2022	4,24	7,03	5,64%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	370	280	189	260	248	261
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	36,00	30,00	23,00	23,00	27,00	16,00
	%	9,73%	10,71%	12,17%	8,85%	10,89%	6,13%
21-25 év (TS 038)	Fő	88,00	53,00	38,00	46,00	37,00	37,00
	%	23,78%	18,93%	20,11%	17,69%	14,92%	14,18%
26-30 év (TS 039)	Fő	28,00	21,00	8,00	22,00	21,00	30,00
	%	7,57%	7,50%	4,23%	8,46%	8,47%	11,49%
31-35 év (TS 040)	Fő	25,00	19,00	11,00	20,00	19,00	16,00
	%	6,76%	6,79%	5,82%	7,69%	7,66%	6,13%
36-40 év (TS 041)	Fő	35,00	25,00	13,00	15,00	22,00	19,00
	%	9,46%	8,93%	6,88%	5,77%	8,87%	7,28%
41-45 év (TS 042)	Fő	40,00	27,00	20,00	19,00	22,00	19,00
	%	10,81%	9,64%	10,58%	7,31%	8,87%	7,28%
46-50 év (TS 043)	Fő	34,00	28,00	15,00	19,00	29,00	33,00
	%	9,19%	10,00%	7,94%	7,31%	11,69%	12,64%
51-55 év (TS 044)	Fő	38,00	25,00	12,00	25,00	14,00	22,00
	%	10,27%	8,93%	6,35%	9,62%	5,65%	8,43%
56-60 év (TS 045)	Fő	23,00	25,00	25,00	33,00	17,00	27,00
	%	6,22%	8,93%	13,23%	12,69%	6,85%	10,34%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	23,00	27,00	24,00	38,00	40,00	42,00
	%	6,22%	9,64%	12,70%	14,62%	16,13%	16,09%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	44,59	65,45
2018	43,57	68,85
2019	48,68	61,96
2020	46,15	59,17
2021	54,44	57,78
2022	49,43	60,47

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott /regisztrált álláskeresők számában a gazdasági válság hatására 2009.évben igen magas volt. Az utóbbi 5 évben jellemzően, s permanensen csökkenés tapasztalható, ami 2016 évtől kezdődően jelentősnek mondható. Továbbra is jellemző, hogy a regisztrált álláskeresők

között a nők aránya magasabb. Az álláskeresők számának csökkenésében tapasztalható az is, hogy a 180 napnál hosszabb ideje munka nélkül lévők száma, s aránya is csökkenni kezdett, mely szerint sikerült a tartós munkanélkülieket is a munka világába bevonni. A hosszantartó munkanélküliség igen nehéz helyzetbe hozza az érintett családokat, hiszen ez a réteg többnyire nem rendelkezik megtakarításokkal, így nagyon nagy szerepe van a szociális ellátó rendszernek abban, hogy a munka nélkül maradt családok létfenntartása megoldottá váljon. A 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek számában tapasztalható kedvező változás oka a START munkaprogram történő bevonásuk. Ez a kedvező változás elsősorban a női álláskeresőknél volt jelentős. Ki kell emelni, hogy 2012-ben még az álláskeresők több mint 69 %-a hosszú éveken keresztül, 180 napnál hosszabb ideig munkanélküli volt. Ebben a tendenciában 2013-tól már javulás mutatkozott, köszönhetően annak, hogy a közfoglalkoztatás szervezésénél kiemelt cél volt a tartós munkanélküliek foglalkoztatása. A hosszantartó munkanélküliség igen nehéz helyzetbe hozza az érintett családokat, hiszen ez a réteg többnyire nem rendelkezik megtakarításokkal, így nagyon nagy szerepe van a szociális ellátó rendszernek abban, hogy a munka nélkül maradt családok létfenntartása megoldottá váljon.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

A foglalkoztatottsági szint Magyarországon is függ az egyén iskolai végzettségétől. A nemzetközi összehasonlításban alacsony hazai foglalkoztatási rátát jelentős mértékben az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők foglalkoztatásának elmaradása magyarázza. Az OECD - országokkal összehasonlítva Magyarországon az alacsony iskolai végzettségűek (alapfokú vagy középfokú végzettségűek) 37%-os foglalkoztatási rátája a legalacsonyabbak közé tartozik. Egy lehetséges magyarázat erre a magyar munkaerő általánosan jellemző alacsony tudásszintje.

Kutatások a magyar képzési rendszer egyik negatívumaként említik, hogy túlképzés folyik az oktatásban, elsősorban a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya nőtt meg az utóbbi években oly mértékben, amelyet a munkaerőpiac által támasztott szükségletek nem indokolnak. Ugyanakkor a szakmunkásképzés egyre inkább háttérbe szorul, nincs elegendő számú érettségivel nem, de szakképzéssel rendelkező olyan munkaerő, amelyet a piac megkívánna.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	370	47	12,70%	191	51,62%	132	35,68%
2018	280	31	11,07%	121	43,21%	128	45,71%
2019	189	21	11,11%	73	38,62%	95	50,26%
2020	260	24	9,23%	84	32,31%	152	58,46%
2021	248	28	11,29%	83	33,47%	137	55,24%
2022	261	24	9,20%	90	34,48%	147	56,32%

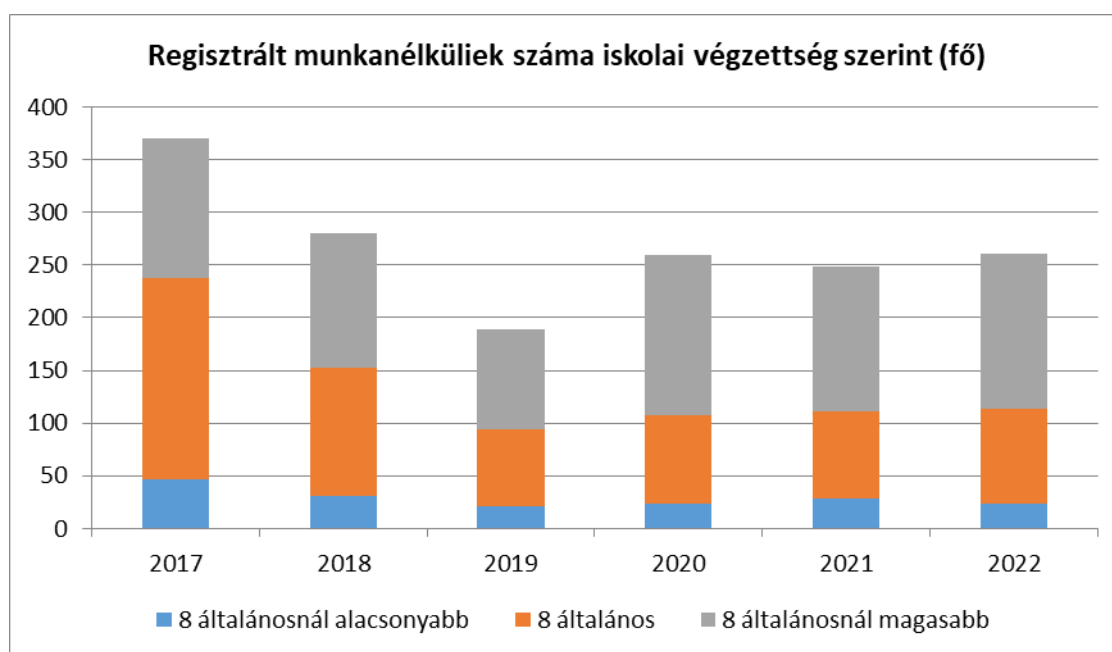
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázatban látható, hogy 2019-ig a nyilvántartott álláskeresők száma jelentősen csökkent, de ezen belül az iskolai végzettség szerinti megoszlás aránya közel azonos maradt.. A 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők aránya kis mértékben csökkent, de a munkanélküliek több mint 40%-a tartozik ebbe a csoportba.

A szakmunkásképzésben, illetve jelenlegi nevén szakiskolai képzésben szakképzettséget szerző fiatalok már az oktatási rendszerből való kilépéskor rosszabb esélyekkel indulnak a munkaerőpiacon, mint azok a társaik, akik érettségit adó iskolatípusban szerezték meg bizonyítványukat.

A szakmunkásképző intézményeket a felmérések szerint azok a fiatalok választják, akik az általános iskolát rosszabb eredménnyel végezték. Ezek a fiatalok többnyire más hátrányokkal is küzdenek: a családban a szülők iskolai végzettsége alacsony, így már az alapfokú oktatásba belépéskor rosszabb helyzetben vannak. A tanulást a szülők ugyan preferálják, de abban segítséget adni nem tudnak, a gyermekeik iskolai kudarcainak kezelésében nem járatosak.

Ibrányban 2001 és 2011 között emelkedett az általános iskolai végzettséggel rendelkező, 15. életévüket betöltött lakosok aránya, s az emelkedés elsősorban a nők körében nőtt jelentősen. 2001-ben a női lakosság 24 %-a, a férfi lakosság 14,%-ka nem rendelkezett általános iskolai végzettséggel, 2011-re ez az arány nők esetében 6%-ra, férfiak esetében 13%-ra szelődött. Elmondható, hogy a nők esetében jelentősen csökkent a 8 általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők száma, aránya.

A magyar lakosság iskolai végzettsége ugyan egyre kedvezőbb összetételű, de bizonyos kutatások azt is megmutatják, hogy az alacsony iskolai végzettség újratermelődik. Manapság is minden egyes évjárat körülbelül ötöde a munkaerőpiacon alig konvertálható alacsony iskolai végzettséggel (legfeljebb általános iskola) lép ki az oktatásból. Ennek egyik oka a lemorzsolódás: a középfokú oktatásban jelentős azok aránya, akik elkezdnek valamilyen iskolát, de nem fejezik azt be.

Meg kell jegyeznünk, hogy a lemorzsolódás folyamatairól csak töredékes képet alkothatunk a jelenlegi statisztikai adatok alapján. A hazai statisztikai rendszer nem tud megbízható adatokat szolgáltatni arról, hogy hány tanulót érint évről évre ez a probléma. A tankötelezettségi korhatár csökkentésével ez a probléma valószínűleg az elkövetkezendő években tovább fog nőni.

Romák foglalkoztatottsági jellemzői: Számszerű adatok nem állnak rendelkezésünkre, de a romák foglalkoztatásáról elmondható, hogy munkalehetőség hiányában sokuknak a családi pótlék és a szociális segélyek - ideiglenesen esetleg önkormányzati közmunkák és mezőgazdasági időnyomunkák - biztosítják a megélhetéshez szükséges jövedelmet. Emiatt a roma háztartások közel fele tartós szegénységben él. Az állandósuló, immár több mint két évtizedes munkanélküliség miatt egyre szélesebb körben fenyeget az inaktivitás, mint a fiatalok számára látott társadalmi minta normává rögzülésének veszélye, mely negatív hatással van a fiatal korosztályok tanulási/továbbtanulási motivációira. A jelenlegi romákkal kapcsolatos foglalkoztatási adatok háttérben komplex társadalmi-gazdasági folyamatok állnak. Ezek eredője a nyolcvanas évektől induló gazdasági folyamatokra vezethető vissza, amikor is a piacgazdaság kiépülésével egyidejűleg az elavult iparágak leépültek, a szakképzetlen munkaerő rohamosan leértékelődött, a mezőgazdaság szétzilálódott. Érintettségüknél fogva ezen jelenségek súlyosabban érintették a roma lakosság foglalkoztatási viszonyait, mint a nem roma népességet. Az országos statisztikai becsléseket tekintve általában véve a következő tendenciák figyelhetők meg: a romák foglalkoztatottsági szintje durván a fele, munkanélküliségi rátájuk három-ötszöröse, az egy keresőre jutó eltartottak aránya háromszorosa a nem roma népességnek.

A roma nők kétszeresen is hátrányban vannak a mindennapi élet számos területén, így a foglalkoztatásban is. Nőként a gyermeknevelés és a családi élet biztosítása megnehezíti az iskolák elvégzését, egy teljes értékű munkahely megszerzését és megtartását, és mindez fokozottan így van a romák körében a korai gyermekvállalás és magasabb gyerekszám miatt. Elmondható azonban, hogy az utóbbi években jelentősen emelkedett az arányuk a közfoglalkoztatásban.

Az Önkormányzat egyik kiemelt célja, hogy a romák közül minél többen váljanak munkából élő, családjuk eltartására és a közterhek viselésére alkalmas polgárokká.

Az esélyegyenlőség elérése érdekében az Önkormányzat igyekszik kihasználni minden olyan pályázati lehetőséget, ami a roma lakosság élethelyzetét, képzettségét, munkavállalását segíti, különös tekintettel a **TOP_PLUSZ-3.1.2-21-SB1-2022-00009**, valamint a **TOP_PLUSZ-1.2.2-21-SB1-2022-00009** pályázatok lehetőségeire.

A romák támogatásánál két területre kell összpontosítani. Az egyik: minél több roma fiatal végezze el az általános iskolát, tanuljon tovább és szerezzen szakképzettséget. A másik: minél több roma ember jusson állandó munkához.

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

A közfoglalkoztatás egy, a munkaviszonytól elkülönülten kezelendő, állam által részben vagy egészben finanszírozott speciális jogviszony, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerőpiacra. A közfoglalkoztatás a jelenlegi piaci és gazdasági környezetben számottevő lehetőséget jelent a hátrányos helyzetű álláskereső – kiemelten a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra (a továbbiakban: FHT) jogosultak – átmeneti jellegű, határozott időtartamú foglalkoztatására.

A közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény meghatározza, hogy közfoglalkoztatottként melyek azok a természetes személyek, akik foglalkoztathatók. A fent említett törvény taxatív felsorolja azt is, ki lehet közfoglalkoztató.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2017	345	305
2018	280	228
2019	261	194
2020	285	183
2021	230	191
2022	214	174

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Önkormányzatunk 2000 májusától folyamatosan szervezi a közfoglalkoztatást Ibrány városban, melyhez a START mintaprojektek bevezetéséig jelentős önerőt biztosított. Kezdetektől az önkormányzat intézményeiben történt a dolgozók foglalkoztatása. Évente átlagosan 80 fő között mozgott a létszámuk. Az Út a munkához program bevezetésével lehetőség nyílt nagyobb létszámú foglalkoztatásra. 2009. évben a közfoglalkoztatottak száma 274 fő, 2010. évben 260 fő volt, míg ez a szám 2011-ben már 310 főre emelkedett.

A megújuló, átalakuló közfoglalkoztatási program, a Nemzeti Közfoglalkoztatási Program célja, hogy növelje az alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatását, fokozza az álláskeresői aktivitást, valamint elősegítse a versenyszférába, az elsődleges munkaerőpiacra történő visszatérést (belépést).

A közfoglalkoztatási támogatások típusai:

- rövid időtartamú foglalkoztatás támogatása
- hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása
- országos közfoglalkoztatási program támogatása
- start munkaprogram támogatása
- közfoglalkoztatás mobilitását szolgáló támogatás
- vállalkozás részére foglalkoztatást helyettesítő támogatásban (bérpótló juttatásban) részesülő személy foglalkoztatásához nyújtható támogatás.

A közfoglalkoztatási jogviszony alapján a közfoglalkoztatott jogosultságot szerez társadalombiztosítási és a nyugellátásra (táppénz, nyugdíj). Ennek megfelelően –a munkabérhez hasonlóan– a közfoglalkoztatási bér után is meg kell fizetni a munkáltatói terheket, valamint a közfoglalkoztatott bruttó béréből is levonásra kerülnek az adó- és járulék terhek.

2013 és 2016. között az állam által meghatározott célok elérésének egyik meghatározó programja volt a kistérségi start mintaprogram, valamint a később erre épülő startmunkaprogram. 2013-ban -mezőgazdaság, belvíz, út karbantartás, illegális hulladék területen indult értékteremtő program. Az illegális hulladéklerakók felszámolására indított program célja volt, hogy a kül- és belterületen található lerakott, elhagyott hulladék eltávolításra kerüljön, továbbá a felszaporodott illegális

hulladéklerakók megszüntetésével és az ismétlődő lerakások megakadályozásával a környezetet rendben tartjuk, ápoljuk. A közút programban a belterületi úthálózat javítása, karbantartása, a járdák építése, javítása, térburkoló kő lerakása, utak padkázása, vagyis a meglévő értékeink állagmegóvása, valamint az előregedett járdaszakaszok felújítása volt a célunk. A helyi sajátosságokra épülő programelemben több, különböző területen tevékenykedtek a közfoglalkoztatottak: térköveket gyártottak, melyek lerakása a fent említett közút programon keresztül valósult meg.

2016-tól a helyi sajátosságú programon belül a mezőgazdasági programban termelt zöldségekből savanyúságot készítettek a közfoglalkoztatottak. A mezőgazdasági programelemben önkormányzati tulajdonú területeken zöldségnövények /burgonya, vöröshagyma, uborka, paprika, paradicsom, hagyma, stb./ termesztése valósult meg. Minden évben a termés egy része értékesítésre kerül, míg a többi az önkormányzati (általános iskola) konyhájának zöldség alapanyaggal való ellátását segítettük térítésmentesen.. Az önkormányzati tulajdonú kertészetben fóliaház felépítését valósítottuk meg, teljes mértékben közfoglalkoztatottak munkájával. A fóliaház építésének célja az volt, hogy a későbbiekben kiültetni kívánt virágpalántákat is és primőröket, illetve kiültetendő zöldségpalántákat (paprika, paradicsom) neveljünk. A programok további kiemelt sajátossága maga az értékteremtés, a közfoglalkoztatottak munkájukkal hozzájárulnak a település ápolásához, a gyermekétkeztetés támogatásához, s eközben elsajátíthatnak a munkavállaláshoz szükséges kompetenciákat is.

Az önkormányzatok, mint közfoglalkoztatók esetében a hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás keretében, más foglalkoztatóknál az országos közfoglalkoztatási programokhoz kapcsolódóan a közfoglalkoztatók igényei szerint indultak szakmai képzések, amelyek – a képzés jellegétől függően - tanúsítvány vagy OKJ-s bizonyítvány megszerzésével zárultak. A képzéseknek kettős célja volt, ezek jelenleg is kiemelten fontosak: a foglalkoztatók már meglévő dolgozóikat is támogathatják azzal, hogy munkájuk elvégzéséhez szükséges szakképesítés megszerzéséhez segítik őket, de az alacsony iskolai végzettségű álláskeresőket beiskolázására önálló programok is indulnak. Az elérni kívánt eredmény mindkét esetben az, hogy az új szakképesítéssel a dolgozók (re)integrálódjanak az elsődleges munkaerőpiacra.

A mélyszegénységben élők és romák (iskolázatlan, vagy alul iskolázott, munkatapasztalattal nem rendelkező) foglalkoztatása jellemzően a közfoglalkoztatás keretén belül történik.

A 2012 márciusában kezdődött Start munkaprogram eredményeként javult az utak, járdák, vízelvezető árkok állapota, szépültek a közterületek, valamint felszámolásra kerültek az illegális hulladék lerakók és elkezdődött a belvíz árkok burkolásához és a közterület burkoláshoz a beton elemek helyi gyártása, az intézményi étkeztetésnél szezonális termények felhasználása bővült.

A 2017. év folyamán az alábbi közfoglalkoztatási programok lebonyolítására került sor:

2017. évben is a központi közfoglalkoztatási programok minél nagyobb arányú kihasználására törekedett az önkormányzat. A START és Hosszú közfoglalkoztatási program, valamint a különféle bértámogatási programok lebonyolítását, a támogatási igények összeállítását, a programok megtervezését, a foglalkoztatottak felvételével, foglalkoztatásával, munkaviszonyának megszüntetésével kapcsolatos adminisztrációs és munkaügyi feladatok ellátását, valamint a támogatási összeg felhasználását és elszámolását végezték a hivatal dolgozói.

START programok (259 fő)

Mezőgazdasági (2017/2018. áthúzódó)	50 fő	2017.03.01.-2018.02.28.
Belvízelvezetés	45 fő	2017.03.01.-2017.12.31.
Belterületi közutak karbantartása	40 fő	2017.03.01.-2017.12.31.
Mezőgazdasági földutak karbantartása	20 fő	2017.03.01.-2017.09.30.

Illegális hulladéklerakók felszámolása	24 fő	2017.04.01.-2017.11.30.
Mezőgazdasági (2016/2017. áthúzó)	80 fő	2016.03.01.-2017.02.28.

Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatási programok (185 fő)

Hosszú I. (2016/2017. áthúzó)	80 fő	2016.03.16.-2017.02.28.
Hosszú II. (2016/2017. áthúzó)	10 fő	2016.07.01.-2017.02.28.
Hosszú III. képzéses (2016/2017. áthúzó)	20 fő	2016.07.01.-2017.02.28.
/gyógynövénygyűjtő képzés/		
Hosszú IV. képzéses (2016/2017. áthúzó)	15 fő	2016.12.09.-2017.10.31.
/zöldterületi kisgépezelő képzésre pályáztunk, mezőgazdasági gépszerelő képzést engedélyeztek, végül dísznövény kertész képzés indult/		
Hosszú V. áthidaló 2 ütemben (2016/2017. áthúzó)	5 fő	2016.12.15.-2017.02.28.
	55 fő	2017.01.02.-2017.02.28.
Hosszú áthidaló 2 ütemben (2017/2018 áthúzó)	60 fő	2017.03.10.-2017.10.31.
	60 fő	2017.11.01.-2018.01.31.

Összességében 2017. évben 504 főt vontunk be közfoglalkoztatásba. Természetesen voltak olyan dolgozók is, akik az év folyamán 2-3 programban is részt vettek. A különböző programokon belül is folyamatosan változott a résztvevők köre, így 2017-ben 457 közfoglalkoztatási szerződés készült az Önkormányzatnál, illetve 2017. december 31. napjáig 584 szerződés került megszüntetésre.

2018 évben jelentősen lecsökkent az előző évihez mérten a közfoglalkoztatásban mindösszesen 264 fő foglalkoztatása lett betervezve:

- Hosszú közfoglalkoztatás I. (2018.02.01-2018.06.30.): 70 fő
- Hosszú közfoglalkoztatás II. (2018.02.07-2018.06.30.) 2 fő
- Hosszú közfoglalkoztatás III. (2018.07.01-2019.02.28.) 37 fő
- START savanyító 5 fő
- START belvíz 38 fő
- START közút 33 fő
- START Mg-i földút 13 fő
- START illegális hulladék 20 fő
- START mezőgazdasági 46 fő

A csökkenő létszám ellenére nehézséget okoz már ennek a létszámkeretnek a feltöltése is munkaerővel. Az álláskereső a tényleges munkaerő piacon próbálnak inkább már elhelyezkedni, a lényegesen magasabb munkabér miatt. A helyben maradó álláskeresők közül egyre nehezebb megfelelő, a munkára alkalmas, s azt elvállaló munkavállalót találni.

A 2018. év folyamán az alábbi közfoglalkoztatási programok lebonyolítására került sor:

2018. évben is a központi közfoglalkoztatási programok minél nagyobb arányú kihasználására törekedett az önkormányzat. A START és Hosszú közfoglalkoztatási program, valamint a különféle bértámogatási programok lebonyolítását, a támogatási igények összeállítását, a programok megtervezését, a foglalkoztatottak felvételével, foglalkoztatásával, munkaviszonyának megszüntetésével kapcsolatos adminisztrációs és munkaügyi feladatok ellátását, valamint a támogatási összeg felhasználását és elszámolását végezték a hivatal dolgozói.

START programok (205 fő)

Mezőgazdasági (2017/2018. áthúzó) 50 fő 2017.03.01.-2018.02.28.

Mezőgazdasági (2018/2019. áthúzó) 46 fő 2018.03.01.-2019.02.28.
Belvízelvezetés 38 fő 2018.03.01.-2018.12.31.
Belterületi közutak karbantartása 33 fő 2018.03.01.-2018.12.31.
Mezőgazdasági földutak karbantartása 13 fő 2018.03.01.-2018.09.30.
Illegális hulladéklerakók felszámolása 20 fő 2018.03.01.-2018.11.30.
Helyi sajátosságokra épülő (savanyító) 5 fő 2018.06.01.-2019.02.28.

A következő évben változik a START közfoglalkoztatási programok tervezése és megvalósítása. A megmaradó mezőgazdasági és helyi sajátosságokra épülő programok mellett még egy összevont, szociális közfoglalkoztatási program jelenik meg. Ebben az új programelemben az eddigi belvízelvezetés, belterületi közutak karbantartása, mezőgazdasági földutak karbantartása, valamint az illegális hulladéklerakók felszámolása során végzett tevékenységek megvalósítása lehetséges, könnyebb átjárhatóságot biztosítva ez által a különböző elemek között.

Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatási programok (179 fő)

Hosszú I. (2017/2018. áthúzó) 60 fő 2017.11.01.-2018.01.31.
Hosszú II. 70 fő 2018.02.01.-2018.06.30.
Hosszú III. 2 fő 2018.02.07.-2018.06.30.
Hosszú IV. (áthidaló) 10 fő 2018.01.01.-2018.01.31.
Hosszú V. (2018/2019. áthúzó) 37 fő 2018.07.01.-2019.02.28.

Összességében 2018. évben 467 főt vontunk be közfoglalkoztatásba. Természetesen voltak olyan dolgozók is, akik az év folyamán 2-3 programban is részt vettek. A különböző programokon belül is folyamatosan változott a résztvevők köre, így 2018-ben 467 közfoglalkoztatási szerződés készült az Önkormányzatnál, illetve 2018. december 31. napjáig 400 szerződés került megszüntetésre.

A 2019. év folyamán az alábbi közfoglalkoztatási programok lebonyolítására került sor:

2019. évben is a központi közfoglalkoztatási programok minél nagyobb arányú kihasználására törekedett az önkormányzat. A START és Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatási programok, valamint a különféle bértámogatási programok lebonyolítását, a támogatási igények összeállítását, a programok megtervezését, a foglalkoztatottak felvételével, foglalkoztatásával, munkaviszonyának megszüntetésével kapcsolatos adminisztrációs és munkaügyi feladatok ellátását, valamint a támogatási összeg felhasználását és elszámolását végezték a hivatal dolgozói.

START programok (161 fő)

Mezőgazdasági (2018/2019. áthúzó) 46 fő 2018.03.01.-2019.02.28.
Helyi sajátosságokra épülő (savanyító) 5 fő 2018.06.01.-2019.02.28.
Helyi sajátosságokra épülő (savanyító + betonelem gyártás) 15 fő 2019.03.01.-2020.02.29.
Mezőgazdasági program 33 fő 2019.03.01.-2020.02.29.
Szociális jellegű program 62 fő 2019.03.01.-2020.02.29.

A 2019- es évben változott a START közfoglalkoztatási programok tervezése és megvalósítása. A megmaradó mezőgazdasági és helyi sajátosságokra épülő programok mellett még egy összevont, szociális közfoglalkoztatási program jelent meg. Ebben az új programelemben az eddigi belvízelvezetés, belterületi közutak karbantartása, mezőgazdasági földutak karbantartása, valamint az illegális hulladéklerakók felszámolása során végzett tevékenységek megvalósítása lehetséges, könnyebb átjárhatóságot biztosítva ez által a különböző elemek között.

Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatási programok (73 fő)

Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás (2018/2019. áthúzódó) 37 fő 2018.07.01.-2019.02.28.

Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás 36 fő 2019.03.01.-2020.02.29.

Összességében 2019. évben 234 főt vontunk be közfoglalkoztatásba, ami kb. fele a 2018. évi 467 fős közfoglalkoztatotti létszámnak. Természetesen voltak olyan dolgozók is, akik az év folyamán több programban is részt vettek. A különböző programokon belül is folyamatosan változott a résztvevők köre, sajnos a programokra kapott létszámokat nem sikerült minden esetben maximálisan feltölteni.

A 2020-as adatok előtt már látható, hogy a 2019-ben kapott 110 fős létszámot redukálták 71 főre, ami jelentősen csökkentette az önkormányzat ezen foglalkoztatási formában ellátott feladatainak lehetőségét.

A 2021. év folyamán az alábbi közfoglalkoztatási programok lebonyolítására került sor:

2021. évben is a központi közfoglalkoztatási programok minél nagyobb arányú kihasználására törekedett az önkormányzat. A START és Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatási programok, valamint a különféle bértámogatási programok lebonyolítását, a támogatási igények összeállítását, a programok megtervezését, a foglalkoztatottak felvételével, foglalkoztatásával, munkaviszonyának megszüntetésével kapcsolatos adminisztrációs és munkaügyi feladatok ellátását, valamint a támogatási összeg felhasználását és elszámolását végezték a hivatal dolgozói.

START programok (65 fő)

Helyi sajátosságokra épülő (savanyító + betonelem gyártás) 12 fő 2021.03.01.-2022.02.28.

Mezőgazdasági program 23 fő 2021.03.01.-2022.02.28.

Szociális jellegű program 30 fő 2021.03.01.-2022.02.28.

START közfoglalkoztatási programok megvalósítása három pillérre épül. A mezőgazdasági és helyi sajátosságokra épülő programok mellett még egy összevont, szociális közfoglalkoztatási program is fut. A szociális programelemben az eddigi belvízelvezetés, belterületi közutak karbantartása, mezőgazdasági földutak karbantartása, valamint az illegális hulladéklerakók felszámolása során végzett tevékenységek megvalósítása lehetséges, könnyebb átjárhatóságot biztosítva ez által a különböző elemek között.

Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatási programok (64 fő)

Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás 55 fő 2021.03.01.-2022.02.28.

Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás 1 fő 2021.05.11.-2022.02.28. Hosszabb

közfoglalkoztatás (segédgondozói képzés) 8 fő 2021.06.14.-2022.01.06.

Összességében 2021. évben 129 főt vontunk be közfoglalkoztatásba, ami ez évben is csökkenő tendenciát mutat az előző évekhez képest. Természetesen voltak olyan dolgozók is, akik az év folyamán több programban is részt vettek. A különböző programokon belül is folyamatosan változott a résztvevők köre, sajnos a programokra kapott létszámokat nem sikerült minden esetben maximálisan feltölteni.

2022. év folyamán az alábbi közfoglalkoztatási programok lebonyolítására került sor:

Helyi sajátosságokra épülő (savanyító) 5 fő 2022.06.01.-2022.12.31.

Mezőgazdasági program 24 fő 2022.03.01.-2023.02.28.

Szociális jellegű program 32 fő 2022.03.01.-2023.02.28.

Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatási programok (64 fő)

Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás 46 fő 2022.03.01.-2022.06.30.

Összességében a 2022-es évben 56 főt vontunk be közfoglalkoztatásba, egyenlőre az év második felének programja még nem ismert.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok

A szegregált területek kezelése során elsősorban a területen élők foglalkoztatásának ösztönzésére, illetve a foglalkoztatáshoz és a gyermekek társadalmi integrációjához kapcsolódó oktatási programok megvalósítására kell helyezni a hangsúlyt. Ezen tevékenységeket rendszerszerűvé kell tenni állandó finanszírozással, meg kell adni mindenki számára az esélyt az oktatáshoz, foglalkoztatáshoz való hozzáférésre, nem lehet a véletlenszerűségre építeni. Ez jelenthet egy esélyt a szegregált helyzetből való elmozdulásra.

A városi szegregátumban élők társadalmilag hátrányos helyzetű csoportok életviszonyának javítása érdekében, életvezetési tréningeket, átfogó átképzési, képzési rendszert kell bevezetni, amely nem csak az egyénekre, hanem rendszerszemléletű módon a családokra, csoportokra és közösségekre is kiterjeszhető. Ehhez a kisgyermekes családok gyermekfelügyeletét meg kell oldani.

Bevonható források a foglalkoztatás bővítésére, képzésekre:

TOP-5.1.2-15-SB1-2016-00008

Helyi foglalkoztatási együttműködések megvalósítása Ibrány Város Önkormányzatának vezetésével

Mind Ibrány Város Önkormányzata, mind a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal esetében egyik fő szervezeti cél a város munkaerő-piaci helyzetének javítása, amelyhez a támogatási kérelem egyértelműen hozzájárul. A pályázó célja a foglalkoztatás-növelést célzó foglalkoztatási együttműködések, partnerségek, paktumok létrehozatala és a paktumok képzési és foglalkoztatási programjaik megvalósítása érdekében. Cél az emberi erőforrás fejlesztése, foglalkoztatás ösztönzés és társadalmi együttműködések támogatása. A támogatási kérelmet benyújtó szervezetek az együttműködés keretében vállalják hogy: projektjük megvalósításával hozzájárulnak a területi sajátosságokon alapuló fejlettségbeli különbségek mérsékléséhez és a foglalkoztatottsági szint emeléséhez.

A projekt indokoltságát alátámasztja, hogy a munkaerőhiány és - túlkínálat egyidőben van jelen a városban: a regisztrált álláskeresők szakképzettsége nem mindig felel meg a munkaadók elvárásainak. A munkáltatók részéről nagy igény mutatkozik a szakképzett munkaerő iránt. A támogatási kérelem hosszú távú célja – illeszkedve a felhívás céljaihoz –, hogy az Európa2020 által a foglalkoztatás területén megfogalmazott célkitűzések eléréséhez helyi foglalkoztatási- és gazdaságfejlesztési programok kidolgozásával/megvalósításával hozzájáruljanak a konzorciumi partnerek.

A projekt keretében helyzetfeltárás, problémaelemzés, foglalkoztatási stratégia, akcióterv kidolgozása, munkaprogram, projektterv kidolgozása, munkaerő-piaci, vállalkozásfejlesztési és munkaerő igényfelmérések elvégzése, megvalósíthatósági tanulmány elkészítése valósul meg. A projekt keretében a munkaerő-igényeiből kiindulva képzési-foglalkoztatási programok valósulnak meg, melyek hozzájárulnak a munkaerőpiac bővítéséhez, a hátrányos helyzetűek és inaktívak

képzéséhez, elhelyezkedéséhez, a munkaerőpiaci szereplők aktív együttműködésének erősítéséhez.

A megvalósítás során az létrejön a paktum, végrehajtjuk a kapcsolódó tevékenységeket („A” főtevékenység), és megtörténik a célcsoport képzése, foglalkoztatása és a munkaerő-piaci szolgáltatások nyújtása („B” főtevékenység), amire a költségvetés több mint 70%- át fordítjuk. A projekt keretében további a helyi gazdaság és munkaerőpiac fejlődését célzó – kötelező/kiegészítő tevékenységek valósulnak meg.

A fejlesztés hozzájárul a megye Integrált Területi Programjában megfogalmazott célokhoz és a vállalt indikátorok teljesítéséhez • A tervezett fejlesztések hozzájárulnak a térség munkaerőpiaci helyzetének javításához, a térség gazdasági és foglalkoztatási adottságaira reagálva.

TOP-5.2.1-15-SB1-2016-00004

Társadalmi Együttműködést Szolgáló Komplex Programok Megvalósítása Ibrányban

Ibrány Város Önkormányzata és konzorciumi partnere jelen projekt megvalósításával, mintegy a TÁMOP 5.3.6 Komplex telep projekt folytatásaként a leszakadó, szegregált városi területeken élő lakosság közösségi és egyéni fejlesztését kívánja megvalósítani annak érdekében, hogy elő tudják segíteni a társadalmi integrációt, illetve folytatódjon a korábban eredményesen megvalósított szociális városrehabilitációs tevékenység

Jelen program lehetőséget biztosít arra, hogy mind a helyi lakosok, mind pedig a szegregátumokban élők közelebb kerüljenek egymáshoz, problémájuk komplexebb módon, egymásra épülten kerüljön kezelésre. Elsősorban a szemléletformálás a cél, megmutatása annak, hogy akarattal, saját életminőségük érdekében történő aktív részvétellel ki tudnak törni ebből a jelenlegi reménytelennek tűnő jelenlegi helyzetükből. Ibrány leszakadó városrészein olyan társadalmi mobilizációs folyamatok elindítása, melynek következtében rendszerszerűen, mind közösségi, mind egyéni szinten kialakulnak azok a feltételek, melyek lehetővé teszik a mélyszegénységben élő (többségében roma származású) emberek felzárkózását a többségi társadalomhoz, illetve megalapozzák diszkrimináció mentes társadalmi befogadásukat. Ennek megfelelően tehát jelen projekt megvalósításával célunk, hogy a szegregátum integrálódjon a települési szövetbe

Jelen projektben foglalt tevékenységek eredményeként

- a hátrányos helyzetű emberek életminőségének a javítása
- foglalkoztatást, társadalmi integrációt, közösségfejlesztést, oktatást, iskolai felzárkóztatást, családsegítést, gyermekjóléti szolgáltatást, életvezetési tanácsadást, egyéni fejlesztést és szociális munkát biztosító programok elérése.

A jövőkép megvalósítása érdekében a projekt **konkrét célja:**

1. szegregált környezetben, mélyszegénységben élő egyének, illetve családok egyéni fejlesztése, képessé tévése a társadalmi felzárkózásra;
2. közösségfejlesztés az akcióterületen a közösségi tervezés eszközével annak érdekében, hogy keretet adjon az integrációs folyamatoknak, illetve erősítse a város lakosságmege tartó képességét;
3. antidiszkriminációs program megvalósítása a társadalmi befogadás feltételeinek megteremtése, illetve a városi lakosság kohéziójának erősítése érdekében;

4. az alacsony küszöbű szociális ellátások személyi feltételeinek, és a folyamatos mentorálás biztosítása a célcsoport felzárkózásának elősegítése érdekében a korábbi programok folytatásaként;
5. a helyi támogató csoport, valamint további civil és egyházi partnerek bevonásával a társadalmi felzárkózási folyamat elfogadottságának biztosítása, a HTCS korábban megkezdett munkájának folytatása;
6. a korábban megkezdett integrációs program folytatása, új elemekkel történő kibővítése
7. a fizikai infrastruktúra (közösségi, lakhatási, alpinfrastruktúra) minőségi javítása az akcióterület további leszakadásának, a szegregált terület bővülésének megakadályozása, a szegregátum városi szövetbe történő integrációja érdekében;

Projektünkben integrált módon mind szoft típusú, mind a TOP 4.3.1. kódjelű projekt keretében infrastrukturális beavatkozásokat tervezünk. Jelen projekt keretében tervezett szoft beavatkozások egyrészt az egyéni felzárkózás elősegítését, a képessé tevést célozzák, másrészt a helyi közösséget, mint társadalmi keretet kívánjuk megerősíteni a sikeres integráció érdekében, harmadrészt pedig meg kívánjuk alapozni az infrastrukturális projekt, főként a lakhatási integrációs projektem megvalósítását.

Ennek megfelelően – összhangban céljainkkal – az alábbi projektek valósulnak meg:

- A. **Együttműködés megteremtése.**
- B. **A folyamatos szociális munka feltételeinek megteremtése.**
- C. **A foglalkoztatás elősegítése.**
- D. **A gyermekek formális oktatáson kívüli fejlesztése**
- E. **Egészségfejlesztési akciók**
- F. **Szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása**
- G. **Bűnmegelőzést, a közbiztonság javítását elősegítő programok megvalósítása**

TOP-4.3.1-15-SB1-2016-00003

Leromlott városi területek rehabilitációja Ibrányban

A projekt átfogó célja: A társadalmi esélyegyenlőség feltételeinek megteremtésével és a lakókörnyezet fejlesztésével az Ibrányban kialakult szegregátumok lakosságának nagyobb mértékű integrálása a város társadalmi-gazdasági folyamataiba, azaz komplex, az itt élő hátrányos helyzetű emberek egyéni és közösségi integrációját elősegítő program megvalósítása.

A projekt specifikus célja:

- Lakhatási feltételek javítása
- Közösségi terek létrehozása és szolgáltató funkciók fejlesztése, kialakítása
- Alap infrastruktúrák fejlesztése
- A foglalkoztatás bővítése
- Javuló közbiztonság

A projekt keretein belül **önállóan megvalósítható** tevékenységek:

1. Modern szociális bérlakások építése

A projekt keretében beavatkozási területen 3 ikerház építését tervezzük: - Kétlakásos iker lakóház építése (Nagyerdő u. 21., hrsz 2798/1). A lakások hasznos alapterülete kb. 50 m²/db. Elrendezésük: nappali, konyha, 2 félszoba, fürdőszoba, esetleg külön WC. Az épület jól hőszigetelt, lakásonként 1 db 2 kW-os napelemmel ellátott. A fűtés vegyes tüzelésű kályhával, vagy vízteres kandallókkal biztosított. Az udvaron közös gépkocsibehajtó és 2 db fedett, fa szerkezetű gépkocsi beálló készül. Az ingatlan körül fém oszlopos drótkerítés épül. -

Kétlakásos iker lakóház építése (Bem apó u. 37., hrsz 166). Műszaki paraméterek: ld. előző pont. - Kétlakásos iker lakóház építése (Zrínyi u., hrsz 1371/1). Műszaki paraméterek: ld. előző pont.

2. Modern szociális bérlakások kialakítása felújítással

Meglévő lakás felújításával, bővítésével két lakás kialakítása (Szegfű utca 49., hrsz 1555). Jelenleg 3 szobás, hagyományos kialakítású, kb. 10×10-es sátozott családi ház felújítása, bővítése, amely során kétlakásos iker lakóház alakul ki. A lakások hasznos alapterülete kb. 50 m²/db. Műszaki paraméterek: ld. előző pont.

3. Szolgálati lakás kialakítása

Szolgálati lakás kialakítása egy kb. 80 m²-es, vályog falazatú, cseréptető parasztház felújításával (Zrínyi u. 103., hrsz 2221), szerkezeti okok miatt minimális belső átalakítással, utólagos homlokzati hőszigeteléssel, nyílászáró cserével, teljes gépészeti és elektromos rendszer felújítással, burkolat cserével és festéssel, 2 kW-os napelem elhelyezésével. A fűtés vegyes tüzelésű kályhákkal, vagy vízteres kandallóval biztosított. Az udvaron gépkocsibehajtó és fedett, fa szerkezetű gépkocsi beálló készül. Az ingatlan körül fém oszlopos drótkerítés épül.

A projekt keretein belül megvalósítandó, **önállóan nem megvalósítható** tevékenységek:

1. Községi Ház építése, eszközeinek beszerzése

2db irodát és egy darab, minimum 80 m²-es községi helyiséget tartalmazó, összesen kb. 130 m² alapterületű, egyszintes Községi Ház kialakítása (Kossuth Lajos u. 27. hrsz 613/2), hőszigeteléssel, és 5 kW-os napelemes rendszerrel. Az udvar parkosított, a szükséges parkolószám az udvaron biztosított. Esztétikus kerítés épül. A projekt keretében beszerzésre kerülnek a létesítmény működéséhez, illetve az itt tervezett programok lebonyolításához elengedhetetlenül szükséges berendezések, iroda, informatikai és egyéb eszközök.

2. Foglalkoztató műhely kialakítása, eszközeinek beszerzése

Kb. 14×20 m-es alapterületű, acélszerkezetes, 10 cm-es szendvicspanel falazatú csarnok építése (hrs 2109/1), amely gyártócsarnokból, irodahelyiségből, öltöző és vizesblokk helyiségből áll. A szociális blokk padlója gresslap, a gyártó csarnok padlója csiszolt beton. A fűtést faaprítékkazán biztosítja. Az udvaron aszfaltozott rakodóterület és parkoló, a tetőn 5 kW-os napelemes rendszer épül. A terület körbekerített. A projekt keretében beszerzésre kerülnek a létesítmény működéséhez, illetve az itt tervezett programok lebonyolításához elengedhetetlenül szükséges berendezések, iroda, informatikai és egyéb eszközök.

3. Községi játszótér, labdarugó pálya és közpark építése

A 4.316 m² területű ingatlanon (Kói u. 28., hrsz 2653) labdarugó pálya, játszótér és közpark létesül: - A sportpálya standard, 20*40 m méretben, műfüves borítással, kapukkal, labdafogó kerítéssel és pályajelekkel készül. - A játszótéren elhelyezendő eszközök és berendezések: 2 mérleghinta, 2 rugós játék, hinta, mászóka, homokozó, 6 lóca, 3 kerti asztal, 3 hulladékgyűjtő, valamint információs tábla. - A ki nem használt területek parkosításra kerülnek, a terület köré kerítés épül.

4. Út-, járda- és közműépítés a Belfő (Sallai Imre) utcában

Az érintett közút (Belfő- Sallai Imre u., hrsz 2563, 2580, 2613) jelenleg kijárt földút, előregedett közvilágítással. A fejlesztés 650 méteres nyomvonalon valósul meg, a következő paraméterekkel: - stabilizált útalap és aszfalt felület építése és a forgalmi méretezésnek megfelelő rétegrendben, 3,0 m + padka szélességgel; - egyoldali beton járda kialakítása 1,5 m szélességgel; - közvilágítási rendszer cseréje az előregedett szabadvezetékes hálózat korszerűsítésével és LED világítótestek beépítésével; - folyóka és szikkasztó árok építése.

5. Közösségi tér kialakítása

Nyitott közösségi rendezvényter kialakítása a Bessenyei utcában (hrsz 623/6), a meglévő játszótér mellett, térköborkolattal, vasbeton-szerkezetek és utcabútorok elhelyezésével, a rendezvényekhez szükséges elektromos hálózat kiépítésével (területe kb. 200 m²).

6. Térfigyelő kamerarendszer telepítése

Térfigyelő kamerarendszer telepítése az akcióterületen: - 3 db oszlopra szerelt dóm kamera elhelyezése a Belfő u. (hrsz 2563, 2580 2613) és Kói u. (hrsz 2623) mentén; - WiFi átjátszó rendszer kiépítése a Polgárőrség meglévő kamerafigyelő szolgálatához.

Ezek a projektek 2023-ra gyakorlatilag elkészültek, de Önkormányzatunk igyekszik kihasználni a közeljövő pályázati lehetőségeit, amelyek a roma lakosság élethelyzetét, képzettségét, munkavállalását segítik. Ezek a **TOP_PLUSZ-3.1.2-21-SB1-2022-00009**, valamint a **TOP_PLUSZ-1.2.2-21-SB1-2022-00009** pályázatok.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2017	370	93
2018	280	64
2019	189	36
2020	260	46
2021	248	47
2022	261	31

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A Nyíregyházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály az alábbi szolgáltatásokat biztosítja a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő program keretében 2018. évben:

A GINOP 5.2.1-15 Ifjúsági Garancia Rendszer és a GINOP 5.1.1-15 „Út a munkaerőpiacra” elnevezésű programok keretében biztosít lehetőséget regisztrált álláskeresők számára, támogatott képzések elvégzésére. A programok célja, hogy az álláskeresők, ezen belül is különösen a 25 évesnél fiatalabb korosztály nagyobb eséllyel tudjanak elhelyezkedni az elsődleges munkaerőpiacon.

Az álláskeresők a képzés idejére jogosultak keresetpótló juttatásra, a lakóhely és a képzés helyszíne között az utazási költséget is megtérítik, valamint a teljes képzési díj és az első vizsga költsége sem az ügyfelet terheli. A programok célja a 25 év alatti fiatalok, valamint a 25-64 év közötti álláskeresők, különös tekintettel az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők segítése. A

képzés elvégzését követően az ügyfeleknek lehetősége nyílik támogatott foglalkoztatásra, lakhatási és vállalkozóvá válási támogatásra.

f) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

A digitalizáció mára világszerte elérte a gazdasági és társadalmi élet minden színterét, szerves részévé válva az emberek és a vállalkozások mindennapjainak. Magyarország néhány területen jól teljesít (pl. digitális infrastruktúra kiépítettsége), a digitális ökoszisztéma más alrendszereiben viszont lemaradásba került versenytársaival szemben. Elsősorban a munkavállalók és a kisvállalkozások digitális felkészültsége marad el az európai átlagtól, de a gazdaság és az állami szféra sok szereplője is lassúnak bizonyult a hatékony digitális megoldások bevezetésében.

A nemzetgazdaság és a hazai vállalkozások versenyképessége, az ország teljesítőképessége és a lakosság életszínvonala egyaránt azon múlik, hogy a következő években az elkerülhetetlen digitalizációt sikerül-e saját javunkra fordítani.

A magyarországi digitális gazdaság fejlődését fenyegető legfőbb korlátozó tényező továbbra is az informatikai és digitális munkaerőhiány, amely nemcsak a hazai kisvállalkozások alacsony digitalizációs aktivitását magyarázza, hanem a hazai nagyvállalatoknak, illetve a magyar piacon jelen lévő multinacionális vállalkozásoknak is egyre súlyosabb gondot okoz. A hiányt tovább súlyosbítja a felnőttképzésben való részvétel alacsony szintje, ami nemcsak a digitális felkészültség fejlesztését, hanem a kurrens, a digitális megoldásokra is kiterjedő szakmai tudás elsajátítását is hátráltatja.

A hazai munkavállalók körében ugyanakkor mind a felnőttkori tanulásban való részvételi hajlandóság és arány, mind pedig a digitális készségek szintje jelentősen elmarad az uniós átlagtól; mindez azt vetíti előre, hogy – hatékony munkaerőpiaci beavatkozások hiányában – a következő években a munkaerőpiac keresleti oldalán tovább bővül a magas szintű digitális felkészültséget igénylő munkahelyek aránya, a kínálati oldalon viszont növekszik a piac elvárásaitól elmaradó felkészültségű munkaerő számossága: azaz tovább szélesedik a skills gap.

A krónikus digitális munkaerőhiány orvoslása mellett a hazai digitális gazdaság versenyképességének alapvető feltétele a lakosság és a kkv-k digitális kompetencia-szintjének általános emelése, a felnőttképzésben való részvételi hajlandóság növelése, az egész életen át tartó tanulás koncepciójának (LLL) társadalmi elfogadtatása.

A felnőttkori képzéseken való alacsony részvételi hajlandóság konzerválja a munkaerőpiacon kialakult skills gap-et, és a (kevesebb, de magasabb szintű digitális felkészültséggel rendelkező munkavállalót igénylő) automatizálás, illetve a tevékenységük más országba telepítése közötti választásra kényszeríti a befektetőket, különösen a hagyományosan munkaerő-intenzív ágazatokban.

A munkáltatók (elsősorban a tőkeerős nemzetközi cégek) a COVID-19 járványhelyzetet megelőzően a bérek erőteljes növelésével igyekeztek ellensúlyozni a munkaerőhiányt, ami egyrészt rövid távú megoldás, hiszen nem pótolja a munkavállalók képzését, másrészt elszívja a képzett munkaerőt a kevésbé versenyképes hazai mikro-, kis- és középvállalkozásoktól. Utóbbiak digitális fejlesztéseit, s így saját és a nemzetgazdaság hosszú távú versenyképességét korlátozza, hogy nem áll rendelkezésre megfelelő mennyiségű és minőségű digitálisan felkészült munkavállaló.

A hazai munkaerőpiac rugalmasságának növelésére, a piac által elvárt szakmai tudás és munkavállalói kompetenciák fejlesztésére, egyben a COVID-19 okozta gazdasági visszaesésből

való kilábalás gyorsítására az egyik leginkább hatékony eszköz ezért a digitális kompetenciák megszerzését és fejlesztését célzó képzések széles körű elérhetővé tétele, illetve a felnőttkori tanulásban való részvétel előnyeinek tudatosítása, valamint a képzési részvétel ösztönzése.

A terület fontosságát az EU és a hazai kormányzat már évekkal ezelőtt, a Nemzeti Infokommunikációs Stratégia (NIS), majd a Digitális Oktatási Stratégia (DOS) és a Digitális Munkaerő Program (DMP) elkészítésekor felismerte, ám e programok egyelőre nem valósultak meg teljes körűen.

A különböző, a digitális kompetencia fejlesztését célzó konstrukciók tapasztalatai rámutattak arra, hogy a hátrányos helyzetűek, vagy egyéb alapképesség-hiánnyal rendelkezők számára komplex szociális felzárkóztató beavatkozások biztosítására van szükség, mivel ennek hiányában önmagában a digitális kompetencia fejlesztése nem biztosítja a munkaerőpiaci integráció lehetőségét.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális ellátás alapvető célja az egyén létének fenntartásához szükséges anyagi javak biztosítása megélhetési zavar esetén. A szociális ellátás feltételeinek biztosítása az állam központi szerveinek és a helyi önkormányzatoknak a feladata. A szociális ellátások a szociális rászorultság mértékétől és az egyéni élethelyzetektől függően vehetők igénybe. A juttatások azokat a hátrányokat igyekeznek kiküszöbölni, kompenzálni, amelyek az adott személyt - helyzetéből adódóan - sújtják.

A 2011-ben megszüntetett önként vállalt feladatok közül a méhnyakrák elleni védőoltás időközben államilag támogatott program lett, míg az önkormányzat a közép-és felsőfokú oktatási intézményekben jól tanuló diákok ösztöndíj támogatása helyett 2019-től a gyermekek és felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanuló fiatal felnőttek tanév kezdési támogatását, az első lakáshoz jutók lakásépítési és vásárlási kedvezménye helyett pedig a fiatalok lakhatási feltételei megteremtéséhez kapcsolódó lakásépítési, lakásvásárlási támogatását biztosítja.

3.3. 1. számú táblázat-Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök-Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	370	8,21%	63	17,03%
2018	280	6,26%	48	17,14%
2019	189	4,29%	46	24,34%
2020	260	5,94%	64	24,62%
2021	248	5,68%	61	24,60%
2022	261	6,06%	73	27,97%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Ibrány város Önkormányzata a Szociális és a Gyermekvédelmi törvényekben, valamint Kormány rendeletekben meghatározott kötelező feladatokon kívül önként bevállalt feladatait 2011 évtől kénytelen volt feladni annak érdekében, hogy az önkormányzati kötelező feladatok ellátása ne kerüljön veszélybe. Az alábbi önként vállalt feladatok megszüntetésére került 2011 évben:

- méhnyakrák elleni védőoltás támogatása
- közép-és felsőfokú oktatási intézményekben jól tanuló diákok ösztöndíj támogatása
- cigánytanulók ösztöndíja
- Burs Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíj
- méltányossági ápolási díj
- első lakáshoz jutók lakásépítési és vásárlási kedvezménye
- beteg gyermekek (emelt családi pótlékban részesülő) rendszeres önkormányzati támogatása

Az 1993. évi III. törvény módosítását követően 2015. január 1-től a szociális terület is jelentős változáson ment át és ezzel összhangban az önkormányzati rendelet is módosításra került. Ibrány Város Önkormányzata által hozott rendeletek esetében a települési támogatásokról és egyes szociális ellátásokról szóló 8/2015.(II.27) önkormányzati rendelet szabályozza az ún. települési támogatási jogcímeket és az ahhoz kapcsolódó jogosultsági feltételeket, eljárási szabályokat.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	137	37,03%	138	37,17%	200	54,05%
2018	90	32,14%	144	51,40%	138	49,29%
2019	48	25,40%	116	61,19%	94	49,74%
2020	54	20,77%	84	32,28%	118	45,38%
2021	56	22,58%	86	34,75%	117	47,18%
2022	50	19,16%	82	31,39%	123	47,13%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A Képviselő-testület az ellátások biztosításával a szociális szempontból rászorult családok életminőségén kíván javítani, valamint segítséget nyújtani az önhibájukon kívül rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek és családjuk részére. Az állam és az önkormányzatok segélyezéssel kapcsolatos feladatai egyértelműen elváltak egymástól, és átalakult a finanszírozás rendszere. Valamennyi jövedelemkompenzáló támogatás, így a korábban jegyzői hatáskörben lévő aktív korúak ellátásának megállapítása a járási hivatalok hatáskörébe került. Az aktív korúak ellátásával kapcsolatban kétféle ellátástípus állapítható meg, egyrészt a foglalkozást helyettesítő támogatás, másrészt az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás (ez utóbbi a megszűnő rendszeres szociális segély helyébe lép). Járási hatáskörben maradt az időskorúak járadéka, az ápolási díj, a közgyógyellátások, valamint az egészségügyi szolgáltatásokra való jogosultság. Az önkormányzatoknál kiadáskompenzáló támogatások igényelhetők, melyek egységesen „települési támogatás” elnevezésre hallgatnak. Ide tartoznak a korábbi átmeneti, lakásfenntartási, gyógyszerkiadási, ápolási célra, temetésre, rendkívüli gyermekvédelmi (étkezés, ruházkodás, térítési díj stb..) vagy más címen kifizetett segélyek

Kötelező feladatok:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény egyszeri kiegészítése
- települési támogatás
- rendkívüli települési támogatás
- köztemetés
- szünidei gyermekétkeztetés

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2017	27
2018	25
2019	28
2020	29
2021	25
2022	25

Forrás: TeIR, KSH

A szociális alapszolgáltatások közül a gyermekjóléti szolgáltatást és a családsegítést az Ibrány Város és Térsége Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat látja el. Az időskorúakhoz kapcsolódó szociális ellátásokat, valamint a szociális étkeztetést a Nyírségi Református Egyházmegye fenntartásában lévő bentlakásos Idősek Otthona biztosítja a településen, feladat ellátási megállapodás keretében. A településen működött Támogató Szolgálat a Szalmaszál Fogyatékosokat Segítő Szolgálat fenntartásában, jelenleg ezt a szolgáltatást a Gávavencsellői Szociális Szolgáltató Központ látja el.

Munkaerő-piaci szolgáltatások

Az **aktív korúak ellátása** a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás.

Az aktív korúak ellátására jogosultak pénzbeli ellátásának jelenleg két típusa van: a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, valamint az egészségkárosodási- és gyermekfelügyeleti támogatás. A vizsgált időszak egy részében 2015. február 28. napjáig- azonban a foglalkoztatást helyettesítő támogatás mellett rendszeres szociális segínyt állapítottak meg az önkormányzatok. 2015. március 1. napjától az ellátások megállapítása és folyósítása átkerült a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Ibrányi Járási Hivatalához.

Az alábbi táblázatban szereplő számok a tárgyév december 31-én támogatásban részesülők számát mutatják. Közfoglalkoztatásban csak a munkaügyi kirendeltség által közvetített álláskereső,

elsősorban FHT-ra jogosult személyek foglalkoztathatóak, akik a felajánlott munkalehetőséget az iskolai végzettség és szakképzettség figyelembevételével kötelesek elfogadni, emellett az önkormányzat rendeletben előírhatja jogosultsági feltételként, hogy a juttatásban részesülő a lakókörnyezetét tartsa rendben.

2011. évben bevezetésre került, hogy aki a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultságának az éves felülvizsgálata során, a felülvizsgálat időpontját megelőző egy évben a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultságának fennállása alatt nem tud legalább 30 nap időtartamban munkaviszonyt igazolni, annak az ellátása megszüntetésre került, melynek hatása 2012. évtől érvényesül.

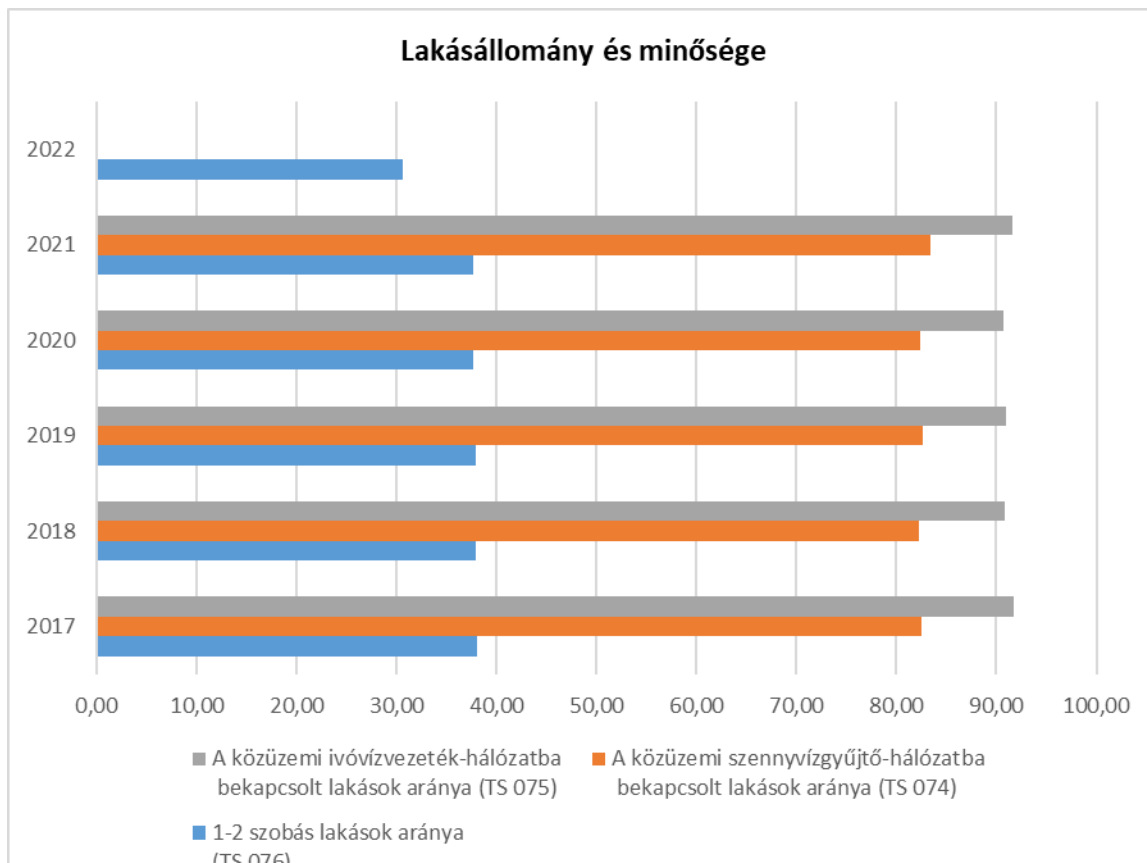
Álláskeresési ellátásban csak álláskereső részesülhet. Az álláskereső a munkaviszonyba töltött időtartam, az egyéni, illetőleg társas vállalkozó a vállalkozói tevékenysége alatti járulékfizetési kötelezettségével szerezhet jogosultságot az álláskeresési járadékra. Amennyiben az ügyfél valamennyi jogosultsági feltételnek megfelel, úgy álláskeresési ellátást - álláskeresési járadékot vagy nyugdíj előtti álláskeresési segélyt - állapítanak meg a részére.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2017	2398	1	0,42	38,07	82,49	91,78
2018	2405	7	2,91	37,96	82,29	90,89
2019	2406	4	1,66	37,91	82,59	91,02
2020	2416	11	4,55	37,71	82,41	90,77
2021	2414	1	0,41	37,66	83,35	91,63
2022	2370	3	1,27	30,63	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

Az önkormányzati bérlakás állomány az elmúlt években folyamatosan emelkedett, aminek oka az, hogy az önkormányzat egyrészt a meglévő lakásai közül alkalmazkodva a bérlőként jelentkező lakossági igényekhez megosztással átalakította a nagyobb alapterületű lakásait, s több kisebb alapterületű bérlakást alakított ki, valamint pályázati forrásból újabb bérlakásokat épített, illetve ingatlanokat alakított át bérlakássá, vagy vásárolt erre a célra ingatlant. Az önkormányzat jelenleg meglévő lakásainak műszaki állapota jó, kielégítő, az új bérlakás kategóriába besorolt, 2017 és 2018 évben vásárolt használt lakóházak kivételével, amit lakbérbeszámítással bérlői felújítás keretében kíván lakhatóvá tenni, s így megoldani azon fiatal párok lakásgondját, akik magánforgalomban nem találnak bérelhető ingatlant a településen, de itt szeretnének letelepedni. Ebben a kategóriában lehetőség lesz az bérlő által felújított ingatlan későbbi megvásárlására is.

Jelenleg a kisebb alapterületű lakásokra van igény a kérelmezők körében, aminek oka a kisebb lakbér és kisebb rezsi költség. Az önkormányzat évente 1-1 nagyobb alapterületű bérlakását ketté választja, s így igyekszik eleget tenni a megváltozott igényeknek. A megüresedett funkciót veszített régebbi intézményben (régii gyermekorvosi rendelő) szintén kis alapterületű, 1 szobás garzon lakások kialakítása van folyamatban.

b) szociális lakhatás

A szociális bérlakásállomány növekedése várható az elkövetkezendő években, a Leromlott városi területek rehabilitációja Ibrányban című TOP-4.3.1-15-SB1-2016-00003 kódszámú projekt keretében. 2020-ra pályázati forrásból elkészült 8 új építésű szociális bérlakás és 1 szolgálati lakás, valamint önkormányzatunk ezek mellett - saját erőforrásokat felhasználva 2 szociális bérlakást is épített. Ezekkel az ingatlanokkal bővültek városunk népességmegtartó lehetőségei. Ibrány Város Önkormányzatának bérlakásállománya 2020-ra 71 db-ra nőtt. Jelenleg 25 szociális bérlakás, 3 szolgálati lakás és 43 költségtérítéses lakás áll rendelkezésre.

3.4.2. számú táblázat - Bérlet és szociális lakás állomány opcionális (önkormányzati adatok)							
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlet állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2017	2 398	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	2 405	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	2 406	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	2 416	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	2 414	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	2 370	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

- c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok
- d) elégtelen lakhatási körülmények
- e) lakhatást segítő támogatások

Ezek a lakosság lakhatásának biztosítása, a lakással kapcsolatos kiadások csökkentése érdekében nyújtott ellátások.

- A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaik viseléséhez nyújtott hozzájárulás. Összegét befolyásolja az egy fogyasztási egységre jutó jövedelem, a lakásnagysága és a lakásban élők száma. Összege havi 5.000.-Ft. A lakásfenntartási támogatásban részesülők kérhetik a védett fogyasztói státuszba vételüket, mely sok esetben a családok számára nagyobb segítséget jelent, mint maga a támogatás.

A támogatás iránti kérelmeket a lakóhely szerinti település önkormányzatának jegyzőjéhez kell bejelenteni.

A települési támogatás keretében nyújtott lakásfenntartási/fűtési támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére, a háztartás tagjai által lakott lakás fűtési időszakban megnövekedett kiadások enyhítésére, a fűtési igényben rendszeres kiadásaik viseléséhez nyújtott hozzájárulás. Összegét befolyásolja az egy fogyasztási egységre jutó jövedelem és a számlákkal igazolt rezsiköltség. A lakásfenntartási támogatásban részesülők kérhetik a védett fogyasztói státuszba vételüket, mely sok esetben a családok számára nagyobb segítséget jelent, mint maga a támogatás.

2015. március 1. napjától a településen élők szociális támogatással való ellátása az önkormányzatok feladatává vált. Többek között megszűnt a központi költségvetésből biztosított és a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény által szabályozott lakásfenntartási támogatás és adósságkezelési támogatás. Ezt követően az önkormányzatoknak saját forrásból kell a településeken ezen ellátásokat biztosítani. Annak ellenére, hogy önkormányzatunk a változást követően próbálta a korábban ellátásra jogosultak jogosultságát megőrizni, lényegesen csökkent az ellátást igénybe vevők száma. Ennek két fő oka volt. - A

lakásfenntartási támogatás (fűtési idényben, egységesen havi 5000.-Ft/hó) esetében az ellátásra való jogosultság megállapításánál a települési támogatásnál az előzetesen állami normatívával lefedezett ún. normatív lakásfenntartási támogatásra jogosultságként meghatározott jövedelemhatárhoz (71.250,-Ft/ fogyasztási egység) képest jelentősen alacsonyabb egy főre eső jövedelemben lett a jogosultsági feltétel meghatározva. A támogatásra az jogosult, akinek családjában egy főre jutó jövedelem nem haladta meg a nyugdíjminimum 100%-át (28.500.-Ft), egyedül élő esetében a nyugdíjminimum 150%-át 42.7500.-Ft-), lakókörnyezete rendezett és kérelmezőnek, vagy vele közös háztartásban élő személynek a kérelem benyújtásakor az önkormányzat felé egy évet meghaladó lejárt határidejű adóhátraléka nem áll fenn Az elmúlt években fokozatosan emelkedett a minimálbér, a garantált bérminimum, továbbá a nyugdíjak összege. A nyugdíjak, és a bérminimumok változásait azonban nem követte a szociális/települési támogatások, ellátások alapját képező nyugdíjminimum összegének emelkedése, amely 2008. óta változatlanul 28.500,-Ft. Ez azt eredményezte, hogy az egyébként szociálisan rászoruló családok pár száz vagy ezer forint miatt fokozatosan estek a számukra fontos ellátásoktól. Településünkön természetbeni ellátásként elsősorban szolgáltatóhoz utalással történik a támogatás megállapítása.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2017	n.a.	0
2018	n.a.	0
2019	n.a.	0
2020	n.a.	0
2021	n.a.	0
2022	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A fenti táblázatból is jól kivehető, hogy a lakásfenntartási támogatásban részesülők száma, aránya évről évre jelentős számú. 2016 évben történő magas szám a még előzetesen, 2015 évben megállapított (1 éves időtartamra) folyamatban lévő lakásfenntartási támogatások és az újonnan a helyi önkormányzati rendelettel megállapított fűtési/lakhatási támogatás összegéből adódott. Települési támogatásként megállapított természetbeni Lakhatási/fűtési támogatás 2022. évben: Lakásfenntartási kiadások támogatása – fűtési támogatások megállapítása iránti kérelem a beszámolási időszakban 58 fő részére megállapításra, 34 fő részére elutasításra került.

2022-ben a lakossági energiatámogatás jelentős csökkenésével nagymértékben bővült a lakásfenntartási támogatásra jelentkezők köre.

Előrefizetős áramszolgáltatást illetve gázszolgáltatást mérő készülék biztosítása

Az áramszolgáltatóknál mára gyakorlatilag rutin eljárássá vált az előrefizetős fogyasztásmérők felszerelése. Jó megoldás a nehéz anyagi helyzetbe került díjhátralékos fogyasztóknak, mivel ezzel a készülékkel meg tudják akadályozni tartozásuk további növekedését.

Az előrefizetős, a köznyelven "kártyás" fogyasztásmérő ugyanúgy méri az elfogyasztott villamos energiát, mind a hagyományos típusok, de ebben az esetben a fogyasztást előre ki kell fizetni. A befizetett összeg elfogyasztása után a készülék kikapcsolja az áramot. Védendő fogyasztóknak a felszerelés ingyenes.

A védendő fogyasztói kategória bevezetésével azok a szociálisan rászoruló emberek, családok, akiknek közműfizetési hátraléka keletkezik bizonyos kedvezményekre jogosultak a közmű szolgáltatók (áram és gáz szolgáltatók) eljárása során

Nagycsaládos földgáz árkedvezmény

A földgázpiaci egyetemes szolgáltatáshoz kapcsolódóan 2011. január 1-től került bevezetésre a nagycsaládos háztartásban élők részére adható kedvezmény. A nagycsaládos kedvezményre jogosult az a háztartás, amelyben a családok támogatásról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény szerinti olyan jogosult él, aki legalább három gyermek után, illetve figyelembevételével részesül családi pótlékban és egyetemes szolgáltatónál szolgáltatási szerződéssel rendelkezik.

A nagycsaládos kedvezmény csak egy felhasználási helyen vehető igénybe. Fogyasztói közösség esetén egy felhasználási helyen több jogosult is igénybe vehet nagycsaládos kedvezményt. Ha a jogosultnak a vele egy háztartásban élő, családi pótlékra jogosító személyre hivatkozással nagycsaládos kedvezmény került megállapításra, a jogosulttal egy háztartásban élő más személy erre a személyre tekintettel további kedvezményre nem jogosult. A kérelmeket a Magyar Államkincstár Területi Igazgatóságánál kell benyújtani.

f) Eladósodottság

Ibrány városában is jellemző a lakosság széles körét érintően a lakáshitelek, valamint a devizaalapú egyéb hitelek, adódó eladósodottság, s az ebből adódó ingatlan árverések igen magas száma. A lakosság kis része tudott csak élni a devizahitelek (2011. évi) egyösszegű kiváltásának a lehetőségével.

2018 nyaratól ismételten megugrott az ingatlanokra ezen belül a lakóházakra bejegyzett végrehajtási eljárások száma. A végrehajtó irodák kötelessége 2016-tól az ingatlan végrehajtási jogok bejegyzéséről értesíteni az ingatlan fekvése szerinti jegyzőt.

Ezen érkezett iratok alapján 2017 évben mindösszesen a városban 53 ingatlan tekintetében, míg 2018 augusztus 31. napjáig már 82 értesítés érkezett az ibrányi ingatlanok vonatkozásában (ez nem csak a lakóházakra bejegyzett végrehajtási bejegyzésekre, hanem minden – pl. mg-i terület, beépítetlen terület stb. ingatlanokra is vonatkozik).

2022-re gyakorlatilag megduplázódott az előző évekhez képest az eladósodottságból adódó ingatlan végrehajtási ügyek száma, amely továbbra is meredeken emelkedik.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Infrastruktúra

Ahhoz, hogy Ibrány megteremtse az esélyegyenlőséget, a lakhatási, szociális ellátások mellett az infrastruktúrához való egyenlő hozzáférését is tovább kell erősíteni.

Az infrastruktúrafejlesztés része, a közműellátottság 100 %-os lefedettsége a lakott területeken, a még meglévő földutak szilárd útburkolattal való ellátása, illetve pormentesítésük, és a régi, rosszabb minőségű útburkolatok felújítása, valamint a gyalogos és kerékpáros közlekedés biztonságossá/ biztonságosabbá tétele.

A város az előző években is igyekezett a település szegregált részein az ott élők lakhatási, infrastrukturális feltételeit javítani, szilárd burkolaltú út építésével, csatornázással.

Ibrány a Paszab vízellátási körzethez tartozik a vezetékes vízhálózat kiépítettsége 100 %-os, szolgáltatója a Nyírségvíz Zrt. A körzethez tartozik még Paszab, Tiszabercel, Nagyhalász, Buj, Gávavencsellő, Balsa és Tiszatelek.

A városban a szolgáltatást végző Nyírségvíz Zrt-nek kirendeltsége működik, helyben megoldott a lakossági ügyintézés.

A város vízhálózata az ezredfordulóra csaknem teljesen kiépült, az azóta eltelt években mintegy 5 km hosszú ivóvízvezeték épült, mely az egész hálózat kb 10 %-a.

A fűtésben az elmúlt évtizedekben a földgáz használata vált meghatározóvá. A gázfogyasztók száma 1993-tól egészen 2010-ig folyamatos növekedést mutatott Ibrányban. A gáz árának emelkedése, az alternatív technológiák elterjedése, a korábbi fűtőanyagokhoz való visszatérések hatására azonban 2011-ben ez a növekedés megtorpant.

A városban a TIGÁZ szolgáltatja a vezetékes gázt, kirendeltség és ügyfélszolgálat biztosítja a folyamatos szolgáltatást és fogyasztók kiszolgálását.

Az elektromos energiaellátást Ibrányban az EON biztosítja és a városban található ügyfélszolgálati iroda is. A háztartások részére szolgáltatott villamosenergia mennyisége 2002-ben volt a legnagyobb, az elmúlt években visszacsökkent a 90-es évek szintjére.

Ibrányban a lakosság esetében a napkollektorok terjedése figyelhető meg, vállalkozásoknál a napelem alkalmazása, az intézményeknél pedig az alábbi megoldásokat alkalmazzák:

- Tanuszoda 4484 Ibrány, Ady u. 56.: napelem
- Ibrány-Nagyhalászi Kistérségi Járóbeteg Szakellátó Intézet 4484 Ibrány, Nagyhalászi u. 1.: talajszondás hőszivattyú,
- Árpád Fejedelem Általános Iskola, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és egységes Pedagógiai Szakszolgálat 4484 Ibrány, Lehel u. 59.: levegő-víz hőszivattyú

Az alternatív energia fejlesztésre az „Ibrány Város épületeinek energetikai korszerűsítése című, TOP-3.2.1-16-SB1-2018-00040 kódszámú, valamint az „Energetikai fejlesztések Ibrány városában” című, TOP-3.2.2-15-SB1-2016-00014 kódszámú pályázat került benyújtásra, melyen az alábbi fejlesztések megvalósítására sikerült forrást nyerni:

Napelemes rendszerek:

- **Ibrányi László Művelődési Központ, Könyvtár és Sportcentrum – Művelődési Központ és Könyvtár épülete** 4484 Ibrány, Hősök tere 2-4. Össz teljesítmény: 15 KW – hőszigetelés, nyílászáró-csere, kazáncsere
- **Ibrányi Polgármesteri Hivatal**, 4484 Ibrány, Árpád u.5-7. Össz teljesítmény: 17 KW
- **Dr. Béres József Egészségügyi Centrum** 4484 Ibrány, Nagyhalászi út 1. Össz teljesítmény: 50 KW
- **Ibrányi Református Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium**, 4484 Ibrány, Árpád u. 60. Össz teljesítmény: 6 KW
- **Ibrány és Térsége Gyermekjóléti Szolgálat és Családsegítő Szolgálat** 4484 Ibrány Szabolcs u. 50. Össz teljesítmény: 9 KW
- **Ibrányi László Művelődési Központ, Könyvtár és Sportcentrum- Sportcentrum épülete**, 4484 Ibrány, Óvoda u. 6. Össz teljesítmény: 12 KW
- **Ibrányi Árpád Fejdedem Általános iskola és Alapfokú Művészeti Iskola alsós és felsős tagozat épülete** 4484 Ibrány, Lehel u. 59. Össz teljesítmények: 20 KW; 30 KW
- **Ibrány Város Képviselő Testülete Gazdasági Műszaki Ellátó és Szolgáltató Szervezete főzőkonyha épülete** 4484 Ibrány, Lehel u. 59. Össz teljesítmény: 33 KW
- **Ibrány Város Képviselő Testülete Gazdasági Műszaki Ellátó és Szolgáltató Szervezete műszaki épülete** 4484 Ibrány, Liliom u. 2. Össz teljesítmény: 15 KW
- **Ibrány Városi Óvoda** 4484 Ibrány, Szabolcs u 6. Össz teljesítmény: 10 KW
- **Ibrányi Járási Hivatal** 4484 Ibrány, Hősök tere 3. Össz teljesítmény: 25 KW
- **Ibrányi Rendőrőrs**, 4484 Ibrány, Hősök tere 3. Össz teljesítmény: 10 KW
- **Ibrányi Sportcsarnok**, 4484 Ibrány, Tölgyes u. 1. Össz teljesítmény: 12 KW
- **Közösségi ház**, 4484 Ibrány, Óvoda u. 16. Össz teljesítmény: 5 KW

A Széchenyi Plusz programozási keretben, Ibrány Város Önkormányzata sikeresen pályázott a TOP_Plusz-2.1.1-21 felhívásra két alkalommal is, melynek köszönhetően energetikai fejlesztések valósulnak meg az Árpád u. 23. (4 lakás), valamint a Lehel u. 68. (8 lakás) esetében, ahol is napelemesítés, valamint nyílászáró-cserék és épületi hőszigetelések fognak megvalósulni, melynek köszönhetően 12 hátrányos helyzetű család számára lesz kedvezőbb lakhatási feltételek biztosítva.

A településen az internetezésre alkalmas vezetékes telefonhálózat és kábel TV hálózat mellett a hazai mobiltelefon hálózatok szolgáltatásai is teljes körűen elérhetők.

A telefonvonalak esetében az analóg fővonalak számának csökkenése figyelhető meg, a kevesebb hibával működő, többszörös gyorsaságú ISDN vonalak száma pedig emelkedett az elmúlt években, de sok háztartásban, főleg a fiatalabb korosztálynál a vezetékes telefonokat leváltotta a mobil telefon..

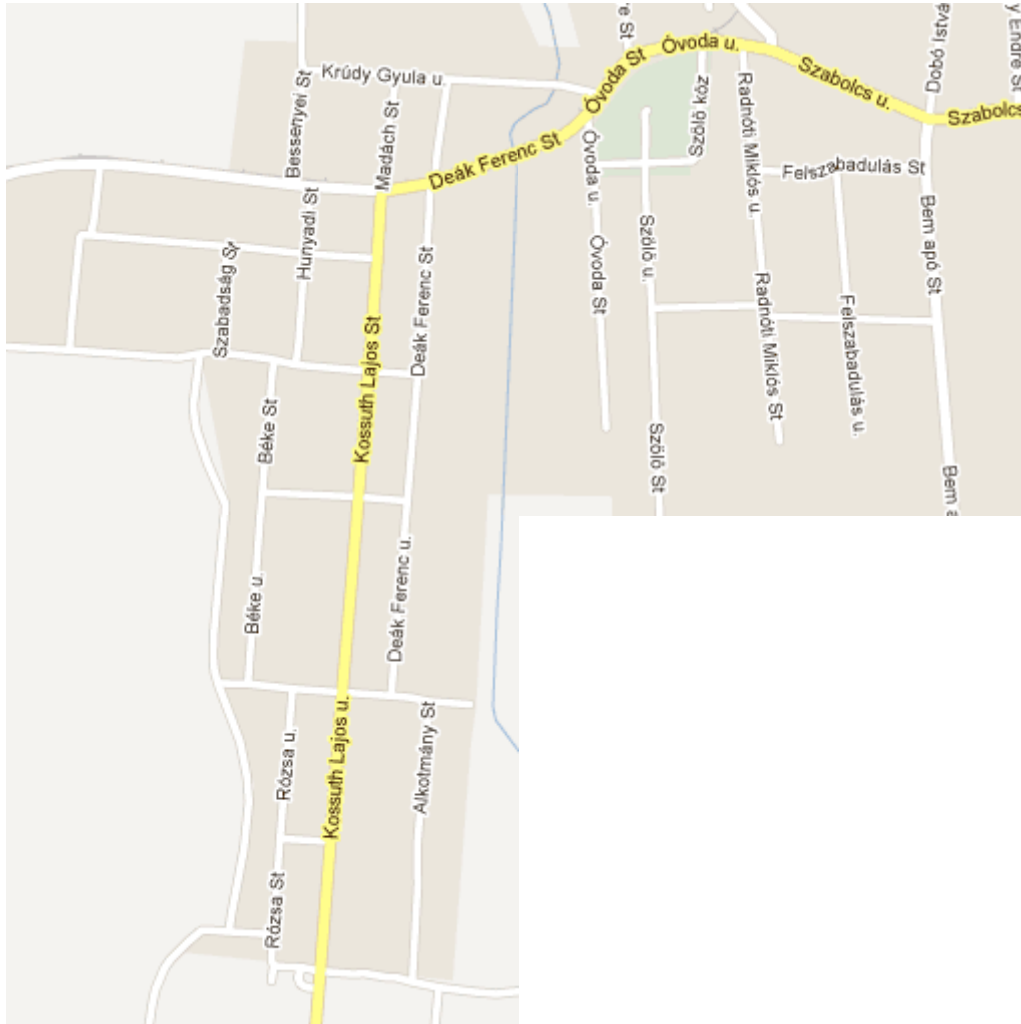
3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

A KSH által megadott mutatók alapján a településen a különböző területek rangsorolásra kerültek. A legrosszabb mutató kapott 1-es értéket, és a legjobb mutató került a harmadik helyezésre. Így a legalacsonyabb pontszámmal rendelkező terület egység áll a számok alapján a legrosszabb helyzetbe.

Mutató megnevezése	szegr1 (Fecske u. - Deák Ferenc u. - Alkotmány u. - központi belterület határ)	szegr2 (Katona József u. - Liliom u. - Nefelejcs u.)	Nagyerdő (egyéb belterület)
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	2	1	3
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	2	3	1
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	3	1	2
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	1	2	3
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	1	2	3
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	1	2	3
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	2	1	3
Legfeljebb általános iskola 8 osztályával rendelkezők aránya a 15-59 éves népesség körében	2	1	3
Felsőfokú végzettségűek aránya a 25 év feletti népesség körében	2	3	1
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	3	1	2
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya az akcióterületi lakónépességen belül	2	1	3
Munkanélküliek aránya az akcióterületen (munkanélküliségi ráta)	1	1	2
Tartós munkanélküliek (legalább 360 napig) aránya.	2	0	1
Azon aktív korúak (15-59 éves) aránya, akiknek 2001-ben a jövedelemforrásuk kizárólag állami vagy helyi támogatás volt	2	1	3
A komfort nélküli, félkomfortos és szükségülakások aránya a lakott lakásokon belül	3	1	2
Az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	3	2	1
Összesen:	32	23	36

A számok megmutatják, hogy arányaiban nézve a szegregátum 2 van a legrosszabb helyzetben, ezt követi a Szegregátum1. A mutatók is visszaigazolják, hogy a szegregációval veszélyeztetett Nagyerdő a „triumvirátus” harmadik helyezettje, itt a legjobbak az arányszámok.

A területhez tartozó utcák: Kossuth, Deák Ferenc, Rózsa, Béke, Szabadság, Hunyadi, Alkotmány, Bessenyei, Krúdy Gyula, Madách, Pacsirta, Fecske

A terület elemzésekor nem hagyhatunk figyelmen kívül pár szociológiai definíciót, jelenség leírását.. Figyelemfelkeltő, hogy mélyebb társadalom-szociológiai elemzések szükségesek a területre a probléma komplexitása és öngerjesztő folyamatának rávilágítására.

Definíció, jelenség leírása:

- Falusi underclass
Az underclass kifejezés nem egyszerűen munkanélküli, szegény vagy nagyon szegény népeiséget jelöl, hanem valami minőségileg teljesen újat. A szegényeknek ugyanis mindig van valami, általában persze meglehetősen periférikus és alárendelt szerepük a társadalmi-gazdasági munkamegosztás adott rendszerében. Az underclassat azonban olyanok alkotják, akik bizonyos társadalmi-gazdasági változások következtében egyszerűen "feleslegessé" válnak a munkamegosztás kialakuló új rendszerében (Wilson, 1987; 1997). Kelet-Európában ez a nagy változás az állami nagyipar szinte korlátlan kvalifikálatlan munkaerő-szükségletének megszűnése volt, aminek a hatását súlyosbította az, hogy eddig igen kevés történt ezen munkaerő átképzése vagy legalább valamilyen foglalkoztatása érdekében. A kelet-európai underclass a rendszerváltás nagy vesztese. Ők a tartósan perifériára szorulók, azok - és

azoknak a gyerekei, sőt unokái -, akiknek a jelenlegi tendenciák folytatódása esetén valószínűleg már egész életükben nem lesz tisztességes megélhetést lehetővé tevő munkájuk, társadalombiztosításuk, nyugdíjuk (Ladányi- Szelényi, 2004). Kelet-Európában, így Magyarországon is az underclassképződés tehát nem kizárólag városi, hanem legalább ilyen mértékig falusi jelenség.

A rendszerváltás óta a gettósodó falvak népességének jelentős része a városokból, és a sikeresen szuburbanizálódó falvakból szorult ki – és szorul ki még ma is.

(Forrás:Ladányi János-Virág Tünde, A szociális és etnikai alapú lakóhelyi szegregáció változó formái Magyarországon a piacgazdaság átmeneti időszakában, KRITIKA - 2009. július–augusztus

<http://www.egyenlobanasmod.hu/tanulmanyok/hu/ladanyi-szegregacio.pdf>)

- **Gettó:** azonos identitással és kultúrával rendelkező, azonos nyelvet beszélő összetartó közösség
slum: a belváros területét övező területeken elszegényedő rétegek élnek pl; nyomornegyedek és megjelennek a deviáns viselkedések (bűnözés, alkoholizmus.)
(forrás: users.atw.hu/~.../szociologia_alapfogalmak.doc)
- Etnikai szegregáció és slumosodás kapcsán egy olyan öngerjesztő folyamatról beszélhetünk, amely során egy építészeti és fizikailag leromlott állagú, túlszűfolt terület jön létre, ahol többségében halmozottan hátrányos helyzetű, a többségi társadalom által kirekesztett csoportok koncentrálnak. Az így kialakult közösséget eltérő szubkultúra és identitás jellemzi.
(forrás: Kiss Máté: Szociológiai háttérelmzés a veszélyeztetettség indikátorainak kidolgozásához)
- „Wacquant a gettó jelenséget egy olyan etnikai formációként definiálja, mely a faji felsőbbrendűség mind a négy megnyilvánulását magában foglalja: a kategorizálást, a diszkriminációt, a szegregációt és a kirekesztő erőszakot.
Jary&Jary: ...a gettó egy olyan városrész, melynek lakosai azonos kulturális és etnikai háttérrel rendelkeznek, ugyanakkor szociálisan hátrányos helyzetűek és a társadalom számára „feleslegesek”.
Kisebbségek kulturális és/vagy fizikai kiszorítása a mainstream társadalomból.
A "gettósodás" kifejezés egy olyan szisztematikus kirekesztési folyamatot jelöl, mely a többségi társadalomhoz nem tartozó társadalmi csoportokat egy olyan sűrűn lakott városi területre szorítja be, melyet gyakran az ott, létminimum alatt élő etnikai kisebbségekkel azonosítanak.
A gettósodás folyamatát a többségi társadalom által, a kirekesztett csoportokról létrehozott önbeteljesítő jóslatok spiráljaként lehet jellemezni. A gettósodásnak sajátos belső logikája van -az egyik lépést szükségszerűen követi a másik, és így, amint a folyamatok elérnek egy bizonyos szintet, egyre nehezebbé válik a probléma megoldása.
A gettósodás folyamatának számos szintje létezik, melyeknek egyaránt okai és következményei vannak: egy csoport stigmatizációja és területi kirekesztése, társadalmi kirekesztése, elnyomása és fizikai erőszak.
A gettósodás megállítása a társadalmi kirekesztés fokozódásának megtörése és a zéróhoz való visszatérést jelenti, azaz a kirekesztett csoport stigmatizációjának megszüntetését és a közösség tagjainak sztereotípiamentes megközelítését.
A gettósodás a késő-modern társadalom fragmentálódásának és a társadalmi egység szétforgácsolódásának egyenes eredménye. „
(forrás: Michal Vašečka, Workshop, Területi és etnikai különbségek formái Szlovákiában, Csehországban és Magyarországon, Ostrava, 2012. május 3-4.)

Mutató megnevezése	Ibrány összesen	szegr1 (Fecske u. - Deák Ferenc u. - Alkotmány u. - központi belterület határ)
Lakónépesség száma	6 787	1 466
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	22,6	29,0
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	60,4	58,0
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	17,0	13,0

A terület korösszetétele visszaigazolja, a szegregációra jellemző életvezetési módok következményeit. Demográfiai mutatói nézve, a tipikus urna alakú korfából kezd átalakulni egy fiatal korfába. /Fiatal korfa: karácsonyfához hasonlítható széles alsó része van, ez a fiatal korosztályok magas számát jelenti, kisebb a középkorosztály, és kevés az idősek száma. Ez korfa jellemző a fejlődő országokra, ahol magas a termékenység, az emberek nem élnek hosszú ideig és a halandóság az idősor előtt sújtja a lakosságot./ Ez figyelhető meg a szegregátum1-ben is: a családok sok gyermeket vállalnak egyrészt a szociális transzferek (segélyek, támogatások) miatt, másrészt tudatlanság, szokások (felvilágosítás hiánya, társadalmi tradíciók, fiatalok korán elkezdik a szexuális életet) miatt.

A település lakónépességének alakulása (1970-2016)

Év	1970	1980	1990	2001	2004	2006	2010	2014	2016	2017
Lakónépesség	6609	6696	6393	6787	6937	7080	6886	6813	6731	6724

Ibrány lakónépessége az elmúlt 100 évben megduplázódott. 2001-2006 között folyamatosan emelkedett, majd 2007 évtől kezdődően folyamatosan csökken. E tendencián nem változtat a szegregátum lakosságának növekedése, valamint az ott jellemző megélhetési stratégiának (sok gyermek vállalása a szociális transzferek miatt) megléte sem.

A 2001. évi népszámláláskor Ibrány lakosai közül 213-an vallották magukat romának. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Fejlesztési Ügynökség Kht. által 2004. évben végzett önkormányzati kérdőíves felmérés szerint a kistérségben 14,1% a romák becsült aránya, ami közelíti a megyei átlagot (14,8%). A helyi általános iskola a felmérése alapján a tanulók 25%-a roma gyermek. A nem statisztikai adatok alapján elmondható, hogy a városban jelentős roma lakosság aránya, akik a szegregátumban élnek. Így a Szegregátum1 lakosainak kisebbségi aránya megközelítőleg elérheti a 60-70%-ot is.

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat által szolgáltatott adat alapján Ibrányban jelenleg a lakónépességből mintegy 1300 fő, aki a roma nemzetiséghez tartozó, ez a lakónépesség közel 20 %-át teszi ki (19,3 %)

Magyarországon belül az Észak-alföldi régióhoz tartozó területek a rosszabb életesélyű részeknek tekinthetők, ahol a halandósági mutatók változatlanul maradása mellett rosszabb életkilátásai vannak az itt élő lakosságnak.

Ugyanakkor hazánkban folyamatosan emelkedő tendencia figyelhető meg a várható élettartamban, de sajnálatos tény, hogy az érték ennek ellenére is messze elmarad az Európai Unióban megfigyelhető szinttől.

Az Ibrány-Nagyhalászi kistérség születéskor várható átlagos élettartam mutatója kedvezőtlen a kistérségben. Az Ibrány-Nagyhalászi kistérségben a férfiak és a nők is az országos átlagnál rövidebb élettartamra számíthatnak (férfiak:67,49 év, nők: 76,05 év).

A kistérségben a férfiak halálzásának 41,8%-áért, a nők halálzásának 63%-áért a keringési rendszer betegségei felelősek. Mindkét nem esetében a második helyen a daganatos megbetegedések (férfiak: 31,4%; nők: 16,7%), harmadik helyen férfiaknál a külső okok és az emésztőrendszer betegségei (7,3%), nőknél pedig az emésztőrendszer betegségei (5,3%) okozta halálzás szerepelnek (Magyarországon férfiaknál és nőknél is a harmadik helyen az emésztőrendszer betegségei okozta halálzás következik).

A korai halálzás (25-64 éves korosztály) struktúrája lényegesen eltér az összhálzás halálói struktúrájától. A legtöbb férfi és nő nem a keringési rendszeri betegségekből, hanem a daganatok okozta betegségekből hal meg. Ezt követi férfiaknál és nőknél is az emésztőrendszer betegségei miatt bekövetkezett halálzás.² A Szegregátum1-ben a halálzás okok sorrendje megfelel a kistérségi adatoknak.

Az egészség meghatározásában a különböző tényezők súlya nem azonos. Bár az egyes tényezők meghatározó szerepének súlya vitatott, általában elfogadható, hogy a genetikai tényezők kb. 15-30%-ban, az egészségügyi ellátás színvonala 10-15%-ban határozzák meg az egészségi állapotot, míg a fennmaradó 55-75%-ért a társadalmi-gazdasági státusszal és iskolázottsággal szoros összefüggést mutató életmódtényezők felelősek. Ezen tényezők együttes hatása és változó mértékű érvényesülése járul hozzá a betegségek kialakulásához.³

A Szegregátum1 lakosai sajnos a statisztikai mutatókat csak rontják. Mögötte húzóó okok, mely a betegségeket kiváltják:

- egészségtudatosság hiánya
- anyagi ellehetetlenülés
- erős pszichés megterheltség (pl: kilátástalanság) => szenvedély és egyéb pszichés betegségek
- rossz lakhatási körülmények (rossz levegőjű lakás: füst, penész, huzatos házak, komfortfokozat nélküli épületek)
- gyenge szocializációs minták

Az egészségügyre vonatkozó adatok

	2023
Háziorvosi praxisok száma	3
Fogászati praxisok száma	1
Gyermekgyógyászati praxisok száma	2
Iskolaorvos	2 ⁴
Szakorvosi praxisok száma	28
Védőő	3 ⁵
Háziorvosi szolgálathoz tartozó körzeti ápolőők száma	5
Gyógyszertárak száma	2

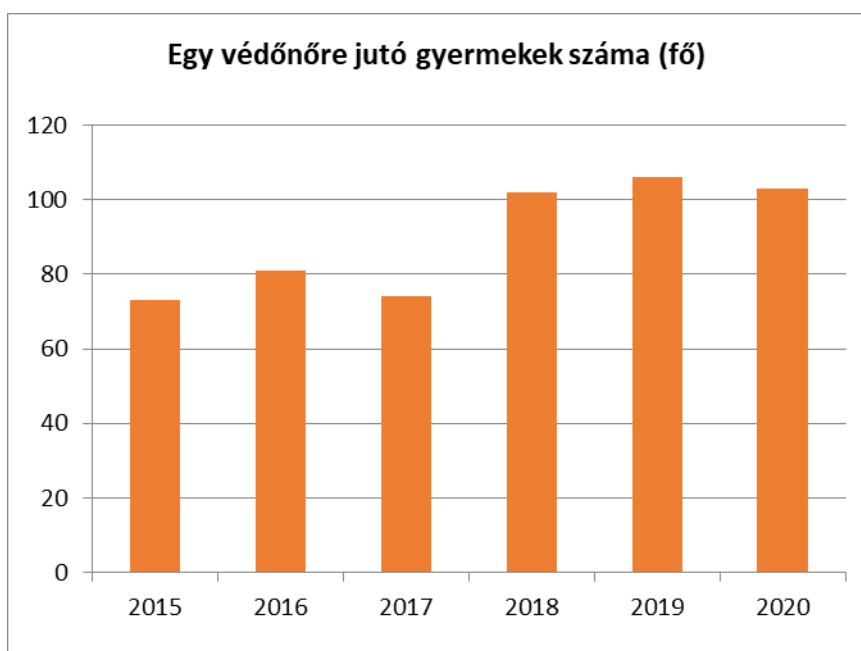
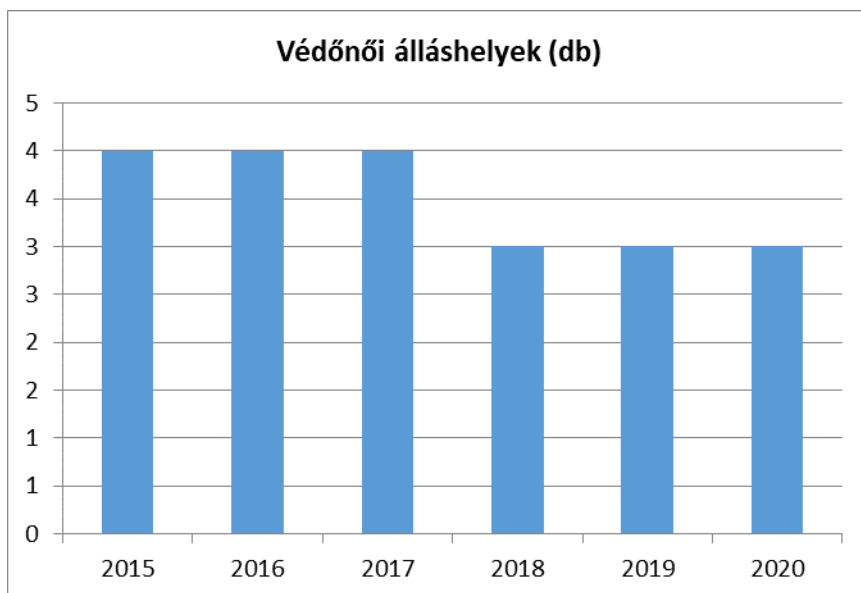
önkormányzati adatbázis

² (forrás: Az Ibrány-Nagyhalászi kistérség lakosságának egészségi állapotát bemutató epidemiológiai elemzés)

³ (forrás: EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAMTERV Ibrány – Nagyhalászi kistérség, MEDI –AMB Kft.)

⁴ a 2 gyermekorvos

⁵ 2018. szeptember 1-től (2 körzeti és 1 iskola)

A város lakosságára 3 felnőtt háziorvosi praxis jut.

A gyermekorvosi körzetek (melyből kettő található a településen, de 2023 nyarától mindkét körzetet tartós helyettesítéssel Dr. Puskás Zsuzsanna látja el) közül a II. számú körzet új orvosi rendelője jelentősen közelebbkerült megépítésre a szegregátumhoz, így az itt élők akik közül magas a kisgyermekes családok száma,- könnyebben elérik az orvosi ellátást. Problémát jelent azonban számukra a város K-i határán, Nagyhalász mellett lévő védőnői szolgálat elérése, mivel a nagy távolság miatt gyalog, illetve kerékpárral, (különösen a téli időszakban) nehezen megközelíthető, a buszjáratokkal történő elérés viszont költséges a számukra.

A városban élő mintegy 1300 fő roma lakosból a munkaképes korú lakosságból még mindig magasabb a munkahellyel nem rendelkezők szám, aránya, mint a magyar lakosság körében. Az utóbbi időben emelkedett a munkahellyel nem rendelkező de nem regisztrált álláskeresők száma. Jellemző esetükben a napi bejelentéssel munkát végzők magas aránya. (A nők közül magas a különböző gyermekekhez kapcsolódó Tb. ellátásban részesülők (GYES, GYET, valamint ápolási díj) száma, esetükben ezért alacsonyabb a munkanélküliek aránya.

Közösségi közlekedés szempontjából megvizsgálva a szegregátumot, elmondható hogy helyi buszjárat nincs (ez az egész településen nem lelhető fel), viszont a helyközi közlekedésútvonalon fekszik a Kossuth utca (mely a szegregátum egyik fő utcája). Itt található buszmegálló. Naponta Nyíregyháza-Ibrány között 13 menetrend szerinti járat közlekedik.

A szegregátumban a Bessenyei utcán található az Önkormányzat által fenntartott Varázssziget Gyerekház, mely 2016 évtől (kötelező óvodáztatás bevezetésétől) kezdődően elsősorban a 0-3 éves korú gyermekek és azok szüleinek nyújt szolgáltatást. A szegregátumban játszótér, sportpálya is épült.

Lakásviszonyok a szegregátumban:

A szegregátum/ok területén nincs önkormányzati bérlakás. Jellemzően az ott élők saját tulajdonú ingatlanjaikban, vagy más magánszemély tulajdonában lévő ingatlanokban élnek. A területen lévő lakásállomány heterogén, de zömében rosszabb állagúnak mondható. Vannak az 1990-es években vagy azt követően épült ún. Szoc.politikai kedvezményrel épület ingatlanok, melyek műszaki állapota nem minden esetben kielégítő. Vannak az ún. 1970-es évek végén, 1980-ban önkormányzat (Tanács) tulajdonában lévő telekre épült telepi lakások, komfort nélküliek- sok igen lelakott állapotban már, vannak régi, idős vályogházak, amit szociálpolitikai kedvezmény igénybevételével, vagy otthonteremtési támogatással vásároltak meg a tulajdonosok, s mivel nem fordítottak kellő figyelmet a folyamatos karbantartásra, állapotuk sokat romlott. Van azonban – bár nem ez a jellemző- jó műszaki állapotú, komfortos, rendben tartott lakás is az érintett területen. Fenti okok miatt az utóbbi években tapasztalható szélsőséges időjárás okozta károk túlnyomó többsége,- nagyobb mennyiségben ezeket az ingatlanokat érinti, ami visszavezethető az ingatlan gyenge műszaki állapotára is.

A lakások állapota évről évre romlik, a lakóknak nincs pénzük a felújításra, állagmegőrzésre, komfortfokozat növelésére. Sőt a közművek szolgáltató felé eladósodás „kreatív” megoldást ad hiányuk pótlására, pl: fűtőanyagok megvásárlásában (szemét, textil, szivacs, stb), illetve áramszerezésre (pl: szomszédoktól hosszabbítóval a rendszer túlterheltségének veszélyeztetésével is)

Szociális ellátás

A településen igénybe vehető szolgáltatások, megjelölve a Szegregátum 2 és 3 és városközpont közötti távolságot:

A szociális alapszolgáltatások közül a gyermekjóléti szolgáltatást és a családsegítést az Ibrány Város és Térsége Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat látja el. Az időskorúakhoz kapcsolódó szociális ellátásokat, valamint a szociális étkeztetést a Nyírségi Református Egyházmegye fenntartásában lévő bentlakásos Idősek Otthona biztosítja a településen. Feladatellátási megállapodás keretében a támogató szolgáltatást a Gávavencsellői Szociális Szolgáltató Központ látja el. A gyermekek bölcsődei ellátásáról a Baptista Szeretetszolgálat által működtetett Eperkert Bölcsőde gondoskodik.

Szociális intézmények

	Cím	távolság (m)
Ibrányi Integrált Szociális Szolgáltató Központ	4484 Ibrány,Szabolcs utca 50.	500-1000
Nyírségi Református Egyházmegye Idősek Otthona	4484 Ibrány, Lehel u. 43-45.	2800
Varázssziget Gyerekház	4484 Ibrány, Bessenyei út 16.	0

Igénybe vevők száma éves bontásban (fő)	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2017
Házi segítségnyújtás	7	7	6	5	4	8	43
Családsegítés	1293	1165	1746	1957	1780	1324	4817 ⁶
Szociális étkeztetés	3	3	7	10	7	6	25
Nappali ellátás	42	41	61	60	60	45	12
Jelző rendszeres	40	40	43	43	43	43	55 (ebből Ibrányban 24)
Támogató szolgálat	0	24	30	35	33	26	54
Tartós bentlakásos intézmény	33	35	50	49	50	49	69
Gyermekjóléti szolgálat	79	77	87	92	134	164	egyben a családsegítésnél

önkormányzati adatbázis intézményi éves beszámolók adatszolgáltatás alapján

Jogszabályváltozás következtében 2016. január 1-jétől kerültek kialakításra a járasszékhely településeken a gyermekjóléti központok, ami településünkön a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat keretein belül lett megszervezve.

A teljesen új gyermekvédelmi alapellátási rendszer a szegénységben élő családoknak az életét jelentősen befolyásolta. A család- és gyermekjóléti szolgálatok ellátják a családsegítés feladatait, valamint a gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat. A családsegítő és a gyermekjóléti szolgáltatás integrációja a szakma által régóta hangsúlyozott elvárása volt. Háttérben egyrészt „a családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás, mint szakma egységes mederbe terelése” állt, másrészt pedig az, hogy minden egyes településen elérhető legyen a családsegítés.

A család- és gyermekjóléti szolgálatokkal megvalósul az az igény, mely szerint a családok közelében olyan szakemberek legyenek, akik a hatósági beavatkozás látszata nélkül tudják biztosítani a folyamatos tanácsadást, elbeszélgetést a problémákról, annak megoldási lehetőségéről, és a család saját maga tud túljutni a krízishelyzeten. Az alapellátás célja, hogy a gyermek és családja lakóhelyén kaphassa meg mindazt a támogatást és segítséget, amely a gyermek jólétéhez szükséges.

Az intézmény Balsa, Gávavencsellő, Tiszabercel, Paszab, Buj és Ibrány településeken látja el a feladatot. 2017.01.01.-től az intézmény fenntartója Ibrány Város Önkormányzata lett, s megszüntetésre került egyidejűleg az Ibrány Város és Térsége Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálatot fenntartó Társulás

A jelenleg működő Ibrányi Integrált Szociális Szolgáltató Központ 2017.01.01.-től feladat ellátási megállapodás alapján nyújt segítséget a fenti településeken élő rászoruló családoknak, veszélyeztetett gyermekeknek, illetőleg speciális szolgáltatásokat biztosít az ibrányi lakosság számára. Ilyen speciális szolgáltatás

- Kapcsolattartási ügyelet, melynek keretében biztosítja a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő vagy más kapcsolattartásra jogosult személy számára a találkozásra, együttlétre alkalmas semleges helyszínt (ezen helyszínek Ibrány város területén vannak, igénybe vételhez egyénileg megoldott beutazás szükséges) (2017-ben Ibrányban 3 család esetében került sor kapcsolattartásra)

⁶ 2016 évtől kezdődően a gyermekjóléti és családsegítő szolgáltatás integrálódott, egyben szerepelnek az addig külön feltüntetett adatok

- Készenléti szolgálat: A készenléti szolgálat (24 órás) célja a család- és gyermekjóléti központ nyitvatartási idején kívül is felmerülő krízishelyzetekben történő azonnali segítség, tanácsadás vagy tájékoztatás nyújtása. Elérhetősége: 30/ 183-5780 (2017-ben nem volt ilyen helyzet.)
- Pszichológiai tanácsadás: Családkonzultációt, családterápiát, családi döntéshozó konferenciát egyéni igények szerint nyújtanak. Ügyfélfogadás helyben, minden második héten, kedden 11:00-15:00 Előzetes időpont egyeztetés szükséges, információ helyben, vagy a 42/200-381 vagy a 30/ 5891631 telefonszámokon
- Díjtalan Ügyvédi tanácsadás

A család-és gyermekjóléti szolgálat klienskörébe tartoznak a településen élő 0-18 éves gyermekeken kívül az egzisztenciálisan lecsúszott, sokszor szenvedélybetegséggel küzdő emberek, akiknek lakókörülményeik nem megfelelőek.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat célja és feladatai: A család-és gyermekjóléti szolgáltatás hozzájárul a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelkedésének elősegítéséhez. Tevékenységével segíti a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését. Segítséget nyújt a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése érdekében

Az egyének, családok, gyermekek problémáinak időben történő felismerése és azok mielőbbi enyhítése érdekében az állam a családsegítő és gyermekjóléti ellátórendszerének keretében észlelő jelzőrendszert működtet.

Ennek célja, hogy a különböző szakemberek a segítő tevékenység során, egymással konzultálva, egymás munkáját megismerve, támogatva és azt kiegészítve dolgozzanak a közös cél érdekében. Koordinálják az észlelő és jelzőrendszer működését (tagjai: járásszékhelyen működő család- és gyermekjóléti központ, nevelési-oktatási intézmények munkatársai, egészségügyi alapellátásban dolgozók, rendőrség, pártfogói felügyelet képviselői), ami lehetővé teszi a gyermekeket veszélyeztető okok feltárását, valamint az egyes gyermekek veszélyeztetettségének időben történő felismerését. A család- és gyermekjóléti szolgáltatás térítésmentes.

Szakmai szempontból a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál a tárgyi eszközök mennyisége, minősége megfelelő. (személyes segítő munkára van külön helyiség, csoportszoba, saját számítógép, asztal irodai vonalas és mobiltelefon, fénymásoló, internet-hozzáférés, kutyariasztó) Összességében a személyi és tárgyi feltételeiben a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat a családsegítés és a gyermekvédelmi feladatok teljes ellátására alkalmas. A családlátogatásokat kerékpárral, illetve saját gépjárművel oldják meg.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál jelentkező problémák leggyakoribb típusai a családok életviteli, anyagi, megélhetési problémái, gyermeknevelési nehézségei, valamint a családi konfliktusok (párkapcsolati zavarok, generációs különbségek, lelki krízisek), munkanélküliség, illetve a családsegítő szolgáltatást igénylő ügyfelek – kérelem megírása, nyomtatvány kitöltése, időpontkérés, tanácsadás stb.) Ezek a problématípusok szinte évről – évre ugyanazok.

Szakmaközi megbeszéléseket az elmúlt években is több alkalommal szerveztek. Ezekben a találkozásokon egy-egy meghatározott témakörben megbeszélnek szakmai tapasztalataikat, illetve az aktuális problémákat a gyermekekkel kapcsolatban felmerülő problémákról.

Esetkonferenciákat havonta és szükség szerint szerveznek. Az esetkonferenciákra, amelyen megbeszélésre kerülnek a gondozott, illetve gondozásba kerülő családdal kapcsolatos problémák, rendszeresen meghívókat küldünk minden jelzőrendszeri tag számára. Ez megkönnyíti, és eredményesebbé teszi a további gondozást, valamint a családok is tapasztalhatják, hogy valamennyi szakember figyelemmel kíséri gyermekeik életét, számíthatnak a segítségükre.

A jelzőrendszerrel való együttműködés kölcsönös. Ha az észlelt problémákról kapnak jelzéseket, próbálják közös munkával elősegíteni a gyermekek, családok veszélyeztettségének megszüntetését, megelőzését. Ibrányban a jelzőrendszer működése jó.

A gyermekekkel kapcsolatba kerülő szakemberek tevékenységének összehangolásával igyekeznek egy szociális védőhálót létrehozni. A jelzőrendszer tagjaival az oda-vissza jelzés szóban írásban valamint telefonos megkeresés útján történik.

A szegregátumban élők helyzetének javítása érdekében tett eddigi intézkedések

A projekt címe:	Ibrány és Nagyhalász közösségi közlekedési feltételeinek javítása
Célja:	Ibrány és Nagyhalász közösségi közlekedési feltételeinek javítása, melynek során autóbuszöbblök kialakítása, éjszakai buszváró kialakítása buszforduló rekonstrukció, akadálymentesség biztosítása a fogyatékkal élők számára buszparkoló, tároló kialakítása történt meg.
Támogatási konstrukció:	ÉAOP-3.1.4/B-2008-0020
Megvalósítás ideje:	2009-2011
Szegregátumra gyakorolt hatása:	A szegregátumban található buszmegálló. A közösségi közlekedés fejlesztésével közlekedés színvonalának pozitívabb érzetét adja. Fel és leszállások, várakozások könnyebb és élvezhetővé vált. A szegregátum életminőség javulásához hozzájárult, de elenyésző mértékben.

A projekt címe:	Ibrány-Nagyhalászi kistérségi járóbeteg szakellátó központ kialakítása
Célja:	Kistérségi járóbeteg szakellátó központ kialakítása
Támogatási konstrukció:	TIOP-2.1.2-07/1-2008-0015
Megvalósítás ideje:	2008-2010
Szegregátumra gyakorolt hatása:	A szegregátumban élők életminősége, egészségi állapota elmarad a város többi lakójához képest. Gyakori a születéskor várható élettartam előtti elhalálozás különböző betegségek miatt. Fontos fejlesztésnek számít a betegségek kezelésében, gyógyításában. A betegségek kialakulása összefüggést mutat az egészségtudatosság hiányosságával. Ezért a szegregátumban fontos lenne a preventív tevékenységek folytatása és bizonyos egészségügyi ellátások, tevékenységek helyben végzése.

A projekt címe:	Varázssziget Gyerekház
Célja:	A hátrányos helyzetű 0- 5 éves korú gyerekek és családjaik számára a lehető legkorábban nyújtson segítséget készségeik és képességeik kifejlődéséhez, felkészítve őket az óvodába, majd iskolába lépésre, hozzájárulva ezzel esélyegyenlőségeik javításához.
Támogatási konstrukció:	TÁMOP - 5.2.2.-08/2-2009-0040
Megvalósítás ideje:	2009-2012 működése azóta is folyamatos
Szegregátumra gyakorolt hatása:	A Bessenyei u. 16. sz. alatt, a volt átmeneti gyerekotthon épületében megvalósuló program. A pályázat megnyerésével felújítási, beszerzési, szervezési munkák indultak meg. A szakmai munka a célcsoport felkutatásával, tájékoztatásával, bevonásával (védőnők, CSSK szolgálat, CKÖ segítségével) kezdődött. Az épületet igényesen felújították: akadálymentesítve lett, nyílászáró cserére, hőszigetelésre került sor. Az épület belsejében a funkcionak megfelelő átalakítási munkák elvégzésre kerültek: közfal kivételével nagy alapterületű játszószoza lett kialakítva, a vizes blokk átalakítása a gyermekek életkori sajátosságaihoz lett igazítva, a belső burkolatok cseréjére és festésre került sor. A Gyerekház a 0-5 éves korú kisgyermekes családoknak nyújt közösségi teret, a szülők gyermekeinek délelőtti ellátást, játékos fejlesztő foglalkozását biztosítja. A programok, foglalkozások kisgyermekes családja számára ingyenesen igénybe vehetők. Ez egy új színfoltja Ibrány intézményeinek, hiszen úgy nyújt a gyerekek számára nevelést, fejlesztést, hogy közben a szülők is aktívan részt vehetnek és vesznek ebben. Közben a szülőknek, anyáknak, várandós kismamáknak is különféle programot ad, kicsit kibillenhetnek a megszokott monotonitásból ez által. A 2009-2011 évben összesen 116 gyereket regisztráltak. Ezekből a gyerekekből 97-en rendszeres program látogatók lettek. A 3 éves kortól történő kötelező óvodai nevelés 2016. évi bevezetése óta a 0-3 éves korú gyermekek a célcsoport.
A projekt címe:	Szegregált lakókörnyezetben élők felzárkóztatása Ibrányban
Célja:	A projekt keretében a szegregált lakókörnyezetben, élő hátrányos helyzetű lakosság felzárkóztatásának, integrációjának segítése valósult meg azáltal, hogy képzésben részesültek, közösségi rendezvények keretében kultúrájukat megismerték és népszerűsíthették, sportrendezvényeken a

	település lakosságával közösen tölthették el szabadidejüket. Szociális fürdő kialakításával javultak tisztálkodási lehetőségeik, egészségügyi szűrések szervezésével a betegségek korai felismerésével javult egészségügyi helyzetük.
Támogatási konstrukció:	TÁMOP - 5.3.6.-11/1-2012-0024
Megvalósítás ideje:	2012-2015
Szegregátumra gyakorolt hatása:	<p>a Komplex telepprogram, amely a Türr István Képzési és Kutatási Központtal, a Demecseri Városgazda Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társasággal és az Ibrányi László Művelődési Központ és Könyvtárral konzorciumban valósult meg. A konzorciumvezető Ibrány Város Önkormányzata.</p> <p>A projekt keretén belül egyaránt fontos volt a közvetlen célcsoport számára a célzott és az egyéni esetkezelők által nyomon követett és segített előrehaladás segítése, valamint a közvetett célcsoport – minden telepi lakos – számára elérhető, nyitott szolgáltatások és programok megvalósulása.</p> <p>A projekt legfőbb indikátorai a következők voltak: a közvetlen célcsoportban megszólítani tervezett személyek száma 110 fő, akik közül 80 fővel készül egyéni fejlesztési terv, amely szolgáltatások, lehetőségek, kötelezettségek és ösztönzők együttese. Az egyéni fejlesztési tervek kulcsfontja minden esetben a képzés. (mindösszesen 40 fő) felzárkóztató, festő, gipszkartonozó és parkgondozó. A támogatott képzésben részt vevők száma: 40 fő.</p> <p>Az egyéni fejlesztési terven keresztül az ebben elkötelezettek családtagjai is megszólításra kerültek. Első sorban az ő számukra kínált a Csillagpont az alapellátásba nem sorolódó többlet-szolgáltatásokat (baba-mama klub korai fejlesztésre, háztartás-gazdálkodási klub, kríziskezelés, stb.) annak érdekében, hogy a projekt ideje alatt ne csak egy, hanem több probléma megoldása kezdődjön el, így szinergikus hatásként a család egészének életminősége nagyobb eséllyel javuljon.</p> <p>A projekt közvetett célcsoportja az egész telepi lakosság volt. Számukra a csillagpont settlement jelleggel hozzáférhetővé tette az alapvető szociális szolgáltatásokat. Ezen felül az egészségkultúra és környezetkultúra szokásrendjének minél szélesebb körű megmozdítása érdekében a Csillagház-szolgáltatás körében nyitott nagyrendezvények megtartására került sor. Ezek a rendezvények a telepen kívül, az orvosi rendelők nyújtotta helyszíneken is valósultak meg, így egyúttal a nemzetiségi és többségi társadalom számára találkozási eseményekké is váltak.</p> <p>A lakosság fizikai életkörülményeinek javítása érdekében a házak közötti terület rendezése, parkosítása, szépítése is megtörtént a projektben résztvevők közvetlen tevékenysége révén.</p>

A projekt címe:	Leromlott városi területek rehabilitációja Ibrányban
Célja:	A telepszerű körülmények között élők életkörülményeinek javítása, a hátrányos helyzetűek alapvető szociális készségeinek erősítése, az önszerveződésre, stratégiai jövőformálásra képes helyi és térségi közösségek kialakítása
Támogatási konstrukció:	TOP-4.3.1-15-SB1-2016-00003
Megvalósítási ideje:	2018-2021
Szegregátumra gyakorolt hatása:	<p>A projekt mindhárom szegregátum területén olyan infrastrukturális fejlesztéseket eredményezett, melynek során a lakóközösség lakhatási és ellátottsági feltételei növekedtek. A beruházásoknak köszönhetően az Ibrányi Roma nemzetiségi Önkormányzata irodahelyiséghez juthatott a szegregátum területén, így a roma lakosság mindennapi helyzete és problémái könnyebben eljuthatnak a felelősök felé.</p> <p>A fejlesztéseknek köszönhetően három db modern szociális ikerlakás, egy szociális bérlakás átalakítása két szociális bérlakássá, valamint egy szolgálati lakás létesült. A szociális bérlakásokba a szegregátumokból</p>

	<p>került át nyolc család, melynek eredményeképpen megkezdődhetett társadalmi integrációjuk.</p> <p>A projekt részeként a Kossuth utcában megépült a Községi ház mindennapi működéséhez szükséges bútorokkal, eszközökkel, mely egyrészt a Roma Nemzetiségi Önkormányzat székhelyévé vált, másfelől olyan közösségi tevékenységek otthonául szolgált, melyre eddig a roma közösség számára, kizárólag a szegregátum területén kívülről volt lehetősége. A Nagyhalszi utcában felépített Foglalkoztató műhely a hátrányos helyzetű lakosság foglalkoztatását, munkaerő-piacra való lépését kívánja elősegíteni.</p> <p>Az 1. számú szegregátumban korszerű út, járda és közmű került kialakításra, míg játszótérrel, labdarúgópályával, terepkerékpárpályával, közösségi parkkal és utcabútorokkal is gazdagodott a Belfő és Kói utca, melynek közbiztonságát újonnan felszerelt térfigyelő kamerarendszer biztosítja.</p> <p>A Bessenyei utcában a meglévő játszótér kibővítésre került többek között új játszótéri játékokkal, streetball pályával és köztérrel, kiegészítve utcabútorokkal.</p>
--	---

A projekt címe:	Társadalmi Együttműködést Szolgáló Komplex Programok Megvalósítása
Célja:	<p>A leszakadó és leszakadással veszélyeztetett városi területeken élők közösségi és egyéni szintű társadalmi integrációja. A tevékenységek eredményeként a hátrányos helyzetű emberek életlehetőségei javulnak, elérhetővé válnak a foglalkoztatást, társadalmi integrációt, közösségfejlesztést, oktatást, iskolai felzárkózást, családsegítést, gyermekjóléti szolgáltatást, életvezetési tanácsadást, egyéni fejlesztést és szociális munkát biztosító programok.</p> <p>A projekt keretében lezajlott szoft beavatkozások egyrészt az egyéni felzárkózás elősegítését, másrészt a helyi közösséget, mint társadalmi keretet kívánta megerősíteni a sikeres integráció érdekében.</p>
Támogatási konstrukció:	TOP-5.2.1-15-SB1-2016-00004
Megvalósítási ideje:	2018 - 2021
Szegregátumra gyakorolt hatása:	<p>Legnagyobb eredménye a projektnek, hogy a roma lakosság olyan gazdasági, társadalmi, szociális, egészségügyi, kulturális és közösségi tevékenységekhez juthatott különböző formákban, melyek eddig a szegregátumok területén kismértékben voltak jellemzőek. A szociális munkások által készült fejlesztési tervek alapján, folyamatosan nyomon követhetők voltak az érintett családok előmenetelei az integráció felé. A projekt több, mint 40 ember számára biztosított OKJ képzést (egészségfejlesztési-segítő, kazánkezelő), ahol pluszban megélhetési támogatást is kaptak a képzésben résztvevők. Emellett a szegregátum lakossága három két alkalmas munkaerőpiaci tréningen is részt vehetett, ahol a munkaerőpiacra való kilépésük módjai, lehetőségei, szükségsszerűségei kerültek elemzésre.</p> <p>A lakosok olyan programsorozatokon vehettek részt, melyen egészen a bölcsődéskorúaktól kezdve a nyugdíjas korosztályig bezárólag humánfejlődésüket segítette elő. Közösségfejlesztéshez kapcsolódó programok során a szülők és kisgyermekük baba-mama klubban, míg az általános iskolások két nyáron délelőtti tanoda foglalkozásokon és sikeres helyi vállalkozásokba nyerhettek betekintést. Antidiszkriminációs tréning előzte meg az elkészült antidiszkriminációs stratégiát, melynek legfőbb elem a roma-nem roma közösségi programok végrehajtása volt. A szegregátum lakosság közösségfejlesztésére szolgáltak a családi sportnapok, a nemzeti identitástudat erősítése, a rajzversenyek, valamint a szomszédsági főzések. Marketing szempontjából is előtérbe került a projekt, hiszen image film készült a bérlakásba beköltözők integrálódásáról, valamint különböző mediációs programokon is részt vehettek ezek a lakosok. Lakókörnyezet megújítására a Kossuth utcán lakók udvarába facsemetek kerültek telepítésre, kerítés felújítás is zajlott az utcában, míg a Bessenyei utcában közösségi kert jött létre, ahol mindenki saját kedvére és háztartásába termelhetett haszonnövényeket. A</p>

	<p>legsikeresebb akció, mely mindhárom szegregátumot érintette a hulladékért élelmiszert program volt, ahol egy zsák műanyag hulladékért, élelmiszert kaptak a lakosok. A fiatalok egészségre való nevelése a labdarúgás és tánc tevékenységből álltak, míg szintén az egészség témakörében, többalkalmas egészségügyi előadásokon és szűréseken vehettek részt a lakosok legnagyobb részét a szegregátumok területén. Egy hat-hat alkalmas életvezetési, mentálhigiénés, pénzügyi, jogi, családszervezési és adósságkezelési tanácsadás is biztosított volt az érdeklődők számára. A szegregátum területén növekvő számban lévő bűnesetek miatt, több alkalmas workshop előzte meg Ibrány Város Képviselő Testülete által elfogadott bűnmegelőzési és közbiztonsági stratégiának elkészítését, melynek elemei voltak a baleset- és bűnmegelőzési előadások, szomszédsági rendőrség a polgárőrökkel, valamint a rendőrség és az önkormányzat bevonásával került sorra a bűnmegelőzési és közlekedésbiztonsági akciók nevezetű program.</p> <p>Összességében elmondható, hogy projekt megvalósítási ideje alatt a roma lakosság életminőségének fellendítésére többféle és változatos tevékenységek formájában került sor.</p>
--	---

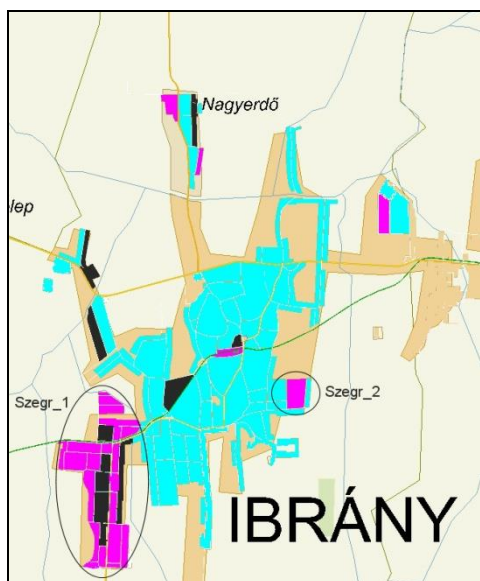
A 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet alapján „szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett terület: olyan egybefüggő terület, amelyen az alacsony társadalmi státuszú családok koncentráltan élnek együtt vagy a társadalmi státuszcsökkenés jelei tapasztalhatók, ezért a területen közösségi beavatkozás szükséges; szegregációval veszélyeztetett terület lehet egy önálló településrész, de részét képezheti egy vagy több településrésznek is”.

A 2001-es népszámlálás eredményeit vette alapul a város 2013-ban elfogadott Integrált Városfejlesztési Stratégiája. Ennek eredményeit mutatja az alábbi kartogram, miszerint 2 szegregátum volt kimutatható a városban.

A 2011-es népszámlálást követően az adatok változtak és a lentebbi kartogram jelzi, hogy melyek azok a területek, amelyek eleget tesznek a szegregátum fenti kritériumának, azaz, ahol a szegregációs mutató még nem éri el a szegregációs mutató küszöbértékét vagy az alacsony népességszámuk miatt mégsem tekinthetők valódi szegregátumoknak.

Az időközben eltelt 10 évben látható változás történt Ibrányban a szegregátumok vonatkozásában. A korábbi szegregátum 1-ben a területi koncentráció tovább erősödött, így abból alakult ki az új lehatárolás szerinti *szegregátum2* és *szegregátum3*. Az új lehatárolás szerint viszont egy új szegregátum alakult ki egy korábban szegregációval veszélyeztetett területből (*szegregátum1*).

Ibrány szegregátumai a 2001-es népszámlálási adatok alapján

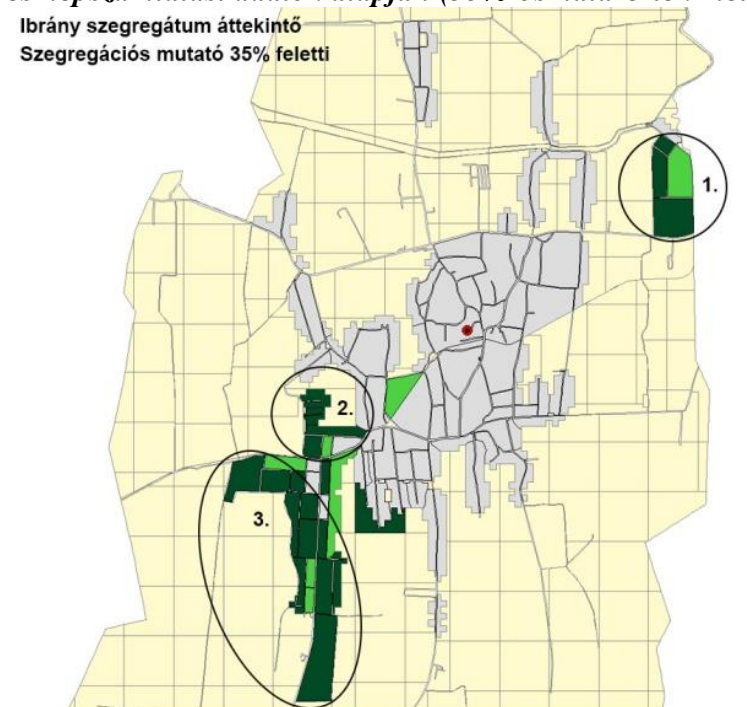

Forrás: KSH, Ibrány IVS 2013

A Városfejlesztési Kézikönyv előírásainak megfelelően a szegregáció fogalma alatt az alacsony társadalmi státuszú családok koncentrált együttélése értendő. A szegregátumok lehatárolása az ún. szegregációs mutató alapján történik: azon területek tekinthetők szegregátumnak, ahol a népszámlálási adatok alapján a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül eléri, illetve meghaladja a 35%-ot. A leromlott területek lehatárolását segítő ún. szegregációs mutatót határozott meg a KSH a 2011-es népszámlálás adatait alapul véve. Szegregáció ott mutatható ki, ahol ezen mutatók vonatkozásában több mint 50 fő található egy adott területen. Ibrányban ez alapján 3 szegregátum került kijelölésre, melyeket az alábbi kartogram ábrázol.

Ibrány szegregátumai és szegregációval veszélyeztetett területei a 2011-es népszámlálási adatok alapján (35%-os határérték mellett)

Ibrány szegregátum áttekintő
Szegregációs mutató 35% feletti

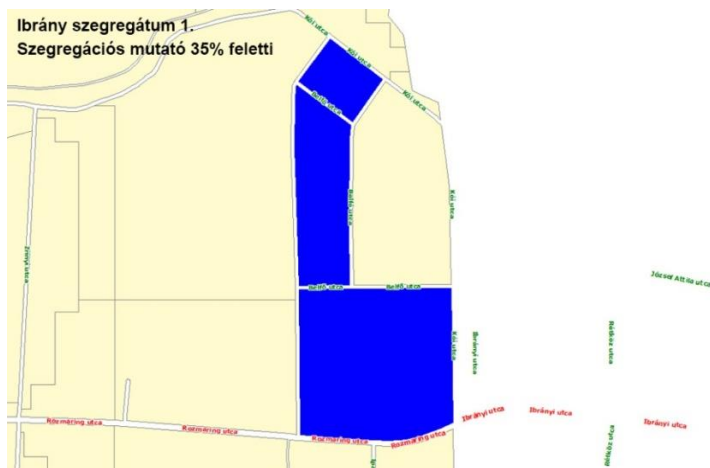
Forrás: KSH, 2015

Szegregátum 1

Szegregátum lehatárolása (forrás: KSH): Nagyhalászi út - 05/1 sz. út - Kói utca - Belfő utca – településhatár (a szegregátumot alkotó utcák elnevezése megváltozott. A korábbi Ságvári utca Kói u., valamint a korábbi Sallai Imre utca Belfő utca lett).

Érintett városrész: Körgyűrű városrész

Ibrány – Szegregátum 1. (35%)

Forrás: KSH, 2015

A KSH által megadott szegregációs adatokat az ITS Megalapozó tanulmány 3.3.3. fejezete tartalmazza. **A szegregátum fő jellemzői:**

- Az itt élők száma mindössze 1,5%-a a város teljes lakosságának. Az egy lakásra jutó lakosok száma 3,2 fő.
- Városi szinten is kiemelkedően magas a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya és ennek megfelelően alacsony a felsőfokú végzettek aránya.
- Közel 70%-osa rendszeres jövedelemmel nem rendelkezők aránya, mellyel párhuzamosan alacsony az aktív korúakon belül a foglalkoztatottak aránya.
- Kiemelkedően magas a munkanélküliek (38%) és a tartós munkanélküliek aránya (30%).
- A lakások 50%-ának alacsony a komfortfokozata, a városi átlag háromszorosát teszi ki az egyszobás ingatlanok aránya.
- Az utcák és járdák burkolata felújításra szorul.
- A szegregátum közműellátottsága megfelelő, mindössze az elektromos hálózat szorul fejlesztésre.
- A szegregátum távol található a városközponttól és a potenciális munkahelyektől, ami az alacsony iskolázottsági szinten túl szintén tovább csökkenti az itt élők munkába állásának lehetőségét.
- A szegregátumban nem található nem lakófunkciót szolgáló közintézmény és közszolgáltatás, az itt élők a szükséges szolgáltatásokat a város egyéb területein veszik igénybe. A terület zöldfelület ellátottsága hiányos.

A megerősítendő funkciók a Szegregátum1-ben

	Közigazgatási	Kereskedelmi	Ipari, logisztikai	Turisztikai	Zöldfelületi	Közlekedési	Lakó	Mezőgazdasági	Közöségi
Meglévő									
Megerősítendő									

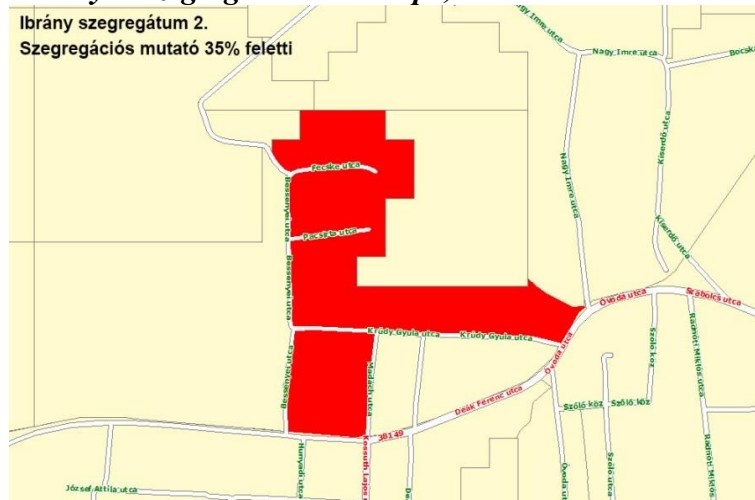
ősítendő									
----------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Szegregátum 2

Szegregátum lehatárolása (forrás: KSH): Madách utca - Deák Ferenc utca - Bessenyei utca - Fecske utca mindkét oldala - Krúdy Gyula utca

Érintett városrész: DNY-i városrész

Ibrány – Szegregátum 2. térképe, 35%

Forrás: KSH, 2015

A KSH által megadott szegregációs adatokat az ITS Megalapozó tanulmány 3.3.3. fejezete tartalmazza. **A szegregátum fő jellemzői:**

- A lakosság számát és korösszetételét tekintve a 3 szegregátum közül itt található a leginkább a városi átlaghoz közelítő arány, a szegregátumban lakók száma 3,5%-a a város teljes lakosságának, 251 fő.
- Kiemelkedően magas a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya a szegregátumban.
- A rendszeres jövedelemmel nem rendelkezők aránya több mint 75%, a gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül 81%. Ezzel párhuzamosan alacsony (22%) az aktív korúakon belül a foglalkoztatottak aránya.
- A szociális támogatási rendszer ellenére egyre nagyobb méreteket öltenek a gyermekekkel kapcsolatos problémák. Nagyon sokan élnek gyermekek fejlődését nehezítő körülmények között, nélkülözésekkel küszködve. A problémák egyre összetettebbek, súlyosabbak.
- Az egy lakásra jutó lakosok száma 3,7 fő, ami jelentősen meghaladja a városi átlagot, melyből kiemelkedő mértékű az alacsony komfort fokozatú lakások aránya (62,7%). Az itt található ingatlanok egyötöde egyszobás. A lakott lakásokon belül a komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya több mint 62%!
- Az utcák, járdák részben burkolásra, részben megújításra szorulnak.
- Tömegközlekedési szempontból a szegregátum helyzete kedvezőtlen.
- A szegregátumban található az Önkormányzat által fenntartott Varázssziget Gyerekház, mely 0-5 éves gyermekek és azok szüleinek nyújt szolgáltatást.

A megerősítendő funkciók a Szegregátum2-ben

Közigaz-	Kereske-	Ipari, logiszt	Turisztikai	Zöld-felületi	Közlekedési	Lakó	Mezőgazdas	Közösségi
----------	----------	----------------	-------------	---------------	-------------	------	------------	-----------

	gatási	delmi	ikai					ági	
Meglévő									
Megerősítendő									

Szegregátum 3

Szegregátum lehatárolása (forrás: KSH): 38149 sz. út - József Attila utca - Hunyadi utca - 0224/2 sz. út - Kossuth Lajos utca - 538 hrsz. út - Deák Ferenc utca - Alkotmány utca mindkét oldala - 0127/9 sz. út - belterületi határ - Kossuth Lajos utca - Rózsa utca - Rózsa utca nyugati oldal - 0218/77 sz. út - 538 hrsz. út - 0211 sz. csatorna

Érintett városrész: DNY-i városrész

Ibrány – Szegregátum 3. térképe, 35%

Forrás: KSH, 2015

A KSH által megadott szegregációs adatokat az ITS Megalapozó tanulmány 3.3.3. fejezete tartalmazza. **A szegregátum fő jellemzői:**

- A szegregátumban lakók száma itt a legmagasabb a város teljes lakosságának arányában a 3 szegregátum közül: 816 fő, mely 12%-os arányt jelent.
- Több mint 70% a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya.
- A rendszeres jövedelemmel nem rendelkezők aránya is kiemelkedően magas (83,7%), mellyel összhangban van minden foglalkoztatottsági mutató:
 - Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya (78,8%)
 - A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül (80%)
 - Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta) (50,9%)
 - Tartós (legalább 360 napos) munkanélküliek aránya (19,6%)
- A szociális támogatási rendszer ellenére egyre nagyobb méreteket öltenek a gyermekekkel kapcsolatos problémák. Nagyon sokan élnek gyermekek fejlődését nehezítő körülmények között, nélkülözésekkel küszködve. A problémák egyre összetettebbek, súlyosabbak.
- Az egy lakásra jutó lakosok száma 4 fő, ami jelentősen meghaladja a városi átlagot. Szintén a város átlagot meghaladó mértékű (44%-os) az alacsony komfort fokozatú lakások, valamint a komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül.
- Az utcák, járdák részben burkolásra, részben megújításra szorulnak.

- A szegregátum a helyközi közlekedési útvonalon fekszik, így helyzete kedvező városi viszonylatban.
- Közszolgáltatási, közigazgatási intézmények nincsenek a szegregátumban.

A megerősítendő funkciók a Szegregátum3-ban

	Közigazgatási	Kereskedelmi	Ipari, logisztikai	Turisztikai	Zöldfelületi	Közlekedési	Lakó	Mezőgazdasági	Közösségi
Meglévő									
Megerősítendő									

Az alábbi táblázatban a város szegregátumaiban fennálló problémák kerültek összehasonlításszerűen bemutatásra. A sötétszürke jelenti a legsúlyosabb és így a legsürgősebben megoldandó problémákat, a többi szegregátumhoz viszonyítva.

Ibrány város KSH által kijelölt és város által jóváhagyott szegregátumainak és szegregációval veszélyeztetett területeinek státusza (témakörönként)

	Érintett lakosság száma	Iskolázottság	Foglalkoztatottság/Segélyezés	Gyermekekkel kapcsolatos szociális problémák	Lakáshelyzet	Épített és természetes környezet
Szegregátum 1.						
Szegregátum 2.						
Szegregátum 3.						

Az elmúlt években megvalósított, a szegregátumokat érintő beavatkozások

Ibrány 2012-ben elfogadott Integrált Városfejlesztési Stratégiájában fogalmazta meg a város anti-szegregációs beavatkozásait az alábbiak szerint:

Tevékenység	Megvalósult-e
Egészségügyi ellátás	
Egészségre nevelő és szemléletformáló életmód programok	Igen
Képzési programok az egészségügyben foglalkoztatottak számára, hiányszakmák képzése, kompetenciafejlesztés	Igen
Szociális helyzet javítása	
Szociális képzések fejlesztése, szakemberek képzése továbbképzése és készségfejlesztése, valamint a helyi fejlesztési kapacitások megerősítése	Igen
Modellkísérleti program az alapszolgáltatások funkcionális	Igen

összekapcsolására, melynek célja a szociális és gyermekjólét (megvalósítás alappellátások fejlesztése, működési hatékonyságának javításalatt) olyan szolgáltatási, szolgáltatás-koordináció kialakításával mely a lakosság problémáira komplex megoldást nyújt, a felmerülő igényeknek megfelelően működő, probléma centrikus, rövid reakcióidejű szolgáltatások kialakításával	
Komplex telep-program: A támogatás célja a szegregált lakókörnyezetben, mélyszegénységben élő hátrányos helyzetű emberek társadalmi felzárkózásának és integrációjának segítése.	Igen
Adósságkezelési szolgáltatás bevezetése.	Nem
Csillag Szolgáltatópont további támogatás	Igen
Családi közösségi kezdeményezések és programok megerősítése, érzékenyítés	Igen
Anti-diszkriminációs programok támogatása a médiában	Igen
Integrált Közösségi és Szolgáltató Tér kialakítása	Nem
Foglalkoztatás	
A városi szegregátumban élők társadalmilag hátrányos helyzetű csoportok életviszonyának javítása érdekében, életvezetési tréningeket, átfogó átképzési, képzési rendszert kell bevezetni, amely nem csak az egyénekre, hanem rendszereszméletű módon a családokra, csoportokra és közösségekre is kiterjeszhető. Ehhez a kisgyermekes családok gyermekfelügyeletét meg kell oldani.	Igen (megvalósítás alatt)
A hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának javítása	Igen
Közfoglalkoztatás rendszerének kialakítása Ibrányban	Igen
Az alacsony foglalkoztatási eséllyel bíró inaktív emberek számára olyan, az öngondoskodási képességet és kulcskompetenciákat erősítő programok, tréningek, képzések, támogató szolgáltatások biztosítása, amelyek erősítik társadalmi integrációjuk esélyét.	Nem
A szociális gazdaság, ezen belül a szociális szövetkezetek az atipikus foglalkoztatási formák közül az önfoglalkoztatás sajátos szervezeti kereteit teremtetik meg.	Igen
Szociális földprogram: Mezőgazdasági termelésre alkalmas környezetben élő, azonban mezőgazdasági termelésre alkalmas feltételekkel nem, vagy azzal nem elégséges mértékben rendelkező és azt hatékonyan kihasználni nem tudó, szociálisan hátrányos helyzetű családok megélhetését segíteni, életminőségét javítani, önálló egzisztenciateremtési esélyeit növelni.	Nem
Alternatív munkaerő-piaci programok” támogatása a helyi szükségleteket felismerő szervezetek (nonprofit, önkormányzati és állami szervek, intézmények) által a lehető legnagyobb szakmai rugalmasságot megengedő alternatív munkaerő-piaci projektek megvalósítása érdekében. A hátrányos helyzetű, munkanélküli emberek tartós munkába állításának, munkahelyi és társadalmi beilleszkedésének elősegítése, egyéni adottságokra és szükségletekre épülő, komplex munkaerő-piaci programon keresztül a	Igen (megvalósítás alatt)

foglalkoztatottsági szint emelése.	
Tudásnövelés	
Óvodáskorú, kisgyermek és családjaik számára olyan helyi Biztos Kezdet programok megvalósítása, amelyek a helyi szükségletekhez igazodóan hatékonyan segítik a szegénységben élő 0-5 éves gyerekek fejlődését, és ez által hozzájárulnak a szegénység újratermelődésének megakadályozásához.	Igen
Iskoláskorú gyermekek, fiatalok minőségi oktatásához való hozzáféréseinek biztosítása összhangban Ibrány Város Közoktatási Esélyegyenlőségi tervével	Igen
Az iskolai lemorzsolódás csökkentéséhez és a továbbtanulási utak megerősítéséhez a halmozottan hátrányos helyzetű, roma, valamint a gyermekvédelmi gondoskodás alatt álló és a migráns tanulók körében tanoda elindítása.	Igen
A fiatalok, különösen a hátrányos helyzetű fiatalok életminőségének javítását, egyéni és/vagy közösségi kompetenciáik fejlesztését, minőségi információkkal történő ellátását segítő program elindítása. A 12 és 29 év közötti gyerekek és fiatalok társadalmi integrációjának, elsősorban iskolai előmenetelüknek, pályaválasztásuknak, munkaerőpiacra való belépésüknek elősegítése, továbbá társas (szociális) kapcsolataiknak bővítése, közösségi, közéleti részvételüknek fejlesztése, családi életre való felkészítése, életpálya-tervezésük tudatosságának erősítése a cél.	Igen
Új tanulási formák és rendszerek – Második Esély Gimnáziumi programok. A projekt célja, hogy segítse a középiskolai végzettséggel nem rendelkező, az iskolarendszertől lemorzsolódott vagy azt korábban elhagyó tanköteles, illetve nem tanköteles korú fiatalokat a középfokú végzettség, illetve az érettségi megszerzésében.	Nem
Felnőtt korúak oktatási helyzetének javítása érdekében javasolt intézkedési lépések: „Újra tanulok!” program. Általános célja a felnőtt lakosság képzettségi színvonalának növelése, a felnőttképzésben résztvevők számának és arányának bővítése, a felnőttek tanulási kedvének javítása, és a munkaadók szakképzett munkaerővel való jobb ellátása.	Nem
Idegen nyelvi és informatikai kompetenciák fejlesztése	Nem
Kifejezetten a hátrányos helyzetűek oktatására létrejövő speciális iskolák példának átvétele, vagy együttműködés keretében telephelynyitás a szegregátumban.	Nem
Élhetőbb környezet kialakítása	
Magántulajdonú lakások esetén az önkormányzatnak a leromlott lakóterületek rehabilitációjára az alábbi lehetőségei vannak: <ul style="list-style-type: none"> • Lakóingatlanok felvásárlása, majd a terület rehabilitációját követő értékesítése • Lakóingatlan vásárlás segítése más területeken, tájékoztatás nyújtása finanszírozási, támogatási lehetőségekről 	Nem
Játszóterek, szabadterei sportpályák kialakítása	Igen

Kisebb parkok, terek kialakítása	Igen
Fedett közösségi helyiségek kialakítása, melyek alkalmasak lehetnek a képzési programok, kisebb rendezvények lebonyolítására.	Igen
A szegregációs folyamatok megállítása érdekében tevékenykedő civil szervezet létrehozása. A társadalmi vállalkozásnak nagyobb tere lenne az egyénre fókuszálni, időigényesebb folyamatok megszervezésére, rugalmasabb, innovatív elemeket könnyebben tudnak kipróbálni.	Nem

A városban megvalósított és a szegregátumban élőket direkt vagy indirekt módon érintő anti-szegregációs illetve felzárkóztató fejlesztéseket az alábbi táblázat foglalja össze:

Ibrány antiszegregációs és szociális felzárkóztató fejlesztései

A projekt címe, rövid tartalma és a finanszírozás forrása	A fejlesztés összege (eFt)	Érintett szegregátum
<p>Ibrányi 0-5 éves korú hátrányos helyzetű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítására Gyerekház létesítése (TÁMOP)</p> <p>A szegregált településrészen Gyerekház kialakítása az ott élő 0-5 éves korú gyermekek szociális helyzetéből fakadó hátrányok csökkentése céljából. A szülőkkel együtt a gyermekek felkészülnek az iskolai életre, csökken a lemorzsolódás. A szakemberek együttműködése révén szemléletformálás, ismeretátadás, a szülő-gyermek közötti kapcsolat erősítése valósul meg. E célból ingatlan megfelelő célra történő átalakítása, korszerűsítése, valamint a működéshez szükséges tárgyi eszközök beszerzése.</p>	55.312	szegregátum2 szegregátum3
<p>Szegregált lakókörnyezetben élők felzárkóztatása Ibrányban (TÁMOP)</p> <p>A projekt keretében a szegregált lakókörnyezetben, élő hátrányos helyzetű lakosság felzárkóztatásának, integrációjának segítése valósul meg azáltal, hogy képzésben részesülnek, közösségi rendezvények keretében kultúrájukat megismerik és népszerűsíthetik, sportrendezvényeken a település lakosságával közösen eltölthetik szabadidejüket. Szociális fürdő kialakításával javulnak tisztálkodási lehetőségeik, egészségügyi szűrések szervezésével a betegségek korai felismerésével javul egészségügyi helyzetük.</p>	142.886	szegregátum2
<p>Szociális célú városrehabilitáció Ibrányban (ÉAOP)</p> <p>Cél a település leszakadó városrészének leromlását okozó folyamatok megállítása, illetve a városrész felzárkóztatása. az itt élők részére minőségi életfeltételek biztosítása a társadalmi-gazdasági fejlesztések megvalósítása által, figyelembe véve a lakosság igényeit. Legfőbb projektelemek: Civil</p>	394.815	szegregátum2 szegregátum3

<p>közösségi ház kialakítása, szociális bérlakások kialakítása, családsegítő szolgálat elhelyezése, polgárőrség elhelyezése, városi zöldliget kialakítása, sportcentrum építése, játszótér és tornapálya építése, térfigyelő kamerák elhelyezése, járdaépítés és felújítás, fásítás</p>		
<p>Leromlott városi területek rehabilitációja Ibrányban (TOP) A projekt során 3 db iker lakóház épült meg, melyben összesen 6 modern szociális bérlakásba költözhetnek be a szegregátum területéről, integrálás céljából, továbbá 1 db szociális bérlakás felújításával, 2 db került kialakításra, valamint egy szolgálati lakás is megvalósult, melyek mindegyike bútorozottan kerülte átadásra. A Kossuth utcában közösségi ház létesült, teljes eszközparkkal és irodákkal, melybe az Ibrány Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata talált otthon. Nagyobb infrastrukturális beruházás a Nagyhalászi utcában lévő foglalkoztatóműhely beruházása, melybe hátrányos helyzetűek foglalkoztatása van tervezve. Az 1. számú szegregátum területén út-járda, közpark és térfigyelőkamera került kialakításra, mellyel színvonalasabb és biztonságosabbé vált az ott lakók élete. A Bessenyei utcában játszótér bővítés, valamint streetball pálya létrehozása történt meg. A fejlesztések legfőbb célja, hogy a hátrányos helyzetű lakosság életkörülményeit javítsák, ezzel segítve a társadalmi kohéziót, az épített környezet minőségi megújításával és a foglalkoztatásra, az oktatásra, az egészségügyre, a szociális szolgáltatásokra, a közösségfejlesztésre, a közbiztonságra és az elkülönülés megszüntetésére irányuló komplex tevékenységek által.</p>	<p>310.589</p>	<p>szegregátum1 szegregátum2 szegregátum3</p>
<p>Társadalmi Együtműködést Szolgáló Komplex Programok Megvalósítása Ibrányban (TOP) A helyi szintű komplex programok felhívás célja, a leszakadó és leszakadással veszélyeztetett városi területeken élők közösségi és egyéni szintű társadalmi integrációja volt. A tevékenységek eredményeként a hátrányos helyzetű emberek életlehetőségei javultak, elérhetővé váltak a foglalkoztatást, társadalmi integrációt, közösségfejlesztést, oktatást, iskolai felzárkózást, családsegítést, gyermekjóléti szolgáltatást, életvezetési tanácsadást, egyéni fejlesztést és szociális munkát biztosító programok. A projekt keretében végbement szoft beavatkozások egyrészt az egyéni felzárkózás elősegítését, másrészt a helyi közösséget, mint társadalmi keret került megszólításra a sikeres integráció érdekében. A fejlesztés eredményeként megvalósulhatott például</p>	<p>93.223</p>	<p>szegregátum1 szegregátum2 szegregátum3</p>

közösségfejlesztés, az érintett lakosság bevonását célzó programok, folyamatos szociális munka feltételeinek megteremtése, foglalkoztatás elősegítése, gyermekek formális oktatáson kívüli fejlesztése, egészségfejlesztés, szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása, bűnmegelőzés és közbiztonság javítását elősegítő programok		
--	--	--

Forrás: Ibrány város önkormányzata

A szegregátumokra vonatkozóan a legjelentősebb két projekt a 2015 nyarán befejeződő **Komplex telepprogram**, valamint a **Társadalmi Együttműködést Szolgáló Komplex Programok Megvalósítása Ibrányban** projekt. A projekt keretében a szegregált lakókörnyezetben, mélyszegénységben élő hátrányos helyzetű lakosság felzárkózásának és integrációjának segítésére az alábbi tevékenységek voltak tervezettek:

Komplex telepprogram:

- A Gyerekházban közösség formáló programokat tervezünk tartani, mely programok mindenki számára elérhetőek lesznek, a Csillag Szolgáltató pont kialakításával a higiénés feltételek javítása érdekében szociális fürdő és mosoda is kiépítésre kerül.
- A projekt során az érintett célcsoport számára készség és képességfejlesztést (1 alkalommal), felzárkóztató képzéseket (10 fő), valamint szakképesítést nyújtó képzéseket (40 fő) szervezünk.
- Az életmód változtatásához kapcsolódóan pénzügyi,- vállalászási,- tréningeket (12 alkalommal), és a szabadidő hasznos eltöltésére alkalmas programokat (sportrendezvények, Csillag születik, kézműves szakkör) szervezünk.
- A roma hagyományok és roma kultúra megismerésére külön hangsúlyt fektetünk, ezért táncházat is tervezünk megvalósítani. Ennek keretében mindösszesen 32 rendezvényt tartunk.
- Az egészségügyi szűrések (3 alkalommal) is fontos szerepet kapnak, mellyel az érintett célcsoport egészségi indexének javulását várjuk, természetesen a település többi lakosa számára is elérhetőek lesznek ezen programok.
- A fiatalok tanulási képességeit és készségeit is javítani szeretnénk iskolai korrepetálás keretében, a szükséges eszközök biztosításával, valamint 3 számítógép beszerzésével mini teleház kialakításával, ami az idősebb korosztály számára is lehetővé teszi a számítástechnikai ismeretek elsajátítását.

A telepprogram során megvalósult tevékenységeket az alábbi indikátorok jellemzik.

Indikátorok			
Mutató neve	Minimálisan elvárt célérték a projekt végéig (2015.08.31-ig)	Indikátorok teljesülése 2013 dec. 31-ig	Indikátorok teljesülése a projekt zárásakor 2015.XI.25.
Programba bevont személyek száma	110 fő	110 fő	110 fő
Pozitív eredménnyel kikerült személyek száma	66 fő	0 fő	66 fő
Képzésben résztvevők száma	40 fő	26 fő	56 fő

Foglalkoztatásban résztvevő személyek száma	18 fő	0 fő	18 fő
A program hatására más programokba bekapcsolódó személyek száma	22 fő	0 fő	22 fő
Az egyéni fejlesztési terv lezárását követő 6 hónapon belül legalább 3 hónapot kereső foglalkoztatásban töltő személyek száma	3 fő	0 fő	3 fő

Forrás: Ibrány város önkormányzata, 2018

Társadalmi Együttműködést Szolgáló Komplex Programok Megvalósítása Ibrányban:

A leszakadó és leszakadással veszélyeztetett települési területeken élő emberek társadalmi,- szociális,- egészségügyi,- gazdasági felzárkóztatása céljából került megvalósításra ez a többpilléres projekt, mely főként soft tevékenységeket foglaltak magukban.

- Az időszak során a három szegregátumban élő lakosságról kerültek nyomon követések, valamint fejlesztési tervek, melyeket szociális munkások végeztek. Célja a hátrányos helyzetűek és háztartásaik nehézségei, a gyerekek, a szülők és az idősek helyzetfelmerése, mind oktatási, mind pedig gazdasági szinten.
- A program három munkaerőpiaci tréninget, valamint egészségfejlesztési-segítő és kázművelődési OKJ végzettséget biztosított megélhetési támogatás formájában a foglalkoztatási szektorba belépni vágyók számára.
- A fiatal szülők számára több alkalmas baba-mama klub létesült, ahol szakértői tanácsokat kaphattak, míg a gyerekek részére két nyáron délelőtti tanodai foglalkozások kerültek biztosításra, ahol oktatási, nevelési, szociális, egészségügyi és kulturális fejlődést kaptak. A közösségfejlesztéshez kapcsolódó programok harmadik eleme a helyi sikeres vállalkozásokba való betekintés volt hat alkalommal.
- Antidiszkriminációs tréning előzte meg azt az akciótervet, melynek során kerültek kidolgozásra a roma nem roma programok, melynek legfőbb célja a más-más kultúrák megismerése és átadása, valamint a közös együtt végzett tevékenységek.
- A közösségfejlesztést szolgáló programok során prioritást élvezett, hogy a családok és a szegregátumban élők összetartása, valamint identitása növekedhessen családi sportnapok, nemzeti identitástudat erősítése sorozattal, rajzversenyekkel, valamint szomszédsági főzésekkel.
- A szociális marketing programelemben jó példák előadására került sor, három a szegregátumban felnövő mára sikeres roma származású embertől, míg image film készült az integráció során, új szociális bérlakásokba beköltözőkről.

- A szegregátum táji környezetének színvonalának növelésére a lakosok udvarába facsemeték kerültek telepítésre, valamint a Kossuth utcában a kerítések kerültek felújításra. A Bessenyei utcában egy közösségi kert is biztosításra került, ahol haszonnövényeket termesztettek és használhattak fel a hátrányos helyzetű aktívan résztvevők. A hulladékért élelmiszert program, mind a három szegregátumban sikeres volt, ahol egy zsák műanyag hulladékért, egy alapvető élelmiszercsomagot kaphattak a lakosok.
- Az általános és középiskolás gyerekek számára került megrendezésre a fiatalok egészséges életmódra neveléshez kapcsolódó programok, mely labdarúgást és táncot foglalt magában, melynek indokoltsága, hogy a hátrányos helyzetű fiatalokat könnyebben találja meg a dohányzás, az alkohol és a drog, egyéb tudatmódosító szerek.
- Egészségügyi előadások és egészségügyi szűrések is program része voltak több-több alkalommal, kitelepülésekkel is, melynek szükségszerűsége, hogy a szegregátum lakossága kevésbé vesz igénybe ilyesfajta szolgáltatásokat, másfelől jobban félnek az egészségügyi ellátásoktól, mint átlagember
- Az elsődleges célcsoport számára életviteli, mentálhigiénés, pénzügyi, jogi, családszervezési és adósságkezelési előadások kerültek megtartásra 6-6 kiemelten fontos témakörökkel.
- Hat darab workshop előzte meg a bűnmegelőzési stratégiát, melyben a szegregátum területének bűnmegelőzési és közbiztonsági programelemeire koncentrált. A baleset és bűnmegelőzési előadások különösképpen iskoláskorúak számára került megtartásra kiemelve a bűnös-áldozat szerepét. A szomszédsági rendőrség során polgárőrök próbáltak pozitív kapcsolatot kiépíteni a szegregált lakossággal, míg a bűnmegelőzési és közbiztonsági akciók során a helyi rendőrség és az önkormányzat együttesen járta a hátrányos helyzetű településrészeket.

A városban működő civil szervezeteknek nem fő tevékenysége a szegregátum megszüntetése, az ott élők életkörülményeinek javítása. A szegregátumban élők nem alakítottak társadalmi szervezetet. A városban működő szervezetek vagy speciális célcsoporttal foglalkoznak, vagy csak általánosságban a város lakosainak szolgálnak a városban.

Egyéb, a szegregátumok közelében lezajlott és a szegregátumban élők életét pozitív irányban befolyásoló és a fenti tervezett tevékenységekhez kapcsolódó fejlesztések az alábbiak voltak:

- járóbeteg szakellátó központ építése
- közösségi közlekedés fejlesztése
- főlíásátras mintagazdaság kialakítása

Ahogy a fentiekből is kiderül, a városban az IVS-ben meghatározott antiszeგრációs program tevékenységei közül jelentős számú program nem valósult meg. A megvalósult programok azonban jó hatásfokkal működtek, elérték a célcsoport tagjait és hozzájárultak körülményeik javulásához. Fontos a sikeres programok további folytatása, valamint a korábban tervezett, de meg nem valósult programok megvalósítása.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében a vezető halálokok strukturális arányai az országostól minimálisan térnek el. A megye összes halálozásának több mint fele (mintegy 54 százaléka) a szív-érrendszeri és a daganatos betegségekből származik. A keringési megbetegedések okozta halálozás mindkét nem esetében meghaladja az országos átlagot. E betegségek kialakulásában az életmód szerepe jelentős. Fontos befolyásoló tényezők a helytelen táplálkozás, a dohányzás, túlzott alkoholfogyasztás és a mozgás hiánya.

A település a kötelezően ellátandó egészségügyi feladatokon túl mindig igyekezett több egészségügyi szolgáltatást nyújtani az itt élők számára.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2015	n.a.	3	2	2	326	n.a.
2016	n.a.	3	2	2	333	n.a.
2017	n.a.	3	2	2	n.a.	168
2018	n.a.	3	2	2	n.a.	142
2019	n.a.	3	2	2	n.a.	87
2020	n.a.	3	2	2	297	101

Forrás: TelR, KSH
Tstar

1984-ben épült az egészségügyi központ, ahol több orvosi rendelő és a gyógyszertár került elhelyezésre. A 3 felnőtt háziorvosi körzeten túl 1985-től gyermekorvosi körzet került kialakításra Ibrányban, s a gyógyszertáron és fogszakorvoson túl adott volt heti rendszerességgel a hasi ultrahang vizsgálat és nőgyógyászati szakrendelés is, fizioterápiás kezelések és labor- majd később vérvételi hely. 1994-től kialakításra került a 2. házi gyermekorvosi körzet is. A településen jelenleg kettő gyógyszertár működik

2011. júniusától elindult az Ibrány-Nagyhalászi Kistérségi Járóbeteg Szakellátó Intézet működése, ahol jelenleg 17 szakrendelésen túl labor, fizioterápia, gyógytorna, korszerű röntgen-diagnosztika és ultrahangos vizsgálat is rendelkezésére áll a település, illetve a környék lakosságának.

A városban közel 20 éve biztosított a rendelési időn túl és munkaszüneti napokon a lakosság részére a központi orvosi ügyelet. Mindez 2003-tól térségi jelleggel működik (Balsa, Gávavencsellő, Tiszabercel, Buj és Paszab településekkel együtt).

Közel 20 éve van mentőállomás a településen és 2009-től esetkocsi is, mentőtiszttel. 2012-től a II. gyermekorvosi rendelő új ingatlanba költözött, ami jelentősen közelebb fekszik a 2 és 3. szegregátumhoz.

Elmondható, hogy az önkormányzat a feladatkörébe tartozó egészségügyi alapellátásokat teljes körűen biztosítja,

A gyógyszerekhez, gyógyhatású készítményekhez való hozzájutás 2 helyen biztosított a városban. Az elérhető egészségügyi szolgáltatások köre az alábbi:

- felnőtt háziorvosi ellátás,
- gyermek háziorvosi ellátás,
- fogorvosi alapellátás
- sürgősségi alapellátási ügyelet,
- védőnői szolgálat (anya, gyermek, csecsemővédelem),
- iskola-egészségügyi ellátás (iskolaorvos, ifjúsági védőnő),

Felnőtt háziorvosi ellátás

A háziorvosok személyes és folyamatos ellátást nyújtanak a város lakosai számára az egészségi állapot megőrzése, a betegségek megelőzése és gyógyítása céljából.

A város felnőtt lakosságának egészségügyi alapellátását – területi ellátási kötelezettséggel – 3 felnőtt háziorvosi szolgálat biztosítja.

Valamennyi háziorvosi körzet szakképzett orvossal betöltött. A funkcionális privatizáció teljes körű, a háziorvosok valamennyien vállalkozói formában látják el tevékenységüket.

Gyermek háziorvosi ellátás

A város gyermek lakosságának egészségügyi alapellátása 2 gyermek háziorvos biztosítja az ellátást. Valamennyi gyermek háziorvosi körzet szakképzett orvossal betöltött. Tapasztalatunk alapján a csökkenő gyermeklétszám ellenére a gyermekorvosok által ellátott esetek szám emelkedik. 2023 nyarán Dr. Sinka Zsuzsanna gyermek háziorvos nyugdíjba vonult, így körzetét tartós helyettesítéssel Dr. Puskás Zsuzsanna gyermek háziorvos vette át.

Fogorvosi ellátás

A fogorvosi alapellátás keretében a fogorvos feladata a fog- és szájbetegségek vizsgálata, kezelése, gondozása, valamint a sürgősségi ellátás. Az iskolai fogorvosok koordinálják, végzik a fogászati prevenciós munkát. A város fogászati alapellátásáról- 1 fogorvosi praxis gondoskodik.

Ügyeleti ellátások

A háziorvosi feladatok munkaidőn kívüli ellátására az önkormányzat központi ügyeletet szervezett. A felnőtt háziorvosi ügyelet ellátásában valamennyi háziorvos részt vállal. A városban közel 20 éve biztosított a rendelési időn túl és munkaszüneti napokon a lakosság részére a központi orvosi ügyelet. Mindez 2003-tól térségi jelleggel működik (Balsa, Gávavencsellő, Tiszabercel, Buj és Paszab településekkel együtt).

Védőnői szolgálat (anya, gyermek, csecsemővédelem)

A településen 4 védőnő dolgozik, területi és iskolai védőnői feladatokkal. A védőnőkkel kapcsolatba kerülő családok esetében leggyakrabban anyagi problémák jelentkeznek.

A városban 2023. január 1-től 3 vegyes védőnői körzetben történik a várandós és gyermekágyas anyák ellátása, valamint a 0-16 éves korú gyermekek gondozása. Az anya-, gyermek-, csecsemővédelem központi megszervezésével 2011 júniusától a gondozói és szakellátási vizsgálatok (nőgyógyászat, belgyógyászat) egy épületben vehetők igénybe. Ezzel egy tartalmát tekintve jó színvonalú, a jogszabályi előírásoknál kedvezőbb szolgáltatást biztosít az ellátást igénybevevők részére.

Az eltelt időszakban tovább erősödött azonban az a demográfiai jelenség a településünkön, hogy a születésszám lecsökkent évi 60-70 születésre. A jelentős születésszám csökkenésből adódóan csökkent a gyermeklétszám, ami nem teszi indokolttá továbbra is a 3 vegyes védőnői körzet fenntartását.

A területi védőnői szolgálat személyi feltételei maradéktalanul biztosítottak. Valamennyi körzetben szakképzett, elhivatott egészségügyi szakember látja el a feladatot.

Iskola-egészségügyi ellátás

A városban élő és tanuló 6-14 éves és 14-18 éves korosztály megelőzési jellegű, az egészségügyi alapellátás keretében szervezett iskola-egészségügyi ellátásban részesülnek. Az iskola-egészségügyi ellátását gyermekorvos végzi.

Az iskolában az ellátás céljára kialakított orvosi szoba megfelel a szakmai jogszabályban előírtaknak.

A Varázssiget Gyermekházban a hátrányos helyzetű gyermekek rendszeres szűrése folytán ahol indokolt a korai fejlesztése a gyermeknek időben megkezdhető, amihez fejlesztő pedagógus és szükség esetén megfelelő szakorvosi segítség is rendelkezésre áll.

b) Prevenációs és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A születéskor várható átlagos élettartam Magyarországon továbbra is messze elmarad az EU átlagától, és a környező kelet-európai országok ide vonatkozó adataitól is. Az okokként kell megemlíteni az egészségtelen életmódot, a hiányos egészségkultúrát, a környezetszennyezést valamint a társadalmon belüli egyenlőtlenségeket.

Nagyon sokan és sokat dohányoznak, egészségtelenül táplálkoznak, keveset mozognak, mértéktelenül fogyasztanak alkoholt, önpusztító életmódot folytatnak, nem törődnek egészségükkel, nem veszik igénybe a szűrővizsgálatokat, de az egészségügyi ellátás más formáit sem. Az életmód lehetőségeit eleve differenciálják a társadalmi egyenlőtlenségek- a legszegényebb és a leggazdagabb rétegek egymástól való távolságának mértéke-, elsősorban az iskolázottsági, a foglalkozási és a jövedelmi viszonyokon keresztül. A társadalom egyes leszakadt csoportjai között halmozottan fordulnak elő egészségügyi, mentális problémák. Ezek tükrében az egészségügyi prevenció, a korai szűrések jelentősége felértékelődött.

A népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított.

A házi orvosok feladatkörébe tartozik a gyógyító megelőző alapellátás, az újszülöttek, csecsemők és gyermekek szükség szerinti preventív látogatása. A területi védőnők folyamatosan végezték e célból az otthoni látogatást.

Az általános iskolában a gyermekek rendszeres szűrése (pl. lúdtalp, gerincferdülés, túlsúly, magas vérnyomás, látás élesség és hallás vizsgálat, cukorbetegség) folyamatosan történik. Szükség esetén nyomon követik a gyermek megfelelő szakorvosi ellátását is, illetve a gyógytestnevelés keretében történik a speciális ellátás.

A házi orvosok feladatkörébe tartozik a gyógyító megelőző alapellátás, az újszülöttek, csecsemők és gyermekek szükség szerinti preventív látogatása.

Az életkorhoz kötött kötelező védőoltásokhoz való hozzáférés

A gyermekek hozzáférése az oltásokhoz folyamatos, illetve kampányoltások esetében is csaknem 100 %-osnak mondható az egészségügyi dolgozók, valamint a Családsegítő Szolgálat közötti jó kapcsolatnak köszönhetően.

Kampányoltások

Az általános iskolás korosztálynál az oltások teljesítése nagy pontossággal történik, az esetleges elmaradásokat a legtöbb esetben pótolják.

c) Fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

2011 júniusától elindult az Ibrány-Nagyhalászi Kistérségi Járóbeteg Szakellátó Intézet működése, ahol a 17 szakrendelésen túl fizioterápia, gyógytorna is rendelkezésre áll a település, illetve a környék lakosságának.

d) Közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az egészséges táplálkozás alapelveinek megismertetése és kisgyermek kortól kezdődő követése, az ehhez szükséges élelmiszerek elérhetőségének biztosítása, valamint az egészséges táplálkozásra nevelés az étkeztetők, a pedagógusok, a szülők, valamint a táplálkozás-egészségügyi szakemberek együttműködésével valósulhat meg.

Az önkormányzat minden köznevelési intézményben megszervezi a közétkeztetést, amely megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak.

e) Sportprogramokhoz való hozzáférés

Köznevelési intézményi sport:

A településen működő Árpád Fejedelem Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola, valamint a Református Óvoda, Általános Iskola Gimnázium és Kollégium is rendelkezik tornacsarnokkal, melyekben az intézményi foglalkozások zajlanak. Utóbbi esetében a mindennapos testnevelés órák biztosítása a dinamikusan növekvő tanulói létszám miatt egyre nehezebben megoldható, így Ibrány Város Önkormányzata felajánlotta a tulajdonában álló sportszarnok használatát, az egészséges életmódra való nevelés céljainak elérése érdekében. A 2009 óta működő Tanuszoda szervezeten biztosítja Ibrány település és az Ibrányi járásban élő általános iskolás korú gyermekek számára testnevelési kereteken belül az úszást.

A helyi diáksport járási és megyei szinten is sikeresnek tekinthető. Az Árpád Fejedelem Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola esetében a labdarúgás, a kézilabda és atlétika sportágak dominálnak, míg az Ibrányi Református Óvoda Általános Iskola Gimnázium és Kollégium diákjai labdarúgásban, röplabdában és atlétikában jeleskednek.

A 2021-22-es tanévtől kezdődően, az OTP Bank Bozsik intézményi program keretein belül szoros együttműködésbe került az Ibrány Sportegyesület a város három óvodájával és két általános iskolájával, melynek eredményeképpen tanévenként négy szervezett labdarúgó fesztiválon vehetnek részt a diákok, invitálva a tehetségesebb gyerekeket a sportegyesület kötelékébe.

Egyesületi sport:

Ibrányi székhelyű sportegyesületek közül kiemelkedik az Ibrány Sportegyesület, mely hét szakosztályt (labdarúgás, kick-bokszt, kézilabda, kosárlabda, kerékpár, röplabda és kajak-kenu) működtet, közel 130 igazolt amatőr sportolóval. Az Ibrány Sportegyesület az év bármely szakaszában és szakosztályában nyitott az érdeklődők felé, akik számára kortól és nemtől függetlenül térítésmentesen biztosít részvételt az egyesület kötelékében.

Nagy hangsúly van fektetve az utánpótlás-nevelésre, mely az elmúlt évek során TAO támogatásoknak köszönhetően, kiváló eszközparkkal és felszerelésekkel lehet igénybe venni.

Ibrány Város Önkormányzata biztosítja a sporttelepet és a hozzá tartozó infrastruktúrát, mely folyamatosan fejlesztéseken megy keresztül.

Versenyeztetés szempontjából az egyesület mindig is törekedett arra, hogy a minden igazolt sportoló részt vehessen egy-egy korosztályos bajnokságon, tornán, fesztiválon képviselhesse az ibrányi színeket. A labdarúgás megyei szinte meghatározó, két felnőtt és hat utánpótláskorosztály tartozik hozzá, míg a kick-bokszt szakosztály növendékei, több versenynemben is országos sikereket értek el az elmúlt években.

Nagyobb létszámot mozgósít meg az Ibrányi Úszó Egyesület, mely kivétel nélkül óvodás és általános iskolás korúakkal foglalkozik. Jellemzően megyei járásközpontok (Vásárosnamény, Nyírbátor, Csenger) meghívásos csapatversenyein vesznek részt.

Ibrányi székhelyű a Magnetic Úszósport Egyesület, mely kis, de annál minőségibb létszámot képvisel és járja az országot a korosztályos kiemelt versenyekre.

Szabadidő sport:

Szabadidő sport tekintetében helyszínenként lehet legjobban lebontani a település lehetőségeit, mely kivétel nélkül bárki számára elérhető.

Az Ibrányi Sportcentrum kétségkívül a legnépszerűbb szabadidő sport helyszín, ahol az igényesen felszerelt konditerem mellett, egy fallabdára kialakított rész is van, mely egyben otthonául szolgál tornának, spinningnek, aerobiknak, trx-nek és egyéb fitness tevékenységeknek.

Az Ibrányi Tanuszoda 25 méteres medencéje a kényszerbezárást követően 2023-tól hétköznapokon fogadja az úszni vágyókat a délutánok folyamán, míg a vízi sportok kedvelői nyáron az igényesen kialakított Tiszapart területén nemcsak a szokásos úszásra és strandröplabdázásra, hanem kajak bérlésre is lehetőség van vízitúrákhoz rendkívül kedvező áron.

Festői környezetekben használhatják ki a település adottságait a horgászsport kedvelői, hiszen a mesterségesen kialakított Kertvárosi és Palocsa tó is könnyed kikapcsolódást hordoz magában, míg a természet által kialakított Tisza folyó táji kultúrában, az idényekhez igazodva lehet megtalálni a folyó által kínált halfajták horgászatát.

Az Ibrányi sportpálya is kedvelt szabadidőkikapcsolást nyújt, különösképpen a késő tavasztól – kora őszi időszak a diákok körében, akik nap, mint nap látogatnak ki a gyakorlópályákra.

A Leromlott városi területek rehabilitációja Ibrányban projektnek köszönhetően az 1-es szegregátumban kézilabdapálya méretű füves pálya, míg a 2-es szegregátumban a már meglévő labdarúgó pálya mellé streetball pálya került kialakításra.

Az Ady Endre utcai játszótéren bitumenes 20x40-es méretű labdarúgó pálya, valamint kétpalánkos kosárlabdapálya is bármikor igénybe vehető.

A Városligeti tó környezetében, a modern streetball pályán még egynapos fesztivált is szoktak szervezni, de ezen a helyen asztaliteniszezésre és egyméteres kapukra való labdarúgásra is bárkinek lehetősége van, különösen a nyári főszezonban.

Ezek a szabadidősport helyszínek, tevékenységek és a hozzájuk kapcsolódó infrastruktúra biztosított a településen élők számára.

f) Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az önkormányzat az időskorúak szociális problémájának kezelése, segítése érdekében a helyi ellátórendszerét folyamatosan az időskorúak szükségleteihez, igényeihez igazítja a pénzügyi ellátások és a személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatások tekintetében egyaránt.

Ibrányban az időskorúak részére egy kivétellel valamennyi kötelezően nyújtandó szociális szolgáltatás hozzáférhető az alábbiak szerint:

- Étkeztetés
- Családsegítés
- Nappali ellátás
- Bentlakásos idősotthoni ellátás
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

Az időskorúakhoz kapcsolódó szociális ellátásokat, valamint a szociális étkeztetést a Nyírségi Református Egyházmegye fenntartásában lévő bentlakásos Idősek Otthona biztosítja a településen.

A szociális ellátások és a szolgáltatások összehangoltan, koordináltan működnek, nagymértékben lefedik a szociális szükségleteket. A helyi szociális ellátórendszer középpontjában továbbra is a segítségre szoruló emberek állnak, akiknek színvonalas ellátása feltételezi az emberi értékek tiszteltetésben tartását.

A Nyírségi Református Egyházmegye fenntartásában 2017. december 31. napjáig működött térségi jelleggel a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, amit a fenntartó megszüntetett, mivel a készülékek elavultsága miatt azt már megfelelő színvonalon nem volt lehetséges működtetni. Ibrányban 24 idős egyedül élő számára jelentett ez biztonságot. Részükről merült fel az a jogos igény, hogy az önkormányzat próbálja meg a szolgáltatást megszervezni a településen. Ennek érdekében került feladatellátási megállapodás megkötésre Gávavencsellő Nagyközség önkormányzatával, akinek a szociális intézménye keretében egyelőre 2017. július 1. napjától 2017. december 31. napjáig biztosítják az azt igénylő idős személyeknek a szolgáltatást. Mivel ezen szolgáltatás esetében térítési díj fizetésére kötelezett sz igénylő, ezért valamelyest kevesebben, jelenleg 18 idős személy számára helyezték ki a korszerű, jelenlegi igényeknek megfelelő készüléket. Az önkormányzat fizeti a készülék évi 17.000.-Ft-os karbantartási díját, valamint kiegészíti a megbízási díjas gondozónő megbízási díját- mivel az alacsony (havi bruttó 20.000.-Ft ellenében a minden napos, 0-24 óráig terjedő folyamatos rendelkezésre állást) díjazásért nem volt olyan szakképzett személy, aki elvállalta.

Közgyógyellátással rendelkező száma

Ez az adat szintén az egészségügyi ellátás egyik fontos mutatója, amely esélyegyenlőségi szempontból kiemelt jelentőségű. A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére - egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához - az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. Három jogcímen kaphat valaki közgyógyellátási igazolványt: alanyi jogon, normatív alapon, és méltányossági alapon.

Ápolási díjban részesülők száma

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Ápolási díjra jogosult a hozzátartozó, ha állandó és tartós gondozásra szoruló, súlyosan fogyatékos (életkorra tekintet nélkül), vagy tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi.

g) drogrevenációs szolgáltatások

A drogrevenációs lépéseket az önkormányzat a helyi rendőrőrsrel karoltve koordinálja. A kábítószerhasználat veszélyeire és következményeire a helyi iskolákban rendszeresen felhívja a figyelmet az Ibrányi Rendőrőrs iskolai bűnmegelőzési tanácsadója.

Rendszerek a drogrevenációs előadások az Ibrányi Árpád Fejedelem Általános Iskola és AMI, valamint az Ibrányi Református Általános Iskolában és Gimnáziumban.

A program során a droghasználat veszélyeiről és a kábítószeres egészségre gyakorolt káros hatásairól, az általuk okozott elváltozásokról valamint a fogyasztás és terjesztés jogi következményeiről tartanak interaktív ismertetőt a tanulók részére.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A település ellátórendszer elemei mindenki számára hozzáférhető, egységes, egymásra épülő szolgáltatásokat nyújt folyamatos és megbízható módon. Az ellátórendszer hatásosságát és hatékonyságát eredményezi az is, hogy az egészségügyi, az oktatási- közművelődési-, sport- és a foglalkoztatási intézmények, szervezetek a szakmai programjuk megvalósítása során együttműködnek. Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

A pénzbeli ellátások és a közszolgáltatások szervezése során pozitív diszkriminációval segítjük a célcsoportokhoz tartozókat. Ez részben szabályozási eszközökkel, részben eljárások bevezetésével, részben a nyilvánosság eszközeinek alkalmazásával történik.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2020	0
2021	35
2022	46

Forrás: Önkormányzati adat

Településünkön 2021 júliusában indult el a Népkonyha, ahol regisztrációt követően napi egyszeri meleg ételt biztosítanak a rászorultaknak. Jelenleg 46 fő veszi igénybe a szolgáltatást.

j) Kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A kultúra kitüntetett helyet foglal el az esélyegyenlőség megteremtésének elősegítésében, az esélyegyenlőtlenségek csökkentésében. Jelentősége túlmutat az ágazati megközelítés szempontjain, felzárkóztató, kiegyenlítő szerepe miatt, valamint azért, mert a kulturális hátrány az esélyegyenlőtlenség forrása, rögzítője lehet.

Esélyegyenlőséget erősítő szerepének betöltése – a kulturális intézmény (Ibrányi László Könyvtár és Művelődési központ) és a kulturális programok közvetítésével - több módon valósul meg:

Az önkormányzat kulturális, közművelődési intézménye közösségi szintérenként szolgál az érintett célcsoportok szervezeteinek működéséhez, a programjaik megvalósításához.

Az intézmény az érintett célcsoportok számára speciális kulturális, oktatási és tehetséggondozási programokat szervez. Ez több esetben pályázati források bevonásával valósulhat meg.

A közönségként való megjelenés elősegítése rendkívül fontos. Ennek egyik fontos eleme, hogy kiemelt rendezvényeink programjain a részvétel szinte minden esetben ingyenes.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

A közélet elsődleges színterei a különböző városi rendezvények, melyek egész évben teret adnak a közösségi élet gyakorlására. 2005-ben újították fel a városközpontban található Ibrányi László Művelődési Központot, mely számos beltéri rendezvénynek (pl.: kiállításoknak, színházi előadásoknak, városi ünnepeknek) ad otthont, de itt található a városi könyvtár, a helytörténeti gyűjtemény, valamint a városi képtár. A kulturális központ épülete akadálymentesített, rendszeresen gyűlnek itt össze a helyi civil szerveződések tagjai. Rendszeres jelleggel kerülnek megrendezésre gyermekfoglalkozások, táncórák. A színházteremnek köszönhetően rendszeresek a színházi előadások, így átadása óta a helyi (és kistérségi) közösségi élet egyik legfontosabb színtere.

Természetesen a fentiekén kívül számos egyéb helyszínen valósul meg a mindennapi közösségi érintkezés, például a városi intézményekben, az egyházi élet színterein, a vendéglátó egységekben, illetve nyáron a Tiszai szabadstrandon. Nyáron természetesen még inkább felporzol az élet városunkban, ebben az időszakban sűrűbben érhetők el különböző közösségi programok, rendezvények.

Összességében elmondható, hogy Ibrány igen aktív és sokszínű közösségi élettel bír, és ehhez megfelelő adottságokkal rendelkezik. A városi rendezvények lebonyolítása többnyire a helyi intézmények szoros együttműködésével valósul meg, ami elősegíti a közösségépítést, illetve a városért dolgozók számára szakmai és személyes kapcsolatok ápolását. Nem feledkezhetünk meg továbbá a civil szervezetek szerepéről sem, hiszen számos rendezvény szervezése során rájuk is számíthatunk, továbbá ők azok, akik a város polgárai érdekében hétköznapi szinten is fontos teendőket látnak el, ezért az Önkormányzat saját költségvetéséből – a lehetőségeihez mérten - minden évben támogatja őket.

Az alábbi táblázatban mutatja, hogy köznevelési intézményeink tornateremmel, tornaszobával el vannak látva. Természetesen városunkban van egy sportcsarnok és egy hozzátartozó futballpálya a Tölgyes utcán. Könyvtárunk szintén igényes, modern környezetben várja látogatóit, forgalma számottevő. A könyvtár dolgozói számos egyéb program lehetőséget biztosítanak rendszeres jelleggel kicsiknek és nagyoknak.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2018)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
5	1	3593	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások
 Városunkban a közösségi együttélés során a rendkívül ritka esettől eltekintve nem jellemzőek komolyabb konfliktusok. A város 7000 fő állandó népességgel rendelkezik, kisvárosias együttélés jellemzi közösségének tagjait. Az utóbbi években sokan költöztek be városunkba más településekről, akár más országrészből, így közösségünk egyre sokszínűbb.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai
 Mi, ibrányiak szerencsésnek mondhatjuk magunkat, amiért a szolidaritás, az egymás iránt érzett felelősség és a segítő szándék markánsan megjelennek városunkban, mind a civil szervezetek, mind a magánszemélyek tevékenységében.

Az Ibrányi Integrált Szociális Szolgáltató Központ a városi intézmények közül élen jár az adományok közvetítésében, így az elmúlt években sikerült jelentős mennyiségű adományt összegyűjtenie és elosztania a rászoruló családok között. A család- és gyermekjóléti szolgálat által szervezett adományosztásokon elsősorban ruházati cikkek, bútor, berendezési tárgyak, tartós élelmiszer kerülnek szétosztásra. Ezen kívül a szolgálat természetesen családlátogatások alkalmával is juttat adományt a gondozásban álló családok számára, továbbá eseti jelleggel felmerülő adományszükséglet kielégítésére is törekszik, így például közvetített már babakocsit, kerekesszéket és egyéb fontos használati tárgyakat a környékbeli rászoruló egyének, családok számára. Mindezekben túl segítséget kérnek a nagyobb szervezetektől úm. Caritas Katolikus Segélyszervezet, Baptista Szeretetszolgálat, s közreműködnek azon személyek családok felkutatásában, akik a legjobban rászorulnak. 2015 évtől kezdődően jótékonyági vásárok, illetve a városi főzőversenyen adomány ellenében történő kóstolójegy adományozás révén a civil szervezetek is aktívan bekapcsolódtak a karácsonyi illetve a tanévkezdési jótékonyági tevékenységbe.

Kiemelt fontossággal bír karácsony előtt a „Cipősdoboz akciók”, melyek révén a rászoruló gyermekek részesülhettek ajándékban az ünnepek alkalmából.

A Helyi Civil Fórum is gyakran fordult az ibrányiak segítségért egy-egy nehéz helyzetbe került kliens megsegítése céljából, ami jó példa az intézményi-civil együttműködés megnyilvánulására városunkban. Látható, hogy az adományközvetítés a legtöbb esetben a partner intézményekkel és civil szervezetekkel való együttműködés eredménye, ami arra utal, hogy városunkban jelentős mértékű összefogás tud megvalósulni a mások iránt érzett szolidaritás jegyében.

A közösség ereje megmutatkozik a jótékonyági kezdeményezésekben is, így például súlyos, megrendítő problémák nyilvánosságra kerülése esetén mindig megtapasztalhattuk a helyiek összefogásának eredményét. A koronavírus járvány első hullámainak idején a helyi civil- és vállalkozói szféra példaértékű szerveződést valósított meg.

Önkéntes munka

Az önkéntesség is jelentős méreteket ölt városunkban. Elsősorban a város szépítésére, közterületeinek tisztán tartására (szemétszedés, virágosítás) minden évben szerveződnék önkéntesek. Szintén a járvány legkritikusabb időszakában számos helyi lakos fordult az intézményekhez azzal a felajánlással, hogy önkéntesként besegít a megszorított feladatok ellátásába. A helyi közösség jószándéka és ereje példaértékűnek mondható.

Az önkéntesség kiváló eszköz a negatív társadalmi jelenségek visszaszorítására, a szegénység, a kirekesztettség elleni küzdelem előmozdítására, a társadalmilag hátrányos helyzetű csoportok esélyeinek növelésére. A tevékenység megvalósulhat non-profit, civil szervezet, vagy állami intézmény-, ritkább esetben for-profit szervezet (cégek, vállalkozások) keretein belül. Az önkéntes munkavégzés az utóbbi évben kezd igazán elterjedt városunkban, a kibontakozás kedvező jelei már érzékelhetőek. A projekt keretében olyan, megyei hatókörrel rendelkező, az önkéntességet támogató, szervezet kialakítására került sor, amely önkéntes munkavégzést biztosít az arra jelentkező, s alkalmas egyéneknek, az ellátásuk körébe tartozó személyeknél. A Református Egyház fenntartásában működő Bentlakásos Időskorúak Otthona, az Önkormányzat és a Gazdasági-Műszaki Ellátó Szervezet (GAMESZ) valamint az Árpád fejedelem Általános Iskola is fogadott/fogad önkéntes segítőt, amelyről tapasztalataik nagyon kedvezőek.

További céljuk a szociális tevékenységeket ellátó szervezetek mellett szabadidős, kulturális, környezetvédelmi szervezetek, valamint a vállalatok érdeklődésének felkeltése az önkéntes munka iránt.

A mélyszegénységben élő munkanélküliek számára is felértékelődik az önkéntes munkavégzés lehetősége, mivel az ennek keretében végzett és igazolt 30 napos munkavégzés megteremti a lehetőségét a foglalkoztatást helyettesítő támogatás igénybevételére.

- d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei

Ibrányban nagy létszámú nemzetiség a cigányság, akik kulturális identitásuk megőrzése céljából az elmúlt évben egy új építésű művelődési-közösségi házzal gyarapodtak a szegregárum területén, ahol rendszeresen a zenei- és táncfoglalkozások, a hitelet gyakorlásának adottak a feltételei. Itt kapott helyet Ibrány Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata, hogy az érdekvédelem is minél közelebb legyen a helyi roma népességhez. A helyi művelődési központban rendszeresen a Roma Ki-Mit Tud?-ok, minden évben megrendezésre kerül a Roma Nap, ahol a roma kultúra széles tárházát láthatják az odalátogatók.

- e) helyi lakossági önszerveződések.

A helyi lakosság időről időre megvalósít valamilyen önszerveződést, ami a közösségben rejlő potenciál jelentőségét jelzi. Lásd: 3.7 c).

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Ibrány Város Önkormányzatának és a Roma Nemzetiségi Önkormányzatának partnerségére vonatkozóan, a két önkormányzat közt kötött megállapodásban rögzítettek a mérvadók.

A városban a kezdetektől, azaz 1994 évtől kezdődően működik kisebbségi/nemzetiségi önkormányzat- megszakítás nélkül.

Több önkormányzati ciklus óta rendszeresen támogatja a nemzetiségi önkormányzat a zömmel roma gyermekek ellátást biztosító Baptista Csicsergő óvodát ún. tisztasági csomag vásárlással, és a Varázssziget Biztos Kezdet Gyermekházat a húsvéti és karácsonyi ünnep előtt.

RNÖ esélyegyenlőségi tevékenysége:

- A közfoglalkoztatás biztosítása során az Önkormányzat figyelemmel kíséri a roma származású álláskeresőket esetében a 30 napos foglalkoztatás biztosítását.
- A TÁMOP 5.3.6-11/2012/1 projekt keretében roma programszervezői hálózat működtetésére került sor, s projekt során mint együttműködő partner a megvalósítást az Országos Roma Önkormányzat kísérte figyelemmel és segítette annak megvalósítását.
- A RNÖ minden települési önkormányzati nagyrendezvényen részt vesz, képviselteti magát (kispályás labdarugás, főzőverseny stb..)
- a RNÖ 2013 évtől kezdődően rendszeresen megszervezi a városban a roma napot, ahol kulturális rendezvények keretében tartalmas programokat biztosít a település roma és nem roma lakosai számára
- Konzorciumi partnerként vesz részt a TOP_PLUSZ-3.1.2-20-SB1-2022-00009 kódszámú komplex program megvalósításában.

Az önkormányzat és a Kormányhivatal Foglalkoztatási Osztálya számos eszközzel és munkaerőpiaci programmal igyekszik elősegíteni a roma származású munkanélküliek elhelyezkedésének esélyeit.

- A TÁMOP 5.3.6-11/2012/1 projekt zárását követően annak utánkövetési, illetve a fenntartási időszakában a roma programszervezői hálózat közfoglalkoztatás keretén belüli foglalkoztatásával biztosítja a szerződéses kötelezettségek további teljesülését.
- A Roma Nemzetiségi Önkormányzat együttműködési megállapodás keretében igyekszik a romák által lakott településrészekben a kóbor kutyák számának csökkentésére intézkedéseket tenni, a felelős állattartási normák lakosság általi elfogadtatásával, tudatformálással.
- A települési támogatások- fűtési támogatás - odaítélésének feltételeként előírt „lakókörnyezet rendbentartás”ára előírtak betartása érdekében a Roma nemzetiségi Önkormányzat együttműködik a Szociális és Egészségügyi bizottsággal és a gyermekjóléti-és családsegítő Szolgálattal.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Szegregátum 1 területén:	
Lakhatási problémák, zsúfolt kis alapterületű, szobaszámú lakások gyenge műszaki állapottal	Szociális bérlakások kialakítása
Biztonságos Közlekedési feltételek hiánya	Járdamegújítás, Kerékpárút hálózat fejlesztése, Úthálózat fejlesztése
A településrészen élő gyermekek szabadidejének értelmes eltöltése feltételeinek hiánya	Játszótér kialakítása - megtörtént
A településrészen élők számára közösségi tér hiánya	Labdarugó, sport közösségi tér kialakítása - megtörtént
Igényes lakókörnyezet hiánya	Zöldfelület fejlesztése
A településrészen élők közösségének hiánya, gyakori konfliktus az integráció hiányából adódóan	Komplex szociális és közösségi program megvalósítása (képzés, foglalkoztatás, közösségi rendezvények stb.) - folyamatos
Áramlopás miatt gyakori szolgáltatás kiesés és ebből adódó problémák	Közműfejlesztés, elektromos hálózat átépítése, korszerű, szigetelt légvezeték kiépítése
Szegregátum 2,3 területén:	
Hátrányos Helyzetű gyermekek részére az iskolán kívüli felzárkóztatás segítése	Iskolán Kívüli Oktatási Programok Hátrányos Helyzetűek számára
Biztonságos Közlekedési feltételek hiánya	Járdamegújítás , Úthálózat fejlesztése
A településrészen élők közösségének fejlesztési igénye, az integráció hiányából adódó konfliktusok kezelése, megelőzése	Komplex szociális és közösségi program megvalósítása
Magas az álláskeresők száma, pályakezdő álláskeresők munkatapasztalat szerzésének segítése	Közfoglalkoztatási programok folytatása, képzési lehetőségek biztosítása
Igényes lakókörnyezet hiánya	Zöldfelület fejlesztése
0-3 éves korú gyermekek felzárkóztatása	Varázssziget Gyerekház infrastruktúrájának és udvarának fejlesztése
A 3-6 éves korú gyermekek óvodai nevelési intézményénél az esélyegyenlőség biztosítása	Baptista Csicsergő óvoda korszerűsítése, felújítása, udvari játékok bővítése, pótlása – megnyert pályázat
Önálló Közösségi tér hiánya	Roma Közösségi Ház létesítése, Közösségi tér kialakítása - megtörtént

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	3 356	3 462	6818	49,22%	50,78%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			238	3,49%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	599	557	1156	8,79%	8,17%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	135	119	254	1,98%	1,75%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen a gyermekvédelmi alapellátások jól működnek, a gyermek- és ifjúságvédelem a gyermekekkel foglalkozó intézményekben jelen van. A gyermekek, az iskoláskorúak ellátása, esélyegyenlősége az egyenlő bánásmód szerint jól működik. A Képviselő-testület minden évben átfogó értékelést fogad el a városban folyó gyermekvédelmi és gyermekjóléti feladatok ellátásáról.

A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják. Településünkön biztosított ellátások:

Pénzbeli és természetbeni ellátások:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- rendkívüli gyermekvédelmi támogatás,
- gyermektartásdíj megelőlegezése,
- otthonteremtési támogatás,
- kiegészítő gyermekvédelmi támogatás.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- gyermekjóléti szolgáltatás,
 - gyermekek napközbeni ellátása,
 - gyermekek átmeneti gondozása.
- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2017	32	n.a.
2018	54	n.a.
2019	47	88
2020	33	44
2021	29	49
2022	41	50

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A veszélyeztetettség olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont). A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot 2018.01.01. napját megelőzően abban az esetben lehetett megállapítani, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre eső jövedelem:

ba) az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a (2017.évebn:130 %-át, azaz a 37.050.-Ft-ot)

bb) ha egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy a gyermek tartósan beteg, fogyatékos, vagy a nagykorú vált gyermeket nevelő család esetén, - amennyiben a nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat és a 23. életévét, felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul és a 25 életévét még nem töltötte be, - a családban az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a (2017 évben:140 %-át, azaz a 39.900.-Ft) nem haladja meg,

bc) és a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének húszszorosát (570.000.-Ft), vagy együttszámítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének hetvenszeresét.(1.995.000.-Ft.)

2018.01.01. napjától a jövedelemhatárok 5-5 %-kal emelkedtek.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2017	719
2018	616
2019	569
2020	524
2021	576
2022	561

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben az elmúlt (2017) évben átlagosan: 1007 fő gyermek részesült. 0-18 éves rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesültek száma: 869 fő volt, 18-25 év közöttiek száma: 138 fő.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény iránt beadott kérelmek elutasításának az oka nagy részben az, hogy a családban az egy főre eső jövedelem, illetve a közös háztartásban élő közeli hozzátartozók vagyona meghaladta a jogszabályban meghatározott összeget, részben pedig túl korán kérték az újbóli megállapítást (3 hónaptól korábban, mint a megállapított folyamatban lévő ellátás megszűnése).

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2017	9	20	29
2018	14	18	32
2019	10	14	24
2020	14	11	25
2021	11	13	24
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

Intézményi gyermekétkeztetés adatai:

Az általános iskolában 2018. évben az alábbiak szerint részesültek étkeztetésben.

	Napközis	Menzás	Ref. i.
- kedvezményben nem részesült	42 fő	19 fő	9 fő
- ingyenes étkezésben részesült	139 fő	119 fő	4 fő
- három- vagy többgyermekes családban élők 50 %-os kedvezményben részesült	15 fő	16 fő	10 fő
- tartós betegség miatt 50 %-os kedvezm.	0 fő	1 fő	1 fő
Összesen: 375 fő	196 fő	155 fő	24 fő

Az óvodában 2018. évben 302 fő részesült étkezésben.

Ibrányi Városi Óvoda

Baptista Szeretetszolgálat Csicsergő Óvoda

- Kedvezményben nem részesül	0 fő	0 fő	0
- Ingyenesen étkezett (rgyvt ben részesül)	72 fő	105 fő	86 fő
- 50%-oskedvezménybenrészesült	0 fő	0 fő	0
- Tartós betegség miatt 50%-os kedv.	0 fő	0 fő	0
Összesen: 263 fő	183 fő	75 fő	86 fő

Az általános iskolában 2019. évben az alábbiak szerint részesültek étkeztetésben:

Menzás Napközis Ref. isk.

- kedvezményben nem részesült	9 fő	34 fő	20 fő
- ingyenes étkezésben részesült	97 fő	130 fő	6 fő
- három- vagy többgyermekes családban élők 50 %-os kedvezményben részesült	15 fő	9 fő	19 fő
- tartós betegség miatt 50 %-os kedvezmény	0 fő	2 fő	2 fő
Összesen:	121 fő	175 fő	47 fő

- Az **óvodában** az alábbiak szerint alakult a gyermekétkeztetés:

	Ibrány Városi. Óvoda	Baptista Szeretetszolgálat Csicsergő Óvoda	Ibrányi Ref. Óvoda
- kedvezményben nem részesült	0 fő	0 fő	0 fő
- ingyenes étkezésben részesült	119 fő	65 fő	87 fő
- három- vagy többgyermekes családban élők 50 %-os kedvezményben részesült	0 fő	0 fő	0 fő

Az általános iskolában 2020. évben az alábbiak szerint részesültek étkeztetésben:

	Általános iskola		Református iskola	
	Menza	Napközi	Menza	Napközi
- Kedvezményben nem részesült	4	19	10	43
- Ingyenes étkezésben részesült	84	128	2	6
- Három vagy többgyermekes családba élők 50 % kedvezmény	6	6	4	33
- Tartós beteg 50 % kedvezmény	1	1		3
Összesen:	95	154	16	85

- Az **óvodában** az alábbiak szerint alakult a gyermekétkeztetés:

	Ibrány Városi. Óvoda	Baptista Szeretetszolgálat Csicsergő Óvoda	Ibrányi Ref. Óvoda
- kedvezményben nem részesült	0 fő	0 fő	0 fő
- ingyenes étkezésben részesült	117 fő	67 fő	85 fő
- három- vagy többgyermekes családban élők 50 %-os kedvezményben részesült	0 fő	0 fő	0 fő
- tartós betegség miatt kedvezményben részesül	0 fő	0 fő	0 fő
Összesen:	117 fő	67 fő	85 fő

Az általános iskolában 2021. évben az alábbiak szerint részesültek étkeztetésben:

	Általános iskola		Református iskola	
	Menza	Napközi	Menza	Napközi
- Kedvezményben nem részesült	4	9	6	86
- Ingyenes étkezésben részesült	85	132	1	15
- Három vagy többgyermekes családba élők 50 % kedvezmény	5	5	5	42
- Tartós beteg 50 % kedvezmény	1	1	1	6
Összesen:	95	147	13	149

- Az **óvodában** az alábbiak szerint alakult a gyermekétkeztetés:

	Ibrány Városi. Óvoda	Babstista Szeretetszolgálat Csicsergő Óvoda	Ibrányi Ref. Óvoda
- kedvezményben nem részesül	0 fő	0 fő	0 fő
- ingyenes étkezésben részesült	115 fő	63 fő	89 fő
- három- vagy többgyermekes családban élők			
50 %-os kedvezményben részesült	0 fő	0 fő	0 fő
- tartós betegség miatt kedvezményben részesül	0 fő	0 fő	0 fő
Összesen:	115 fő	63 fő	89 fő

Az intézményi gyermekétkeztetés adataiból megállapítható, hogy az óvodai étkeztetésnél jelentősen emelkedett az ingyenesen étkezők száma. Ennek oka, hogy jogszabálymódosítás folytán jelentősen emelkedett az egy főre eső jövedelemhatár amikor is ingyenes az étkezés a gyermek számára, s erre tekintettel Ibrány Város önkormányzata az önkormányzati fenntartású gyermekintézményekben teljeskörűen ingyenessé tette az étkezést. Az iskolai ingyenesen étkezők számának csökkenése a gyermekélés szám csökkenésével is magyarázható.

Nyári gyermekétkeztetés

2011. évben a nyári gyermekétkeztetés támogatásához az önkormányzatok pályázat útján juthattak hozzá. Az elnyerhető központi támogatás mértéke a szerint változott, hogy a pályázó önkormányzat a jogszabály melléklete szerint leghátrányosabb helyzetűnek, hátrányos helyzetűnek vagy egyéb önkormányzatnak minősült-e. Ibrány város önkormányzata a rendelet értelmében hátrányos helyzetűnek minősült, így a rászoruló gyermekek 50%-áig lehetett az önkormányzatnak az étkeztetésre saját költségvetési forrás biztosítása nélkül pályáznia. Az Általános iskola beruházása, konyha kialakítása miatt ezt a lehetőséget (meleg étel biztosítása) teljes mértékben 2012 évtől tudtuk kihasználni, amit a nyári gyermekétkeztetésben részesülők számának megduplázódása is mutat. A konyha beruházás befejezéséig melegíthető konzerv nyújtásával oldottuk meg az étkeztetést a nyári időszakban.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 2016.január 1. nappal hatályba lépett 21/C. §-a értelmében a települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja. A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést a jogszabályban előírtak alapján köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani.

Szünidei gyermekétkeztetés adatai:

2017-ben a szünidei gyermekétkeztetés keretén belül tavasszal 3 napon keresztül 4 gyermek részére, a nyári szünetben 44 napon keresztül 297 gyermek részére, valamint a téli szünidőben 4 napon keresztül 4 gyermek részére biztosított az iskola konyhája meleg ételt a rászorult gyermekek számára, melynek kiosztására a nyári szünetben a Biztos Kezdet Gyerekházban és az Árpád Fejedelem Általános Iskola konyháján került sor.

2018-ban a szünidei gyermekétkeztetés keretén belül a nyári szünetben 44 napon keresztül 275 gyermek részére, valamint a téli szünetben 4 napon keresztül 5 gyermek részére biztosított az iskola konyhája meleg ételt a rászorult gyermekek számára, melynek kiosztására a nyári szünetben a Biztos Kezdet Gyerekházban és az Árpád Fejedelem Általános Iskola konyháján került sor.

2019-ben a szünidei gyermekétkeztetés keretén belül a tavaszi szünetben 2 napon keresztül 3 gyermek részére valamint a nyári szünetben 44 napon keresztül 290 gyermek részére biztosított az iskola konyhája meleg ételt a rászorult gyermekek számára, melynek kiosztására a nyári szünetben a Biztos Kezdet Gyerekházban és az Árpád Fejedelem Általános Iskola konyháján került sor.

2020-ban a szünidei gyermekétkeztetés keretén belül a nyári szünetben 47 napon keresztül 250 gyermek részére, a tavaszi szünetben 2 napon keresztül 242 gyermek részére, az őszi szünetben 4 napon keresztül 261 gyermek részére, valamint a téli szünetben 7 napon keresztül 259 gyermek részére biztosított az iskola konyhája meleg ételt a rászorult gyermekek számára, melyet a kialakult vírushelyzet miatt házhoz szállítottak.

A szülők a rövidebb időtartamú, tavaszi, őszi és téli szünetben szinte alig éltek az intézményi szünidei étkezés lehetőségével. A nyári gyermekétkezésben részesülők száma az előző évekhez képest jelentősen lecsökkent, mivel ez leszűkült és csak a HH és HHH gyermekeknek biztosítható a szülő kérelmére.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete
Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekről nincs tudomásunk.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyermekről nincs tudomásunk.

Jogszabályváltozás folytán 2015. szeptember 1-jétől kezdődően jelentősen bővül az ingyenes – normatív étkeztetési kedvezményben részesülő a bölcsődés és óvodás gyermekek száma. Erre tekintettel az önkormányzat szeptember 1-jével hatályba lépő, a gyermekek védelméről szóló 19/2013 (IX.25.) önkormányzati rendelet módosításával az önkormányzati fenntartású intézményekbe járó gyermekek számára 100 %-os térítési díjmentességet biztosít,- tekintettel arra, hogy a térítési díj fizetésre kötelezettek száma elenyésző lenne az új szabályozásra tekintettel.

A település 97.806.533 Ft összegű támogatást nyert 2012-ben „Kapacitásbővítéssel járó óvodafejlesztés Ibrány Városában” / ÉAOP-4.1.1/A-11-2012-0012/ címmel. A 2013-ban megvalósult fejlesztés révén a **Szabolcs úti óvoda** 1 csoportszobával történő bővítése történt meg, valamint új játékokat is kaptak a gyerekek. 1980-ban épült az **Árpád úti óvoda** épülete, ahol jelenleg 3 csoportszoba, és egy foglalkoztató szoba áll rendelkezésre.

A két önkormányzati fenntartású óvoda közül a fenntartó önkormányzat az Árpád úti óvodát a 2018/2019 nevelési évtől kezdődően átadta a református egyház fenntartásába. Az óvodák esetében a **tárgyi infrastruktúra további fejlesztése indokolt.**

Szabolcs utcai óvoda:

- Udvari kondipálya kialakítása gyermekek számára
- Sportolási lehetőségek bővítése (pl: focipálya kiépítése, hozzá kapcsolódóan labdaháló készítése)-
- Udvarfejlesztés (játékok beszerzése, udvar parkosítása, rendezése)

- óvodai bútorzat korszerűsítése
- fejlesztő eszközök beszerzése

Árpád utcai óvoda:

- udvarfejlesztés (kültéri játékok beszerzése, parkosítás, kreszpálya kialakítása, sport lehetőségek bővítése kültéri sporteszközökkel (foci pálya kiépítése)
- az óvodaépület további fejlesztése (tetőcsere, hőszigetelés, fűtési rendszer további korszerűsítése, stb.)
- Óvodabútorzat korszerűsítése
- fejlesztő eszközök beszerzése

A Csicsergő óvoda (Óvoda úti) feladat-ellátási hely a legrégebbi óvodaépület a településen (1950-es években épült). Ebben az óvodában jelenleg magas a szocializáció hiányával küzdő HH és HHH-s gyermekek száma, illetve itt a legmagasabb az egyéni bánásmódot és fejlesztést igénylő gyerekek létszáma is (92% a HH-s, 83% a HHH-s gyermekek aránya). Az épület Ibrány Város Önkormányzata tulajdonában van. Az épület elavult, jelentős felújításra, korszerűsítésre szorul. Játékparkjának fejlesztése, korszerűsítése időszerű.

Ezért örömteli, hogy 2022-ben az önkormányzat pályázati úton elnyert 500.000.000 Ft-ot az óvoda épületének teljes korszerűsítésére, amely munkálatok 2023 őszén elkezdődnek.

A gyermekek 3 éves kortól kötelező óvodáztatásából adódóan a Biztos Kezdet Gyermekház (Varázssziget Gyerekház) által ellátott gyermekek életkora 0-5 éves kor helyett 0-3 éves korra, bölcsődés korosztályra helyeződik át. Ebből adódóan szükséges a Gyermekház infrastruktúrájának, eszközeinek, berendezésének fejlesztése, pótlása, különös tekintettel az udvari játékok, tárgyi feltételek biztosítására.

A hátrányos helyzetű gyermekek nyári szabadidős programjainak szervezésében nagy segítséget jelentett 2013 és 2014 években a Családsegítő Szolgálat által pályázott Erzsébet táboroztatásban történő részvétel. 2015 év nyarán a pályázat benyújtására már nem volt lehetőség, mivel a keretek hamar kimerültek.

A szünidőben a gyermekek szabadidős programjait az Általános Iskola és az Ibrányi László Művelődési Központ keretein belül - pályázati forrásból - szervezett Erzsébet napközis táborok biztosították.

Jellemzően a 0-14 éves korú népesség körében egyre gyakoribbak az allergiás eredetű megbetegedések, felső légúti betegségek és ezek szövődményei. Sokat jelentene a gyermekek egészségének megőrzése, megelőzés, életminőségük javítása, illetve a betegség lefolyásának enyhítése, rövidítése érdekében a sószoja rendszeres használata, melyhez a településen nem adottak a feltételek.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A település a szegregált lakókörnyezetben élő 0-18 éves korú gyermekekre, esélyegyenlőségükre, valamint felzárkóztatásuk, a hátrányos helyzet leküzdésének segítésére kiemelt figyelmet fordít. Ennek érdekében, a korai fejlesztés, a gyermeknek a szülővel, családjával történő együttes fejlesztése, foglalkozása érdekében működik 2009-től a Varázssziget Biztos kezdet Gyermekház, ahol 2016-ig a 0-5 éves korú, majd 2016 szeptemberétől a 0-3 éves korú gyermekek fejlesztése, családjukkal együtt történik.

A 2012. novemberétől 2015. novemberéig tartó Komplex-telep (TÁMOP 5.3.6.) pályázat keretében a nagyobb, iskoláskorú gyermekek tanulmányi előmenetelének segítésére megkezdődött a Tanoda tevékenysége, külön az alsó tagozatos és külön a felső tagozatos gyermekek részére. A program befejezését követően a tanév végéig az önkormányzat még működtette a tanodát, majd helyet biztosít az EFOP 3.3.1-15-2015-00684 kódszámú, az európai uniós szociális alaphoz finanszírozott tanoda részére. Ez a tanoda projekt 2016.12.01-2018.12.31-ig tart. Bevont gyermekek száma: 30 fő többségük gyermekvédelmi kedvezményben részesül

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Amikor a szülők egy része és a családok nehezebb helyzetbe kerülnek, s a gyerekek is egyre kiszolgáltatottabbá válnak, akkor az iskola feladata és jelentősége az ifjúságvédelem területén is megnő. Egyre több az olyan hátrányos helyzetű gyerekek száma, akik a megélhetési nehézségek, a család hétköznapi gondjai miatt elhanyagoltakká válnak. A nehezedő anyagi körülmények miatt nagymértékben megnőtt a szociális támogatások iránti igény. Ezek a problémák az iskoláinkban is éreztetik hatásukat, mert befolyásolják a gyerekek eredményeit, viselkedését, társaikhoz és a munkához való viszonyukat.

Hátrányos (HH) és halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyerekek aránya

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítását kérelemre, a jegyző határozattal állapítja meg.

A hátrányos /halmozottan hátrányos helyzet megállapítására a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 67/A. § (2) bekezdése alapján került sor, ha

1. a szülő nyilatkozott, hogy alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
2. a gyermek a településre vonatkozó a szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben, vagy félkomfortos, komfort nélküli lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.
3. az anya a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy.
4. a gyermek lakókörnyezete, lakáskörülményei korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez.

A hátrányos helyzet megállapításánál csak 1 feltételnek kell teljesülnie, a halmozottan hátrányos helyzet esetében viszont legalább 2 feltételnek.

2021-ben Ibrányban 92 fő gyermek volt hátrányos helyzetű (2H), 460 fő gyermek volt halmozottan hátrányos helyzetű (3H).

A halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermekek, tanulók elkülönítése társaiktól sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ezért szükséges figyelemmel kísérni a működési körzetek kialakítását, az iskolai felvételi eljárást, az egyes csoportok, osztályok összetételét.

Ha a településen több állami fenntartású általános iskola, tagintézmény működik, akkor az általános iskolai körzeteket úgy kell meghatározni, hogy kialakíthatóvá váljon a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek egyenletes aránya a nevelési-oktatási intézményekben. Ha a településen több állami fenntartású általános iskola működik, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulóknak az egyes felvételi körzetekben kiszámított aránya legfeljebb 15 százalékponttal lehet magasabb, mint az általános iskolába járó halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknek a település egészére kiszámított aránya.

Városunkban jelenleg is egyetlen állami fenntartású általános iskola működik. 2018 szeptemberétől kapott működési engedélyt Ibrány, Szegfű utca 34. sz. alatti székhellyel az Ibrányi Református Általános Iskola és Óvoda. Az általános iskolai oktatás felmenő rendszerrel indult, egy első osztállyal.

A településen működő 3 óvoda közül 2018 szeptemberétől már kettő egyházi fenntartású (Baptista Szeretetszolgálat és Ibrányi Református Egyházközség fenntartásában), s egy maradt önkormányzati fenntartásban - biztosítva, hogy helyben legyen lehetőség a világi nevelés biztosítására.

Mindhárom óvoda esetében a település egésze lett így a körzethatár, s a szülők döntésétől függ elsősorban, hogy a gyermeket vallási, vagy világi intézetbe kívánják-e járatni.

a) Védőnői ellátás jellemzői

Ibrány Város Képviselő-testülete 2016. évben alkotta meg az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény (továbbiakban: Eütv.) előírásai alapján az egészségügyi alapellátási körzetek kialakításáról szóló 25/2016 (XI.29.) önkormányzati rendeletét. A rendelet az egészségügyi alapellátás körébe tartozó házi orvosi, házi gyermekorvosi, fogorvosi, védőnői körzetek határait állapította meg, valamint tartalmazza az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátást, s az iskola-egészségügyi ellátás módját is.

A körzetek 2022 őszén történt újra felosztása során olyan vegyes körzeteket alakítottunk ki, amelyek körzetenként tartalmaznak 1-1 szegregátumot, továbbá 1-1 iskola és 1-1 óvoda is tartozik minden körzethez.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2017	0	n.a.	-
2018	3	n.a.	-
2019	3	n.a.	-
2020	3	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-
2022	3	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2017	0	3	2	n.a.	n.a.
2018	0	3	2	n.a.	n.a.
2019	0	3	2	n.a.	n.a.
2020	0	3	2	n.a.	n.a.
2021	0	3	2	n.a.	n.a.
2022	0	3	2	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok:

A Biztos Kezdet Gyermekházbán a hátrányos helyzetű gyermekek rendszeres szűrése folytán ahol indokolt a korai fejlesztése a gyermeknek időben megkezdhető, amihez fejlesztő pedagógus és szükség esetén megfelelő szakorvosi segítség is rendelkezésre áll.

d) gyermekjóléti alapellátás

A gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata:

Ibrányban, 1997 évtől kezdődően immár 21 éve működik a Gyermekjóléti Szolgálat. Az önkormányzat önálló intézményként Ibrány Város és Térsége Gyermekjóléti Szolgálat és Családsegítő Szolgálat keretein belül biztosítja a gyermekjóléti szolgáltatást. Az intézmény 2016. december 31-ig társulási fenntartásban működött, majd 2017. január 1. napjától az önkormányzat fenntartásába került. Az intézmény feladatköre 2016 évtől kezdődően jelentősen átstrukturálódott. Mivel járászékhely településen létrejöttek a gyermekvédelmi központok, ez a feladat az intézmény keretein belül, önálló szervezeti egységben került megszervezésre. A gyermekjóléti központ illetékessége az ibrányi járás minden településére kiterjed, míg a család-és gyermekjóléti szolgáltatás feladatok (feladatellátási megállapodás keretében) Ibrány, Buj, Tiszabercel-Balsa, és Tiszatelek-Paszab településeken átja el a feladatot. A szolgálat 2015-ben költözött az új helyére, az Ibrány, Szabolcs utca 50. sz. alá, mely új intézményépület EU forrásból került kialakításra.

Az intézmény új helyre költözését követően azonban jelentős feladat bővülésre, s ehhez kapcsolódóan létszámbővülésre került sor. 2016-ban a gyermekjóléti központok létrehozásával, majd 2017 szeptemberétől az óvodai-iskolai szociális segítők beállításával az intézmény dolgozói létszáma szinte megduplázódott, ami új iroda igénnyel jár egyben. Szükség lenne az új dolgozók elhelyezésére megfelelő irodahelyiségekre, olyan térre ahol biztosított a nyugodt adminisztrációs háttérmunkák elvégzése. Elmondható, hogy az új helyét ismételten kinőtte az intézmény, annak további bővítése (akár az intézmény felett található szociális bérlakás igénybevételével, kiváltásával) feltétlenül szükséges.

A személyi feltételek terén igyekeznek az intézmény megfelelően szakképzett dolgozókkal ellátni a feladatokat,- ami egyre nehezebben oldható meg, hisz e területre is jellemző lett az utóbbi években a pályaelhagyás,- nem tartozik a vonzó munkaterületek közé.

A település a szegregált lakókörnyezetben élő 0-18 éves korú gyermekekre, esélyegyenlőségükre, valamint felzárkóztatásuk, a hátrányos helyzet leküzdésének segítésére kiemelt figyelmet fordít. Ennek érdekében, a korai fejlesztés, a gyermeknek a szülővel, családjával történő együttes fejlesztése, foglalkozása érdekében működik a Varázssziget Biztos Kezdet Gyermekház, ahol a 0-3 éves korú gyermekek fejlesztése, családjukkal együtt történik.

A 2012. novemberétől 2015. novemberéig tartó Komplex-telep (TÁMOP 5.3.6.) pályázat keretében a nagyobb, iskoláskorú gyermekek tanulmányi előmenetelének segítésére megkezdődött a Tanoda tevékenysége, külön az alsó tagozatos és külön a felső tagozatos gyermekek részére. A program befejezését követően a tanév végéig az önkormányzat még működtette a tanodát, majd az EFOP 3.3.1-15-2015-00684 kódszámú, az európai unió szociális alapjából működött tovább 2018.12.31-ig. Bevont gyermekek száma ekkoriban 30 fő volt, többségük gyermekvédelmi kedvezményben részesült. Az Iránytű Tanoda jelenleg is működik városunkban.

Gyermekek napközbeni ellátása

A gyermekek napközbeni ellátását a város az alábbi keretek között és intézményekben biztosítja:

- feladatellátási megállapodással 2012. januárjától Baptista Szeretetszolgálat által fenntartott Eperkert Bölcsőde,
- az önkormányzati óvoda, Baptista Szeretetszolgálat által és az Ibrányi Református Egyházközség által fenntartott óvodák (mindösszesen 3)
- és általános iskolai napközik (2013. januártól állami fenntartásban), 2018 szeptembertől kiegészülve az Ibrányi Református Egyházközség fenntartásában biztosított általános iskolai ellátással.

e) bölcsődei ellátás

A Dobó utcai Eperkert Bölcsőde a Baptista Szeretetszolgálat Gyermek és Ifjúsági Oktatási és Fejlesztő Központ által benyújtott pályázata pozitív elbírálásban részesült, így 2021 tavaszán kezdetét veheti az az építkezés, amelynek eredményeként egy 12 férőhelyes csoportszobával bővül majd az intézmény.

2023-ra elkészült és fogadhatja a bölcsődés korosztályt egy új, EU-s pályázati támogatással épülő magánbölcsőde a Bocskai úton.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyermekek száma
	db	Fő
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	24	24
2018	0	0	0	0	0	0	24	24
2019	0	0	0	0	0	0	24	24
2020	0	0	0	0	0	0	24	22
2021	0	0	0	0	0	0	24	24
2022	0	0	0	0	0	0	24	23

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) gyermekvédelem

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997.évi XXXI. törvény alapján a gyermeknek joga van:

- a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, egészséges felnevelkedését és jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéshez,
- segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, valamint önálló életvitelének megteremtéséhez.
- a fogyatékos vagy tartósan betegség esetén a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátáshoz,
- a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros szerek ellen védelemben részesüljön,

- emberi méltósága tiszteletben tartásához, a bántalmazással - fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal -,
- az elhanyagolással és az információs ártalommal szembeni védelemhez.
- A gyermek nem vehető alá kínzásnak, testi fenyegetésnek és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetésnek, illetve bánásmódnak
- Az átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermek joga van származása, vér szerinti családja megismeréséhez és - a vér szerinti család beleegyezése mellett - a kapcsolattartáshoz. Mindkét szülőjével kapcsolatot tartson abban az esetben is, ha a szülők különböző államokban élnek.

A gyermek szüleitől vagy más hozzátartozóitól csak saját érdekében, törvényben meghatározott esetekben és módon választható el. A gyermeket kizárólag anyagi okból fennálló veszélyeztetettség miatt nem szabad családjától elválasztani. A gyermeknek joga van - örökbefogadó családban vagy más, családot pótló ellátás formájában - a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodást helyettesítő védelemhez.

Ha egy kiskorú gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődése veszélybe kerül, az önkormányzat jegyzője védelembe veszi a gyermeket.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A képviselő-testület önkormányzati rendeletében szabályozza az esetleges krízis helyzetben lévő családok számára a települési támogatás biztosítását. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményen túl, a hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek gyermekétkeztetéséhez történő hozzáférést biztosít. Intézményi szinten az Ibrányi Integrált Szociális Szolgáltató Központ látja el a krízishelyzetbe jutott családok pártfogását. A településen anyaoththon, családok átmeneti otthona nem működik.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Egészségfejlesztés, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés a helyi lehetőségekhez mérten biztosított. A településen a városligeti streetball pályán és a Tölgyes utcai futballpályán lehetséges a szabadtéri sportolás. Sportolási lehetőségeket lásd bővebben: 86-87. oldal. Szünidős programokat az önkormányzat az Ibrányi László Művelődési Központ, Könyvtár és Sportcentrum intézményén keresztül biztosítja.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei)

A gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, valamint az iskolai tanítási napokon az óvodában és nevelési-oktatási intézményben a déli meleg főétkezést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kisétkezést kell biztosítani. Gyermekétkeztetés bővebben lásd: 96-99. oldal.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok

Ibrányban soha nem tettek különbséget az eltérő kultúrájú, esetünkben roma és nem roma gyermekek között, így a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekek között sem. Amennyiben az önkormányzat települési rendezvényt, pl. gyermeknapot szervez, azon minden gyermek egyenrangúan részt vehet.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

A Helyi Esélyegyenlőségi Program során végzett adatgyűjtés esetén nem merült fel sem az egyenlő bánásmód követelményének megsértése, sem pedig a gyermekekkel kapcsolatos

hátrányos megkülönböztetés. Erre utaló önkormányzati adat, vagy civil szervezet által tett észrevétel nem volt.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

A hátránykompenzáló szolgáltatások nagyban hozzájárulnak a hátrányos helyzetbe került gyermekek és szüleik szociális helyzetének javulásához, ami információnyújtásból, hivatalos ügyek intézésében való közreműködésből, tanácsadásból, közvetítésből, elhelyezési és felülvizsgálati tárgyalásokon való részvételből, szociális válsághelyzetben lévő várandós anyák gondozásából és eseti gondozásból áll.

Az önkormányzat szem előtt tartja az esélyegyenlőségi célcsoportok, így a gyermekek a valós igényeit és szükségleteit, valamint törekszik arra, hogy a hátrányos helyzetben lévő gyermekek élethelyzetéből fakadó hátrányait kompenzálja. Fontos számunkra, hogy a gyermekek egyenlő eséllyel jussanak hozzá valamennyi szolgáltatásunkhoz

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei

Városunkban mind az óvodák, mind pedig az általános iskolák kiemelkedő figyelmet fordítanak a hátrányos, a halmozottan hátrányos, a sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek óvodai és iskolai ellátására, nevelésére.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2017	257	131	50,97
2018	256	111	43,36
2019	263	12	4,56
2020	268	13	4,85
2021	267	9	3,37
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Alapfokú oktatás

Ibrány elsődleges alapfokú oktatási intézménye az Ibrányi Árpád Fejedelem Általános és Alapfokú Művészeti Iskola mely 2007. szeptember 1-től 2012. december 31-ig a Közép-Szabolcsi Többcélú Kistérségi Társulás fenntartásában működött, az óvodákkal együtt egy intézmény keretében. Az intézmény a korábban Ibrány Város Önkormányzata, Paszab község, Beszterec község Gégény község, Tiszabercel község, Sényő és Tiszarád községek közoktatási és köznevelési intézménye is volt. Az ibrányi székhelyintézmény sokszínű és szerteágazó pedagógiai tevékenysége révén alkalmas volt arra, hogy a kistelepülések tanulóinak a hátránykompenzációját kezelje, olyan intézményi háttér biztosításával, amely ezen problémákat megfelelő személyi és szakmai feltételek között segítette.

A Kormány a Klebesberg Intézményfenntartó Központról szóló 202/2012. (VII. 27.) Korm. rendelet 3. § (1) bekezdése c) pontjában az állami köznevelési közfeladat ellátásában fenntartóként részt vevő szervként, ennek keretében az állami fenntartású köznevelési intézmények fenntartói jogai és kötelezettségei gyakorlására 2013. január 1-jei hatállyal a Klebesberg Intézményfenntartó Központot jelölte ki. A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 74. § (1) bekezdése alapján 2013. január 1-jétől az állam fenntartásába kerülő köznevelési feladatot ellátó intézményekkel kapcsolatos fenntartói, valamint egyes irányító jogokat és kötelezettségeket, majd 2017. január 1-től az intézmények működtetését is a KLIK vette át. Az önkormányzati tulajdonú - a köznevelési feladat ellátásához kapcsolódó ingatlanok - megállapodás alapján a Nyíregyházi Tankerületi Igazgatóság vagyongazdálkodásába kerültek.

A Közép-Szabolcsi Többcélú Kistérségi társulásban részes önkormányzatok döntöttek a Társulás 2012. december 31-ével történő megszüntetéséről. Az általános iskola fenntartását az állami intézményfenntartó központ vette át. Mivel azonban az óvoda is Társulás fenntartásában volt, és annak fenntartását az állam nem vette át, így Ibrány Város Önkormányzata volt köteles az óvodai feladatellátásról is gondoskodni.

Az alapfokú művészeti oktatás a következő művészeti ágakban folyik az Ibrányi Árpád Fejedelem Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolában:

- Zeneművészet – klasszikus zene (zongora, fafúvós: furulya, fuvola, klarinét, rézfúvós: harsona, kürt, trombita, tuba, szaxofon, ütő, szolfézs, népzene)
- Képző- és iparművészet (grafika, festészet,)
- Dráma tagozat (színjáték)

Pedagógiai Szakszolgálat:

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Ibrányi Tagintézményének az elődje az Ibrányi Árpád Fejedelem Általános és Művészeti Iskola, Komplex Pedagógiai Szakszolgálat volt.

A 15/2013. (II.26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről 3 § (1) bekezdése értelmében, 2013.09.01-től a Klebesberg Intézményfenntartó Központ által fenntartott Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Ibrányi Tagintézményévé vált. 2016.09.01-től a Nyíregyházi Tankerületi Központhoz tartozik. 2017.01.01-től fenntartó és működtető is egyben. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Ibrányi Tagintézményének ellátási körzete az Ibrányi járás területén működő nyolc település: Balsa, Buj, Gávavencsellő, Ibrány, Nagyhalász, Paszab, Tiszabercel, Tiszatelek - óvodái, iskolái, középiskolái.

Az Ibrányi tagintézményben dolgozók összetétele (2018): 2 fő gyógypedagógus – melyből 1 fő a tanulásban akadályozottak pedagógiája szakos, 1 fő pszichopedagógia szakos, 1 fő tanulásban

akadályozottak pedagógiája szakos gyógypedagógus /logopédus, 2 fő logopédus és 1 fő gyógytestnevelő végzi a munkáját. A szakmai munkát titkár segíti: az adminisztrációban, adatszolgáltatásban, átlátható nyilvántartás vezetésében. A szakszolgálat helye változatlan, az Ibrányi általános iskola épületében működik. A megyében működő hasonló nagyságú szakszolgálathoz képest jobb tárgyi feltételek között működik az intézmény. Minden szakembernek saját terme van, többféle fejlesztő játékkal, mozgásfejlesztő eszközzel, szűrővizsgálati eszközzel, teszttel rendelkeznek, valamint kevés szakkönyvvel.

A 10 pedagógiai szakszolgálati feladat közül - amely az esélyegyenlőség megteremtése érdekében az egységes szakmai szempontok alapján működő szakszolgálati rendszer működését kívánja biztosítani- az intézmény az alábbiakat nyújtja a gyermekek számára:

- korai fejlesztés,
- szakértői bizottsági tevékenység,
- nevelési tanácsadás,
- logopédiai ellátás,
- gyógytestnevelés,
- kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása.

Ibrányi Református Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium

Az Ibrányi Református Egyházközség fenntartásában 2018 szeptemberétől kezdte meg működését az önkormányzati Árpád úti óvoda fenntartói jogának átvételével és új felmenő rendszerben induló általános iskolával az önkormányzat által térítésmentesen használatba adott Ibrány, Szegfű u. 34. sz. alatti (volt Kastély) ingatlanban az intézmény. Az önkormányzat vállalta az iskola működéséhez szükséges tárgyi feltételek biztosítását, ennek első lépése volt a Bleuer kastély épületének átalakítása, melyből 2018 szeptemberére egy osztályterem és a szociális-vizesblokkok, valamint tanári, igazgatói, stb. irodák kerültek kialakításra és berendezésre. Ebben az ingatlanban 3 alsó tagozatos osztály elhelyezése biztosított. Az eltelt időszakban viszont látható volt, hogy a 4. tanterem csak bővítéssel, az épület átalakításával vagy új épület építésével oldható meg.

2018 után ismét szóba került a gyermeklétszám csökkenés folytán kihasználatlanná váló, a Nyíregyházi Tankerületi Igazgatóság vagyongazdálkodásában lévő ingatlanok valamelyikében az iskola elhelyezése, amivel párhuzamosan a szülők részéről is egyre nagyobb lett az igény a felekezeti iskolai oktatásra.

A csökkenő gyermeklétszám és a diákok továbbtanulási orientációjának változása miatt bizonyossá vált, hogy a helyi gimnázium létezése egyre bizonytalanabb, nem jelentkeznek kellő számban a nyolcadik osztályt végzett diákok. Így a gimnázium hosszú távú jövőjének megmaradásának egyetlen esélye maradt, a fenntartóváltás. Ezért a helyi református egyházközség 2020-ban ismételt tárgyalásokat kezdett a Nyíregyházi Tankerületi Igazgatósággal, amelynek eredményeként 2020 szeptemberétől a református egyház átvette a helyi gimnázium fenntartását, így a tanteremproblémák megoldódtak és az önkormányzatnak sem kell már megoldást keresnie- akár új iskola építésével is – a vállalt kötelezettsége teljesítésére, s nem maradtak üres intézmények, tantermek.

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	64	38	0	n.a.	0	n.a.
2018	34	22	0	n.a.	0	n.a.
2019	9	7	0	n.a.	0	n.a.
2020	13	12	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	11	11	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

2020. szeptember 1. az ibrányi református oktatás eddigi legjelentősebb dátuma. Ibrányi Református Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium névvel működnek tovább felmenő rendszerben a teljes köznevelési palettát magában foglaló oktatási intézményeik. A 2020-2021-es tanévben 39 fővel 2 első osztály indult, amelyek az intézmény Szegfű utcai telephelyén lévő (kastély) épületében tanulhatnak. A 2. és 3. osztály tanulói a Petőfi utcai épületben (gimnázium) lévő tantermeinkben tanulnak tovább. Az újonnan indult 5. osztályban 22 diák tanulhat.

2020-tól városunkban biztosított lett 3 éves kortól 18 éves korig az egy intézményen belüli helyben tanulás lehetősége.

Óvoda

Az önkormányzat 2018 szeptemberétől az óvodáztatási kötelezettségét az 1945 – ben alapított, 4 csoportos, 100 férőhelyes óvoda fenntartásával és működtetésével valósítja meg.

A Baptista Szeretetszolgálat fenntartásában és az Ibrányi Egyházközség fenntartásában lévő óvodák 3-3 óvodai csoporttal működnek. Az óvodai csoportok száma mindösszesen a városban a 3 feladat ellátási helyen 10 csoportban történik a 2018/19 nevelési évben is.

4.4. a) 1. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2017	257	131	50,97
2018	256	111	43,36
2019	263	12	4,56
2020	268	13	4,85
2021	267	9	3,37
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Magas a hátrányos helyzetűek száma ebből következően az óvodának komoly hátránycsökkentő és szocializáló szerepe van, amit nevelőmunkájában kell érvényesítenie. 2018. szeptember 1 - 2020. június 30. időszakban az önkormányzati óvoda együttműködési megállapodás keretében részt vesz **EFOP-3.1.5-16-2016-00001**kódszámú, „**A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása**” című projekt óvodai alprojektjében, melynek célja hogy az óvodai nevelőmunka révén is megakadályozzák a későbbi iskolai lemorzsolódást.

Ibrány mellett más településről bejáró gyerekek is igénybe veszik az óvodai ellátást. Az óvodák esetében nagyon lényeges, hogy az óvoda által választott, adaptált, vagy írt nevelési program megfeleljen a településen élők igényeinek, szociokulturális állapotának, szükségleteinek, a természeti- és más fontos értékeknek. Kiemelt terület, a program specifikuma: Komplex művészeti nevelés.

Általános Iskola

Az Ibrányi Árpád Fejedelem Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolában az intézmény adatszolgáltatása alapján a **2018/2019** oktatási évben a **tanulói létszám mindösszesen 604 fő**. Az I. évfolyamon 2, a II-III évfolyamon 3-3, a IV-VIII évfolyamokon: 4-4 osztállyal (mindösszesen: 24 osztállyal) működik az intézmény. A pedagógusok létszáma: 59 fő. Az iskola zeneiskolával és művészeti iskolával, rendelkezik.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2017	n.a.	234	35,94
2018	n.a.	255	40,61
2019	n.a.	36	6,12
2020	n.a.	34	5,86
2021	n.a.	46	8,11
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Az intézményben jelenleg az alábbi Európai Unió pályázati forrásból finanszírozott projektek megvalósítása folyik:

- EFOP 3.1.5 A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása
- EFOP 3.3.6 Természettudományos élménypedagógiai programkínálat és természettudományos élményközpontok fejlesztése
- EFOP 3.3.5 Korszerű pedagógiai módszerek alkalmazását segítő iskolai közösségi program kísérleti megvalósítása
- EFOP 3.1.2 A köznevelés módszertani megújítása a végzettség nélküli iskolaelhagyás csökkentése céljából
- Határtalanul- Nagy magyarjaink nyomában
- Erzsébet-táborok

Az általános iskolába járó gyermekek szám folyamatosan csökken, ami az utóbbi két tanévben jelentősebb volt. Ennek oka egyrészt a csökkenő születésszámból adódó csökkenés- többen végeznek, mint ahányan elkezdik az első osztályt, valamint abból is adódik, hogy egyre többen kezdték el a gyermekeket más település iskoláiba íratni. A 2018/19-es nevelési évben a református általános iskola beindulásával jelentősebb mértékű lett a csökkenés.

A tankötelezettség 16 éves életkorra történő lecsökkentésének következményeként tapasztalható azonban, hogy a 8. osztályt eredményesen befejező gyermekek száma jelentősen meghaladja azok számát, akik ezt követően eredményesen fejeznek be középfokú oktatást. Mind gyakoribbá válik, hogy a 16. életév betöltését követő tanévben a tanulmányaik folytatását megszakítják.

- b) közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2015	265	10	268	3	246	n.a.	n.a.	25
2016	301	10	268	3	248	n.a.	n.a.	25
2017	307	10	268	3	257	n.a.	n.a.	26
2018	308	10	283	3	256	n.a.	n.a.	26
2019	322	11	308	3	263	n.a.	n.a.	24
2020	n.a.	11	308	3	268	0	0	24
2021	n.a.	11	305	3	267	0	0	24

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanuló száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2017	0	30	1	21,70	10,60
2018	0	29	2	21,66	8,92
2019	0	28	2	21,00	10,54
2020	0	28	2	20,71	11,21
2021	0	28	3	20,25	10,41
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2017	78
2018	85
2019	95
2020	71
2021	92
2022	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek

Jogellenes elkülönítés (szegregáció) leggyakrabban az oktatásban tapasztalható. Éppen ezért a törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül a bármely csoporthoz tartozó személyek elkülönítése egy oktatási, nevelési intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban, csoportban, beleértve azt is, ha az elkülönítés számarányukhoz viszonyítva lényegesen nagyobb arányban érinti a csoport tagjait, mint a többi tanulót. Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti valamely személy vagy csoport olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat. Ibrányban az oktatás, képzés területén hátrányos megkülönböztetés nem történt, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt eljárásra nem került sor.

- d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Ilyen jellegű felmérések településünkön nem készültek.

- e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások

A hátránykompenzáló szolgáltatások nagyban hozzájárulnak a hátrányos helyzetbe került gyermekek és szüleik szociális helyzetének javulásához, ami információnyújtásból, hivatalos ügyek intézésében való közreműködésből, tanácsadásból, közvetítésből, elhelyezési és felülvizsgálati tárgyalásokon való részvételből, szociális válsághelyzetben lévő várandós anyák gondozásából és eseti gondozásból áll. Az önkormányzat szem előtt tartja az esélyegyenlőségi célcsoportok, így a gyermekek a valós igényeit és szükségleteit, valamint törekszik arra, hogy a hátrányos helyzetben lévő gyermekek élethelyzetéből fakadó hátrányait kompenzálja. Fontos számunkra, hogy a gyermekek egyenlő eséllyel jussanak hozzá valamennyi szolgáltatásunkhoz

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Ibrány Városi Óvoda tárgyi feltételeinek további javítása, fejlesztése szükséges elsősorban a gyermekek mozgásigényéhez, fejlesztéséhez kapcsolódóan	Ibrány Városi Óvoda bútorzatának, fejlesztési eszközeinek, udvari játékok fejlesztése, működési költségeinek csökkentése érdekében infrastrukturális fejlesztés
Csicsergő Óvoda tárgyi feltételei elavultak, korszerűtlenek	Óvoda épületének, tárgyi eszközeinek teljeskörű felújítása,- korszerűsítése, udvarfejlesztés, alternatív energia bevezetése működési kiadások csökkentése érdekében
Ibrányi Református Általános Iskola és Óvoda intézmény fejlesztése. Óvoda udvari játékok fejlesztése, fűtéskorszerűsítés. Iskola: 8 évfolyam részére a megfelelő tárgyi feltételek megteremtése	Óvodánál, iskolánál, udvari játékok fejlesztése,
Gyermekek nyári táboroztatása, nyári szabadidős tevékenység bővítése	Tisza parti tábor fejlesztése, szállás és szociális-vizes blokk kialakítás, közösségi épület kialakítása, udvar felújítás
Felső légúti, asztmatikus jellegű megbetegedések száma magas a 0-14 éves korosztály körében	Sószoba kialakítása önkormányzati ingatlanban.
Iskola konyha fokozott igénybevétele a gyermekétkeztetésben	Iskola konyha infrastruktúrájának fejlesztése
Fiatalok szabadidős programjainak biztosítása, sportolási lehetőségek bővítése révén	Utcai- közterületen, parkokban történő további sportolási lehetőségek kialakítása pl. futópálya, szabadtéri kondieszközök kihelyezése, Sportcentrum infrastrukturális fejlesztése
Hátrányos helyzetű gyermekek iskolai felzárkózásának segítése, lemorzsolódás megakadályozása, különös tekintettel a tanköteles kor (16 év) befejezését követően	Tanoda program folytatása Iskolában, óvodában a jövőbeni lemorzsolódás megakadályozása iránti pedagógiai módszerek kidolgozása, alkalmazása kiadványok, szülői tudatformálás
Hátrányos helyzetű 0-3 éves korú gyermekek fejlesztése	Biztos Kezdet Gyerekház tárgyi feltételeinek javítása, pótlása, udvari fejlesztés megvalósítása

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nők elleni erőszak a nők elleni diszkrimináció legszélsőségesebb formája, ám csak egy azok közül. A nők alacsony részvétele a politikai életben a munkahelyi "üvegplafon", amely egy bizonyos ponton túl nem engedi a női alkalmazottak előléptetését, a nők férfiakkal viszonyított alacsonyabb bérezése néhány más kiemelkedő példája a nők tágabb társadalomban megélt hátrányos megkülönböztetésének.

A nők elleni hátrányos megkülönböztetést nem mindig könnyű észrevenni: sokszor maguk a nők – különösen, ha vezető pozíciót töltenek be – tiltakoznak a leghevesebben, amikor arról esik szó, hogy az otthoni, a munkahelyi vagy a közéleti szférában személyesen ők maguk, vagy a nők általában hátrányt szenvednének el a férfiakkal képest. Nehéz a nemek helyzetére érzékeny elemzést lehetővé tevő adatokat gyűjteni, hiszen ezeket még a nagy adatgyűjtő szervek – munkaügyi központok, KSH, NAV vagy OEP – sem kérik kellő részletességgel.

A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést néhány jogszabály tiltja ugyan (pl. Alaptörvény XV.cikk (3) bek., a Munka Törvénykönyve 12.§), de a nők és férfiak között a társadalmi élet minden területére kiterjedő egyenlőtlenség természetének, okainak feltárását és persze felszámolását nem írja elő jogszabály.

A Kormány biztosítani kívánja, hogy a nőknek a férfiakkal azonos jogai a mindennapokban is érvényesüljenek, a nők férfi társaikkal azonos esélyt kapjanak az érvényesülésre. Magyarország ígéretet tett az Európai Unió irányelveinek következetes érvényesítésére, amely irányelvek kiemelt fontosságot tulajdonítanak az élet minden területén a nők nyílt vagy rejtett diszkriminációja felszámolásának, és meghatározzák a nemek közötti egyenlőség érvényesítésének nemzetközileg elismert terminológiáját is.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nők munkaerőpiaci esélyegyenlőségét tekintve a hagyományos nemi szerepeket érintő felfogás következtében a gyermekvállalás, gyermeknevelés a nők életpályáját kedvezőtlenül befolyásolja, szűkíti térbeni és időbeni mozgásterüket, mivel hazánkban jelenleg még elsősorban a nők vállalnak nagyobb részt a családi és háztartási teendők ellátásában. E felfogás általánossága folytán a munkáltatók esetenként a férfiakénál korlátozottabb rendelkezésre állással számolnak, olykor a toborzásnál, az előmenetelben is a férfiakat részesítik előnyben.

A nemekhez kötődő sztereotípiák miszerint a nőket tulajdonságaik és motivációik elsődlegesen az otthoni feladatok ellátására predesztinálják, míg a férfiak rendeltetése és célja a családról való anyagi gondoskodás, leginkább a nők munkaerő-piaci esélyegyenlőségét, képességeiknek megfelelő munkahelyi érvényesülését korlátozzák. A sztereotípiák többségében a nőkre vonatkoznak és úgy családi állapotuk (kisgyerekes, gyermektelen, egyedülálló, családostól, gyermeket egyedül nevelő) mind státuszuk (női vezető) alapján megfogalmazódnak és rendszerint a nők hátrányos megkülönböztetését eredményezik. A sztereotípiák hatására a nők megbecsültsége alacsonyabb a munka világában, ezért az otthoni helytállást jobban lehetővé tevő szakmát, munkahelyet és munkaidő-beosztást választanak, alacsonyabb presztízsű munkakörökben dolgoznak, alacsonyabb munkabéért, kevésbé vállalnak nagyobb leterheltséggel járó, mobilitást igénylő feladatokat, visszafogják karrier-elképzeléseiket. A nemekhez kötődő előítéletek tudati beágyazottsága, az aránytalan otthoni munkamegosztás társadalmi tény, az ezeket rögzítő normák Magyarországon különösen elterjedtek, így lényeges tudatosítanunk, hogy nem a munkáltató kizárólagos felelősége, hogy mindez a munkahelyeken nemekhez igazított elvárásokat, eljárásokat és teljesítményértékelést eredményez.

A nemek közti egyenlőtlenségek mellett a nők és nők, a férfiak és férfiak között is létező egyenlőtlenségek (fogyatékoság, etnikum, életkor, lakóhely, dependens családtag stb.) együttesen hatnak, többszörösen hátrányos helyzetet szülnek.

Karrier vagy család? Leginkább a nőket érinti e választási kényszer. Választaniuk kell a munka, karrier, és a háztartás, a gyermeknevelés gondjai, örömei között.

Egyik oldalon a pénzkeresés, a szakmai tudás, az előmenetel áll, a másik oldalon van a család, az otthoneremtés. Nem könnyű összeegyeztetni a munkát és a családot, pedig szinte minden nőnek meg kell birkóznia e feladattal. Valójában nem hogy „nem könnyű” feladat, hanem ez a nők egyik legnagyobb gondja.

Annak, hogy egy nő gyermeket vállal, nem nyűgnek kellene lennie a munkáltatók, a társadalom számára, hanem öröme. Sok helyen nem szívesen vesznek fel fiatal nőket, mondván, hogy hamarosan szülni fognak, s ezért rosszabb munkaerőnek számítanak. Ugyanígy hátrányban vannak a kisgyermeket nevelő nők is a munkavállalás esetében, a munkáltatók tartanak tőle, hogy a kisgyermekes anyukák sokat hiányoznak. Kétségtelen, hogy az alatt a néhány év, ameddig a nők szülési szabadságon, GYES-en vannak, kiesnek a munkából.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

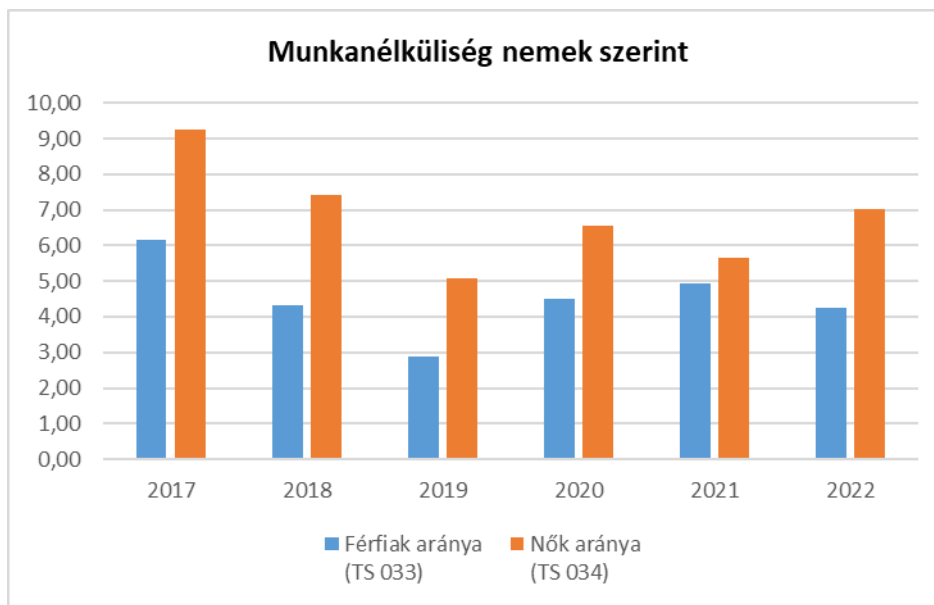
A foglalkoztatás és a munkanélküliség alakulásának a nők körében a településen nem lehet okozati tényezője a bölcsődei, óvodai férőhelyek száma, hiánya, hiszen az településünkön, mindenki számára elérhető szolgáltatás. A bölcsődében időszakosan, átmeneti időszakra előfordul, hogy a váratlan, hosszabb távra előre nem tervezhető igény felmerülésekor azonnal nem helyezhető el a gyermek helyhiány miatt,- de ez általában 3-4 hónapon belül megoldódik.

Az Országgyűlés Hivatala képviselői információs Szolgálat oldalán a „Nők a munkaerőpiacon” 2017. évi tanulmány szerint a nők és a férfiak közti egyenlőség az EU alapértéke.

- A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) jelentése (Women at Work Trends, 2016) szerint a nők oktatási rendszerben való nagyobb arányú részvétele nem konvertálódott át a munkaerő-piaci pozíciójuk javulásába. (A nők nagyobb számban vesznek részt a felsőoktatásban és a képzéseken, és emellett bizonyos szakmacsoportokban (oktatás, egészségügy, segítő szakmák) felülreprezentáltak, horizontális szegregáció érvényesül).
- A Világgazdasági Fórum nemek közti rést mérő indexe (global gender gap) szerint Magyarország 2016-ban a 101., 2006-ban az 55. helyen állt (144, ill. 115 ország között).
- A női foglalkoztatás előnyeinek leggyakrabban az empátiát, a rugalmasságot, a kompromisszum és alkalmazkodó készséget tartják.
- A Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2011-2020) kereteiben célul tűzték a munka és magánélet összehangolásának támogatását és a férfi-női részvétel aránytalanságai csökkentését a döntéshozatalban.
- A bérszakadékot befolyásolja a nemek által űzött foglalkozások különbözősége, a munkáltatók női karrierépítéshez és a családi kötelezettségekhez való viszonyulása, az átláthatóság és a közvetlen hátrányos megkülönböztetés.
- Magyarországon 2015-ben közel 10%-kal volt alacsonyabb az 55 év feletti nők foglalkoztatottsága, mint az EU-ban. (37,7% versus 46,9%)
- A vállalkozói kedv és a női vállalkozók száma jelentősen alacsonyabb, mint a férfiaké.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2017	6,15	9,24	7,70%
2018	4,31	7,41	5,86%
2019	2,89	5,06	3,98%
2020	4,5	6,56	5,53%
2021	4,93	5,66	5,30%
2022	4,24	7,03	5,64%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkaerőpiacról történő kiesés nem csak és nem elsősorban a szaktudás elavulása miatt jelent nagy hátrányt a kisgyerekes nőknek. Fontos probléma lehet a kapcsolati háló gyengülése, ám a szakmai, munkahelyi kapcsolatok ápolása segítheti a visszatérést.

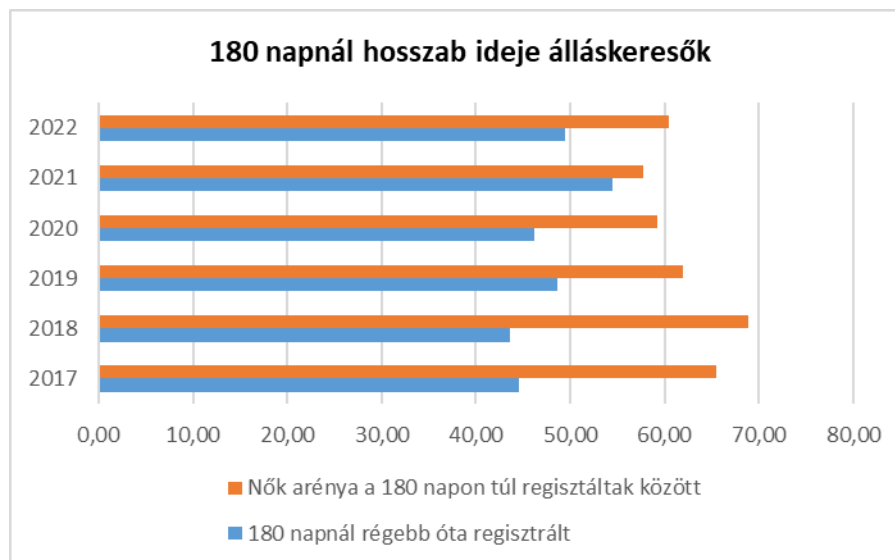
b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Városunkban nem készült statisztikai felmérés arra vonatkozóan, hogy a foglalkoztatást segítő és képzési programokban milyen arányban jelentek meg a női nem képviselői, erre vonatkozó adataink nincsenek. Kifejezetten nőket célzó programok Ibrányban nem indultak az elmúlt időszakban. A meglévő és kifizetett programok azonban nagyjából egyenlő mértékben célozták a férfiakat és nőket, valamint kellő rugalmasságot biztosítottak annak érdekében, hogy a női résztvevők a családdal, gyermekneveléssel kapcsolatos teendőiket is el tudják látni a programban való részvételük ideje alatt. A jövőben figyelemmel kell lennünk arra, hogy az egyes

foglalkoztatást segítő és képzési programokban érintett hölgyek számára a továbbiakban se jelentsen nehézséget az adott programban való részvétel.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	44,59	65,45
2018	43,57	68,85
2019	48,68	61,96
2020	46,15	59,17
2021	54,44	57,78
2022	49,43	60,47

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A statisztikai adatokból megállapítható, hogy az elmúlt időszakban jelentősen csökkent az iskolai végzettséggel nem rendelkező nők száma, aránya. Az alacsony végzettséggel rendelkező nők esélye a legrosszabb a munkaerő piacon történő elhelyezkedés szempontjából. Elhelyezkedési esélyüket tovább rontja, hogy többnyire az alacsony végzettséggel rendelkező nők vállalnak három vagy több gyermeket. Az utóbbi években emelkedett a munkát vállaló nők száma.

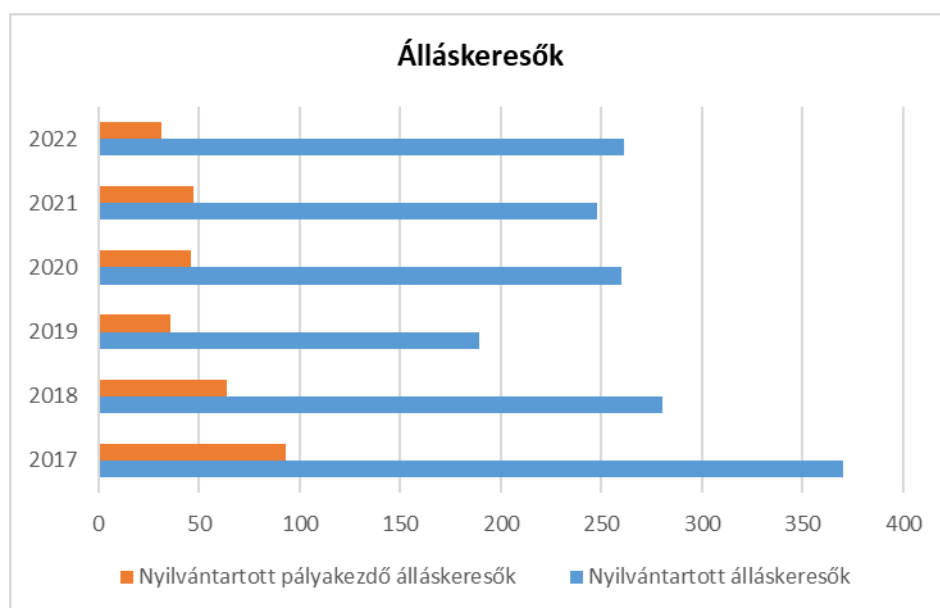
d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A férfiak és a nők ritkán dolgoznak ugyanazon pozícióban, egyazon munkahelyen. A nők többsége az úgynevezett nőies, feminizálódott szakmákban dolgozik (pl: pedagóguspálya,

egészségügyi ápolók, kozmetikusok stb.). Néhány éve még a férfiak és a nők által betöltött állások igen erőteljesen elkülönültek egymástól, szegregálódtak, manapság ez már egyre kevésbé jellemző, de vannak területek, ahol azonban ez ma is még így van. A szegregáció a gazdasági és társadalmi élet minden területén élesen megjelenik bármilyen szintű elemzést is alkalmazunk. Fontos a vertikális és horizontális szegregáció elkülönítése. A horizontális szegregáció alatt a férfiak és a nők más-más gazdasági területen, szektorokban, foglalkozásokban való elhelyezkedését értjük. De gondolhatunk például az orvosi pályára, ahol a sebész és a nőgyógyász foglalkozást kizárólag férfiak töltik be, nem véletlenül, hisz itt a legnagyobb az anyagi siker, míg a gyermekgyógyászok között túlnyomó többségben a nők vannak jelen, és itt anyagi sikerről igazán nem beszélhetünk.

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2017	370	93
2018	280	64
2019	189	36
2020	260	46
2021	248	47
2022	261	31

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nők ott képesek magasabb vezető állást betöltésére, ahol női beosztottak munkáját kell irányítaniuk, hiszen a társadalmi elvárások nehezen tűrik az „eredeti” szereposztás felrúgását.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők foglalkoztatását gátló legfőbb akadály a gyermeknevelés. A családi, magánéletbeli feladatok és felelősségek általában egyoldalúan a nőket terhelik.

Településünkön működő Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy által fenntartott Eperkert **Bölcsőde** a 20 hetestől a 3 éves korú gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosítja.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő bölcsődei férőhelyek száma	Bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	24	24
2017	24	24
2018	24	24
2019	24	24
2020	24	24
2021	24	24
2022	24	24

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Engedélyezett férőhelyek száma: 24 fő. Elhelyezésük két 12 fős csoportban történik. Az év közben megüresedő bölcsődei férőhelyekre a folyamatosan jelentkezők kerültek felvételre. 2014 évtől kezdődően rendszeressé vált, hogy a jelentkező igényeket egyáltalán nem, vagy csak hosszabb várakozás után tudják kielégíteni, aminek egyik oka az a családpolitikai intézkedés, hogy a GYED-en lévő anyukák kedvezményrel mehetnek vissza dolgozni, s ez ösztönzi az édesanyák korábbi munkába állását, s nőtt a bölcsődei elhelyezés iránti igény.

Fentebb már említésre került, hogy a Dobó utcai Eperkert Bölcsőde a Baptista Szeretetszolgálat Gyermek és Ifjúsági Oktatási és Fejlesztő Központ által benyújtott pályázata pozitív elbírálásban részesült, így 2021 tavaszán kezdetét vette az az építkezés, amelynek eredményeként 2023-ban egy újabb 12 férőhelyes csoportszobával bővült az intézmény.

2022-ben megtörtént egy új, EU-s pályázati támogatással épült magánbölcsőde átadása a Bocskai úton, amely 2023-tól várja a gyermekeket.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2017	0	n.a.	-
2018	3	n.a.	-
2019	3	n.a.	-
2020	3	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-
2022	3	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A 2015. szeptember 1-jétől életbe lépett új, 3 évet betöltött gyermekek kötelező óvodai nevelésszabály előírásai a településen teljesíthetőek, óvodai férőhelyhiány nincs. Problémát csupán a 3 év alatti gyermekek napközbeni elhelyezése jelenthet - időszakosan, átmeneti időre, ha épp a bölcsődében nincs szabad férőhely.

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beiratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	24	24
2018	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	24	24
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	24	24
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	24	24
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	24	24
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	24	23

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Sajnos településünkön is csökken a születések száma, amit a Kormány családpolitikai intézkedései mellett a települési önkormányzat „családbarát”, a nők és gyermekek esélyegyenlőségét célzó fejlesztésekkel ösztönözhet. Az utóbbi 2 évben elmondható, hogy a hátrányos helyzetű, nehezebb szociális körülmények között élő családokban vállaltak több, 4. 5. 6. gyermeket.

2013 évtől kezdődően megoldódott az óvodák folyamatos nyári nyitva tartásának biztosítása is az önkormányzati fenntartású óvodákban. A tanév zárását követően a szülői igényektől függően- egy óvodai csoport működik folyamatosan, szünet nélkül, ahová nemcsak az önkormányzati óvodába beírt gyermekek, hanem igény esetén a településen működő, a Baptista Szeretetszolgálat fenntartásában lévő óvodába járó gyermekek elhelyezését is biztosítottuk, - igény szerint - annak zárva tartási ideje alatt.

A munkába járó nők részéről felmerülő probléma a településen mind jobban elszaporodó kóbor ebek problémájának megoldatlansága. A kutyák nappal is, de különösen a kora reggeli, esti órákban a perifériákról munkába járók testi épségét biztonságát veszélyeztették. Szükséges volt a probléma megoldása a problémának. Ibrány Város Önkormányzata Nagyhalász Város Önkormányzatával közösen összefogva 2020 októberére megnyugtató módon kezelte a felmerült problémát a két település határán, a Kói utca 90 sz. alatt létesült ebrendészeti telep létrehozásával, amelyet teljes körűen a Hangtalanokért Állatvédő Egyesület üzemeltet.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A házasságkötések számának és gyakoriságának alakulását vizsgálva elmondható, hogy békeidőben még sosem volt ilyen alacsony, mint az ezredforduló környékén. Az emberek idősebb korban házasodnak. 2010-ben a férfiak átlagos életkora első házasságkötésükkor 34 év, a nőké 27 év között volt, míg 2000-ben az átlagos életkor 30, illetve 25 év volt. Az első házasságkötés későbbre halasztása nem feltétlenül jelenti a párkapcsolat későbbre halasztását, mert a fiatalok jelentős része szívesen választja átmenetileg az élettársi kapcsolatot.

A születések számában lényeges emelkedés évek óta nem tapasztalható. A jelenség mögött a gyermekvállalás idősebb korban való áttolódása is állhat. Okkal feltételezhető, hogy az utóbbi években társadalmi szinten változott a gyermekvállalási attitűd.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A statisztikai adatok azt mutatják, hogy a nők ellen elkövetett bűncselekmények között egyértelműen a családon belüli erőszak a leggyakoribb halálozási ok. Magyarországon hetente hal meg egy nő társa általi bántalmazástól.

A helyzetet tovább nehezíti, hogy a családban, az otthon falai mögött folyó erőszak a privát szféra sérthetlenségénél fogva gyakran láthatatlan, ami az áldozat számára jelentősen megnehezíti a segítségkérést, a környezet számára pedig a segítségnyújtást.

Mind a nyugati, mind a magyar adatok azt mutatják, hogy minden ötödik nő él vagy élt valaha olyan kapcsolatban, ahol partnere rendszeresen testileg bántalmazta őt. Ezt az adatot tovább súlyosbítja, hogy a testi erőszak csak a jéghegy csúcsa. A folyamatos lelki erőszakban élő nők száma ennél jóval magasabb.

Célzottan a nők elleni erőszak, családon belüli erőszak áldozataival foglalkozó ellátás a városban nem folyik.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A szolgáltatások településünkön nem található meg, legközelebb Nyíregyházán a megyeszékhelyen található meg.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A városi önkormányzati képviselő-testületben 2010-14 ciklusban a 8 képviselőből 1 nő volt, míg a 2014-2019 ciklusban a 8 képviselőből 2 nő. A jelenlegi ciklusban is 2 fő a női képviselő. Az önkormányzati hivatal és a köznevelési, közoktatási intézmények többségében nagyobb arányban női alkalmazottakat foglalkoztatnak.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémákról és felszámolásukra irányuló kezdeményezésekről nehéz beszélnünk. Az önkormányzat intézményei nagyon kevés adattal rendelkeznek a gender szempontok és problémák tekintetében, illetve a nők elleni hátrányos megkülönböztetést nem könnyű objektíven, tényszerűen regisztrálni. A tapasztalatok azonban azt mutatják, hogy a roma nők, a sokgyermekes vagy gyermeküket/gyermeküket egyedül nevelő anyák többszörösen hátrányos helyzetben vannak a munkaerő-piacon. Ennek általános oka részben a klasszikus családmódban is keresendő, miszerint a nőnek a fő feladata a családban a ház körül van. A gyermek születését követően fontos szerepe van a közművelődésnek, a sport és szabadidő eltöltési lehetőségeknek az érintett célcsoportnál. A nők várható élettartamának meghosszabbodását nehezíti, hogy a társadalomban betöltött szerepük, ennél fogva munkakörülményeik, életmódjuk egyre hasonlóbba válik a férfiakéhoz, aminek az a velejárója, hogy körükben az egészségkárosító kockázati tényezők közelednek a férfiakéhoz.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározás

Nyugdíjas Egyesület az ibrányi nyugdíjasokat fogja össze, közösséget, információt adva, tartalmas programokat biztosítva. Az egyesületnek jellemzően hölgyek a tagjai, akik a nyugdíjas éveket töltik el tartalmasan, aktívan, segítve egymást, tagjaikat, de karitatív szerepet is vállalnak a városban.

A nők szabadidős programjai kialakítása tekintetében és ezzel egyidejűleg a családok olcsó költségvetésű szabadidő hasznos eltöltését célzó fejlesztések szerepelnek a város önkormányzatának gazdasági programjában azzal a céllal, hogy élhetőbb, családbarát település alakulhasson ki, ahol a feltételek a gyermeket nevelő családok számára a lehető legkedvezőbbek.

Jelenleg problémaként merül fel a kisgyermeket nevelő, illetve várandós anyák részéről, hogy a védőnői szolgálat a város külterületén (Béres József Egészségügyi Centrumban) található, aminek a megközelítése gondot okoz a gépjárművel nem rendelkezők részére. Előnye a jelenlegi helyszínnek az egyéb szakrendelések, labor stb. egyidejű jelenléte.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nehéz a 3 éven aluli gyermeket nevelő nők munkába állása a bölcsödei férőhelyhiány miatt	Bölcsőde épületének bővítése pályázati forrásból egy új csoportszobával és kiegészítő helységekkel
Szabadidős programok lebonyolítására alkalmas helyszínek, fejlesztése, kialakítása, - további növelése	Városliget területén a szabadtéri sportok feltételeinek kialakítása, futópálya, szabadtéri kondi eszközök felnőtt játszótér, kutyasétáltatásra alkalmas terület, tájház, szánkódomb kialakítása és kultúrált szociális blokk (nyilvános WC) kialakítása. A Városliget biztonságos megközelítését célzó fejlesztések (gyalogos átkelőhely, gyalog járda) megvalósítása
Egészségügyi alapellátás feltételeinek javítása	Új Egészségügyi alapellátási centrum, védőnői szolgálat kialakítása a város központi részén
A babakocsival közlekedők közlekedési feltételeinek javítása	A város belterületén a járdák akadálymentesítése, felújítása a babakocsival közlekedők közlekedési feltételeinek javítása érdekében
Kerékpárral közlekedés, kirándulás biztonságos feltételeinek a hiánya	Kerékpárút hálózat fejlesztése új területeken (munkába járáshoz, kiránduláshoz) illetve a meglévő kerékpárút felújítása, szélesítése

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Az országos trenddel egyezően városunkban is jellemző a lakónépesség öregedése. Míg 2012-ben a város össznépességének a 17,7 %-a, addig 2016-ban már a 18,63 %-a tartozik a 60 évnél idősebb korosztályba.

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	542	842	1384
2018	527	837	1364
2019	526	812	1338
2020	493	781	1274
2021	472	764	1236
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A mai egészségügyi, tudományos, technológiai lehetőségek már biztosítják az időskor jobb egészségben történő megélését. Az időskorúak aktívabban vállalnak részt a közéletben, hatékonyabban járulnak hozzá a saját közösségeik alakításához.

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2015	16	7	371	586	1	81	n.a.
2016	15	3	369	586	2	72	n.a.
2017	16	4	359	584	2	67	2
2018	14	3	348	584	2	65	2
2019	14	4	360	596	2	52	5
2020	14	4	336	580	2	n.a.	6
2021	16	3	317	572	5	44	7
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	7

Forrás:
TeIR, KSH
Tstar

Öregedési index

Az öregedő népesség mellett az alacsony keresettel és nyugdíjjal rendelkezők arányának növekedése jellemző. Az időskorúak anyagi, fizikai, egészségügyi, szellemi állapota nagyon heterogén képet mutat.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	947	1 194	79,31%
2018	939	1 193	78,71%
2019	951	1 186	80,19%
2020	943	1 156	81,57%
2021	938	1 102	85,12%
2022	969	1 095	88,49%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A 2001. évi népszámlálás adatai szerint Ibrányban 504 egyszemélyes háztartás volt. Ez nagyrészt az időskorúakat érinti, hiszen közülük élnek legtöbben egyszemélyes háztartásban, magányosan, akik nélkülözik a családi gondoskodást. Jellemzően alacsony jövedelemmel rendelkeznek, a megélhetési és gyógyszerköltségeik magasak, önálló képességük korlátozott segítségre, támogatásra szorulnak. Egy kisebb rétegük számára biztosított a családi gondoskodás, az anyagi biztonság, elérhetőek számukra a fizetős jóléti és kulturális szolgáltatások.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Az öregedő népesség mellett az aktív korúak állásnélkülisége, az alacsony keresettel és nyugdíjjal rendelkezők arányának növekedése jellemző. Az időskorúak anyagi, fizikai, egészségügyi, szellemi állapota nagyon heterogén képet mutat. alacsony jövedelemmel rendelkeznek, a megélhetési és gyógyszerköltségeik magasak, önálló képességük korlátozott segítségre, támogatásra szorulnak. Egy kisebb rétegük számára biztosított a családi gondoskodás, az anyagi biztonság, elérhetőek számukra a fizetős jóléti és kulturális szolgáltatások. Képviselő-testület kiemelten kezeli az időseket, és intézményein keresztül biztosítja az aktív bekapcsolódásukat a közéletbe.

a) Idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Ma Ibrányban az önkormányzati intézmények nem foglalkoztatnak nyugdíjas korúakat és a város munkáltatóitól jelenleg erre vonatkozóan nincs rendelkezésre álló adat. A nyugdíjasok foglalkoztatására a nyugdíjtörvény szigorodó változásaival kedvezőtlen hatások voltak. (Előrehozott nyugdíjba vonulás és a nyugdíj melletti munkavállalás szigorodó feltételei miatt.) A rokkantsági nyugdíj a jelenlegi törvény szerint rokkant és rehabilitációs ellátás lett.

Az idősökhöz az öregségi nyugellátás tartozik. A változások a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. (Tny.) törvényben megtalálhatóak. A módosítások alapvetően az eljárási szabályokat érintik, illetve technikai jellegűek, és beiktatásukat az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. (Ákr.) törvény 2018. január 1-jei hatályba lépése indokolja. Az érintett célcsoport szempontjából hosszú távon megoldást jelenthet a megyeszékhelyen létrejött Nyugdíjas Szövetkezet.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	370	280	189	260	248	261
41-45 év (TS 042)	Fő	40	27	20	19	22	19
	%	10,81%	9,64%	10,58%	7,31%	8,87%	7,28%
46-50 év (TS 043)	Fő	34	28	15	19	29	33
	%	9,19%	10,00%	7,94%	7,31%	11,69%	12,64%
51-55 év (TS 044)	Fő	38	25	12	25	14	22
	%	10,27%	8,93%	6,35%	9,62%	5,65%	8,43%
56-60 év (TS 045)	Fő	23	25	25	33	17	27
	%	6,22%	8,93%	13,23%	12,69%	6,85%	10,34%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	23	27	24	38	40	42
	%	6,22%	9,64%	12,70%	14,62%	16,13%	16,09%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az utóbbi időben jelentkező munkaerőhiány az 50 év feletti munkavállalók alkalmazását erősítette, hiszen ez a korosztály a munkában töltött évek alatt komoly szakmai tudásbázist halmozott fel, s szívesebben vállal munkát a lakóhelyén.

- b) tevékeny idősor, élethosszig tartó tanulás, idősorok, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen

Az idősebb korosztály alacsonyabb fokú foglalkoztatottságát több tényező együttes jelenlétével lehet magyarázni. Az elmúlt évtizedekben jelentősen átalakult a munkaerő-piac, a felgyorsult technikai és technológiai fejlődés miatt számos munkakör szűnt meg és újabbak jöttek létre, ugyanakkor újfajta képességek és kompetenciák váltak szükségessé a sikeres érvényesüléshez. Mivel az idősebb munkavállalók munkaerő-piacra történő belépésekor még kevésbé volt jellemző a gyakori munkahelyváltás, kevesen tartották fontosnak az élethosszig tartó tanulást és a tudás rendszeres frissítését, ami most jelentős hátrányt okoz számukra munkahelyük elvesztése esetén a fiatalabb generációkkal szemben.

A munkaadók gyakran azzal magyarázzák az idősorok munkaerő-piaci versenyhátrányának egyre inkább érezhető jelenlétét, hogy az idősorok tudása elavult, kevésbé rugalmasak, nem beszélnek idegen nyelvet, fizikai állapotuk márt nem kielégítő.

- c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.
Hátrányos megkülönböztetésről nincs adatunk.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Az önkormányzat az idősek közösségi életben való részvételét, civil szerveződését, közösségépítését, mentális állapotának javítását az alábbi intézkedésekkel segíti

- Kulturális programok szervezésében való közreműködéssel, ingyenes helyiség biztosításával nyújt lehetőséget arra, hogy a nyugdíjas egyesület tagjai megmutathassák magukat, együtt éljék át a szereplés élményét, építsék kapcsolataikat.
- Az önkormányzat külön közösségi teret- nyugdíjas házat bocsátott a Nyugdíja egyesület részére, a közösségi tevékenység céljára.
- A nyugdíjas egyesület programjaihoz az önkormányzat anyagi támogatást nyújt.

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az időskorúak az egészségügyi alapellátást 3 felnőtt háziorvosi körzetben vehetik igénybe. Ennek keretében történik vizsgálatuk, gyógykezelésük, egészségi állapotuk ellenőrzése, orvosi rehabilitációjuk, szükség esetén szakorvosi, vagy fekvőbeteg gyógyintézeti vizsgálatra, gyógykezelésre való utalásuk.

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	542	842	1384
2018	527	837	1364
2019	526	812	1338
2020	493	781	1274
2021	472	764	1236
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Jelentős segítséget nyújt az egészségügyi ellátásban a Járóbeteg szakrendelés, ahol helyben vehetik igénybe a szakorvosi ellátásokat, rövidebb időn belül hozzájutva az ellátáshoz, útiköltség nélkül. A mozgásképtelen vagy mozgásukban korlátozott, nehezen közlekedő időskorúak ellátása érdekében mozgó laboratóriumi szolgáltatást, a lakásukon történő vérvétel lehetőségét biztosítja, amelyet a vizsgálati helyre továbbít, segítve ezzel a gyógyító terápia mielőbbi megkezdését, hatékonyságát.

Az alapellátáson túl az önkormányzat az időskorúak egészségmegőrzése, betegségmegelőzése, az ellátásokhoz való hozzájutás segítése érdekében az alábbi intézkedéseket teszi: A rendszeresen gyógyszert fogyasztó, de a Járási Hivatal által elutasított közgyógyellátási igény esetén települési gyógyszer-támogatást állapít meg a szociálisan rászorultak részére.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő idős korúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő idős korúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2017	947	12	52	106
2018	939	12	51	126
2019	951	9	48	134
2020	943	6	43	148
2021	938	0	45	155
2022	969	20	45	155

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

c) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az ILMKS berkein belül a könyvtár számottevő könyvállományával, író-olvasó találkozókkal és tematikus programokkal várja az időseket, a helytörténeti gyűjtemény állandó kiállítással és egyéb színes programokkal hívogatja többek közt az idősebb korosztályhoz tartozókat is, a kulturális központ pedig sokszínű, változatos programkínálatával, és rendszeres foglalkozásokkal várja az időseket, fiatalokat egyaránt. Az általa szervezett programok igazodnak a népesség öregedő korösszetételéhez, így számos program kifejezetten az idősebb, nyugdíjas korosztályt célozza meg. A Térzene program keretében már az elmúlt időszakban még több kulturális programot lehetett megvalósítani településünkön. A közművelődési intézményünk akadálymentesített, legtöbb programját a lakosok ingyenesen látogathatják, így a kulturális szolgáltatásokhoz történő hozzáférés lehetősége teljeskörűen biztosított helyben.

A városban élőknek mondható a helyi nyugdíjas egyesület tevékenysége, amely színes programokat, kirándulásokat, és számos egyéb közös elfoglaltságot biztosít tagjainak.

A vallásgyakorlás lehetősége szintén biztosított városunkban. Református, katolikus és görögkatolikus templomok várják a hithű időseket. A misék és istentiszteletek rendje mellett elérhetők egyéb, az egyházközösségek által biztosított programok is.

d) idősek informatikai jártassága

Az idősek informatikai képességeinek fejlesztése ma már elengedhetetlen. Ezzel nemcsak a munkaerőpiacon való elhelyezkedési esélyeik nőnek, de általában véve is több információhoz juthatnak rövid időn belül és hatékony módon. A nyugdíjasok részére az ILMKS berkein belül ingyenes számítástechnikai alapismeretek tanfolyam került megszervezésre, amit 20 fő eredményesen el is végzett. További igények merültek azonban fel, különös tekintettel a 65 éven felüli korosztály részéről. Ezt a korosztályt már EU-s forrásból szervezett informatikai képzéseken nem oktatják.

Sok esetben az időseknek abban kell segítséget nyújtani, hogy leküzdjék az újdonságtól, és a modern eszközök felhasználásától való félelmüket, és hogy képet kapjanak az internet széles körű

felhasználásának lehetőségeiről. Emellett az is elengedhetetlen lenne, hogy számítógép vásárlásban segítséget kapjon ez a korosztály. Az igény a célcsoport részéről egyre nagyobb, mely betudható az internet elterjedésének, de megemlítendő a családtagok elköltözésének, munkavállalás miatti távolság esetén a kapcsolattartás egyik módjának is.

e) a generációk közötti programok

Városunkban szerencsére sok példát látni arra, hogy a fiatalabb generáció tagjai törődéssel viszonyulnak a szépkorú lakossághoz. A helyi idősök otthona lakói számára a helyi iskolák tanulói nevesebb alkalmakkor valamilyen általuk készített műsorral, vagy ajándéktárgy átadásával kedveskednek. A városban minden évben megtartott Idősök Világnapja keretében színes műsorral készülnek a fiatalabb generáció tagjai azért, hogy tiszteletüket és megbecsülésüket fejezzék ki városunk szépkorú lakói felé.

Ezek a programok, rendezvények mind lehetőséget kínálnak az intergenerációs kapcsolatok kialakítására, ápolására, és felhívják a fiatalabbak figyelmét arra, hogy az idős emberek mennyire fontos tagjai a társadalomnak, illetve a helyi közösségnek.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az önkormányzat az időskorúak szociális problémájának kezelése, segítése érdekében a helyi ellátórendszerét folyamatosan az időskorúak szükségleteihez, igényeihez igazítja a pénzügyi ellátások és a személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatások tekintetében egyaránt.

Ibrányban az időskorúak részére egy kivétellel valamennyi kötelezően nyújtandó szociális szolgáltatás hozzáférhető az alábbiak szerint:

- Étkeztetés
- Házi segítségnyújtás
- Családsegítés
- Nappali ellátás
- Bentlakásos idősotthoni ellátás

A városban jelenleg az idősellátást érintő szolgáltatások közül az időskorúak átmeneti ellátása még nem elérhető szolgáltatás, amelyre azonban egyre inkább igény mutatkozna, mivel ez bizonyos egészségügyi problémák időszakosan történő felmerülése (pl. törések utáni felépülés) a kórházakban nem biztosított.

A 90 éven felüli időskorúakat a polgármester személyesen köszönti fel ünnepélyes keretek között az otthonukban, ajándékcsomagot kapnak.

A kommunális helyi adó tekintetében életkoruk alapján 50 %-os kedvezményt kapnak a 70. életévüket betöltő házaspárok, illetve a 65. életévét betöltő egyedülálló személyek. A talajterhelési díj fizetésénél szintén kedvezményt, mentességet kapnak életkor alapján az időskorúak.

A fenti táblázatból is kitűnik, hogy a város népességén belül továbbra is emelkedik az időskorúak (65 éven felüliek) száma, aránya, míg a születések száma folyamatosan csökken, amit az öregedési index pozitív változása is mutat. Az idősödő településnek erre tekintettel mind inkább számolnia kell az időskorúak ellátásával, problémáinak megoldásával hosszú távon.

A városban az időskorúak ellátásához kapcsolódó szociális alap és szakellátást a nyírségi református Egyházmegye fenntartásában lévő Idősek Otthona biztosítja továbbra is.

Szociális alapszolgáltatások

1. szociális étkeztetés (Nyírségi Református Egyházmegye fenntartásában)
2. jelzőrendszeres házi segítségnyújtás (2018. 07.01. napjától Gávavencsellő Szociális Intézet fenntartásában)
3. nappali ellátás (Nyírségi Református Egyházmegye fenntartásában)

A személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátást

1. az ápolást, gondozást nyújtó intézmény Idősek otthona (Nyírségi Református Egyházmegye fenntartásában) biztosítja.

Az időskorúakhoz kapcsolódó szociális ellátásokat, valamint a szociális étkeztetést a Nyírségi Református Egyházmegye fenntartásában lévő bentlakásos, 70 férőhelyes Idősek Otthona biztosítja a településen, feladat-ellátási szerződés keretében. Az intézmény kihasználtsága 100%-os, további bővítés szükséges lenne, a várakozási idő csökkentésének érdekében. A meghatározó szolgáltatásuk a bentlakásos ellátást nyújtó időskorúak otthona, amelynek keretében 70 férőhelyet tartanak fent két telephelyen. Alapellátás keretében szociális étkezés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, és mint nappali ellátás, időskorúak klubja működik. A házi segítségnyújtás 90 főre, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás 2017. december 31-ig 45 készülékre, az időskorúak klubja 50 főre van engedélyezve. Az étkezés, és a házi segítségnyújtás és az időskorúak klubja ellátási területe Ibrány városra, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás esetében (40db készülék) pedig Ibrány, Gávavencsellő, Buj, Paszab és Tiszabercel településekre terjedt ki. 2018. 07.01-től a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás korszerű készülékekkel a gávavencsellői intézményhez kapcsolódva 20 készülékkel van biztosítva. Sajnos az igénylők száma a fizetendő térítési díj miatt korlátozott volt.

Étkeztetés

A 8/2015.(II.27.) számú önkormányzati rendelet alapján az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, aki azt önmaguknak, és eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani.

A fentiek szerint nem képesek biztosítani a legalább napi egyszeri étkeztetést az, aki:

1. a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte, vagy
2. az aki a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt nem érte el, de egészségkárosodását megállapították, vagy fogyatékossági támogatásban részesül, vagy
3. hajléktalan, vagy
4. szenvedélybetegségben szenved.

A szociálisan rászorultak étkeztetésében nagy segítség a Kossuth utcai Roma Közösségi Házban üzemelő népkonyha.

Házi segélynyújtás

A házi segítségnyújtás feladatát az ellátási szerződés keretében a Nyírségi Református Egyházmegye látja el, hivatásos gondozónő foglalkoztatásával biztosítja.

A házi segítségnyújtás keretében kell gondoskodni azokról a személyekről, akik önmaguk ellátására saját erőből nem képesek, és Ibrány városban tartásra képes és köteles hozzátartozójuk nincs.

Nappali ellátás

Az ellátást a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk, vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek vehetik igénybe. Az ellátás célja: a nyugdíjas személyek életkörülményei javítása, egészségi állapotuk megőrzése, lehetőségekhez mértén javítása, harmonikus életvitelük megteremtése, közösségi színtér biztosítása.

Az idősek klubja a szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes időskorú ibrányi lakosok napközbeni gondozására szolgál.

Az idősek klubjába felvehető az a 18. életévét betöltött személy is, aki egészségi állapotára figyelemmel az (1) bekezdésben meghatározott támogatásra szorul.

A városban az idős emberek nappali ellátást biztosító idősek klubja ellátási szerződés keretében Ibrány, Lehel u. 43-45. sz. alatt a Nyírségi Református Egyházmegye által fenntartott intézmény.

Ápolást gondozást nyújtó intézmény (idősek otthona)

Az idősek otthonában a 4 órát meghaladó gondozási szükséglettel rendelkező, de rendszeres fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő, az öregségi nyugdíjkorhatárt betöltött személy látható el. Az idősek otthonában a 18. életévét betöltött, betegsége vagy fogyatékossága miatt önmagáról gondoskodni nem képes, ugyancsak 4 órát meghaladó gondozási szükséglettel rendelkező személy is ellátható, ha ellátása más típusú, ápolást-gondozást nyújtó intézményben nem biztosítható.

Az idősek Otthonába elsősorban azoknak a nyugdíjkorhatárt betöltött személyeknek /továbbiakban: időskorúak ápolását, gondozását végzik, akiknek egészségi állapota rendszeres gyógyintézeti kezelést nem igényel. Az idősek otthonába az a 18. életévét betöltött személy is felvehető, aki betegsége miatt nem tud önmagáról gondoskodni, de gyógyintézeti kezelést egyébként nem igényel. Az intézmény ellátási területe országos. Az intézmény épületében nem áll rendelkezésre olyan közösségi tér, ami közösségi rendezvényekre alkalmas, illetve a hitélet aktív gyakorlását tenné lehetővé. Szükséges tovább az intézmény tárgyi feltételeinek javítása, hiszen tárgyi eszközei, bútorzat, fejlesztő, szabadidős eszközök konyhai eszközállomány a folyamatos használat során elhasználódtak.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Idősek Otthona intézmény tárgyi feltételek javítása, elhasználdott eszközök, infrastruktúra modernizációja	Idősek Otthona intézmény fejlesztése, közösségi tér kialakítása, komfortosítás, elhasználdott tárgyi eszközök, berendezések cseréje, belső udvar fejlesztése, szabadidő hasznos eltöltéséhez kapcsolódó fejlesztések megvalósítása, férőhelybővítés.
Aktív vallásgyakorlók részére a hitélet gyakorlásához szükséges feltételek javítása	Templomok, gyülekezeti házak körül parkolók kialakítása, templomkert fejlesztése
Közbiztonság, bűnmegelőzés javítása	Térfigyelő kamerarendszer továbbfejlesztése a városban, közvilágítás korszerűsítése, jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban részesülők számának növelése
Informatikai jártasság hiánya	Képzések szervezése, informatikai képzés
Otthon ápolási lehetőség	Új ellátási formaként egyfajta rehabilitációs ápoló-gondozó ellátási forma bevezetése az idős, beteg lakosok számára.
Korszerűsítés	Az Ady utcán található Nyugdíjas Ház felújítása és energetikai korszerűsítése.
Egészségmegőrzés	Célirányosan az időseket célzó szűrővizsgálatok szervezése.
Elmagányosodás	Generációkon átívelő városi programok szervezése, ahol az értékteremtés a fő cél.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékos személy az, aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során. A Fogyatékos-sággal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

A fogyatékos-sággal élő emberek a társadalom egyenlő méltóságú, egyenrangú tagjai, akik a mindenkit megillető jogokkal és lehetőségekkel csak jelentős nehézségek árán, vagy egyáltalán nem képesek élni. Az Országgyűlés a fogyatékos-sággal élő emberek hátrányainak enyhítésére, esélyegyenlőségük megalapozása, illetve a társadalom szemléletmódjának alakítása érdekében elfogadta a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvényt.

A törvény célja a fogyatékos személyek jogainak, a jogok érvényesítési eszközeinek meghatározása, továbbá a fogyatékos személyek számára nyújtandó komplex rehabilitáció szabályozása, és mindezek eredményeként a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének, önálló életvitelének és a társadalmi életben való aktív részvételének biztosítása.

A törvény deklarálja, hogy a tervezési, döntési folyamatok során kiemelten kell kezelni a fogyatékos személyek sajátos szükségleteit, a fogyatékos személyeket érintő döntések során tekintettel kell lenni arra, hogy a fogyatékos személyek a társadalom és a helyi közösség egyenrangú tagjai, ezért meg kell teremteni azokat a feltételeket, amelyek lehetővé teszik számukra a társadalmi életben való részvételt.

7.1 A településen fogyatékos-sággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékos személyek demográfiai adatai

A fogyatékkal élő személyek számára vonatkozóan helyi adat nem áll rendelkezésre. Legutóbb a 2011. évi népszámláláskor került sor vonatkozásukban adatgyűjtésre, önkéntes adatszolgáltatás keretében. Eszerint Magyarországon 577 ezer fő volt a fogyatékkal élők száma, ez a népesség 5,7%-át tette ki. Az adatfelvétel - a KSH szerint is - alulbecsüli a fogyatékos népesség adatait, így a létszám 600 ezer főre becsülhető.

A fogyatékos személyek demográfiai összetételére jellemző, hogy közöttük jelentősebb számban vannak időskorúak, mivel a fogyatékos személyek nagy része nem születésétől fogva sérült, hanem életkora előre haladtával betegség vagy baleset következtében vált azzá. A fogyatékos személyek között a 60 évnél idősebbek aránya 44,8 %, több mint kétszerese a népesség egészében képviselt arányhoz viszonyítva. A fogyatékos-ságot leginkább valamilyen tartós betegség idézi elő (53,8 %). A fogyatékos személyek 17 %-a szenved születése óta fogyatékos-ságban.

A 2011. évi népszámlálás kategóriái szerint megállapítható, hogy a fogyatékos személyek közül legnagyobb arányt a testi fogyatékosok és a mozgássérültek képviselik együttesen (43,6%), míg az értelmi fogyatékosok aránya megközelítőleg 10 %, a vakok és gyengén látók aránya 14,4 %. Az egyéb fogyatékos-ságban szenvedők aránya 21,6 %. Hallás-, beszédzavar-fogyatékos-ságban kb. 10%-uk szenved.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2017	128	155	283
2018	111	146	257
2019	104	128	232
2020	93	119	212
2021	88	118	206
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A fogyatékos személyek képzettsége

A 2011. évi népszámlálás adatai szerint a fogyatékos személyek 13,2%-a valamilyen speciális általános iskolában végezte tanulmányait. Az általános iskolánál magasabb fokú végzettséggel legnagyobb számban a mozgássérültek rendelkeznek, kisebb arányban a vakok és a hallássérültek, az értelmi fogyatékos tanulók pedig ebből szinte teljesen kirekesztődnek. A fogyatékos személyek iskolai végzettsége összességében alacsonyabb, mint a népesség egészéé. A népszámlálás adatai szerint a fogyatékos személyek 32%-a nem fejezte be az általános iskolát, s befejezett alapkülső iskolázottsággal csak 39%-uk rendelkezett. Ez a nem fogyatékos személyek iskolai végzettségének arányától messze elmarad. Szakképesítéssel, illetve érettségivel 25%-uk rendelkezik, míg egyetemi, főiskolai végzettsége a fogyatékos személyek 5%-ának van.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás

A Fot. 15. § (1) bekezdése értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a

munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető. (Fot. 15. § (2) bekezdés) Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti. (Fot. 16. §)

A foglalkoztatási törvény szerint fogyatékossgal élő munkavállaló, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással - valamint ezek bármilyen halmozódásával - él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja. (Flt. 57/B. § (4) bekezdés f) 3.)

Megváltozott munkaképességű személy, a rehabilitációs hatóság vagy jogelődjei által végzett hatályos minősítés alapján:

- akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60 százalékos vagy kisebb mértékű,
- aki legalább 40 százalékos egészségkárosodással rendelkezik, az erről szóló szakvélemény, szakhatósági állásfoglalás, hatósági bizonyítvány alapján,
- akinek a munkaképesség-csökkenése 50-100 százalékos mértékű,

illetve, aki a komplex minősítés alól jogszabály rendelkezése alapján mentesül, rokkantsági ellátás folyósításának időtartama alatt. (Flt. 58. § (5) bekezdés m) pont)

Ibrányban is van példa a megváltozott munkaképességű munkavállalók alkalmazására, többnyire részmunkaidőben. A helyzetelemzést nehezíti, hogy nem állnak rendelkezésünkre pontos statisztikai adatok a fogyatékossgal élők foglalkoztatásával kapcsolatban. Annyi bizonyos, hogy a tartós egészségi problémával, fogyatékossgal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen korlátozottak, így minden segítséget meg kell adni számukra ahhoz, hogy elhelyezkedési esélyeik növekedjenek. Szintén fontos lenne a munkáltatók ösztönzése a megváltozott munkaképességű munkavállalók alkalmazására. Ennek eszköze a meglévő törvényi szabályozásban foglalt kedvezmények, támogatások megismertetése a munkáltatókkal, az érzékenyítő programok, illetve a megváltozott munkaképességű munkavállalók előnyeinek hangsúlyozása a munkáltatók felé.

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény 2. § (1) bekezdése kimondja, hogy megváltozott munkaképességű személyek ellátásaira jogosult az a kérelem benyújtásakor 15. életévét betöltött személy, akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60 százalékos vagy kisebb mértékű (a továbbiakban: megváltozott munkaképességű személy), és aki a kérelem benyújtását megelőző

- 5 éven belül legalább 1095 napon át,
- 10 éven belül legalább 2555 napon át vagy
- 15 éven belül legalább 3650 napon át a Tbj. 5. §-a szerinti biztosított volt; keresőtevékenységet nem végez és rendszeres pénzellátásban nem részesül.

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásai a rehabilitációs hatóság komplex minősítése keretében megállapított rehabilitációs javaslatról függően:

- a) rehabilitációs ellátás, vagy
- b) rokkantsági ellátás. (3. § (1) bekezdés)

A statisztikákból megállapítható, hogy a dolgozó fogyatékosok a foglalkoztathatósági jellemzőikből adódóan elsőként kerültek elbocsájtásra, mivel munkateljesítményük jelentősen elmaradt a nyílt munkaerőpiacon és a bértámogatásos foglalkoztatásban elvárt teljesítmény követelményeitől egyaránt.

A foglalkoztatottak másik része a speciális iskolák elvégzése után egyáltalán nem tudott elhelyezkedni. Az így munkanélkülivé vált fogyatékos emberek kerültek szociális foglalkoztatásba. Az Észak-Alföldi régió hátrányos helyzetű régió az aktív munkahelyek számát illetően. A fogyatékosokkal élő emberek még a kevés számú akkreditált foglalkoztatónál sem tudnak elhelyezkedni, a nyílt munkaerőpiacon történő elhelyezkedésük szinte lehetetlen.

A fenti tényekhez hozzáadódik, hogy a fogyatékosokkal élő foglalkoztatottak egy része:

- nem rendelkezik képesítéssel, szaktudással,
- mentális és fizikai képessége alacsonyabb szintű,
- munkateljesítménye jelentősen elmarad a kívánt normáktól.

A célcsoport foglalkoztathatósági dimenziói:

- nem jelennek meg a helyi munkaügyi kirendeltségeken, ahol az átképzéseket biztosítanák számukra,
- nem jutnak el a segítő szolgáltatások igénybevételéhez (pl. életvezetés, rehabilitációs tanácsadás stb.),
- munkavállalók többsége immobil, azaz fizikálisan is nehezen mozdul el lakóhelyéről.

A Munkaügyi Központ kimondottan fogyatékos személyek foglalkoztatásával ugyan nem foglalkozik. A településen a 2000-es évek elején megszűntek a csökkent munkaképességű, fogyatékos emberek foglalkoztatását biztosító ún. „rehabilitációs” munkahelyek, melyekre nagyon nagy igény mutatkozik.

b) munkavállalást segítő lehetőségek

Városunkban a megváltozott munkaképességű személyek munkavállalását elősegíti, hogy az akadálymentesítés több helyen megvalósult akár részlegesen, akár teljes körűen. A célunk az, hogy a közeljövőben is minél nagyobb mértékű akadálymentesítés valósuljon meg a városban. Az intézmények, középületek felújítása, bővítése kapcsán ez a kérdés kiemelt fontossággal bír.

Amennyiben a közintézményekben az akadálymentesítés megtörténik, az nem csupán a szolgáltatások igénybevételét könnyíti meg, de az intézményekben történő munkavállalást is. Ezt a célt szolgálják a közeljövő belterületi út- és járdaépítései, melyek könnyítik a fogyatékosokkal élő, elsősorban a mozgásukban korlátozott személyek közlekedését a városban belül.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A foglalkoztatás terén történt hátrányos megkülönböztetés kapcsán nincs tudomásunk konkrét esetről, de ettől függetlenül természetesen lehetséges, hogy a fogyatékosokkal élőkkel szembeni diszkrimináció jelen van városunkban is. Előfordulhat továbbá az is, hogy a munkáltató alkalmazna ugyan megváltozott munkaképességű munkavállalót, de a munkahely infrastrukturális és tárgyi adottságai nem felelnek meg ehhez. A város intézményeinél megtörtént az akadálymentesítés, a kijelölt parkolóhely kialakítása, információs táblák kihelyezése az elmúlt években, így számos akadály hárult el a megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatása elől. Annak ellenére, hogy nem áll rendelkezésünkre adat az őket érő esetleges diszkrimináció kapcsán, érdemes figyelmet fordítani mind a fogyatékosokban érintett munkavállalók, mind a munkáltatók tájékoztatására a témában.

Amennyiben előfordulna hátrányos megkülönböztetéssel kapcsolatos eset, úgy a diszkriminációs gyakorlat visszaszorítása érdekében akár az Egyenlő Bánásmód Hatóság bevonása is indokolt lehet.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Támogató szolgáltatás

A támogató szolgáltatás célja a fogyatékos személyek lakókörnyezetben történő ellátása, elsősorban a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítése (speciális szállítás, személyi segítség) valamint életvitelük önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosítása révén.

A segítő munkát 2022 december végéig a Szalmaszál Szolgálat látta el, ezért Ibrány Város Önkormányzata feladat-ellátási megállapodás keretében a Gávavencsellői Szociális Szolgáltató Központot bízta meg a feladatok további szakszerű ellátásával. A tárgyi feltételek megfelelőek.

7.2. Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékossgal élő személyek egészségi állapotából adódó hátrányok és többletkiadások leküzdéséhez, többféle támogatás vehető igénybe.

Magasabb összegű családi pótlék

A tartósan beteg, illetőleg súlyosan fogyatékos kiskorú, illetőleg a tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos nagykorú személy részére állapítható meg a magasabb összegű családi pótlék, melynek összege:

- A tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermeket nevelő család esetén 23.300,- forint. - Tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermeket nevelő egyedülálló esetén a tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermek után 25.900,- forint,
- A saját jogon nevelési ellátásra jogosult tartósan beteg illetőleg súlyosan fogyatékos személy 20.300,- forint.

Fogyatékosági támogatás

A fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére járó pénzbeli juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez. Fogyatékosági támogatásra az a 18. életévét betöltött súlyosan fogyatékos személy jogosult, aki:

- látási fogyatékos,
- hallási fogyatékos,
- értelmi fogyatékos,
- autista,
- mozgásszervi fogyatékos, vagy
- halmozottan fogyatékos és
- állapota tartósan vagy véglegesen fennáll, továbbá önálló életvitelre nem képes vagy mások állandó segítségére szorul,

- állapota kromoszóma-rendellenesség miatt súlyosnak vagy középsúlyosnak minősíthető, és állapota tartósan vagy véglegesen fennáll, továbbá önálló életvitelre nem képes vagy mások állandó segítségére szorul.

A támogatás havi összege 2013. május 31-ig az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegéhez igazodott, 2013. június 1-jétől a jogszabály fix összegben határozza meg.

A támogatás havi összege 2017. január 1-jétől 20.982,- Ft, ha az igénylő

- hallási fogyatékos,
- látási, értelmi, vagy mozgásszervi fogyatékos, illetve autista és a szakértői bizottság szakvéleménye szerint az igénylő önkiszolgálási képessége nem hiányzik.

A támogatás havi összege 2017. január 1-jétől 25.825,- Ft, ha az igénylő

- halmozottan fogyatékos,
- látási, értelmi, vagy mozgásszervi fogyatékos, illetve autista és a szakértői bizottság szakvéleménye szerint az igénylő önkiszolgálási képessége hiányzik.

Vakok személyi járadéka

2001. június 30-ig a 18. életévét betöltött erősen látáscsökkenett vagy vak személy részére a vakok személyi járadékát állapították meg. 2001. július 1-jétől új jogosult részére a vakok személyi járadékát nem lehet megállapítani.

Rokkantsági járadék

Rokkantsági járadékra az jogosult, aki a 25. életéve betöltése előtt legalább 70 %-os mértékű egészségkárosodást szenvedett és nyugellátásban, baleseti nyugellátásban vagy megváltozott munkaképességű személyek ellátásában nem részesül. A rokkantsági járadékot a jogosultsági feltételek megléte esetén legkorábban annak a hónapnak az első napjától lehet megállapítani, amelyben az igénylő a 18. életévét betöltötte. A rokkantsági járadék nem minősül nyugellátásnak, megállapításának nem feltétele, hogy az igénylő rendelkezzen szolgálati idővel. 2018-ban a rokkantsági járadék összege 36.365 Ft.

Rokkantsági ellátás

Feltétele a biztosításban töltött meghatározott idő. Rokkantsági ellátásra jogosult:

- 1) akinek egészségi állapota 51–60% között van (B2 kategória), és sem a foglalkozási rehabilitációja, sem a rehabilitálhatóság szociális szempontú vizsgálata alapján a rehabilitációja nem javasolt, továbbá akinek a foglalkoztathatósága rehabilitációval helyreállítható ugyan, vagy aki tartós foglalkozási rehabilitációt igényel, viszont a kérelem benyújtása (vagy a felülvizsgálat) időpontjában az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig hátralevő időtartam az 5 évet nem haladja meg,
- 2) akinek egészségi állapota 31-50 % közötti (C2 kategória) és foglalkozási rehabilitációja nem javasolt, továbbá aki tartós foglalkozási rehabilitációt igényel, viszont a kérelem benyújtásának időpontjában az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig hátralevő időtartam az 5 évet nem haladja meg,
- 3) aki kizárólag folyamatos támogatással foglalkoztatható és egészségi állapota 1-30 % közötti (D kategória), 4) akinek egészségkárosodása jelentős és önellátásra nem vagy csak segítséggel képes, és egészségi állapota 1-30 % közötti (E kategória). Összege a jogosult

havi átlagjövedelmétől és a komplex minősítés során megállapított kategóriájától, valamint a foglalkoztatási és szociális rehabilitálhatóságától függ. A 2017. december 31-ét követő kezdő időponttól megállapított rokkantsági vagy rehabilitációs ellátásra való jogosultság esetén az alapösszeg mértéke 98.890 Ft.

A már megállapított ellátásokat a kötelező nyugdíjemelés mértékével évente emelni kell.

Közgyógyellátás

A szociális törvény alapján közgyógyellátás több jogcímen (alanyi jogon, normatív alapon és méltányosságból) állapítható meg

Az alanyi és normatív jogcímen járó közgyógyellátásra való jogosultságot a járási hivatalok állapítják meg. A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkező személy térítésmentesen jogosult

- a) a társadalombiztosítási támogatásba befogadott járóbeteg ellátás keretében rendelhető gyógyszerekre gyógyszerkerete erejéig
- b) egyes, külön jogszabályban meghatározott gyógyászati segédeszközökre
- c) orvosi rehabilitáció céljából igénybe vehető gyógyászati ellátásokra. Gyógyszerkeret egyéni gyógyszerkeretből, és eseti keretből tevődik össze.

A méltányossági alapon történő közgyógyellátás megállapítására a helyi önkormányzat döntése alapján van lehetőség és annak feltételeit helyi rendeletében szabályozza. Ibrányban a méltányossági alapon nyújtott közgyógyellátás helyett az önkormányzat rendkívüli települési támogatás keretében gyógyszertámogatásban részesíti az arra rászorulókat.

A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkező személy térítésmentesen jogosult a társadalombiztosítási támogatásba befogadott

- járóbeteg-ellátás keretében rendelhető gyógyszerekre - ideértve a különleges táplálkozási igényt kielégítő tápszereket is - gyógyszerkerete erejéig, (az egyéni gyógyszerkeret legfeljebb 12.000,- Ft, az éves eseti keret 6.000,- Ft)
- gyógyászati segédeszközökre, ideértve a protetikai és fogszabályozó eszközöket is, valamint azok javítására és kölcsönzésére, továbbá
- az orvosi rehabilitáció céljából igénybe vehető gyógyászati ellátásokra.

Közlekedési kedvezmény

Súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményei:

1. Személygépkocsi szerzési támogatás A személygépkocsi szerzési támogatás (a továbbiakban: szerzési támogatás)

- a) súlyos mozgáskorlátozott, illetve egyéb fogyatékossgal élő személy esetén a közúti járművek műszaki megvizsgálásáról szóló rendelet értelmében új járműnek minősülő személygépkocsi, vagy
- b) súlyos mozgáskorlátozott, illetve egyéb fogyatékossgal élő személy esetén újnak nem minősülő, de legfeljebb öt éve forgalomba helyezett személygépkocsi, vagy
- c) súlyos mozgáskorlátozott személy esetén segédmotoros kerékpárnak minősülő, három- vagy négykerekű jármű, kivéve a quad, vagy
- d) súlyos mozgáskorlátozott személy esetén járműnek nem minősülő, sík úton önerejéből 10 km/óra sebességnél gyorsabban haladni nem képes gépi meghajtású kerekesszék

szerzésére felhasználható, a vételár megtérítéséhez nyújtott hozzájárulás.

A szerzési támogatás mértéke:

az a) pont szerinti esetben 1.000.000 forint,

a b)–d) pont szerinti esetekben a vételár 60%-a, de legfeljebb 600 000 forint.

A szerzési támogatással vásárolt személygépkocsi kizárólag a súlyos mozgáskorlátozott, illetve az egyéb fogyatékossgal élő személy érdekében használható.

2. Személygépkocsi átalakítási támogatás A személygépkocsi átalakítási támogatás (a továbbiakban: átalakítási támogatás)

a) súlyos mozgáskorlátozott személy vagy a szállítást végző személy tulajdonában álló személygépkocsinak a) a vezetés feltételeként külön jogszabály alapján előírt automata sebességváltóval, vagy más segédberendezéssel történő felszereléséhez, átalakításához, vagy

b) a súlyos mozgáskorlátozott személy szállítását lehetővé tevő átalakításához, vagy a biztonságos szállítását szolgáló eszközzel való ellátásához nyújtott hozzájárulás. Az átalakítási támogatás mértéke az átalakítás költsége, de legfeljebb 90 000 forint.

Parkolási Igazolvány

Parkolási igazolvány a mozgáskorlátozott személyt vagy az őt szállító jármű vezetőjét jogosítja fel különböző kedvezmények igénybevitelére. 2013. augusztus 1-jétől a jogszabályban meghatározott mozgásában korlátozott személyen kívül igazolványra a bizonyos - működési engedéllyel rendelkező - intézmények is jogosultak. Parkolási igazolványra jogosult az a személy: - aki a súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 2. § a) pont ac) alpontja értelmében közlekedőképességében súlyosan akadályozott, - aki a súlyos fogyatékossgal minősítésének és felülvizsgálatának, valamint a fogyatékossgal támogatás folyósításának szabályairól szóló 141/2000. (VIII. 9.) Korm. rendelet 1. §-ának (1) bekezdésének értelmében látási fogyatékosnak; (3) bekezdésének értelmében értelmi, fogyatékosnak; (4) bekezdésének értelmében autistának; illetve (5) bekezdésének értelmében mozgásszervi fogyatékosnak minősül, - akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló 1032/1971. (VII. 14.) Korm. határozat végrehajtásáról szóló 6/1971. (XI. 30.) EüM rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, - aki a magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségekről és fogyatékossgokról szóló 5/2003. (II. 19.) ESZCSM rendelet 1. számú melléklete szerint vaknak vagy gyengénlátónak (K.1.), mozgásszervi fogyatékosnak (L), értelmi fogyatékosnak (M) vagy autistának (N.1.) minősül.

Személyi jövedelemadó kedvezmény

Az adókedvezményre jogosult a súlyosan fogyatékos személy. Az adókedvezmény az adóév első napján érvényes havi minimálbér 5 százalékának megfelelő összeg, jelenleg havonta 6.900.-Ft (személyi kedvezmény).

Gépjárműadó fizetése alóli mentesség

2017. január 1-jétől a gépjárműadó mentesség szabálya változott. Mentés a gépjárműadó alól a súlyos mozgáskorlátozott vagy egyéb fogyatékossgal élő adóalany, valamint a súlyos mozgáskorlátozott vagy egyéb fogyatékossgal élő személyt rendszeresen szállító, vele közös háztartásban élő közeli hozzátartozó adóalany (a továbbiakban együtt: mentességre jogosult adóalany) egy darab – 100 kW teljesítményt meg nem haladó, nem a külön jogszabály szerinti

személytaxi-szolgáltatásra és személygépkocsi személyszállító szolgáltatásra használt – személygépkocsija után legfeljebb 13 000 forint/adóév erejéig. Ha a mentességre jogosult adóalany adóalanyiséga és adókötelezettsége az adóévben több személygépkocsi után is fenn áll, akkor a mentesség kizárólag egy, a legkisebb teljesítményű személygépkocsi után jár.

Utazási kedvezmény

Fogyatékos személyek utazási kedvezménye	Kedvezmények a helyközi közlekedésben	
	jegy-kedvezmény	bérlet-kedvezmény
	(vasúti személyszállítás, helyközi autóbusz közlekedés)	
	[%]	
vak személy	90	90
hallássérült személy	90	90
a magasabb összegű családi pótlékban részesülő gyermek, valamint a súlyosan fogyatékos személy	90	90
a magasabb összegű családi pótlékban részesülő gyermek, valamint a fogyatékosági támogatásban részesülő személy, a vak személy és hallássérült személy 1 fő kísérője	90	-

Utazási költségtérítés

A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló törvény szerint a fogyatékos gyermek korai fejlesztését és gondozását, fejlesztő felkészítést nyújtó intézmény igénybevételével kapcsolatban felmerült utazási költségekhez támogatás jár.

Az utazási költségtérítés mértéke megegyezik az adott távon menetrend szerint közlekedő közforgalmú közlekedési eszközök igénybevételére megszabott - a helyközi járatokon érvényes, a biztosított által igénybe vehető, a személyszállítási utazási kedvezményekről szóló jogszabályban meghatározott kedvezmény összegével csökkentett legolcsóbb díjtételű menetjegy árával. A hely- és pótjegyek árához nem jár utazási költségtérítés.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

A fogyatékos személy számára a törvényben meghatározottak szerint - figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést. A közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében a fogyatékos személy az önálló életvitelét segítő kutyáját - külön jogszabályban meghatározottak szerint - beviheti a közszolgáltatást nyújtó szerv, intézmény, szolgáltató mindenki számára nyitva álló területére.

A város közintézményeinek többsége már akadálymentesített, aminek elsődleges oka, hogy az intézmények jelentős része már az elmúlt 10 évben átesett felújításon, illetve új építésű- ahol az építés során már az akadálymentesítés előírás volt.

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése

A fogyatékkal élők egészségügyi alapellátásokhoz való hozzáférése teljes egészében megvalósult a városban. A házi orvosi és házi gyermekorvosi rendelők mindegyike és a Járóbeteg szakellátó

szakrendelő és mindkét gyógyszertár akadálymentesen megközelíthető és akadálymentes mosdó is kialakított. A teljes körű infokommunikációs akadálymentesítés azonban még nem mindenhol megoldott.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Mint ahogy azt már fentebb is említettük városunkban az akadálymentesítés több helyen megvalósult akár részlegesen, akár teljeskörűen. A célunk az, hogy a közeljövőben is minél nagyobb mértékű akadálymentesítés valósuljon meg a városban. Az intézmények, középületek felújítása, bővítése kapcsán ez a kérdés kiemelt fontossággal bír.

Amennyiben a közintézményekben az akadálymentesítés megtörténik, az nem csupán a szolgáltatások igénybevételét könnyíti meg, de az intézményekben történő munkavállalást is. Ezt a célt szolgálják a közeljövő belterületi út- és járdaépítései, melyek könnyítik a fogyatékosokkal élő, elsősorban a mozgásukban korlátozott személyek közlekedését a városon belül.

c) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Tekintettel arra, hogy a településen lévő Közművelődési Intézmény, a Tanuszoda és a Sportcentrum is új építésű, így a mozgáskorlátozottak által is teljes körű kényelemmel használható, akadálymentesített. Így a fogyatékos személyek által történő igénybevétel minden feltételével rendelkeznek, annak fizikai akadályai nincsenek.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége

Az újabb építésű intézmények, cégek a vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelően elvégezték a szükséges akadálymentesítést, a régebbi épületek esetében azonban ez pályázati forrásból került megoldásra. Pontos számszerű adatok ezzel kapcsolatban nem állnak rendelkezésünkre, de gyakorlati tapasztalataink azt mutatják, hogy összességében munkahelyek jelentős száma akadálymentesített az elmúlt években.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Az elmúlt években ÉAOP pályázta keretében Uniós pályázati forrásból megvalósításra került a település főutcáján a járda felújítása, melynél különös figyelmet kapott a kerekesek és a kismamák babakocsival történő közlekedésének optimális biztosítása. Az elmúlt években a közfoglalkoztatás keretében több utcában is felújításra kerültek a járdák, ami jelentősen javította a közlekedés helyzetét. A felújítással nem érintett járdákon azonban folyamatosan gondot okoz a kényelmes és biztonságos közlekedés (magas padka, rosz, töredezett burkolat).

f) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Egyik hiányosság helyben a fogyatékosok nappali ellátásának biztosítása, mely igényt a szomszédos településen (Kótában) lehet legközelebb kielégíteni. Nagyhalászbán megszüntetésre került a fogyatékosok nappali intézménye, így a közvetlen közelben csak Kótában található. Az intézménybe eljutás a támogató szolgálat közreműködésével biztosítható. Helyben- a felmért igények figyelembevételével rentábilisan egy ilyen intézmény nem tartható fenn. A Támogató Szolgálat önkéntesek közreműködésével szervez az érintett családok számára tréningeket, képzéseket, programokat annak érdekében, hogy a szülők, törvényes képviselők számára

biztosított felügyelet nyújtásával lehetővé tegye ezeknek az igénybevételét. Ehhez további dolgozói létszám bővítése, illetve a jelenlegi ingatlan-tárgyi feltétel – bővítése lenne szükséges.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A fentiekben részletezettekén túl egyéb pozitív intézkedések, hátránykompenzáló juttatások nem segítik a településen élő fogyatékos személyeket.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Kifejezetten a fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok nem működnek Ibrányban. Ilyen programok működtetésére nem mutatkozott igény városunkban. Ugyanakkor a különböző társadalmi szervezetek kezdeményezése révén megvalósuló programok a lakossághoz történő eljuttatásában minden esetben partner önkormányzatunk.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Bár konkrét adataink e téma kapcsán nincsenek, de tapasztalataink alapján feltételezhetjük, hogy nincs olyan társadalmi probléma, mely városunkban fokozottabban érintené a fogyatékossgal élők csoportját, mint más településeken, vagy ország szinten. Nem talákoztunk olyan esettel a elmúlt időszakban, amikor egy fogyatékossgal élő személyt bármilyen atrocitás vagy különös nehézség ért volna helyben. Azonban városunkban is minden bizonnyal jelen vannak azok az esetleges problémák, melyekkel bárhol máshol is szembesülhet egy fogyatékossgal élő személy. Ilyen probléma lehet, hogy a többségi társadalom tagjai sokszor nem tudják, miként közelítsenek egy fogyatékossgal élő személyhez, hogy miként kommunikáljanak, mi a számukra megfelelő segítségnyújtási forma stb. Ezért aztán a többségnek néha egyszerűbb úgy tenni, mintha a fogyatékossgal élők „láthatatlanok” lennének. Ezzel ugyan csak saját bizonytalanságukat próbálják leplezni, mégis a fogyatékossgal érintett másik felet hozzák vele kellemetlen helyzetbe. Nem állítjuk, hogy ez lenne a legjellemzőbb attitűd a többség körében, de az azért valószínűsíthető, hogy sokaknak okoz kisebb-nagyobb nehézséget a fogyatékossgal élőkkel való társas kapcsolat kialakítása. Ezért mindenképpen szükséges a társadalmi szemléletformálás, az olyan érzékenyítő programok, melyek elsősorban gyermekkorban oldhatják fel eredményesen az esetleges gátlásokat, melyek a fogyatékossgal élőkkel való kapcsolatok létrejöttét akadályozzák. Városunkban is vannak olyan civil szerveződések, melyek hasonló programokat már megvalósítottak, de a környékbeli társadalmi szervezetek is alkalmanként elérhetővé tesznek városunkban ilyen jellegű programokat, főleg a köznevelési intézmények berkein belül.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A még nem akadálymentesített belterületi járdákon a fogyatékkal élők nehezen közlekednek	Önkormányzati járda felújítás, fejlesztés folytatása, melynek során az akadálymentesítés biztosítása, akadályok megszüntetése
Egészségügyi szűrővizsgálatokhoz, prevenciók szolgáltatásokhoz hozzájutás elősegítése	A fogyatékkal élő emberek is minél nagyobb számban vegyenek részt a szűrő vizsgálatokon.
Érzékenyítés	Programok, előadások szervezése annak érdekében, hogy közelebb kerüljünk a sérült emberekhez, megismerjük értékeiket és problémáikat.
Fogyatékkal élők és családjuk részére időszakos napközbeni ellátás	Szalmaszál Fogyatékosokat Segítő Támogató Szolgálat személyi és tárgyi feltételeinek bővítése
Fogyatékkal élők családja részére tréningek, képzések tartása	Programok, tanfolyamok szervezése
Fogyatékos emberek nappali ellátásnak biztosítása bentlakásos intézmény által (20-40 fő), 6-12 fős különálló lakóotthonok megvalósításával.	Fogyatékos emberek nappali ellátását biztosító intézmény létrehozása, működtetése.
Fogyatékkal élők nappali foglalkoztatásának biztosítása. (40-60 fő)	Fogyatékos emberek nappali foglalkoztatását biztosító intézmény létrehozása, működtetése.

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Család- és gyermekjóléti szolgáltatás biztosítása korszerűbb környezetben.	Ibrányi Integrált Szociális Szolgáltató Központ épületének bővítése.
Középületek, közösségi terek, járdák további akadálymentesítése.	Pályázati források igénybevétele

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Ibrány Város Önkormányzata és a civil szervezetek együttműködése elsősorban a személyes kapcsolatokon alapszik, de természetesen a hivatalos partnerségi megállapodások is jellemzőek. A helyi civil szervezeteknél tevékenykedő önkéntesek számáról pontos információnk nincs. Elmondható azonban, hogy a helyi társadalmi megmozdulások gördülékenyek, az önkormányzati és civil szféra nagyfokú együttműködése mentén valósulnak meg.

Önkormányzatunk kötelező és önként vállalt feladatainak ellátása során számít és épít is a civil szervezetek, egyházak közreműködésére. A közfeladat ellátás civil szervezetekkel való együttműködés útján történő megvalósulását erősíti, hogy néhány jelentős, az önkormányzatok feladatait meghatározó törvény kifejezetten ajánlja a szerződéses feladatellátást.

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Jelenleg Önkormányzatunk az alábbi területeken vonja be partnerként feladatainak ellátásába a város civil szervezeteit, egyházakat:

Szociális területen a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvénynek és a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló, többször módosított 1993. évi III. törvénynek megfelelően a települési önkormányzat az általa kötelezően ellátandó szociális és gyermekjóléti, gyermekek nappali ellátása feladatok ellátására civil szervezetekkel, egyházakkal feladat-ellátási szerződést és egyéb együttműködési megállapodást köthet.

Feladat-ellátási szerződés a Nyírségi református Egyházmegye és az Önkormányzat között a szociális alapszolgáltatás körébe tartozó idősök ellátásához kapcsolódó feladatok (bentlakásos idősök otthona, idősök nappali ellátása/klubja, szociális étkezés, házi gondozás, valamint 2017. december 31-ig a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás) ellátására jött létre.

Feladat-ellátási szerződés a Gávavencsellői Szociális Szolgáltató Központ és az Önkormányzat között a szociális alapszolgáltatás körébe tartozó támogató szolgálata feladatának ellátására kötött.

Feladat-ellátási megállapodás a Baptista Szeretetszolgálat Gyermek és Ifjúsági Központjával az Eperkert Bölcsőde Ibrány fenntartására.

Köznevelési megállapodás a Baptista Szeretetszolgálattal az Ibrány, Óvoda úti óvoda átadására.

Köznevelési megállapodás az Ibrányi Református Egyházközséggel az Ibrány, Árpád úti óvoda átadására.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Köznevelés térén:

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (Nkt.) alapján a települési önkormányzatoknak, így Ibrány Város Önkormányzatának a közfeladat ellátásában korábban betöltött szerepe jelentősen átalakult.

2013. január 1-től az önkormányzatok fenntartásában lévő köznevelési intézmények fenntartói feladatainak megszervezésében, a köznevelési feladatok irányításában változás állt be, a Nkt. szerint az állam gondoskodik – az óvodai nevelés kivételével - a köznevelési feladatok ellátásáról. A települési önkormányzatok és társulásaik fenntartásában lévő köznevelési intézmények az óvodák kivételével átadásra kerültek a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ – 2017. 01.01-től a Nyíregyházi Tankerületi Igazgatóság – részére.

Szociális és gyermekjóléti ellátás terén:

A családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás feladatait Ibrány, Buj, Paszab és Tiszabercel, településeken 2016. december 31. napjáig az Ibrány-és Térsége Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálatot Fenntartó Társulás fenntartásában lévő Ibrány Város-és Térsége Gyermekjóléti Szolgálat és Családsegítő Szolgálat Intézmény látta el. Jelenleg jogutódja, az Ibrányi Integrált Szociális Szolgáltató Központ végzi ezt a feladatot.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény módosítása folytán a megváltozott feladatstruktúra, s a társulási fenntartás kiegészítő állami támogatásának megszűnése okán a társulás alapítói úgy döntöttek, hogy a társulást megszüntetik, s 2017.01.01. napjától feladat-ellátási megállapodás megkötésével látja el a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás feladatokat az intézmény immár kibővült (közös hivatalhoz tartozó települések tekintetében is) körben: Ibrány, Balsa-Tiszabercel, Buj, Paszab-Tiszatelek településeken.

A Gávavencsellő önkormányzattal kötött feladat-ellátási megállapodás keretében történik 2018. 07.01. napjától kezdődően a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás szolgáltatás biztosítása 20 idős ember számára (a 2017. december 31. napjával megszüntetésre került egyházi jelzőrendszeres házi segítségnyújtás pótlásaként) korszerű, modern eszközök kihelyezésével.

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A városban egy nemzetiségi önkormányzat került megválasztásra, s működik, az Ibrány Város Roma Nemzetiségi Önkormányzat, melynek esélyegyenlőségi tevékenysége előzően bemutatásra került.

- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

Ibrányi Nyugdíjas Egyesület folyamatosan együttműködik az Önkormányzattal a településen élő idősek segítése érdekében életminőségük javítása céljából.

- f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában

For-profit szereplők nem vesznek részt a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) A helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzat, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába.

A helyzetelemzés elkészítése és az intézkedési terv megalkotása során - az adatgyűjtésekhez és a problémák feltárásához - személyes konzultáció illetve írásos anyag eszközeivel több hivatal, intézmény, civil szervezet és a nemzetiségi önkormányzat nyújtott segítséget számunkra:

- Idősek Otthona
- Roma Nemzetiségi Önkormányzat
- Köznevelési, közoktatási intézmények, (óvodák, iskolák)
- Ibrányi Integrált Szociális Szolgáltató Központ

- b) az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

Ibrány Város Önkormányzatának Helyi Esélyegyenlőségi Programja a lakosság, valamint az esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett roma nemzetiségi önkormányzat illetve egyéb állami vagy önkormányzati intézmények, civil szervezetek, egyházak számára elérhető a város (www.ibrany.hu), valamint a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság honlapján (www.szgyf.hu).

A magánszemélyek valamint a különböző szervezetek észrevételeket tehetnek a hivatal@ibrany.hu e-mail címen, továbbá a 42/527-019 telefonszámon. A helyi esélyegyenlőségi tervben érintett célcsoportok javaslataikkal fordulhatnak érdekképviselői szerveikhez is, akik azokat továbbítják a HEP Fórum munkacsoportja felé.

- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők		
	Lakhatási problémák, zsúfolt kis alapterületű, szobaszámú lakások gyenge műszaki állapottal	Szociális bérlakások kialakítása
	Biztonságos Közlekedési feltételek hiánya	Járdamegújítás, Kerékpárút hálózat fejlesztése, Úthálózat fejlesztése
	A településrészen élő gyermekek szabadidejének értelmes eltöltése feltételeinek hiánya	Játszótér kialakítása
	A településrészen élők számára közösségi tér hiánya	Labdarugó, sport közösségi tér kialakítása
	Igényes lakókörnyezet hiánya	Zöldfelület fejlesztése
	A településrészen élők közösségének hiánya, gyakori konfliktus az integráció hiányából adódóan	Komplex szociális és közösségi program megvalósítása (képzés, foglalkoztatás, közösségi rendezvények stb.)
	Aramlopás miatt gyakori szolgáltatás kiesés és ebből adódó problémák	Közműfejlesztés, elektromos hálózat átépítése, korszerű, szigetelt légvezeték kiépítése
	Hátrányos Helyzetű gyermekek részére az iskolán kívüli felzárkóztatás segítése	Iskolán Kívüli Oktatási Programok Hátrányos Helyzetűek számára
	A településrészen élők közösségének fejlesztési igénye, az integráció hiányából adódó konfliktusok kezelése, megelőzése	Komplex szociális és közösségi program megvalósítása
	Magas az álláskeresők száma, pályakezdő álláskereső munkatapasztalat szerzésének segítése	Közfoglalkoztatási programok folytatása, képzési lehetőségek biztosítása
	0-3 éves korú gyermekek felzárkóztatása	Varázssziget Gyerekház infrastruktúrájának és udvarának fejlesztése
Gyermekek		

	Ibrány Városi Óvoda tárgyi feltételeinek további javítása, fejlesztése szükséges elsősorban a gyermekek mozgásigényéhez, fejlesztéséhez kapcsolódóan	Ibrány Városi Óvoda bútorzatának, fejlesztési eszközeinek, udvari játékaiknak fejlesztése, működési költségeinek csökkentése érdekében infrastrukturális fejlesztés
	Csicsergő Óvoda tárgyi feltételei elavultak, korszerűtlenek	Óvoda épületének, tárgyi eszközeinek teljeskörű felújítása,- korszerűsítése, udvarfejlesztés, alternatív energia bevezetése működési kiadások csökkentése érdekében
	Ibrányi Református Általános Iskola és Óvoda intézmény fejlesztése. Óvoda udvari játékok fejlesztése, fűtéskorszerűsítés. Iskola: 8 évfolyam részére a megfelelő tárgyi feltételek megteremtése	Óvodánál, iskolánál, udvari játékok fejlesztése.
	Gyermekek nyári táboroztatása, nyári szabadidős tevékenység bővítése	Tisza parti tábor fejlesztése, szállás és szociális-vizes blokk kialakítás, közösségi épület kialakítása, udvar felújítás
	Felső légúti, asztmatikus jellegű megbetegedések száma magas a 0-14 éves korosztály körében	Sószoza kialakítása önkormányzati ingatlanban.
	Fiatalok szabadidős programjainak biztosítása, sportolási lehetőségek bővítése révén	Utcai- közterületen, parkokban történő további sportolási lehetőségek kialakítása pl. futópálya, szabadterei kondieszközök kihelyezése, Sportcentrum infrastrukturális fejlesztése
	Hátrányos helyzetű gyermekek iskolai felzárkóztatásának segítése, lemorzsolódás megakadályozása, különös tekintettel a tanköteles kor (16 év) befejezését követően	Tanoda program folytatása Iskolában, óvodában a jövőbeni lemorzsolódás megakadályozása iránti pedagógiai módszerek kidolgozása, alkalmazása kiadványok, szülői tudatformálás
	Hátrányos helyzetű 0-3 éves korú gyermekek fejlesztése	Biztos Kezdet Gyerekház tárgyi feltételeinek javítása, pótlása, udvari fejlesztés megvalósítása
Idősek		
	Idősek Otthona intézmény tárgyi feltételek javítása, elhasználódott eszközök, infrastruktúra modernizációja	Idősek Otthona intézmény fejlesztése, közösségi tér kialakítása, komfortosítás, elhasználódott tárgyi eszközök, berendezések cseréje, belső udvar fejlesztése, szabadidő hasznos eltöltéséhez kapcsolódó fejlesztések megvalósítása, emeleti szint felújítása, korszerűsítése.
	Aktív vallásgyakorlók részére a hitélet gyakorlásához szükséges feltételek javítása	Templomok, gyülekezeti házak körül parkolók kialakítása, templomkert fejlesztése
	Közbiztonság, bűnmegelőzés javítása	Térfigyelő kamerarendszer továbbfejlesztése a városban, közvilágítás korszerűsítése, jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban részesülők számának növelése

	Informatikai jártasság hiánya	Képzések szervezése, informatikai képzés
	Az Idősek Otthona férőhelykapacitása telített.	Az Idősek Otthona férőhelybővítése.
	Rehabilitációs ápoló-gondozó ellátási forma bevezetése az idős, nem súlyos beteg lakosok átmeneti gondozása céljából.	Új ellátási formaként egyfajta rehabilitációs ápoló-gondozó ellátási forma bevezetése az idős, nem súlyos beteg lakosok átmeneti gondozása céljából.
Nők		
	A 3 éven aluli gyermeket nevelő nők munkába állását nehezíti a bölcsődei férőhelyek időszakos hiánya.	Bölcsőde épületének bővítése pályázati forrásból egy új csoportszobával és kiegészítő helyiségekkel
	Szabadidős programok lebonyolítására alkalmas helyszínek, fejlesztése, kialakítása, - további növelése	Városliget területén a szabadtéri sportok feltételeinek kialakítása, futópálya, szabadtéri kondi eszközök felnőtt játszótér, kutyasétáltatásra alkalmas terület, tájház, szánkódomb kialakítása és kulturált szociális blokk (nyilvános WC) kialakítása. A Városliget biztonságos megközelítését célzó fejlesztések (gyalogos átkelőhely, gyalog járda) megvalósítása
	Egészségügyi alapellátás feltételeinek javítása	Új Egészségügyi alapellátási centrum, védőnői szolgálat kialakítása a város központi részén
	A babakocsival közlekedők közlekedési feltételeinek javítása	A város belterületén a járdák akadálymentesítése, felújítása a babakocsival közlekedők közlekedési feltételeinek javítása érdekében
Fogyatékkal élők		
	A még nem akadálymentesített belterületi járdákon a fogyatékkal élők nehezen közlekednek	Önkormányzati járda felújítás, fejlesztés folytatása, melynek során az akadálymentesítés biztosítása, akadályok megszüntetése
	Egészségügyi szűrővizsgálatokhoz, prevenciószolgáltatásokhoz hozzájutás elősegítése	A fogyatékkal élő emberek is minél nagyobb számban vegyenek részt a szűrő vizsgálatokon.
	Érzékenyítés	Programok, előadások szervezése annak érdekében, hogy közelebb kerüljünk a sérült emberekhez, megismerjük értékeiket és problémáikat.
	Fogyatékkal élők és családjuk részére időszakos napközbeni ellátás	A Gávavencsellői Szociális Szolgáltató Központtal történő együttműködés bővítése

	Fogyatékkal élők családja részére tréningek, képzések tartása	Programok, tanfolyamok szervezése
	Fogyatékos emberek nappali ellátásnak, foglalkoztatásának biztosítása.	Fogyatékos emberek nappali ellátását, foglalkoztatását biztosító intézmény létrehozása, működtetése.

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Lakhatási problémák kezelése érdekében szociális bérlakásállomány növelése	<ul style="list-style-type: none"> • Ibrány Város Önkormányzata
	A településrészen élő gyermekek szabadidejének értelmes eltöltése feltételeinek biztosítása	<ul style="list-style-type: none"> • Ibrány Város Önkormányzata
	A településrészen élők számára közösségi tér hiánya	<ul style="list-style-type: none"> • Ibrány Város Önkormányzata
	Igényes lakókörnyezet kialakítása	<ul style="list-style-type: none"> • Ibrány Város Önkormányzata
	A településrészen élők közösségfejlesztése az integráció hiányának csökkentése érdekében	<ul style="list-style-type: none"> • Ibrány Város Önkormányzata
	Aramlopás miatt gyakori szolgáltatás kiesés problémájának megoldása	<ul style="list-style-type: none"> • Ibrány Város Önkormányzata
	Hátrányos Helyzetű gyermekek részére az iskolán kívüli felzárkóztatás segítése, az iskolai lemorzsolódás megakadályozása	<ul style="list-style-type: none"> • Ibrány Városi Óvoda
	A településrészen élők közösségének fejlesztési igénye, az integráció hiányából adódó konfliktusok kezelése, megelőzése	<ul style="list-style-type: none"> • Ibrány Város Önkormányzata
	Magas az álláskeresők száma, pályakezdő álláskeresők munkatapasztalat szerzésének segítése	<ul style="list-style-type: none"> • Ibrány Város Önkormányzata
	0-3 éves korú hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása	<ul style="list-style-type: none"> • Ibrány Város Önkormányzata
Gyermekek	Ibrány Városi Óvoda tárgyi feltételeinek szegényessége, udvari játékok hiányosságai	<ul style="list-style-type: none"> • Ibrány Város Önkormányzata
	Csicsergő Óvoda tárgyi feltételei elavultak, korszerűtlenek, udvari játékok hiányosak	<ul style="list-style-type: none"> • fenntartó, Ibrány Város Önkormányzata

	Ibrányi Református Általános Iskola és Óvoda intézménynél az Óvoda udvari játékaik és az intézmény, fűtési rendszere korszerűsítésre szorul.	<ul style="list-style-type: none"> • Ibrány Város Önkormányzata
	Gyermekek nyári szabadidős tevékenységének lehetőségei további bővítésre szorulnak	<ul style="list-style-type: none"> • Ibrány Város Önkormányzata
	Felső légúti, asztmatikus jellegű megbetegedésben szenvedő 0-14 éves korosztály egészségének megőrzése	<ul style="list-style-type: none"> • Ibrány Város Önkormányzata
	Iskola konyhának a folyamatosan növekvő igénybevételhez szükséges fejlesztése, a működési költségek csökkentésére irányuló fejlesztés	<ul style="list-style-type: none"> • Ibrány Város Önkormányzata
	Fiatalok szabadidős programjainak, sportolási lehetőségek bővítése	<ul style="list-style-type: none"> • Ibrány Város Önkormányzata
	Hátrányos helyzetű gyermekek iskolai felzárkózásának segítése, lemorzsolódás megakadályozása, különös tekintettel a tanköteles kor (16 év) befejezését követően	<ul style="list-style-type: none"> • Ibrány Város Önkormányzata • Ibrány Városi Óvoda
	Hátrányos helyzetű 0-3 éves korú gyermekek fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> • Ibrány Város Önkormányzata
Idősek	Idősek Otthona intézmény tárgyi feltételek javítása, elhasznált eszközök, infrastruktúra modernizációja, emeleti szint felújítása	<ul style="list-style-type: none"> • fenntartó
	Aktív vallásgyakorlók részére a hitélet gyakorlásához szükséges feltételek javítása	<ul style="list-style-type: none"> • Ibrány Város Önkormányzata
	Közbiztonság, bűnmegelőzés javítása	<ul style="list-style-type: none"> • Ibrány Város Önkormányzata • Ibrányi Polgárőr Egyesület •
	Informatikai jártasság hiánya	<ul style="list-style-type: none"> • Ibrány Város Önkormányzata
Nők	A 3 éven aluli gyermeket nevelő nők munkába állásának könnyítése érdekében a bölcsődei férőhelyek fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> • fenntartó
	Szabadidős programok lebonyolítására alkalmas helyszínek bővítés	<ul style="list-style-type: none"> • Ibrány Város Önkormányzata
	Egészségügyi alapellátás feltételeinek javítása, különös tekintettel a védőnői szolgáltatást igénybe vevőkre	<ul style="list-style-type: none"> • Ibrány Város Önkormányzata
	A babakocsival közlekedők közlekedési feltételeinek javítása	<ul style="list-style-type: none"> • Ibrány Város Önkormányzata
	Kerékpárral közlekedés, kirándulás biztonságos feltételeinek fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> • Ibrány Város Önkormányzata
Fogyatékkal élők	Belterületi járdák akadálymentesítésének folytatása	<ul style="list-style-type: none"> • Ibrány Város Önkormányzata

	Egészségügyi szűrővizsgálatokhoz, preventív szolgáltatásokhoz hozzájutás elősegítése	<ul style="list-style-type: none"> • Ibrány Város Önkormányzata • MEDI AMB Nonprofit Kft
	Érzékenyítés	<ul style="list-style-type: none"> • Ibrány Város Önkormányzata
	Fogyatékkal élők és családjuk részére időszakos napközbeni ellátás	<ul style="list-style-type: none"> • Gávavencsellői Szociális Szolgáltató Központ
	Fogyatékkal élők családja részére tréningek, képzések tartása	<ul style="list-style-type: none"> • Ibrány Város Önkormányzata
<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i>	Család- és gyermekjóléti szolgáltatás biztosítása korszerűbb környezetben.	<ul style="list-style-type: none"> • Ibrány Város Önkormányzata
	Középületek, közösségi terek, járdák további akadálymentesítése.	<ul style="list-style-type: none"> • Ibrány Város Önkormányzata

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák minél többen válnak munkából élő, családjuk eltartására és a közterhek viselésére alkalmas polgárokká. Az integrációhoz vezető úton az oktatás a főszerep, ezért az integrációjuk szempontjából kiemelten fontos a gyermekeik otthonról hozott hátrányainak minél korábbi leküzdése, a fejlesztés és a szakképzettség biztosítása a munkavállalás esélyeinek növelése érdekében.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők minimális létbiztonsága is biztosított legyen, s minél kevesebb legyen a számuk.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek egészségét, szociális biztonságát, szabadidő hasznos eltöltését. A tudás megszerzése, a boldogulás nem múlhat a szülők anyai helyzetén. Célunk, hogy a gyermekvállalás egy család számára se jelentsen szegénységi kockázatot

Folyamatosan odafigyelünk az idősek biztonságára, fizikális segítséget nyújtunk számukra szükség esetén.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a gyermekneveléshez szükséges biztonságos intézményi háttér biztosítását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők esetében arra, hogy mindent akadály nélkül elérhessenek, önállóságuk biztosítása érdekében. A velük való törődés pedig emberségünk mércéje. Az akadálymentesítésnél szemléletünk az, hogy minden, ami jó a fogyatékosokkal élő embertársainknak, az jó a kismamáknak, a nehezen mozgó időseknek, az egészségügyi problémákkal küzdőknek egyaránt.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Család- és Gyermekjóléti Központ felújítása, bővítése, korszerűsítése	Szociális szolgáltatások biztosítása magasabb színvonalon, korszerűbb környezetben szükséges.	Teljeskörűen akadálymentesített, korszerű és tágas központ kialakítása.	Költségvetési koncepció, Ambrózy Terv	MNTFS 2030	Teljeskörűen akadálymentesített, korszerű és tágas központ kialakítása.	Ibrány Város Önkormányzatának vezetője, Család- és Gyermekjóléti Szolgálat vezetője	2028. 12. 31. (vasárnap)	Felújított, kibővített, korszerűsített akadálymentes Család- és Gyermekjóléti Központ rendelkezésre állása az igénybevevők számára.	Humán erőforrás: kivitelező szakemberek Pénzügyi: pályázati erőforrás technikai erőforrás	Folyamatosan fenntartható	Nem releváns
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Lakhatási problémák enyhítése	Lakhatási problémák. Sokan élnek zsúfolt kis alapterületű, szobaszámú lakásokban, amelyeknek gyenge a műszaki állapota.	A mélyszegénységben élő romák lakhatási, életminőségének pozitív irányba történő elmozdulása	Integrált Városfejlesztési Stratégia, Ambrózy Terv	MNTFS 2030	szociális bérlakások építése, bérlőként szegregátumban élők kijelölése	Ibrány Város Önkormányzata	2028. 12. 31. (vasárnap)	szociális bérlakások száma	TOP_Plusz-1.2.2-21-SB1-2022-00009 pályázati forrásból (humán és pénzügyi)	Folyamatosan fenntartható	Nem releváns
2	Gyermekek szabadidejének értelmes eltöltése feltételeinek kialakítása	A településrészen élő gyermekek szabadidejének értelmes eltöltése feltételeinek teljes hiánya	A településrészen élő gyermekek szabadidejének értelmes eltöltése feltételeinek kialakítása, közösségi tér létrehozása	Integrált Településfejlesztési Stratégia-antiszegregációs terv, Ambrózy Terv	MNTFS 2030	Játszótér kialakítása,	Polgármester, Képviselő testület tagjai	2028. 12. 31. (vasárnap)	játszótér megvalósítása a szegregátumban db	TOP_Plusz-3.12-21-SB1-2022-00009 pályázati forrásból humán és pénzügyi	Folyamatosan fenntartható	Nem releváns
3	A Szegregált településrészen élők számára közösségi létrehozása	A településrészen élő közösségének hiánya, gyakori konfliktus az integráció hiányából adódóan	A településrészen élő közösségének szervezése, az integráció adódó konfliktusok kezelése	Integrált Településfejlesztési Stratégia-antiszegregációs terv	MNTFS 2030	Közösségi terek biztosítása Sportpálya, Közösségi ház létrehozása	Polgármester, Képviselő testület tagjai	2028. 12. 31. (vasárnap)	labdarugó pálya, közösségi ház létrehozása	TOP_Plusz-1.2.2-21-SB1-2022-00009	Folyamatosan fenntartható	Nem releváns
4	Igényes lakókörnyezet kialakítása	Igényes lakókörnyezet hiánya	rendben tartott lakókörnyezet, zöldterület fejlesztés, utak, járdák építése	Integrált Településfejlesztési Stratégia-antiszegregációs terv	MNTFS 2030	Út és járda építés, közpark kialakítása	Polgármester, Képviselő testület tagjai	2028. 12. 31. (vasárnap)	közpark, szilárd burkolatú út (fm), épített járda (fm).	TOP_Plusz-3.12-21-SB1-2022-00009 pályázati forrásból (humán és	Folyamatosan fenntartható	Nem releváns

5	Komplex közösségi és szociális program megvalósítása	A településrészen élők közösségének hiánya, konfliktus az integráció hiányából adódóan	Közösségépítés érdekében egyéni fejlesztés és szolgáltatásokhoz hozzáférés biztosítása, helyi segítő csoport kialakítása	Integrált Településfejlesztési Stratégia antiszegregációs terv	MNTFS 2030	- a hátrányos helyzetű emberek életminőségének javítása - foglalkoztatást, társadalmi integrációt, közösségfejlesztést, oktatást, iskolai felzárkóztatást, családsegítést, gyermekjóléti szolgáltatást, életvezetési tanácsadást, egyéni fejlesztést és szociális munkát biztosító programok elérése.	Polgármester, Képviselő testület tagjai	2028. 12. 31. (vasárnap)	képzése, egészségügyi szűrés, közösségi rendezvények száma, egyéni fejlesztési tervek száma	TOP_Plusz-3.12-21-SB1-2022-00009 pályázati forrásból (humán)	fenntartható a projekt zárását követő fenntartási időszak végéig	Nem releváns
6	Áramszolgáltatás fejlesztése, áramlopás visszaszorítása érdekében	Áramlopás miatti gyakori szolgáltatás kiesés és ebből adódó problémák	Olyan fejlesztési lehetőségek azonosítása, amelyek megakadályozzák az áramlopást, illetve azt	Integrált Településfejlesztési Stratégia antiszegregációs terv	MNTFS 2030	Biztonságos áramszolgáltatás Szigetelt kábel, Térfigyelő kamerák	Szolgáltató, Polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	Hálózatfejlesztés	Szolgáltató	Folyamatosan fenntartható	Nem releváns
7	0-3 éves korú kisgyermekkorban történő fejlesztés a későbbi hátrányok sikeres leküzdése érdekében	A szegregált településrészen élő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szüleikkel együtt történő korai fejlesztése	A 0-3 éves korú gyermekek felzárkóztatása, környezetükből adódó hátrányok leküzdése érdekében a Gyermekház infrastruktúrájának, udvarának fejlesztése, tárgyi eszközök pótlása	Integrált Településfejlesztési Stratégia antiszegregációs terv Szociális Szolgáltatástervezési koncepció	MNTFS 2030	A 0-3 éves korú gyermekek szakemberek közreműködésével történő fejlesztése, a szülők aktív bevonása annak érdekében, hogy a későbbi iskolai tanulmányi előmenetelükben ne érje őket hátrány, s a szülők aktívabban vegyenek részt a gyermek tanulásában is.	Ibrány Város Önkormányzata	2028. 12. 31. (vasárnap)	udvari játékok számának növelése, infrastrukturális fejlesztés összege	Ibrány Város Önkormányzat a saját költségvetése, valamint a Gyerekház működéséhez biztosított állami támogatás összege	Folyamatosan fenntartható	Nem releváns
8	Hátrányos Helyzetű gyermekek felzárkóztatásának segítése	Hátrányos Helyzetű gyermekeknek a szülői háttér nem tud kellő segítséget nyújtani az iskolai felzárkóztatáshoz, illetve lemorzsolódás megakadályozásához	Hátrányos Helyzetű gyermekek iskolán kívüli felzárkóztatásának, lemorzsolódásuk megakadályozásának segítése	Integrált Településfejlesztési Stratégia antiszegregációs terv	MNTFS 2030	Iskolán Kívüli Oktatási Programok Hátrányos Helyzetűek számára (pl. Tanoda) iskolai és óvodai módszerekkel szemléletformálással	Képviselőtestület tagjai; Árpád Fejedelem Általános Iskola vezetője, Ibrány Városi Óvoda vezetője, Baptista Csicsergő Óvoda vezetője	2028. 12. 31. (vasárnap)	Tanodák feltételeinek kialakítása, működtetése (részvevők száma fő) Módszerek, kiadványok (száma)	Pályázati forrás pénzügyi: TOP_Plusz-3.12-21-SB1-2022-00009 pályázati forrásból	Folyamatosan fenntartható	Nem releváns

9	Álláskeresők számának csökkentése, pályakezdő álláskeresők munkatapasztalat szerzésének segítése	Magas az álláskeresők száma, pályakezdő álláskeresők munkatapasztalat szerzése nehézséget okoz.	Tovább csökkenjen az álláskeresők száma, pályakezdő álláskeresők munkatapasztalat szerzésének segítése	Integrált Településfejlesztési Stratégia antiszegregációs terv	MNTFS 2030	Közfoglalkoztatási programok folytatása, képzési lehetőségek biztosítása, munkatapasztalat segítése továbbfoglalkoztatása	Polgármester; Képviselőtestület tagjai, Kormányhivatal Járási Hivatal Foglalkoztatási osztályának munkatársai	2028. 12. 31. (vasárnap)	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma, képzésben résztvevők száma, tanfolyamok száma	Pénzügyi: TOP_Plusz-3.12-21-SB1-2022-00009 pénzügyi pályázati forrásból (humán)	Folyamatosan fenntartható	Nem releváns
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Felmenő rendszerben beindult református általános iskola tárgyi feltételeinek 4. évfolyamtól nehéz a feltételek biztosítása jelenlegi székhelyen.	Az önkormányzat által biztosított ingatlanban 3. osztályterem elhelyezése biztosítható. 4. évfolyamtól a kezdődően a tárgyi feltételek kialakítását új helyszínen kell biztosítani.	megfelelő tárgyi feltétel 8 osztály 8 évfolyam gyermekei számára lehetőség szerint egy helyen	köznevelési szerződés	MNTFS 2030 „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	új iskola (8 osztály számára) épület létesítése	Polgármester; Ibrányi református Egyházközség vezetője	2028. 12. 31. (vasárnap)	tanterem száma	humán erőforrás: szakemberek Pénzügyi: pályázati támogatás hazai/ EU-s	veszélyeztetett és védelembe vett gyermekek számának csökkenése	Nem releváns
2	Hátrányos helyzetű gyerekek iskolai lemorzsolódásának megakadályozása továbbtanulásának segítése	Az iskolai lemorzsolódás gyakori, különös tekintettel a 16. életév betöltése után	A hátrányos helyzetű gyermekek eredményes tanulása, tanulmányok befejezése.	Integrált Városfejlesztési Stratégia	MNTFS 2030 „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	A hátrányos helyzetű gyermekek tanórán kívüli tanórában történő korrepetálása, felkészítése tanulmányaik segítése megfelelő eszközökkel, szakemberekkel, valamint a szabadidő hasznos eltöltése. Nyelvtanulás segítése, szemléletformálás óvodás kortól.	Ibrány Város Önkormányzata Árpád Fejedelem Általános Iskola, Református Gimnázium, Ibrány Városi Óvoda, Baptista és csicsergő Óvoda	2028. 12. 31. (vasárnap)	Csökken az évismétlő diákok szám, nő a továbbtanulók, s a középiskolát eredményesen befejezők száma	humán erőforrás-komplex telep program dolgozói valamint önkéntesek és TOP_Plusz-3.12-21-SB1-2022-00009 pályázati forrásból	folyamatos	Nem releváns
3	Óvoda úti tárgyi feltételeinek javítása	Az Óvoda úti óvoda tárgyi feltételeinek javítása szükséges mivel az ingatlan elavult, korszerűtlen	A jelenleg szegregált településrészhez közeli Óvoda tárgyi feltételeinek javítása, korszerűsítése, felújítása Szükséges az udvari játékok bővítése.	Integrált Városfejlesztési Stratégia	MNTFS 2030 „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Az Óvoda úti Óvoda helyett teljesen új gyermekintézmény építése, vagy a meglévő intézmény teljeskörű felújítása, korszerűsítése, eszközök pótlása, fejlesztése pályázati forrásból	Óvoda fenntartója (Baptista Szeretetszolgálat) és Ibrány Város Önkormányzata	2028. 12. 31. (vasárnap)	Ingatlan alapterülete, csoportszobák	Pénzügyi: TOP_Plusz-3.3.1.-21-SB1-2022-00015 pályázati forrásból	Folyamatosan fenntartható pályázati forrás segítségével.	Nem releváns
4	Fiatalkorúak szabadidős programjainak	Kevés a fiatalok szabadidős	Fiatalkorúak szabadidejüket	Integrált Településfejlesztési	MNTFS 2030 „Legyen jobb a	Utcai- közterületen, aparkokban történő	Önkormányzat	2028. 12. 31. (vasárnap)	Beruházás megvalósítás	Pénzügyi: TOP_Plusz-1.2.2-	Folyamatosan fenntartható	Nem releváns

	biztosítása, sportolási lehetőségek bővítése	programja, szegregált településrészen élők lakóhelyükön nem tudnak értelmesen szabadidőt eltölteni	értelmes programokkal, tevékenységgel töltésük el, sportoljanak többet.	Stratégia , Ambrózy Terv	gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	sportolási lehetőségek kialakítása pl. futópálya, szabadterei kondieszközök kihelyezése, Sportcentrum növekvő igényekhez igazodó infrastrukturális fejlesztése		adatai: m2, kültéri kondieszköz db, infrastrukturális fejlesztés Ft.	21-SB1-2022-00009 pályázati forrásból	pályázati forrás segítségével.		
5	Iskola konyha fejlesztése tekintettel fokozott igénybevételre a gyermekétkeztetésben	Iskola konyha fokozott igénybevétele a gyermekétkeztetésben éves kortól kötelező óvodáztatása, kedvezményes étkeztetésben részesülők körének bővülése) szüneti gyermekétkeztetés folytán folyamatos működés	Iskola konyha infrastruktúrájának fejlesztése különös tekintettel a működési kiadások csökkentésére irányuló fejlesztésekre (alternatív energia)	Integrált Településfejlesztési Stratégia, Ambrózy Terv	MNTFS 2030 „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Iskola konyha infrastruktúrájának fejlesztése	Polgármester, Képviselő testület tagjai	2028. 12. 31. (vasárnap)	Fejlesztés adatai: infrastrukturális fejlesztés Ft.	Pénzügyi: pályázati forrás	Folyamatosan fenntartható pályázati forrásból.	Nem releváns
6	Felső légúti, asztmatikus jellegű megbetegedésben szenvedő gyermekek életminőségének javítása, ehhez kapcsolódóan szabadidő eltöltése	Felső légúti, asztmatikus jellegű megbetegedések száma magas a 0-14 éves korosztály körében	Csökkenjen a betegség lefolyásának ideje, jobb életminőség a betegségben szenvedőknek, megelőzés. – Szabadidő eltöltése	Gazdasági Program 2015-2020	MNTFS 2030 „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Sószoza kialakítása önkormányzati ingatlanban- Játsszóházzal egyben	Polgármester; Családgondozó ;Háziorvos,védőnő, Képviselő testület tagjai	2028. 12. 31. (vasárnap)	Fejlesztés adatai: m2, igénybevevők száma	Pénzügyi: pályázati forrás Humán: szociális, egészségügyi szakemberek, pedagógusok	Folyamatosan fenntartható pályázati forrás segítségével	Nem releváns
7	Gyermekek nyári táboroztatása, nyári szabadidős tevékenység bővítése	Olcso nyári programok, táborok hiánya	Helyben táboroztatás, napközis tábor a Tisza parton	Integrált Településfejlesztési Stratégia ,Ambrózy Terv	MNTFS 2030 „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Tisza parti tábor és Ibrány- Gátórház fejlesztése, szállás és szociális-vizes blokk kialakítás, közösségi épület kialakítása, udvar felújítás	Önkormányzat	2028. 12. 31. (vasárnap)	Fejlesztés adatai: m2, igénybevevők száma	Pénzügyi: TOP_Plusz-1.1.3-21-SB1-2022-00019 pályázati forrásból	Folyamatosan fenntartható pályázati forrás segítségével	Nem releváns
8	Ibrány Városi Óvoda tárgyi feltételeinek további javítása	Ibrány Városi Óvoda tárgyi feltételeinek javítása, a gyermekek mozgásigényéhez igazodó kültéri, udvari fejlesztések elvégzése.	Ibrány Városi Óvoda bútorzatának, fejlesztési eszközeinek, udvari játékaiknak fejlesztése, működési költségeinek csökkentése érdekében	Integrált Településfejlesztési Stratégia , Ambrózy Terv	MNTFS 2030 „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Ibrány Városi Óvoda tárgyi eszközeinek, udvari játékaiknak fejlesztése, és a működési költségeinek csökkentése érdekében infrastrukturális fejlesztés	Polgármester, Képviselő testület tagjai, Óvoda vezetője	2028. 12. 31. (vasárnap)	Fejlesztés adatai: m2, igénybevevők száma	pénzügyi: TOP_Plusz-3.3.1.-21-SB1-2022-00015 pályázati forrásból humán: szociális, pedagógus szakemberek, kivitelezők bevonása	Folyamatosan fenntartható pályázati forrás segítségével	Nem releváns

9	Szegregátumban élő hátrányos helyzetű, 0-3 év közötti gyermekek fejlesztése	Hátrányos helyzetű, gyermekek korai fejlesztése szüleikkel együtt	Csökken a 3 év alatti gyermekek hátránya	Ambrózy Terv	MNTFS 2030 „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Biztos kezdeti Gyerekház tárgyi feltételeinek további javítása, játékok, udvari játékok bővítése	Polgármester, Képviselő testület tagjai, Jegyző	2028. 12. 31. (vasárnap)	udvari játékok száma	Pénzügyi: pályázati forrás Humán: szociális, pedagógus szakemberek, kivitelezők	Folyamatosan fenntartható pályázati forrásból	Nem releváns
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Kismamák közlekedési feltételeinek javítása	Nehéz a közlekedés babakocsival a város főutcáján kívüli utak járdáin	kismamák gyermekkel történő közlekedésének könnyítése	Integrált Városfejlesztési Stratégia ,	MNTFS 2030 Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	Az önkormányzati utak mentén lévő járdák felújítása, a gyermekkocsival történő közlekedés könnyítésére figyelemmel	Ibrány Város Önkormányzatán munkatársai, Jegyző, Polgármester, Képviselő testület tagjai	2028. 12. 31. (vasárnap)	Akadálymentesített járda hossza (km)	Pénzügyi: pályázati forrásból Humán: kivitelező szakemberek	Folyamatosan fenntartható.	Nem releváns
2	3 éven aluli gyermeket nevelő nők munkában állásának segítése a bölcsődei férőhely bővítéssel	Nehéz a 3 éven aluli gyermeket nevelő nők munkába állása a bölcsődei férőhelyhiány miatt	Bölcsőde férőhelyek bővítése pályázati forrásból	Integrált Településfejlesztési Stratégia , Ambrózy Terv	MNTFS 2030 Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	Bölcsőde épületének bővítése pályázati forrásból egy új csoportszobával és kiegészítő helységekkel	Bölcsőde fenntartója, vezetője (Baptista Szeretetszolgálat) és Ibrány Város polgármestere, Képviselőtestület tagjai, Jegyző	2028. 12. 31. (vasárnap)	Férőhely bővülés fő	Pénzügyi: pályázati forrásból Humán: kivitelező szakemberek	Folyamatosan fenntartható	Nem releváns
3	Egészségügyi alapellátás feltételeinek javítása	Távol van, kiesik a védőnői szolgálat település belterületétől.	Új Egészségügyi alapellátási centrum kialakítása a város központi részén	Integrált Településfejlesztési Stratégia , Ambrózy Terv	MNTFS 2030 Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	Új Egészségügyi alapellátási centrum kialakítása a város központi részén	Önkormányzat	2028. 12. 31. (vasárnap)	Beruházás m2, Ft	Pénzügyi: TOP_Plusz-3.3.2-21-SB1-2022-00016 pályázati forrásból	Folyamatosan fenntartható pályázati forrás segítségével.	Nem releváns
4	Szabadidős programok lebonyolítására alkalmas helyszínek fejlesztése, kialakítása, - további növelése	Kevés a Szabadidős családi programok lebonyolítására alkalmas helyszínek	Szabadidős családi programok lebonyolítására alkalmas helyszínek kialakítása, bővítése tárgyi, infrastrukturális feltételek javítása	Integrált Településfejlesztési Stratégia , Ambrózy Terv	MNTFS 2030 Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	Városliget területén a szabadtéri sportok feltételeinek kialakítása, futópálya, szabadtéri kondi eszközök felújítására, felnőtt játszóter, kutyasétáltatásra alkalmas terület, tájház, szánkódomb kialakítása és kultúrális szociális blokk (nyilvános WC) kialakítása. A Városliget biztonságos megközelítését célzó fejlesztések (gyalogos átkelőhely, gyalog járda)	Ibrány Város Önkormányzatán munkatársai, Jegyző, Polgármester, Képviselő testület tagjai	2028. 12. 31. (vasárnap)	Beruházás m2, Ft	Pénzügyi: TOP_Plusz-1.2.2-21-SB1-2022-00009 pályázati forrásból	Folyamatosan fenntartható pályázati forrás segítségével.	Nem releváns

						megvalósítása						
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	Időskorúak informatikai jártasságának növelése	az idősek számára is egyre nagyobb szükség van mindennapokban az informatikai ismeretekre, mellyel nem rendelkeznek	Minél többen sajátítsák el a számítógép kezelési, internethasználat alapjait	Integrált Városfejlesztési Stratégia , Ambrózy Terv	MNTFS 2030 Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Térítésmentes informatikai alapismeretek a tanfolyam a nyugdíjas korosztály részére	Polgármester; Képviselő testület tagjai	2028. 12. 31. (vasárnap)	tanfolyamon résztvevők száma	Humán: Informatika területén jártas pedagógus, szakember	Folyamatosan fenntartható	Nem releváns
2	Közbiztonság, bűnmegelőzés javítása	Idősek biztonságérzetének növelése, bűnmegelőzés fokozása, különös tekintettel a város periferéiára.	Bűncselekmények megelőzése, illetve eredményesebb felderítésének segítése	Integrált Településfejlesztési Stratégia , Ambrózy Terv	MNTFS 2030 Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Térfigyelő kamerarendszer továbbfejlesztése a városban, közvilágítás korszerűsítése a működési költségek egyidejű csökkentésével, házi jelzőrendszeres segítségnyújtás készülékeinek bővítése.	Jegyző, Polgármester, Képviselő testület tagjai, Ibrányi Rendőrőrs vezetői	2028. 12. 31. (vasárnap)	Kitelepített kamerák száma, korszerűsített lámpatestek száma	Pénzügyi: TOP_Plusz-1.2.2-21-SB1-2022-00009 és TOP_Plusz-3.12-21-SB1-2022-00009 pályázati forrásokból	Folyamatosan fenntartható pályázati forrás segítségével.	Nem releváns
3	Aktív vallásgyakorlók részére a hitélet gyakorlásához szükséges feltételek javítása	Templomok, gyülekezeti házak környékén parkolási gondok, ingatlanok felújításra energetikai korszerűsítésre szorulnak	Templomok, gyülekezeti házak körül parkolók kialakítása, ingatlan korszerűsítés	Integrált Településfejlesztési Stratégia , Ambrózy Terv	MNTFS 2030 Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Templomok és gyülekezeti házak körül parkolók kialakítása, az ingatlanok fejlesztése, korszerűsítése	Polgármestre, Képviselőtestület tagjai; Egyházak vezetői	2028. 12. 31. (vasárnap)	Kialakításra kerülő parkolóhelyek száma db, Felújított, korszerűsített ingatlan m2	Pénzügyi: pályázati forrásból	Folyamatosan fenntartható pályázati forrás segítségével.	Nem releváns
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Belterületi járdák akadálymentesítése	Régebbi járdák töredezettek, szintkülönbségek, szegélyek nehezítik a közlekedést	Akadálymentesített, járdák, járdák, fogyatékkal élők közlekedésének segítése érdekében	Integrált Településfejlesztési Stratégia	MNTFS 2030 Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Önkormányzati utak melletti járdák felújításának folytatása.	Ibrány Város Önkormányzata	2028. 12. 31. (vasárnap)	Felújított járda (fm)	Költségvetés, pályázati forrás, adományok	Hagyományválasztás segítése	Nem releváns
2	Fogyatékkal élők családjának időszakos napközbeni felügyelet	A fogyatékkal élők családjának nagy nehézséget okoz ügyintézés, kikapcsolódás esetén a családtag megfelelő felügyeletének megoldása nappali hiányában	A fogyatékos emberek családjának segítése	Ambrózy Terv, Integrált Városfejlesztési Stratégia	MNTFS 2030 Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Önkéntes segítők bevonásával, alkalmazottakkal az érintett családok számára segítségnyújtás felügyelet biztosításával. Tárgyi feltételek bővítése ehhez a Szalmaszál Támogató szolgálatnál és létszámfejlesztése	Gávavencsellői Szociális Szolgáltató Központ vezetője, munkatársai	2028. 12. 31. (vasárnap)	Önkéntes segítők számának növekedése	humán erőforrás: önkéntesek, szociális szakemberek	Önkéntes közérdekű szerződés keretében munkát végzők számának emelésével hosszabb távon fenntartható.	Nem releváns
3	Egészségügyi szűrővizsgálatokhoz, prevenció	A fogyatékkal élők nehezebben jutnak el az egészségügyi	Egészségügyi szűrővizsgálatokhoz, prevenció	Ambrózy Terv, Integrált Városfejlesztési	MNTFS 2030 Országos Fogyatékosügyi	Programok, előadások szervezése annak	MEDI-AMB Nonprofit Kft vezetője,	2028. 12. 31. (vasárnap)	Programok, szűrések száma, résztvevők száma	Pénzügyi: pályázati forrás humán:	Folyamatosan fenntartható pályázati forrás	Nem releváns

	szolgáltatásokhoz hozzájárulás elősegítése	szűrővizsgálatokra, prevenciós szolgáltatásokra	szolgáltatásokhoz nagyobb számban jussanak hozzá a fogyatékkal élők.	Stratégia	yi Program (2015-2025)	érdekében, hogy közelebb kerüljünk a sérült emberekhez, megismerjük értékeiket és problémáikat. A fogyatékkal élő emberek is minél nagyobb számban vegyenek részt a szűrő vizsgálatokon.	Polgármester, Gávavencsellői Szociális Szolgáltató Központ vezetője			egészségügyi, szociális szakemberek, családgondozó	segítségével.	
4	Belterületi járdák akadálymentesítése	Régebbi járdák töredezettek, szintkülönbségek, szegélyek nehezítik a közlekedést	Akadálymentesített járdák a fogyatékkal élők közlekedésének segítése érdekében	Integrált Településfejlesztési Stratégia ,	MNTFS 2030 Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Önkormányzati utak melletti járdák felújításának folytatása	Polgármester, Képviselő testület tagjai, Jegyző	2028. 12. 31. (vasárnap)	Felújított járdák (fm)	Pénzügyi: költségvetés pályázati forrás adományok	Folyamatosan fenntartható pályázati forrás segítségével.	Nem releváns
5	Fogyatékkal élő családtagot gondozók részére tréningek, képzések	Rászorulóknak nehezen jutnak hozzá képzésekhez, tréningekhez	Könnyítési célcsoport számára a tréningekhez képzésekhez történő hozzáférést	Ambrózy Terv, Szociális Szolgáltatásszervezési koncepció	MNTFS 2030 Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Programok, tanfolyamok szervezése fogyatékos családtagot gondozók részére	Gávavencsellői Szociális Szolgáltató Központ vezetője, munkatársai	2028. 12. 31. (vasárnap)	részvevők száma, képzések, tréningek száma	Pénzügyi: pályázati forrás Humán: szociális, felnőttképző szakemberek	Folyamatosan fenntartható	Nem releváns
6	Fogyatékkal élők integrációjának segítése, társadalmi érzékenyítés	Nincs megfelelő ismerete az embereknek egy-egy fogyatékoságról, emiatt nagyobb távolságtartás	Megfelelő ismeretek szerzése, elfogadása a fogyatékkal élő embereknek, amit a megfelelő ismeret segít	Integrált Településfejlesztési Stratégia ,	MNTFS 2030 Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Olyan programok, csoportos találkozások szervezése, akár már óvodás, kisiskolás korban, ha a lehetőségük van megismerni egy-egy fogyatékosági típus jellemzőit, azokat az embereket akiknek ilyen hiánnyal kell élniük.	Gávavencsellői Szociális Szolgáltató Központ vezetője, munkatársai	2028. 12. 31. (vasárnap)	Rendezvények, találkozások száma	Humán: szociális szakemberek bevonásával	Fenntartható, működtetés hosszabb távon is.	Nem releváns

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

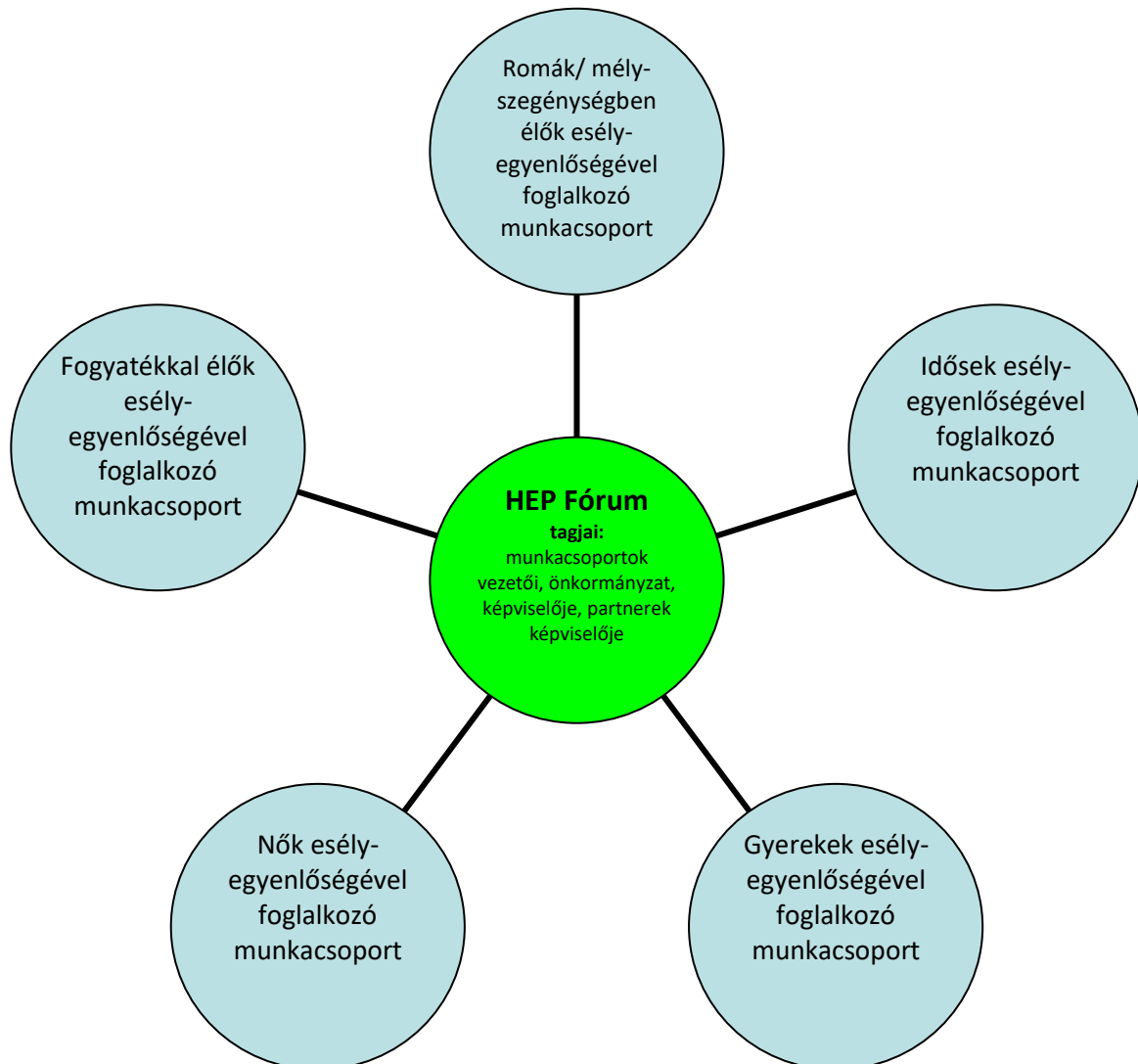
3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.

- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításában lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Ibrány Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

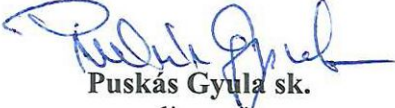
II. Ezt követően Ibrány Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) 2023. szeptember 25-i soros, nyílt ülésén megvitatta és 224/2023.(IX.25.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

A kötelező táblák és az összefoglaló IT tábla nem a melléklete a HEP-nek hanem az egységes szerkezetbe foglalt HEP kötelező eleme!

Ibrány, 2023. szeptember 25.

Puskás Gyula sk.
aljegyző
HEP referens

KIVONAT

Ibrány Város Képviselő Testületének 2023. szeptember 25-én megtartott ülésének jegyzőkönyvéből

IBRÁNY VÁROS KÉPVISELŐ TESTÜLETE
224/2023. (IX.25.) KT. sz.
h a t á r o z a t a

Ibrány Város 2023-28 Helyi Esélyegyenlőségi Programjának megalkotása című napirendi ponthoz

A KÉPVISELŐ - TESTÜLET

az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. Törvény 31.§-ának megfelelően Ibrány Város 2023-28 évekre szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programját és Intézkedési Tervét áttekintette és a melléklet szerint jóváhagyja.

UTASÍTJA

a jegyzőt, hogy Ibrány Város 2023-28-as Helyi Esélyegyenlőségi Programját küldje meg a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság Észak-Alföldi Társadalmi Esélyteremtési Igazgatósága felé, illetve online töltsse fel a hep.szgyf.gov.hu weboldalra, valamint Ibrány Város honlapjára

Felelős: Dr. Dóka Zoltán jegyző

Határidő: azonnal

Trencsényi Imre sk.
polgármester

Dr. Dóka Zoltán sk.
jegyző

A kiadmány hitelül:

Ibrány, 2023. szeptember 25.

Dr. Dóka Zoltán
jegyző

